JAMES FENIMORE COOPER

CUCERITORII PACIFICULUI

EDITURA CARTEA MOLDAVEI ION D. GHEORGHIU - IAȘI

CM

CUCERITORII PACIFICULUI

JAMES FENIMORE COOPER

CUCERITORII PACIFICULUI

(THE CRATER)

PRELUCRARE IN ROMÂNEȘTE
CU UN STUDIU BIOGRAFIC
ȘI O INTRODUCERE DE

Dr. I. FR. BOTEZ

EDITURA «CARTEA MOLDOVEI» ATH. GHEORGHIU
IAȘI

PREFAȚĂ

Cetitorii acestei cărți vor fi îndemnați desigur să întrebe pentruce nici un manual de geografie, ori de istorie, nu amintește nici țările, nici evenimentele despre cari este aici vorba. Răspunsul pare destul de simplu și de natură să satisfacă mințile cele mai exigente. Probabil că autorii acestor manuale n'au auzit niciodată de existența „Insulei Rancocus", despre „Piscul lui Vulcan", „Craterul" și celelalte insule, de cari se vorbește atât de mult în paginile ce urmează.

Admitem în chip sincer, că în orice altă împrejurare, ar fi o prezumție puternică împotriva existenței acelor localități geografice, faptul că specialiștii păstrează asupra lor o tăcere totală. Dar să ne gândim totuș, că a existat o vreme, și această vreme nu era mai depărtată de trei veacuri jumătate, când geografii nu spuneau un cuvânt despre întreg continentul american și că n'a trecut un secol de când au început să descrie Noua-Zelandă, Noua Olandă, Taiti Oahu și o mie de alte insule și insulițe, citate azi prin cele mai neînsemnate ziare. Tratatele cele mai complecte de geografie vorbesc destul de puțin despre anumite regiuni asiatice de exemplu. Într'un cuvânt, acei cari cunosc cel mai bine globul, sunt departe de o cunoaștere perfectă și nu vedem pentru ce, persoanele dornice să se cultive, n'ar căuta lămuriri în cartea aceasta, tot așa de bine ca și în felurite alte volume anunțate cu mult zgomot, de trompetele literare, care glorifică președinții, vicepreședinții și secretarii diferitelor societăți savante.

Este un lucru pe care îl susținem și aceasta față de toți acei, cari ar putea fi ispitiți să scadă valoarea cercetărilor noastre: anume că nu există în acest volum un cuvânt care să n'aibă dreptul să fie socotit ca adevărat, în întregime. Nu iubim înșelăciunea. Dar pentru a reduce la tăcere pe bârfitori, vom arăta câteva din motivele, cari demonstrează că ceiace se povestește aici, poate fi tot așa de adevărat, pe cât de adevărate sunt oricare din călătoriile lui Cook. Mai întâi, pământul este mare și poate să cuprindă nu numai insulele despre cari vom vorbi, dar încă o infinitate de alte insule. Pe urmă, la sfârșitul ultimului secol, și chiar la începutul ce-

lui prezent, nu se cunoşteau nici jumătate din insulele Pacificului, care ne sunt cunoscute în prezent. Intr'o asemenea lipsă de informaţiuni exacte, câte evenimente nu s'au petrecut, despre cari azi nu ştim nimic! Câte generaţii nu s'au succedat în aceste regiuni îndepărtate, fără ca vre un om civilizat să fi auzit vorbindu-se despre ele! In timpul războaelor din vremea revoluţiei franceze, evenimente de a doua mână treceau neluate în seamă şi astfel se conturează încă o dovadă importantă, în sprijinul tezei pe care o susţinem.

Dar orice-ar gândi cetitorii despre autenticitatea incidentelor, nădăjduim cel puţin, că nu se va putea critica latura morală care se desprinde. Realitatea nu-i absolut necesară pentru a evidenţia un principiu şi de multe ori fantezia se vede chemată să-l ia locul.

Cetitorul poate mai doreşte încă să ştie, pentruce minunatele evenimente povestite în cartea aceasta, n'au fost atâta vreme date publicităţii. Cine mi-ar putea însă mie răspunde, câte mii de ani sunt, decând apele cad din înălţimile Niagarei şi cum se face, că numai de trei veacuri oamenii civilizaţi au auzit pomenindu-se despre această cataractă extraordinară? Adevărul este că pentru orice trebueşte un început şi că deabia acum a sosit vremea, ca lumea să cunoască istoria „Piscului lui Vulcan" şi a „Craterului". Nu-i bine să învinovăţim veacul trecut de neglijenţă, că ne-a ascuns aceste eroice aventuri. Să ne aducem aminte, cum spuneam mai sus, că acum patruzeci de ani, nu erau decât ochi şi urechi pentru Napoleon şi pentru minunatele sale campanii, unde se află mai multe fapte extraordinare decât în aceste pagini, cu toate că de un gen deosebit. In materie de monopol, revoluţia franceză şi urmările ei, au făurit timp de un sfert de veac, lanţul tiranic care a încătuşat curiozitatea maselor populare.

Doriţi alte explicaţii mai simple? Le vom da şi fie zis, socotim că nu vor constitui argumente fără importanţă, pentru susţinerea adevărului. Familia Woolston există încă în Pensilvania. Cel mai distins membru al familiei a decedat de curând şi „Jurnalul" lui, a servit drept document, pentru relatarea evenimentelor din această carte. A murit la vârsta de 70 ani, lăsând o avere importantă, o reputaţie excelentă şi încă ceva de mai mare valoare, adică amintirea unei vieţi bine utilate, în cursul căreia a încercat mai mult să placă lui Dumnezeu, decât oamenilor.

Frumoasa şi credincioasa tovarăşă a principalului personagiu a murit deasemenea. S'ar fi spus că nu voiau să rămână multă vreme despărţiţi. Când le-a sunat ceasul, aproape în acelaş timp şi-au dat sufletul. La fel s'a petrecut cu prietenii noştri, Robert şi Marta, care şi-au trăit cu mulţumire viaţa şi au plecat, trebue să nădăjduim, pentru o lume mai bună.

Câțiva dintre actorii mai tineri ai acestei drame trăesc încă, dar se feresc cu îndărătnicie să amintească ceva despre întâmplările din adolescență. Tinerețea este vârsta iluziilor și când iluziile dispar, nimănui nu-i place să-și arunce ochii îndărăt.

Dacă actualii locuitori ai St. Unite vor ști să tragă învățămintele necesare din paginile acestei cărți, s'ar putea ca bunătatea divină să le ofere o protecție în unele împrejurări critice ale vieții.

Încă un amănunt. Scriind această carte, am căutat să păstrăm stilul simplu și fără înfloriturl al „Jurnalului" căpitanului Woolston. Dacă cetitorul observă unele greșeli, îl rugăm să ne acorde îngăduință.

J. F. Cooper

OCEANUL PACIFIC ÎN PERSPECTIVA CUNOȘTINȚELOR VECHI ȘI MODERNE

Oceanul Pacific, numit adeseaori Marele Ocean şi cu mult mai rar Marea Sudului, este cea mai vastă întindere de apă a planisferului nostru. Pentru a cerceta în trăsături generale importanţa politică şi economică a acestui ocean, în lumina datelor mai vechi şi actuale, ne vedem obligaţi să împărţim studiul de faţă în două subdiviziuni şi anume: I. *Descoperitorii Pacificului;* II. *Ţelurile războiului mondial şi perspectivele lui viitoare privind problema Pacificului.*

I. **Descoperitorii Pacificului.** Se pare că una dintre cele mai vechi menţiuni despre acest ocean se datoreşte unui negustor arab, cu numele de *Suleiman*, care a vizitat China în sec. 9 după Hristos. Povestiri fantastice continuă să se răspândească după aceia, în toată perioada evului mediu. Descoperirea Lumii Noi, deschide însă o perspectivă mai serioasă călătoriilor geografice.

Navigatorului spaniol *Vasco Nunez de Balboa* îi revine gloria, de a fi atins cel dintâi, (urmând ideia lui C. Columb, că există o cale maritimă către India, prin vest) ţărmul american al Pacificului, în regiunea istmului de Panama.

Memorabila dată, este cea de 29 Septembrie 1513, ziua Sf-tului Mihai. Şapte ani mai târziu *Fernand Magellan,* portughez în serviciul Spaniei, încearcă să asigure ţării care l-a adoptat, o cale maritimă spre India, pela sudul Americei.

Călătoria începe în anul 1519. După ce înaintează dealungul coastelor Braziliei şi ale Argentinei, Magellan descopere strâmtoarea care-i poartă numele şi pătrunde în Oceanul Pacific, pe care îl străbate în 16 săptămâni. El atinge insulele Mariane (Filipinele) în anul 1521, şi este ucis într'o luptă cu indigenii. Astfel Spania îşi asigură pela sudul Americei un drum spre India, concurând pe portughezi, care deţineau drumul pela Capul Bunei Speranţe. Magellan a fost primul european care a făcut ocolul lumii. Deabia în anul 1577 englezul *Francis Drake* realizează a doua călătorie în jurul lumii. El străbate oceanul Pacific şi determină situaţia arhipelagului Moluştelor. Cu 10 ani mai devreme *Alvaro de Mendana* descoperise insulele Salomon (1567) şi Marchize (1568).

Veacul al *XVII-lea* cunoaşte trei nume mari de călători, cari au făcut descoperiri importante în Pacific. Aceştia sunt : *Tasman, Torres* şi *Dampier.*

Abel Janssen Tasman (1603—1659) călător olandez, atinge cel dintâi în anul 1642, ţara lui Van Diamen, adică Tasmania, din care englezii vor face mai târziu o insulă a deţinuţilor, menţinând această situaţie până în anul 1813. Tot lui Tasman i se datoreşte descoperirea Noii-Zeelande şi recunoaşterea coastei de vest şi de sud a Australiei. — El a mai cercetat şi arhipelagul Fidji. Numele lui *Ludovic de Torres*, se leagă de cel al strâmtorii, pe care a străbătut-o pentru prima oară în anul 1606. Ea desparte Australia de Noua Guinee şi are o lungime de 150 Km. Din cauza numeroaselor insuliţe coraliene aflate în strâmtoare, străbaterea ei prezenta mari dificultăţi pentru primii navigatori. *Pedro Quciros* (1560—1614) vizitează Insulele Societăţii şi Arhipelagul Tahiti. *William Dampier*, spre deosebire de navigatorii dinaintea sa, care toţi erau spanioli, portughezi sau olandezi, era englez. S'a născut în anul 1652 şi a între-

prins două călătorii în jurul lumii. Prima între anii 1673—1691 şi a doua dela 1699—1701. Acest navigator a străbătut Pacificul în lung şi lat. Numele său se leagă de cel al unui arhipelag din Papuasia. Tot în această perioadă, a secolului al XVII-lea, trebueşte situată şi explorarea mai amănunţită a coastelor Australiei. Se ştie că insula a fost văzută de *Magellan* (1520), dar se mai pune şi în seama francezului *Gonneville* (1503), prima relatare asupra existenţei ei.

Olandezii au numit-o pitoresc „Pământul Austral" şi de aici i-a rămas numele de Australia. Coastele occidentale ale insulei au fost vizitate în anul 1616, de olandezul *Dick Hartog*. Cercetări interesante au mai făcut *Zaachen* în anul 1617 şi *Van Edel* (1619).

Secolul al XVIII-lea este mai bogat în exploratori ai regiunilor Pacificului. Astfel *Jacob Roggerveen* (1669—1733) olandez, întreprinde o lungă călătorie în jurul lumii, descoperind insule noi, între cari un grup situat la N. W. de Arhipelagul Societăţii. Călătoria sa se termină dezastros. Ofiţeri ai Companiei Indiilor Orientale îl arestează, îl pun în lanţuri şi îl trimit în Olanda, într'o stare de plâns. *George Anson (lord)* amiral englez (1697—1762) a publicat în limba engleză relatarea călătoriei sale în Pacific, dintre anii 1740—1745. Bun strateg naval, Anson nu s'a ilustrat însă prea mult prin descoperiri geografice.

Un chirurg al marinei engleze *Baas*, a descoperit în anul 1798, strâmtoarea care-i poartă până azi numele, situată între Australia şi Tasmania. Strâmtoarea dela Nordul Pacificului, dintre Asia şi America a fost descoperită de exploratorul *Vitus Bering* (1680—1741) în anul 1728, într'o primă expediţie de 3 ani, făcută în regiunile septentrionale ale Siberiei. O a doua expediţie începută în anul 1731 a ţinut 10 ani şi s'a terminat cu moartea lui Bering, pe insula care-i poartă până azi numele. *L. Ant. de Bougainville* (1729—

1811) ilustrează cu personalitatea sa una dintre cele mai măreţe expediţii în Pacific, afară de cea a lui Cook. Lucrarea relatând amănuntele acestei călătorii, este cunoscută sub titlul de *„Relation d'un voyage autour du monde"* (Paris. 1771) şi s'a bucurat de un succes excepţional. In anul 1763, Bougainville a ocupat insulele Maluine din ordinul guvernului francez, după ce mai înainte se distinsese într'o expediţie în Canada (1759), fiind sub ordinele marchizului de Montcalm. Bougainville a descoperit numeroase insule mai mici în Pacific. *Will. Robert Brughton* (1763—1825) a fost asociatul unui alt vestit navigator *Vancouver.* El comanda vaporul „Chatham", care făcea parte din expediţia lui Vancouver. A descoperit arhipelagul care-i poartă numele, aflat la varsarea fluviului Columbia, pe coasta de vest a St. Unite.

Călătoria lui se întinde dealungul întregei coaste a Asiei de răsărit, în toată Oceania şi în special în Pacificul de Nord. În anul 1797 a mai participat la ocuparea insulei Iava. *George Vancouver* (1759—1798) a avut sub ordinele sale pe Brughton şi a luat parte la a doua şi a treia expediţie a lui Cook. Vancouver şi-a legat pentru totdeauna numele de îndrăzneaţa încercare pe care a făcut-o, pentru ca să descopere trecerea dela nordul Americei, permiţând legătura între oceanul Pacific şi oceanul Atlantic. Cu toate că n'a găsit această trecere, a vizitat toată coasta occidentală a Canadei şi a St. Unite; arhipelagul Regelui George, a Prinţului de Galles, insula Amiralităţii şi a descoperit împreună cu *Quadra*, marea insulă care-i poartă numele, situată lângă coasta Columbiei britanice (Canada). Comandorul *John Byron* (1723—1786) a explorat Ţara lui Magelan şi a descoperit în anul 1765 mai multe insule din grupul Mulgravelor. *James Cook* (1728—1779) este cel mai ilustru dintre călătorii veacului al XVIII-lea. El a făcut trei mari călătorii pentru a lămuri ce ascund regiunile mai puţin cu-

noscute ale Pacificului. Viaţa acestui om de ştiinţă [1]), căpitan şi geograf merită a fi mai îndeaproape cunoscută.

De tânăr a iubit profesiunea marinărească, intrând ca mus (elev) pe o corabie de cărbuni. A fost apoi numit în marina regală şi a luat parte la Războiul de 7 ani, din America. Il găsim la asediul Quebecului (1758), iar mai târziu se distinge prin lucrări de hidrografie, în regiunea Sf-tului Laurenţiu şi a Ţării Noi (Terre-Neuve). Cunoştinţele nautice şi astronomice pe cari le posedă îi dau prilejul să fie trimis în insulele Tahiti pentru a observa trecerea planetei Venus peste soare. In această primă călătorie (1768—1771) Cook fără a neglija misiunea sa specială, explorează oceanul Pacific, determină poziţia insulelor Societăţii şi a Noii Zeelande şi trasează harta coastei orientale a Australiei. Nu mult după aceia, cu două corăbii „Adventure" şi „Resolution", întreprinde a doua călătorie de circumnavigaţie (1772—1775). In Pacific, cercetează iarăş regiunea Taiti, Noua Zeelandă şi înaintează spre Pol până la 71°10' lat. sud. Urcă apoi spre tropice pe lângă insulele Paştelui, insulele Marchize, ale Societăţii şi pe lângă insulele Amicilor, fixează poziţia Noilor Hebride şi a Noii Caledonii, navighează mai departe între a 54-a şi a 55-a paralelă până la Capul Horn şi înfine atinge înălţimea dela Capul Bunei Speranţe, ocolind sistematic gheţarii polari. După ce a demonstrat astfel inexistenţa continentului austral, care făcea parte din bagajul de credinţe a unora dintre contemporanii săi, Cook începe în anul 1776 cea de a treia călătorie de explorare, urmărind găsirea unei treceri la nordul Americei, între Atlantic şi Pacific. După ce mai străbate odată Marele Ocean, descopere insulele Sandwich, cercetează coasta occidentală a Americei de Nord, începând dela al 45-lea grad de latitudine, ocoleşte peninsula

1) Extras după articolul lui *P. Augé. (Larousse du XX siècle).*

Alaska, pătrunde prin strâmtoarea lui Bering în Oceanul Înghețat și se oprește din cauza banchizei. Exploratorul Cook a murit în insulele Sandwich, unde s'a întors să ierneze. Locotenenții acestuia au adus în patrie vasele „Resolution" și „Discowery". Cook înfățișează tipul cel mai desăvârșit de marinar și navigator. Călătoriile sale de circumnavigație au lărgit cercul de cunoștințe asupra Marelui Ocean și i-au fixat definitiv hărțile. Cu Cook se deschide epoca exploarărilor științifice, după ce s'a terminat perioada călătoriilor de descoperire.

Mai puțin celebru decât Cook, *La Pérouse (Jean-François de Galaup)* și-a legat numele de o serie de descoperiri maritime importante [1]).

S'a născut la Gua, în apropiere de Albi, în anul 1741 și a murit într'un naufragiu în insula Vanikoro (1788). La vârsta de 15 ani a fost grav rănit și făcut prizoner pe bordul vasului „Formidable", la 20 Noembrie 1759, în bătălia de lângă Belle-Isle, dată împotriva amiralului Hawke. In timpul războiului pentru Independența americană, a luat parte la bătălia Antilelor (1779). Căpitan de corabie în anul 1780, pe bordul „Astreei", a făcut prizonere cu ajutorul lui La Touche — Tréville, două vase inamice, aproape de insula Regală. O croazieră în baia Hudson s'a terminat cu un succes deplin; forturile „Prince de Galles" și „York" au fost luate cu asalt și complect nimicite. La Pérouse a primit odată cu semnarea păcii, conducerea unei expediții de descoperiri, al cărei plan fusese întocmit personal de Regele Ludovic al XVI-lea. Cu fregatele „la Boussole" și „Astrolabe" pornește dela Brest la 1 August 1785. Unsprezece luni mai târziu, la 2 Iulie 1786, după ce dublează capul Horn ajunge pe coasta nord-vestică a Americei, pela 58°36' latitudine de

1) *Idem. Op. cit.*

nord, în „portul francezilor". La 9 Aprilie 1787, la Pérouse aruncă ancora în Insula Paştilor, în mijlocul Pacificului. Prin nordul insulelor Sandwich, unde descopere insula Necker, ajunge la Macao, pe urmă în Filipine şi de acolo se urcă spre Japonia. La 2 August 1787, străbate între insula Sakalin şi Coreia o strâmtoare, care deatunci s'a numit strâmtoarea La Pérouse. Când aruncă ancora la Petropavlovsk, în Kamciatka, la 7 Septembrie, află de înaintarea sa la gradul de şef de escadră şi dă misiune lui Jean-Baptiste de Lesseps să ducă în Franţa, jurnalul său de bord şi hărţile întocmite. De acolo, atinge spre sud Arhipelagul Navigatorilor unde camaradul său Langle a fost masacrat; insulele Trădării şi pe cele ale Prietenilor şi la 26 Ianuarie 1788, dela Botnay-Bay a trimis un ultim raport ministrului marinei. Pe urmă, vreme de patruzeci de ani misterul a planat asupra acestei expediţii, ne mai ştiindu-se nimic despre ea.

In anul 1826, căpitanul englez Dillon, observând în mâinele unui insular din Ticopia un mâner de sabie, pe care a recunoscut iniţialele lui La Pérouse, a aflat că provine ca şi alte numeroase obiecte, dintr'o insulă vecină. Această insulă era Vanikoro, unde Dumont d'Urville a regăsit în anul 1828, înfundate în mâlul ţărmului, rămăşiţele „Busolei" şi „Astrolabei". — La Pérouse şi tovarăşii săi au fost desigur masacraţi de insulari după naufragiu. Această tragedie n'a redus însă cu nimic zelul exploratorilor Pacificului. Alte nume celebre de navigatori se adaogă mereu celor cunoscute. Astfel *d' Entrecasteaux* (Raymond Joseph Bruni) 1739-1793, trimis pentru a descoperi urmele lui La Pérouse, a murit în insula Iava, în timpce controla grupurile vecine. Numele acestui marinar îndrăzneţ a fost dat grupului de vest din arhipelagul Luisiadelor şi extremităţii sud-vestice a continentului australian. Intre descoperirile mai însemnate trebue să menţionăm: cercetarea coastei occidentale a Noii-Caledonii, care nu

mai fusese până la el explorată ; pe urmă cercetarea insulei Bougainville, a Australiei şi a Tasmaniei. *Adam Jean de Krusenstern* (1770-1846) a făcut o călătorie în jurul lumii dela anul 1803 la anul 1806. Cu acest prilej a descoperit insulele Orlov. In anul 1815 a explorat timp mai îndelungat strâmtoarea lui Bering. Dela acest navigator şi geograf vestit a rămas un interesant „Atlas al Oceanului Pacific" şi o „Hartă generală a lumii după proecţia lui Mercator". *Etienne Marchand* (1755-1793) căpitan din marina comercială franceză a făcut între anii 1790-1792 o călătorie în jurul lumii, publicată mai târziu de Fleurieu. Numele lui este legat de descoperirea grupului insulelor Marchize. Identifică rând pe rând Fatu-Hiva, Motane, Hivaoa, Tahuata şi ancorează în golful dela Vaitahu. Deaici, nava lui „Solide" şi-a continuat drumul spre Alasca, de unde luând o încărcătură de blănuri le-a vândut la Macao. *Math. Flinders* (1760-1814) călător englez, a făcut minuni cu o corabie mică, având numai opt oameni echipagiu. Intre Australia şi Pământul lui Van-Diemen, a descoperit strâmtoarea, botezată cu numele tovarăşului său de drum, chirurgul Georg Bass. In anul 1802 Flinders recunoaşte dealungul coastei australiene grupurile Northumberland şi Cumberland, străbate strâmtoarea Torres, intră în golful Carpentaria şi ajunge în insula Kangurilor (Ţara lui Flinders). In anul 1803, face ocolul complect al Australiei, şi naufragiază în apropierea insulei Noua-Caledonie, dar scapă cu viaţă. Reîntors la Londra a publicat interesantul volum intitulat „Călătorie în pământurile australe între anii 1801-1803".

Lista lungă a naufragiatorilor vestiţi din Pacific mai trebueşte complectată în secolul al XIX-lea, cu numele lui Kotzebue, Freycinet, Baudin, Lütke, Dillon, Dumont d'Urville, Dupetit-Thouars, Wilkes, etc. — *Otto de Kotzebue* (1787-1846) era fiul vestitului scriitor german. Fiind locotenent în marina rusă a luat parte, la o călătorie în jurul lumii

pe puntea briculuĭ Rurick (1815). Pela capul Horn ia drumul Pacificului şi recunoaşte insulele Rurick, Krusenstern, Kutuzov, Suvarov, etc. Inaintează astfel până la insula Bering, iar deacolo scoboară prin San-Francisco până la insulele Sandwich. In anul 1817 mai descopere insula Anului Nou şi insula Radek. Călătoria lui plină de peripeţii se încheie în anul 1818, când prin Oceanul Indian revine în Europa. *C. Freycinet* (1779-1842) a fost tovarăşul căpitanului Baudin. Intre anii 1817-1820 pe nava „Urania" a făcut o călătorie în jurul lumii şi şi-a legat numele de coasta meridională a Australiei. După ce dublează capul Horn, vizitează numeroase insule, între cari Timor, Guam şi Arhipelagul Sandvich. Naturaliştii Quoy şi Pellion care-l întovărăşeau pe Freycinet au strâns mari cantităţi de plante şi de animale rare, pe cari le-au adus în Europa. O furtună a aruncat fregata „Urania" de stâncile insulelor Maluine (14 Febr. 1820). Totuş colecţiile şi hârtiile de valoare ale călătorilor au putut fi salvate. *N. Baudin* (1750-1803) a primit felurite misiuni ştiinţifice în India şi în Antile. Cu corvetele „Geograful" şi „Naturalistul" şi cu goeleta „Casuariana" a explorat coasta sud-vestică a Australiei. *Th. Lütke* a făcut patru călătorii de explorare în Noua Zemblă (1821-1824) şi doi ani mai târziu, din ordinul Ţarului Nicolai I a pornit cu nava „Seniavin", să cerceteze Carolinele, insulele Salomon, Noua Irlandă şi Noua-Hanovră. Lütke a mai vizitat insula Guam, Marianele şi insula Luçon, din grupul Filipinelor. *C. Dumont d'Urville* (1790-1842) şi-a legat numele împreună cu căpitanul englez Dillon despre care am amintit, de descoperirea rămăşiţelor vaselor expediţiei lui La Pérouse. Primul voiaj de circumnavigaţie îl face împreună cu căpitanul Duperrey, când identifică numeroase insule în arhipelagul Maluinelor. Cu nava „Astrolaba" străbate a doua oară Pacificul, face ocolul complect al insulei Noua-Zeelandă şi explorează în amănunt insula Vanikoro, locul na-

ufragiului, petrecut cu patru decenii înainte. A treia călătorie o începe în anul 1837, când cercetează mările australe şi descopere Ţara Adelaidei şi Ţara lui Ludovic Filip. *A. Dupetit-Thouars* (1795-1864) porneşte cu fregata „Venus" dublează capul Horn, atinge dealungul coastelor americane grupul Aleutinelor, pe urmă Kamciatka şi se scoboară spre insulele Sandwich, de unde în Ianuarie 1838, ajunge în arhipelagul Tuamotu. A fost un marinar viteaz, care a veghiat cu străşnicie corăbiile franceze ale pescuitorilor de balene. Incheind această lungă listă de navigatori, nu putem trece sub tăcere numele americanului *Charles Wilkes,* însărcinat de Congresul St. Unite să conducă o expediţie în Pacific şi având un stat major compus din savanţi, naturalişti, mineralogi, filologi, pictori, etc. A explorat în chip ştiinţific insulele Samoa, Noua Galie de Sud, Fidji, Hawai, arhipelagul Solu, Borneo şi Filipinele. Intre călătoriile mai noi nu pot fi omise, cele ale vasului „Tuscarora" (1873-1874) cu care prilej s'a întocmit prima hartă batimetrică a Marelui Ocean, pe baza a peste 700 sondagii; cea a navei germane „Gazela" (1875-1876) în Pacificul austral, cea a „Albatrosului" (1888-1893) şi cea a vaporului „Scripps Institution", trimis în misiune de Univ. din California (1911-1913). Este interesant de ştiut că până în veacul al XX-lea se credea, că Oceanul Pacific are adâncimea maximă de 8513 metri. Deabia în ultimii ani s'a descoperit că adevărate prăpăstii se deschid în adâncurile lui. Astfel în anul 1927, vasul „Planet" a găsit cu prilejul unui sondagiu, pe coasta răsăriteană a insulelor Filipine, o prăpastie de 10.700 metri. Natural şi astăzi mai există regiuni, unde adâncurile acestui ocean n'au fost cercetate. Dar hărţi exacte şi complecte a tuturor grupelor de insule, a curenţilor marini, a florei şi a faunei, hărţi geologice şi politice, de mult au fost întocmite şi ele pot fi socotite definitive. Când popoarele şi-au dat seama de bogăţiile acestor regiuni, când

zecile de mari exploratori cari s'au succedat au ridicat în-fine perdeaua misterioasă care acoperea îndedărtatatele pă-mânturi, o invazie de coloni, dornici de aventuri şi averi imense, s'a produs din toate colţurile lumii. Se vorbea de insule paradisiace, de munţi de aur, de colţuri de apă şi de cer pe care nici un pictor nu le-ar fi putut reda, oricât de imens i-ar fi fost talentul. Şi cu încetul, marile naţiuni au înţeles că interese vitale le leagă de pământurile acestui grandios ocean. Astfel s'a născut problema Pacificului.

Dr. I. Fr. Botez

VIAȚA ȘI OPERA LUI JAMES FENIMORE COOPER

(După G. W. Green și Aug. Moireau)

Viața ilustrului scriitor american James Fenimore Cooper cât și opera sa, au fost cercetate de numeroși biografi și critici literari. Intre aceștia, cu toată vechimea relativă a studiului publicat, G. W. Green ocupă un loc aparte. Studiul său asupra lui Cooper, poate fi socotit și azi, drept cel mai complect. De el și de un interesant articol al scriitorului Aug. Moireau, colaborator al „Marii Enciclopedii Franceze", ne-am servit în special în rândurile care urmează.

J. F. Cooper s'a născut la Burlington (New-Jersey), la 15 Septembrie 1789, ca fiu al judecătorului William Cooper, care se trăgea dintr'o familie engleză stabilită în St. Unite, în orașul menționat, pe la sfârșitul secolului al XVII-lea. Un an după nașterea micului James, familia s'a instalat la Cooperstown, pe un vast domeniu din vecinătatea lacului Otsego (New-Jork), proprietatea judecătorului și unde acesta întemeiase o importantă exploatare. Copilăria viitorului vestit romancier american s'a desfășurat în mijlocul acestui peisagiu sălbatec, pe domeniul părintesc aflat atât de aproape de frontiera civilizației. Locuitorii regiunii erau coloni și aventurieri, pioneri de o îndrăzneală excepțională, amestecați cu resturi de triburi indiene, cari odinioară stăpâniseră toate teritoriile, departe spre nord și spre sud. Din acest mediu

deosebit a cules scriitorul multe dintre subiectele romanelor sale, cari, l-au înscris în literatura mondială.

La 13 ani, J. F. Cooper este trimis la liceul din Yale (Connecticut), unde a studiat trei ani. El îşi dă repede seamă, că viaţa liniştită şi metodică a internatului nu-i convine şi visuri pline de vrajă, pentru o existenţă aventuroasă, încep să-l frământe. Deabia împlinise 16 ani, când reuşi să fie angajat pe un vapor de comerţ. Un an au ţinut cursele sale dealungul mărilor, an în care gustul de călătorii şi experienţa şi le-a mărit într'o egală măsură. După aceia, tânărul James a fost primit în calitatea de „midshipman" (aspirant de marină), pe un vas de război. Aici şi-a petrecut cinci ani dintre cei mai frumoşi ai vieţii, în ciuda greutăţilor felurite pe cari a trebuit să le învingă. Amintirile de elev marinar, dramatizate, i-au servit subiecte pentru multe dintre romanele sale cele mai bune. In anul 1811, renunţă la carieră şi se căsătoreşte cu d-ra de Lancey, care făcea parte dintr'o bună familie newyorkeză, stabilindu-se într'un sat, Mamaroneck, în apropiere de New-York. Viaţa de familie l-a absorbit o bucată de timp şi Cooper a început destul de târziu să scrie. Iată cum povesteşte Green, interesanta împrejurare. „Intr'o zi, viitorul romancier cetia soţiei sale un roman englez. Pe neaşteptate un val de entuziasm îl cuprinde. El întrerupe lectura şi cu ochii plutind parcă în lacrimi de fericire, declară soţiei că se simte în stare să scrie o carte cu mult mai bună, decât cea pe care o cetia". Din acest elan neaşteptat al sufletului dornic să-şi imortalizeze freamătul în pagini alese, s'a născut prima lucrare a lui Cooper intitulată *„Precaution"*, pictură a vieţii rurale şi de castel, din Anglia. Succesul cărţii a fost sub mediocru, imitaţia scriitorilor britanici fiind prea fidelă. Deabia în anul 1821, apare romanul *„Spionul"*, una dintre cele mai bune lucrări ale lui Cooper şi care a fost socotit drept un eveniment în istoria literaturii

americane. Subiectul era desprins, din înalta idee morală a sacrificiului pentru patrie. Doi ani mai târziu, romancierul a cărui reputaţie fusese stabilită, publică *„Pionerii"*. Această carte a fost tipărită până azi în milioane de exemplare şi în toate limbile globului. Eroul, devenit repede popular, este „trapeurul" cu sentimente înalte; acel „backwoodman", care a învăţat şcoala vieţii în mijlocul naturii sălbatice şi care vorbeşte fără preţiozităţi stilistice, din inimă. Cavalerul pădurilor virgine, omul cu ciorapi lungi de piele (Bas-de-Cuir), a răsărit din amintirea tumultoasă a trecutului, aşa cum l-a cunoscut în copilăria sa Cooper.

Din experienţa marinărească, excelentul scriitor a extras primul său roman de aventuri maritime. Acesta este *„Pilotul"*, carte reamintind *„Piratul"* de Walter Scott. Urmează *„Lionel Lincoln"*, lucrare scoasă din câmpul războiului revoluţionar, dar care n'a mai avut succesul *„Spionului"*.

Iată cum defineşte Aug. Moireau opera lui Cooper şi volumele de succes publicate de acesta după anul 1824.

„In *„Ultimul Mohican"* (povestire din 1757), cartea cea mai complectă şi mai gustată a lui Cooper, apare din nou trapeurul „Bas-de-Cuir", dar mai tânăr, într'o epocă în care indienii erau stăpânii necontestaţi ai terenurilor de vânătoare. Autorul a fost învinuit că a prezentat în acest roman, atât de iubit de tinerime, indieni închipuiţi, mai frumoşi şi mai buni decât în realitate. In prefaţa ediţiei revăzute a *„Povestirilor Trapeurului" (Leather stocking Tales)* publicată în anul 1850, Cooper se apără împotriva acestei obiecţiuni, afirmând că nu-i tot una să judeci indienii prin prizma sentimentelor obişnuite şi în stadiile ridicate ale vieţii lor morale, ori a existenţei lor ca fiinţe având un suflet şi o conştiinţă; comparativ cu judecata care trebue făcută despre ei, când încheie un tratat cu agenţii guvernământului federal şi când întrecându-se în şiretenie cu aceştia, dau liber frâu pasiunilor

sălbatice de cari sunt frământaţi. Cooper conchide, că a urmărit să înfăţişeze „frumosul ideal" al vieţei sentimentale a indienilor.

Cea mai mare parte a romanelor lui Cooper au fost traduse în limbi străine şi în deosebi în limbi europene. Interesul trezit a fost extraordinar, ca un fel de revelaţiune o poeziei şi farmecului Lumii Noi. In anul 1827, Cooper a vizitat continentul nostru şi a stat şapte ani la Londra, Paris şi Florenţa. Aici publică, în primul an *„Preria"*, roman în care prietenul nostru „trapeurul" reapare pentru aşi încheia cariera în marele West. El a părăsit pădurile supuse defrişării, pentru a pătrunde în câmpiile cari se întind din văile fluviului Misisipi până la Munţii Stâncoşi. Aici se stinge eroul ca un adevărat filozof al deşertului. In acelaş an apare *„Corsarul roş"*, al doilea roman maritim, care s'a bucurat de acelaş succes ca şi primul. In *„Notions of the Americans, by a travelling Bachelor"*, Cooper combate unele păreri satirice a câtorva călători englezi, privind obiceiurile yankee, păreri cari au supărat profund pe americani. Halleck ironizează această apologie în poema *„Red Jacket"*: „Se spune că suntem, potrivit unui *Act* votat de Congres, poporul cel mai luminat depe pământ, că întreaga săptămână petrecem, tot aşa cum se întâmplă numai Duminica la Paris, când lumea dansează, cântă şi râde; că dela Noul-Orleans până în golful Fundy nu se întâlneşte nici un paznic de închisoare şi nici un epitaf; că într'o bună zi, în cel mult 50 de ani, vom exporta versuri şi vin; şi că faimoasa noastră flotă (opt fregate şi un „schooner") va curăţi mările din Noua Zemblă la Ecuator".

In anul 1829 a văzut lumina tiparului lucrarea *„The Wept of Wish-ton-Wish"*. Cooper a participat la revoluţia din 1830. Prieten intim al lui La Fayette, la primirea călduroasă a căruia, în St. Unite, a luat o parte activă în anul

1824, îl sfătuia să restabilească pe tron, ca rege constituţional pe Enric al V-lea, prin abolirea Pairatului, înlocuit printr'un Senat ales de naţiune; departamentele alegând pe membrii Camerei, etc. Din anul 1830—1832, apărură: *„Water-Witch"*, mai multe scrisori apologetice în *„Naţionalul"*, o povestire semi-politică, semi-romantică *„Bravo"* ale cărei scene se petrec la Veneţia şi unde se profilează un tip încântător de fată de temnicer; pe urmă *„The Heidenmauer"* şi în anul 1833, *„Călăul din Berna"*. Când Cooper s'a reîntors în America, aducea, repartizate mai târziu în 12 volume *(„Recollections Of Europe", „England", „Italy", „Excursions in Switzerland", „Residence in France", „Homeward Bound"*, etc.*)*, o serie de observaţii amuzante, ingenioase, ori pur şi simplu familiare, anecdote, descrieri, şi interesante reeditări după scenele vieţii sale zilnice, ori după convorbirile avute în Europa. Bogat, dornic să trăiască în societate, vorbitor neobosit, iubind controversa, Cooper a petrecut la Londra şi la Paris, într'un cerc larg de politicieni, scriitori şi artişti. Reîntors în St. Unite, a lămurit într'o *„Scrisoare adresată concetăţenilor"*, motivele pentru cari a început în Europa discuţii atât de vii, cu privire la obiceiurile americanilor. Admiraţia pe care o resimţea, cu spiritul său puritan şi republican, pentru instituţiile ţării sale, nu-l orbea să nu vadă defectele mari şi imperfecţiunile felurite ale concetăţenilor. A publicat, dealtfel, în acea perioadă, o serie de opere satirice: *„The Monikins"*, *„The American democrat"* (adevăratul titlu trebuia să fie *„Anti-Cant"*). Cooper, în tablourile acestea înfăţişând societatea timpului şi în cele din *„Home as Found"* (1838) n'a iertat nimic, din ceiace se dovedea a fi supărător. Glumele sale au atras violente atacuri şi astfel s'au născut interminabile procese înpotriva mai multor directori de ziare, pe care-i tratase brutal şi care i-au răspuns cu vârf şi îndesat.

In anul 1839, romancierul american publică o *„Istorie maritimă a St. Unite"*, a cărei exactitate a fost mult contestată, cu toate că paginile descriptive s'au dovedit minunate. Se găsesc acolo, frumoase povestiri a bătăliilor navale, povestiri cari au devenit clasice în literatura americană.

In anul 1840, însfârşit, Cooper revine la indieni, cu romanele *„The Pathfinder"* şi *„The Deerslayer"*. Intre aceste două cărţi, publică lucrarea *„Mercedes din Castilia"*. Urmează *„Vânătorul de cerbi"*, scena de desfăşurare fiind situată în pădurile din jurul lacului Otsego, aşa cum se înfăţişau acum un secol. Aventurile lui Tom Hutter, „singuratecul" şi a fiicelor sale, Judith şi Hetty, au încântat nenumăraţi cetitori din cele două continente. „Trapeurul" mai apare odată, aşa cum arăta în prima tinereţă, erou simplu şi mare, aşezat pe linia mijlocie dintre viaţa salbatecă şi cea civilizată, fiinţă primordială, epurată prin creştinism şi model al virtuţilor cavalereşti.

Acest roman rămâne fără îndoeală unul dintre cele mai bune ale lui Cooper; dar a atras prea puţin atenţia, la data publicării.

In anul 1842, au apărut: *„Cei doi amirali"* şi *„Wing and Wing"*, minunate povestiri maritime; în 1843 *„Wyandotte"* sau *„The Hutted Knoll"* reminiscenţă, descriind instalarea unei familii engleze (a sa), lângă lacul Otsego, în timpul revoluţiei. Mai citâm: *„Autobiografia unei batiste"*, *„Ned Myers"*, *„Pe apă şi pământ"* şi *„Miles Wallingford"*, toate povestiri marinăreşti. In anul 1845, Cooper publică o interesantă trilogie, în care se desfăşoară, timp de aproape trei generaţii, aventurile familiei Littlepage. Seria o deschide *„Satanstoe"*, în paginile căreia este înfăţişată viaţa la Albany, acum 140 de ani şi unde se mai află frumoasa descriere a unei bătălii, din ultimul război al coloniilor împotriva francezilor din Canada. Urmează *„The Chain-Bearer"* şi

„Peile Roșii" sau *„Indian and Ingin"*. În anul 1847, a apărut *„The Crater"* sau *„Vulcan's Peak"*, povestire extraordinară depe coastele Pacificului, operă a maturității, în care talentul de povestitor al lui Cooper atinge apogeul. (Cetitorul va avea prilejul să se convingă, din paginile acestei cărți, pe care i-o prezentăm pentru prima oară în prelucrare românească).

Cooper a mai avut încă timp, înaintea morții sale (1851) să publice: *„Oak openings"* sau *„Vânătorul de albine"*; *„Jack Tier"* sau *„Stânca din Florida"*; *„Leii de mare"* sau *„The Lost Sealers"*, istoria a două corăbii pierdute între ghețari; *„The Ways of the hour"*. A murit, având în curs de executare romanul *„Tomns of Manhattan"* și în proect al șaselea roman, consacrat eroului său legendar „Trapeurul" (Bas-de-Cuir). In anul 1852, Webster și Bryant i-au ținut discursul funebru în fața unei adunări, având de scop adunarea de fonduri pentru a i se ridica un monument.

După moartea sa, Cooperstown a fost vândut, transformat în hotel. Un incendiu l-a distrus anul următor (1853). Operele complecte ale lui Cooper au apărut la New-York (1865) în 32 de volume. Miss Susan, fiica lui J. F. Cooper, este autoarea, între altele, a două descrieri ale vieții rurale: *„Rural Hours"* (1850) și *„The Rhyme and Reason of Country Life"* (1854).

Incheem aici lungul citat pe care am fost nevoiți a-l face după Aug. Moireau. In rândurile cari urmează vom căuta să definim personalitatea lui Cooper și valoarea literară a operei sale. Considerat drept inițiatorul literaturii americane alături de Irving, acest prozator dublat de un mare poet, a reușit să creeze pagini în care vioiciunea tablourilor și măreția nobilă a caracterelor eroilor săi, impresionează în chip deosebit. Pădurea virgină, preria, continentele îndepărtate și misterioasele mări sunt descrise într'un chip realist,

care dă atitudinii sale scriitoriceşti o notă de strictă originalitate. Reformator prin simţiminte şi prin fel de a vedea, Cooper se găsea cu un mare avans faţă de epoca literară romantică, a acelor timpuri. Unii critici au afirmat că „minuţiozitatea detaliilor, prolixitatea povestirilor, cât şi răceala coloritului său", constituesc tot atâtea defecte. Acest mod stângaci de a judeca lucrurile, nu ni-l putem însuşi. Cooper a iubit realitatea vieţii în complexitatea ei. El şi-a dat seamă că romantismul pur, nu mai corespunde aspiraţiilor literare serioase. Eroii lui sunt vii şi poate prea nobili pentru a fi înţeleşi de cei blazaţi şi incorigibili. Dar tot ceia ce-i frământă sufleteşte, este atât de omenesc şi de admirabil, încât pare greu să nu identificăm ceva din propria noastră personalitate, în vreme ce le urmărim cu o vădită curiozitate aventurile dealungul continentelor şi mărilor îndepărtate.

Ani şi ani vor trece, fără ca emoţia pe care o trezesc paginile lui Cooper, să nu rămână tot atât de vie, în inimile lectorilor săi. „Cuceritorii Pacificului" („The Crater"), tradează cu prisosinţă maniera cooperiană. Este o carte preţioasă, depe care desfăcând poleiala unei fantezii minunate, găsim în straturile inferioare pagini glorioase, pagini mereu actuale, de luptă pentru adevăr, dreptate şi progres. Americanul erou dispare şi astfel rămâne omul erou, pionerul, creatorul de valori, nu americane, nici engleze, ci de valori în sine, de vitejii, de gesturi nobile în sine. Din frământarea ceasului de faţă, care a prins în mrejele războiului întregul Pacific, va răsări ordinea de mâine pur omenească, universală, fără etichetă anglo-americană.

I. Fr. B.

CAP. I.

Ocazia este bună; părăseşte debarcaderul;
Vei găsi departe fericirea, sau moartea.
Shakespeare

Dintre toate licenţele pe cari libertatea americană şi le-a permis, nu există mai mare, mai vizibilă, decât aceia a schimbului continu de nume de botez. Biblia, mitologia, istoria antică, au adus contingentul lor de denumiri; dar când aceste izvoare au fost epuizate, creatorii s'au pus pe lucru desfăşurând o fantezie bogată şi cu totul extraordinară, pentru un popor atât de realist. Din ce expresii sunt derivate toate aceste nume ciudate, cari succesiv au fost întrebuinţate la nomenclatura umană, iată un amănunt, pe care filologii cei mai rutinaţi sunt în încurcătură să-l lămurească.

Kate, Dolly, Bety nu mai par la modă; astăzi nu auzim vorbindu-se, decât de Philemas, Amindas, Marindas, etc.

Din fericire eroul povestirii noastre, a venit pe lume cu 60 de ani mai devreme, înaintea invaziei numelor moderne. S'a născut în orăşelul Bristol, din comitatul Bucks, în Pensilvania şi i s'a dat nepretenţiosul nume de Marc.

Tatăl lui era medic, şi ţinând seamă de ţară şi epocă, un medic bun şi învăţat. Doctorul Woolston, avea un confrate, care locuia la o milă *) depărtare, cu numele de Yardley. Acesta poseda o situaţie socială excelentă, o învăţătură

*) O milă terestră engleză reprezintă 1609 m.

aproape egală celei a vecinului său, şi o avere considerabilă. N'avea decât o fiică, în vreme ce doctorul Woolston era şeful unei familii numeroase. Marc era cel mai mare şi desigur acestei împrejurări datora grija care se pusese în educarea sa.

In anul 1777, un liceu în America nu însemna altceva decât o şcoală primară bine organizată. La literatură se studia numai gramatica; însă partea ştiinţifică era mai atent predată. Terminând liceul, candidatul putea aspira la titlul de bacalaureat şi Marc Woolston l-ar fi obţinut ca oricare altul, dacă nu se petrecea un eveniment, pe când avea 16 ani, care a produs o schimbare completă în planul său de viaţă strivind în germene ambiţiile onorurilor academice, la care fusese chemat.

Cu toate că-i rar să se întâlnească vapoare urcând cursul Delawarului, mai sus de Filadelfia, râul este navigabil pentru ele chiar până la Trenton Bridge. In anul 1793, când Marc Woolston împlinise 16 ani, o corabie având construcţia reamintind un patrat, a aruncat ancora la extremitatea cheiului Burlingtonului, orăşel aşezat aproape în faţa Bristolului. Acolo era acum punctul de atracţie al tuturor tinerilor din vecinătate. Marc se găsea în vacanţă şi nu avea ochi decât pentru minunata corabie; în fiecare clipă ar fi vrut să treacă râul pentru a o admira mai deaproape. Incepând din clipa aceia, nu se mai gândea decât la ocean şi nici lacrimile mamei, nici disperarea surorei mai mari, fiinţă încântătoare cu doi ani mai tânără decât el, nici sfaturile înţelepte ale tatălui său, nu i-au spulberat hotărârea. Cele şase săptămâni de vacanţă au trecut în discutarea acestei probleme şi doctorul a sfârşit prin a ceda, socotind desigur că va fi o grea sarcină pentru el să facă faţă educaţiei celorlalţi copii şi că rămânea o sumă economisită oricum; aceia care rezulta din dorinţa fiului mai

mare, de aşi clădi îndată, prin muncă, un mijloc de existenţă.

In anul 1793, comerţul Americei era înfloritor şi Filadelfia trebuia socotită atunci cetatea comercială cea mai importantă a ţării. In special, cu Indiile Orientale legăturile luau zi cu zi o tot mai mare extindere şi doctorul Woolston ştia, că în chipul acesta se făcea repede avere. Un văr al său se căsătorise cu fiica unui căpitan de vas comercial. Tatăl lui Marc îi ceru sfatul şi sprijinul. Căpitanul Crutchely consimţi să-l ia pe tânăr pe bord şi făgădui să-l facă om, ba ceva mai mult, ofiţer.

Marc avea 16 ani în ziua când văzu apele mării pentru prima oară. Era un băiat înalt de cinci picioare şi şase degete, puternic pentru vârsta lui şi dornic de muncă. Vorbind limpede, ar fi fost greu să se găsească cineva mai bine pregătit pentru cariera aleasă, decât Marc Woolston. Dacă după cei trei ani de liceu, nu ajunsese nici asemenea lui Newton, nici asemenea lui Bacon, învăţătura nu i-a fost zadarnică; deoarece adunase cu ajutorul ei o seamă de cunoştinţe variate din cari după aceia avea să tragă foloase. Ştia câte puţin din toate şi în chipuri atât de felurite, că n'a întârziat să atragă atenţia ofiţerilor săi. Deabia ridicaseră pânzele şi el se simţea tot atât de bine pe puntea lui „Rancocus", ca şi în casa părintească şi în aceiaş zi, căpitanul Crutchely declară secundului:

— Iată un băiat care va ajunge departe!

Sărmanul Marc n'a pierdut din ochi ţărmul, pentru prima dată în viaţa lui, fără aşi simţi sufletul puţin tulburat. Işi iubea mult tatăl, mama, fraţii, surorile şi cum am făgăduit să nu ascundem nimic, vom complecta că mai exista o fiinţă care-i apărea în minte mai mult decât celelalte împreună. Această fiinţă era Brigitta Yardley, unica fiică a preatemutului confrate al tatălui său.

Cei doi medici se vedeau siliţi să ia atitudine unul faţă

de altul, fiind foarte des chemaţi împreună, la consultaţii. Astfel războiul era deschis. Dacă cei doi capi de familie se mai găseau la căpătâiul unui bolnav, familiile între ele nu aveau nici un fel de relaţiuni. Chiar dacă întâmplător se întâlneau într'o seară, la o petrecere, nici o atenţie nu se acorda de o parte sau de cealaltă. Doamnele nu erau mai puţin gata de ceartă cu privire la părerile religioase, pe cât erau soţii lor, cu privire la valoarea medicamentelor. Nu-i vorbă, pe atunci nu apăruse homeopatia, nici alopatia, nici hidropatia, nici toate „opatiile" din lume ; însă se găseau totuş subiecte de discuţiune destul de violente şi medicii se duşmăneau între ei ca şi astăzi. Religia nu avea o influenţă asupra adepţilor ei. Altfel, mistress Woolston şi mistress Yardley erau persoane foarte credincioase, îşi spuneau cu punctualitate rugăciunile, mergeau la biserică închipuindu-şi că au o doză suficientă de credinţă salvatoare, dar nici una nici cealaltă nu manifestau milă pentru vecin şi după cum este uşor de înţeles, nu se vizitau niciodată.

Cu totul deosebite apăreau sentimentele copiilor. Ana Woolston cea mai mare soră a lui Marc şi Brigitta Yardley aveau aceiaş vârstă, erau tovarăşe de pension şi cele mai bune prietene din lume. In această privinţă mamele lor s'au purtat bine şi n'au stricat prietenia fetelor, lăsându-le din potrivă toată libertatea, ca şi cum le-ar fi ajuns ura personală, pe care nu înţelegeau să o transmită copiilor. Ana şi Brigitta se iubeau din tot sufletul, încredinţate, în simplicitatea inimii lor, că deoarece părinţii exercitau aceiaş profesiune, era un motiv mai mult ca ele să rămână strâns unite. Amândouă aveau doi sau trei ani mai puţin decât Marc, însă crescuseră mult şi erau iubitoare şi bune, atât cât putea cineva să fie. Amândouă erau frumoase, fiecare în genul ei. Ana avea trăsături fine, culori vii, dinţi frumoşi şi o gură încântătoare ; Brigitta avea toate acestea şi în plus, personalitate. Nimic nu era mai dulce, mai graţios decât figura Brigittei liniştită ; şi nimic mai vesel, mai înflăcărat, mai tandru, de

îndată ce anumite împrejurări făceau să-i bată inima tânără. De obicei Marc era trimis să-şi aducă sora, când aceasta se găsea în vizită la prietena ei şi natural era admis ca al treilea în intimitatea lor. Mai întâi stabiliseră convenţia ca Marc să fie socotit fratele Brigittei, aşa cum era şi al Anei. Brigitta fiind singura fiică, părea normal să se caute o nivelare a diferenţelor de avere. Brigitta a mărturisit că dintre toţi tinerii din Bristol, pe Marc îl dorea de frate. Era atât de plăcut să aibă acelaş frate cu Ana! In ciuda acestor manifestări romantice, Brigitta se dovedea înţeleaptă şi gata de cel mai sincer devotament, fără a cădea în exagerare. Sinceră în întreaga ei purtare, adoptându-l pe Marc de frate, ceda unei simpatii naturale, fără a-i înţelege nici întinderea, nici origina. Astfel, lega discuţii nesfârşite cu Ana asupra fratelui *lor,* asupra viitorului acestuia şi asupra ajutorului pe care i-l puteau da. Sora adevărată se dovedea mai puţin perspicace decât prietena ei şi asculta cu mulţumire toate aceste proiecte, nu fără a fi uimită.

Rezultatul tuturor întrevederilor a fost, că între Marc şi Brigitta s'a născut o dragoste cu mult mai puternică, decât s'ar fi putut crede, avându-se în vedere tinereţa lor. Marc înţelesese pentru întâia oară puterea acestei atracţii, când pământul începu să-i dispară din vedere şi îşi închipui pe tânăra fată, discutând cu sora lui, plecarea şi pericolele prin cari va trece noul marinar. Dar Marc avea suficientă stăpânire de sine, pentru a nu-şi neglija serviciul. Nu trecuse de capul Bunei-Speranţe şi îşi făcea slujba pe puntea catargului, iar când vasul intrase în mările Chinei i se încredinţă cârma.

Astfel de călătorii ţineau în acea vreme un an, şi „Rancocus" n'a făcut excepţie. Dacă domnii din China ar fi realizat un sfert din ceiace făceau americanii, n'ar fi trebuit nici o pătrime din timp; dar transportul ceaiului pe căile de na-

vigaţie ale Crescului Imperiu, nu atingea nici pe departe viteza brânzeturilor pe drumurile Marii Republici.

„Rancocus" deabia se întorsese de 24 de ore şi Marc Woolston stârnea invidia tuturor tinerilor din Bristol şi admiraţia tuturor fetelor. Devenise un flăcău de 17 ani, înalt, bine făcut, degajat, care dublase capul Bunei Speranţe, care văzuse ţări străine şi avea în fiecare buzunar a unei minunate veste albastre, capetele unui adevărat fular de India, al cărui colţ ieşea elegant, în vreme ce un alt fular legat neglijent în jurul gâtului, cădea peste cămaşa întredeschisă. El trebui să răspundă la nenumărate întrebări asupra balenelor, asupra picioarelor chinezeşti şi asupra valurilor înalte cât munţii. Cu toate că oraşul Bristol era aşezat pe un rîu navigabil, străbătut de fregate în toate direcţiile în timpul Revoluţiei, locuitorii săi n'aveau idee de Ocean. Ei îşi închipuiau că valurile mării ating înălţimea munţilor. Nu-i mai puţin adevărat că şi noţiunea despre munţi le era neclară, deoarece în această parte a ţării nu exista o colină pe care să aşezi măcar o moară de vânt.

Marc răspunse tuturor cu o răbdare îngerească. Era fericit! Fericit de a fi obiectul atâtor atenţii; mai fericit de a se găsi în mijlocul unei familii a cărui idol a fost totdeauna, dar îndeosebi cel mai mulţumit din lume, deoarece furase o sărutare pe obrazul înroşit de emoţie al Brigittei Yardley. Douăsprezece luni au adus mari schimbări de o parte şi de alta şi seducătoarea soră a lui Marc nu putea pricepe cum o călătorie pe mare, a produs în timp atât de scurt, efecte atât de minunate. Rămasă acasă, Brigitta nu şi-a pierdut vremea şi bobocul de floare care dădea surîzătoare speranţe, devenise un trandafir dintre cei mai frumoşi. Marc era încântat şi luna pe care o petrecu la Bristol îi ajunsese pentru a-şi mărturisi dragostea şi pentru a primi răspunsul timid, că această dragoste era împărtăşită. Intre

timp părinţii nu bănuiau ceia ce se petrecea între tinerii îndrăgostiţi, după cum aceştia nu-şi dădeau seama de gradul de ură, la care medicii ajunseseră. Nici la consultaţii cei doi nu se mai întâlniau, cu excepţia bolnavilor bogaţi, la căpătâiul cărora discuţiile savante degenerau în certuri ordinare.

In sfârşit, după o lună prea scurtă, Marc fu rechemat pe puntea lui „Rancocus" şi trebui să renunţe la delicioasele întrevederi cu Brigitta. Ana le deveni confidentă şi sărmana copilă nu înţelegea pentruce, fiul unui respectabil medic nu s'ar căsători cu fiica unui medic tot atât de respectabil. Deaceia le încurajă promisiunile de credinţă şi primi jurământul lor, că vor deveni într'o zi soţ şi soţie şi aceasta cât se va putea mai repede.

Iată un lucru pripit şi mai ales nepotrivit, vor spune câţiva moralişti prea rigizi! Deaceia, v'aş ruga domnilor, să luaţi în consideraţie starea societăţii, în care tinerii au trăit, moravurile câştigate şi felul de viaţă pe care l-au dus. Pe atunci, ca şi astăzi, părinţii în America, mai ales cei din clasa mijlocie, se interesau prea puţin de legăturile copiilor lor. Moravuri aşezate şi o poziţie socială suficientă era tot ce doriau. Ori, dacă ar fi vrut să ceară mai mult, lucrul se întâmpla de obiceiu prea târziu, după ce tinerii se îndrăgostiseră la extrem, pentru a mai asculta sfaturile prudente.

Marc porni acum, lăsându-şi inima în urmă, dar, cel puţin, plin de speranţă. La vârsta lui, nimic nu te supără şi rămânând credincios prieteniei sale, la opt zile dela plecare devenise glumeţul întregului echipaj. De data aceasta nu călătoreau direct spre Canton, ca prima oară. „Rancocus" avea o încărcătură de zahăr, pentru Amsterdam şi de acolo porniră spre Londra, luând o altă încărcătură pentru Cadix. Era epoca în care revoluţia franceză arunca primele flacări, şi când marina americană înlesnea cea mai mare parte a

comerţului mondial. Căpitanul Crutchely avea ordinul să facă transporturi comerciale în Europa, până când ar fi strâns un număr îndestulător de dolari, pentru a cumpăra o încărcătură scumpă. Deabia atunci urma să ia drumul spre Canton. Cum se făcea escală din port în port, Marc avu prilejul să vadă lumea, atât cât se poate vedea în porturile maritime. Mare este în adevăr deosebirea între oraşele cari nu joacă decât rolul de antrepozite comerciale şi cele cari însumează rolul de capitale politice ale unor vaste ţinuturi! Există şi unele, Londra de exemplu, care întrunesc amândouă avantagiile şi atunci nu se mai întâlneşte limbajul provincial, spiritul acela strâmt, care a devenit din calea afară de comun în oraşele rezidenţiale simple.

Pentru acest motiv Neapole, cu toată importanţa sa comercială restrânsă, este superior Vienei, Genevei şi Florenţei. In ciuda diferenţelor, dacă Marc, în timpul vizitelor sale grăbite la Amsterdam, Londra, Cadix, Bordeaux, Marsilia şi Gibraltar şi în alte câteva porturi, pe care nu le mai înşir, n'a avut timp să aprofundeze ceiace vedea şi auzia, lucrul nu l-a împedecat să-şi îmbogăţească cunoştinţele, fapt care i-a adus foloase după aceia. Puţin câte puţin şi-a curăţit rugina provincială, în timp ce orizontul i se lărgea. Inainte de a pleca spre Canton, Marc se văzu avansat dela postul de elev pe punte, la cel de ofiţer. Cei doi ani petrecuţi pe mări îl formaseră şi educaţia primită îi ajutase să facă un studiu solid al artei navigaţiei. Ofiţerii de marină nu se prea obişnuiau atunci în America şi un tânăr dotat cu calităţile lui Marc, atât fizice cât şi morale, avea norocul să-şi tae repede drum, cu singura condiţie să se poarte bine. Nu-i deaceia de mirare că tânărul nostru marinar, a fost numit locotenent secund al lui „Rancocus", înainte de a fi împlinit 18 ani.

Călătoria dela Londra la Canton şi pe urmă cea dela

Canton la Filadelfia, ţinu zece luni. „Rancocusul" era un bun vas cu pânze, dar nu putea impune viteza sa corăbiilor chinezeşti. Astfel, Marc era pe punctul să împlinească 19 ani peste câteva săptămâni, când vasul său dublă capul May. Odată ajunşi, căpitanul Crutchely îi făgădui să-l facă primul locotenent în cea mai apropiată călătorie şi încântat de această promisiune, Marc se grăbi să urce cursul fluviului până la Bristol.

Brigitta Yardley era atunci o frumuseţă în adevăratul înţeles al cuvântului. Când Marc o întâlni, purta doliu după mama ei. Această nenorocire apropiase şi mai mult pe cele două fete, legătura inocentă ne dând motiv de îngrijorare părinţilor; dar nu acelaş lucru s'ar putea spune despre vizitele tânărului marinar. Nu se reîntorsese încă de cinsprezece zile şi era deosebit de sârguitor pe lângă prietena surorii sale, când pe neaşteptate doctorul Yardley îi căută ceartă şi-i interzise să mai calce în casa lui. De unde provenea această furie neaşteptată? Foarte simplu. Din împrejurarea că Brigitta devenise moştenitoare şi avea o avere independentă rămasă dela mama ei. Ori, gândul că această avere ar putea îmbogăţi pe fiul duşmanului său, întrecea puterea de răbdare a medicului. De îndată ce a ştiut că acest tânăr face curte fiicei sale, a luat hotărârea să-i închidă uşa casei şi deaceia a căutat primul prilej pentru a-i face o scenă chiar în faţa Brigittei, mirată şi profund emoţionată. N'a uitat nici insinuările cele mai răutăcioase împotriva Woolstonilor în general, exceptând pe Ana, care spunea el, nu trebue confundată cu ceilalţi. Marc se arătă plin de moderaţie. El nu uită o clipă că un bătrân îi vorbea, şi că acest bătrân era tatăl Brigittei. Brigitta! ce-l privea pe el averea? Habar nu avea că defuncta îi lăsase o fermă şi venituri destul de mari. Ceiace iubea la ea, era sinceritatea, bunătatea, devotamentul; mai departe gândurile lui n'au mers niciodată. Marc ascultă pe doctor până la sfârşit, pe urmă, când se convinse că vi-

zita o prelungeşte fără folos, îşi luă grăbit chipiul şi după felul neaşteptat în care părăsi casa, Brigitta era convinsă, că nu se vor mai revedea niciodată. Dar nu aceasta era intenţia lui Marc, după cum se va arăta mai departe.

CAP. II.

Lady Capulet
N'are încă paisprezece ani.
Doica
Pe Dumnezeul meu
Dacă nu mi-aş da paisprezece dinţi, Doamnă,
— Cu toate că n'am decât patru ! — că această
[copilă
N'are 14 ani. Staţi ! Să socotim o clipă.

„Romeo şi Julieta"

Înţelepciunea divină ne porunceşte să respectăm pe părinţii noştri. Observatori perspicaci au băgat de seamă că în America părinţii sunt mai puţin respectaţi decât la celelalte naţiuni creştine, deoarece multe popoare păgâne, chinezii, de exemplu, merg până la adoraţiune, de sigur ca urmare a unei misterioase asociaţii de idei pe care n'o înţelegem. Părerea noastră este, că legăturile de familie sunt mai slabe în America decât pretutindeni în alte părţi şi aceasta se datoreşte obiceiurilor nomade a locuitorilor, cât şi superficialităţii rădăcinilor de rasă care merg în trecut. In acelaş timp legile căsătoriei sunt atât de elastice, legăturile între tineretul de ambe sexe atât de uşoare şi de puţin controlate, că nu-i de mirare dacă această importantă hotărâre este prea adesa luată fără multă gândire şi împotriva voinţei părinţilor. Dar puterea lui Dumnezeu se află totdeauna prezentă şi suntem dintre acei cari credem că ea nu se poate înfrunta

fără pericol chiar în această lume. Deaceia conchidem că dacă Marc şi Brigitta au avut aşa de mult de suferit mai târziu, faptul se datoreşte împrejurării că au bravat autoritatea părintească.

Scena petrecută la doctorul Yardley, nu întârzie să fie cunoscută de doctorul Woolston. El iubea pe Brigitta, atât cât putea fi iubită o Yardley; dar ofensa adusă fiului îi părea prea gravă pentru a fi uitată şi, la rândul său, interzise orice prietenie între tinerele fete. Brigitta iubea pe Ana aproape la fel ca şi pe Marc şi nu se putea obişnui să n'o mai vadă. Sănătatea ei suferi până acolo, încât tatăl se alarmă. Pentru a o distra puţin, o trimise la o mătuşă din Filadelfia, uitând că tocmai acolo corabia lui Marc făcea escală şi că nicăeri în altă parte, tinerii nu s'ar fi întâlnit cu mai mare uşurinţă. Doctorul trecu cu vederea împrejurarea, ori dacă n'a trecut-o şi-a închipuit că sora sa va fi o bună păzitoare şi că deasemenea, va închide uşa casei tânărului marinar.

Lucrurile s'au petrecut aşa cum doctorul ar fi trebuit să le prevadă. Marc nu-şi reluase bine funcţiunile pe puntea vasului, unde era acum prim-locotenent şi începu să caute pe Brigitta, nefiindu-i greu s'o găsească. Mătuşa voi să se arate severă; dar o mătuşă este mai puţin ascultată decât un părinte şi cei doi îndrăgostiţi îşi dădură pe ascuns întâlniri. O săptămână ori două, trecură astfel. Marc nu putea admite să plece într'o nouă călătorie, lăsându-şi iubita în mâinele celor pe care-i socotea duşmani. Nenorocirea lui era atât de vizibilă şi argumentele aduse atât de elocvente, încât Brigitta se lăsă convinsă. Astfel hotărâră să se căsătorească în secret şi deîndatăce, Marc va fi major, să-şi valorifice pe faţă drepturile sale matrimoniale.

Odată lucrul admis, o astfel de combinaţie este uşoară de realizat în America. Printre colegii de liceu ai lui Marc se găsea un tânăr preot, cu câţiva ani mai mare decât el. Era un om bun la suflet, care auzind felul cum fusese tra-

tat prietenul său, nu s'a lăsat mult rugat pentru a celebra căsătoria. Intr'o dimineaţă când Brigitta eşise cu o prietenă, pentru a face plimbarea dinaintea dejunului, după cum socotea mătuşa sa, Marc o aştepta pe chei. Ei s'au urcat pe puntea lui „Rancocus" şi căsătoria a fost oficiată în cabina care, în lipsa căpitanului debarcat, aparţinea tânărului ofiţer; loc dealtfel bine ales pentru o căsătorie a doi îndrăgostiţi, cari vor avea nenumărate aventuri, după cum se va arăta.

„Rancocusul" eşise din şantierele dela Filadelfia, unde se construiau pe atunci cele mai bune corăbii. Era un vas frumos, cu toate că de dimensiuni mai mici. Capacitatea o avea cam de 400 tone şi cabina căpitanului se înfăţişa spaţioasă şi comodă. Nevasta acestuia, bună şi gospodină, veghiase singură să nu lipsească nimic şi Brigitta găsi că această cameră unde a avut loc căsătoria, era cea mai frumoasă din lume. Desigur, nu existau coloane de marmoră, nici lemn sculptat pe pereţi, ori mobile de stil; acestea sunt extravaganţe la cari nimeni nu se gândea acum cincizeci de ani; dar nu lipsea nimic din ceiace ar fi putut ajuta la mulţumirea şi confortul pasagerilor.

Camera era pe punte, ceiace contribuia să-i dea o excelentă înfăţişare; cele aflate mai jos fiind mai întunecate şi mai mici, întrucât o corabie cu pânze este cu atât mai bună, cu cât se îngustează mai mult în partea inferioară.

Martorii căsătoriei au fost, prietena Brigittei, preotul şi un marinar, care participase la toate călătoriile lui Marc şi care, fusese ales de căpitan păzitor al corăbiei, gata să plece într'o nouă raită peste mări. Ii spuneau Robert, ori mai pe scurt Bob Betto. Era din statul New-Jersey. La data când povestim, să fi avut treizeci şi cinci de ani. Părea un convins celibatar. Dela ferestrele casei părinteşti, Bob cuprindea cu ochii Oceanul Atlantic, aşa că, din leagăn, respirase atmosfera marină. La opt ani intrase ca mus pe puntea unui vas de cabotaj şi deatunci a rămas pentru vecie matelot. In vremea războiului Revoluţiei, Bob a servit în marină,

când pe un vas când pe altul şi a avut fericirea să nu fie luat niciodată prizonier. Era o favoare de care se simţea mândru şi susţinea că numai proştii se lasă prinşi; deaceia manifesta faţă de aceştia un dezgust profund. In toate celelalte privinţi, Bob se arăta înţelept şi plin de bun simţ; dar în direcţia amintită devenea intratabil şi absurd. Ce vreţi? Oamenii cei mai mari au slăbiciunile lor şi aceasta era slăbiciunea amicului nostru Bob.

Căpitanul Crutchely îl angajase după pacea din 1783, şi de atunci a rămas mereu în serviciul său. Lui Bob îi fusese dat Marc în anul de ucenicie. Bob era foarte inventiv şi ca aproape toţi marinarii americani, nu exista lucru pe care să nu fi ştiut să-l facă, utilizând cele două mâni date de Dumnezeu. In special, era un mecanic foarte iscusit. Cu o forţă atletică, având o statură uriaşă, Bob era pentru prieteni de un devotament fără pereche. Nu găsea defecte celor pe cari îi iubea, nici vreo calitate celor care-i displăceau. Dragostea lui pentru Marc era fără margini şi înaintarea în grad a prietenului său îl bucurase tot atât de mult, ca şi cum ar fi fost vorba de propria-i persoană. In ultima călătorie, vorbind cu mateloţii de pe puntea din faţă le-a spus: — Il vedeţi pe Marc Woolston? Ei! ţineţi minte! Va fi un celebru lup de mare, la vremea lui. Cea mai frumoasă zi a vieţii mele, o voi socoti pe aceia, când o să mă găsesc pe puntea corăbiei, comandată de căpitanul Marc Woolston. Eu l-am învăţat să muşte din pânea marinarilor şi din prima clipă, a făcut-o cu voe bună. Pândiţi-l cum trage o funie! Ce om straşnic! Şi când te gândeşti, că acum doi ani era să leşine, din pricina mirosului de gudron! — Aici, Bob cădea pe panta minciunilor; fiindcă niciodată Marc n'a păţit astfel de lucruri. Dealtfel, el răspundea cu voioşie dragostei lui Bob şi erau cei mai nedespărţiţi prieteni.

Cu toate că în afară de preot, n'au existat decât doi martori la căsătorie, Bob Betts şi Marie Bromley, se redactară totuş două contracte cu toate formele legale, unul pen-

tru Marc, care-l încue în birou şi unul pentru Brigitta, care-l ascunse în bluză. Cinci minunte mai târziu, grupul se despărţi. Tinerele fete se înapoiară acasă. Preotul se duse la slujbă, iar cei doi marinari rămaseră pe punte. Bob nu spuse o vorbă, câtă vreme văzu ochii tânărului soţ, fixaţi asupra siluetei fine a Brigittei, care scobora repede cheiul, cu prietena sa. Dar odată Brigitta dispărută, socoti folositor să spună:

— Iată o corabie de cursă cu o minunată încărcătură, domnule Woolston, mormăi el, mestecând o bucată de tutun în gură; şi într'o bună zi, o să vă văd falnic comandant de fregată.

— Ea este şi îmi va rămâne căpitan, Bob, răspunse Marc. Dealtfel, nici un cuvânt despre ceiace s'a petrecut.

— Nici pomeneală! Bob va înregistra în cartea de bord evenimentul aşa încât să nu aibă toate vecinele ce ronţăi, asemenea maimuţelor cari au găsit un sac de nuci! Dar ce voia să spună preotul când mormăia: „Iţi dau toate bunurile pe cari le am în lume". Vei fi mai bogat, ori mai sărac?

— Nici una, nici alta, răspunse Marc zâmbind. Rămân aşa cum sunt şi cred foarte probabil, că voi mai rămâne multă vreme.

— Oare domnişoara n'are avere personală? De multe ori mi-am spus că se pot da bune lovituri de undiţă, în astfel de ocazii.

— Brigitta are cât am şi eu, răspunse Marc. Dar de acum este a mea şi peste doi ani voi veni s'o iau, chiar dacă n'ar avea decât două rochii. Tatăl ei nu se încurcă în zgârcenie şi va proceda cu lăcomie când o să fie vorba de avere. Marc era de bună credinţă. El nu ştia că Brigitta avea 30.000 dolari partea ei, care-i reveniau la majorat, sau dacă se va mărita după ce a împlinit 18 ani. Lucrul l-a aflat câteva zile după căsătorie, dela prietena Brigittei care i-a cerut să renunţe la cariera marinărească, pentru a rămâne lângă soţia lui. In ciuda dragostei, Marc se simţea le-

gat de meseria lui şi i se părea nedemn să trăiască cu banii Brigittei. Lupta fu violentă între dragoste şi mândrie; dar Brigitta stărui atât de mult şi ştiu atât de bine să utilizeze mângâerile şi lacrimile, că sfârşi prin a ceda. Toate aceste discuţiuni se desfăşurau în casa Mariei Bromby, cu prilejul întrevederilor pe cari le permitea meseria tânărului locotenent. Rezultatul a fost că, Marc s'a dus la Bristol şi a început să povestească sincer tatălui său cele petrecute, mărturisind după numai opt zile, un secret pe care făgăduise să-l păstreze doi ani. Dela primele cuvinte, doctorul Woolston sări în sus; totuşi existau în această întâmplare aspecte în stare să consoleze un părinte. In primul rând Brigitta era tânără şi frumoasă şi totodată, deosebit de bogată, pentru un oraş ca Bristol. Se găsise astfel leacul pentru rănile amorului propriu şi mijlocul de a uita rivalităţi profesionale şi antipatii personale. Nu putem afirma dacă doctorul Woolston n'a simţit o bucurie ascunsă, la gândul că averea soţiei colegului său, revenia lui Marc ca urmare a acestei căsătorii. Deaceia, procedă ca un om educat. El aduse la cunoştinţă evenimentul doctorului Yardley, printr'o scrisoare delicată, permiţând tratative uşoare, dacă s'ar fi voit aceasta. Insă tatăl Brigittei căzu într'un astfel de acces de furie, încât avu un atac de apoplexie şi era aproape să se piardă.

Cu greu scăpă el şi îndată ce reuşi s'o facă, alergă la Filadelfia pentru aşi readuce acasă fiica. Marc ar fi putut să-şi reclame soţia şi s'o aducă în casa tatălui său, legea fiind de partea lui; dar doctorul Woolston se opuse şi procedă după aceia cu mare abilitate. Un prieten îi aranjă o întrevedere cu confratele său şi explicaţiile urmară cu mai mult calm şi sânge rece. Se ajunse la concluzia că era mai bine ca tinerii să rămână despărţiţi doi, trei ani, din pricina vârstei Brigittei. Nu s'a vorbit de avere, ceiace convenia perfect doctorului Yardley, care astfel putea încasa veniturile în tihnă. In sfârşit doctorul Woolston, merse cu condenscen-

denţa până acolo, încât ceru colegului său părerea, într'un caz grav al unui bolnav. Urmarea a fost că întrevederea s'a desfăşurat mult mai amical decât se nădăjduise şi că la despărţire, părţile căzuseră de acord asupra tuturor punctelor.

Se hotărî ca Marc să rămână pe puntea lui „Rancocus", pentru a patra mare călătorie. Corabia urma să se îndrepte spre câteva insule ale Oceanului Pacific, pentru a lua o încărcătură de lemn de santal, pentru pieţile din China. La reîntoarcere, Marc va fi major şi va putea lua comanda unei corăbii, dacă nu voia să renunţe la această meserie. Până la plecare, Marc are dreptul să-şi vadă soţia. Cât despre scrisori, aveau voie să-şi scrie oricâte le-ar fi făcut plăcere. Acestea au fost punctele tratatului încheiat între părţile contractante. Doctorul Yardley asculta fără îndoială de un sentiment părintesc, întârziind clipa, în care Brigitta, încă tânără, urma să răspundă îndatoririlor şi să suporte necazurile căsătoriei. Dar în fond, mai ascundea şi o speranţă secretă, că un incident neprevăzut ar fi nimicit această căsătorie, pe care n'o primise decât silit. In anul 1796, nu era prea uşor să desparţi un bărbat de soţia sa. Astăzi, doctorul Yardley n'ar avea decât să se adreseze judecătorului, să-i înşire unele minciuni şi să stărue asupra vârstei prea fragede a fiicei sale şi scoţând în lumină căsătoria secretă şi alte câteva amănunte, ar fi reuşit până la urmă să obţină divorsul. Lucrurile nu mergeau atât de repede atunci şi singura armă era răbdarea. Legăturile dintre Ana şi Brigitta fură restabilite ca şi în trecut şi Marc scria scrisoare după scrisoare, utilizând frazele cele mai pasionate.

In acest timp corabia se pregătea de plecare şi Marc nu putea părăsi puntea decât Duminica. El potrivi lucrurile să se găsească atunci la Bristol, îşi întâlnia soţia la biserică, făcea cu ea o lungă plimbare supraveghiaţi de Ana şi pleca la vreme, pentru a fi la post Luni dimineaţă, când se deschideau chipengele de scoborîre ale vasului.

La o lună după căsătoria lui Marc Woolston şi a Bri-

gittei Yardley, „Rancocus" porni să străbată oceanul Pacific până la Canton. Marc găsi mijlocul să petreacă o zi la Bristol şi doctorul Yardley, mişcat de durerea fiicei sale, consimţi s'o ducă la Filadelfia cu prietena ei, pentru a-şi lua rămas bun. Doctorul consimţi chiar să viziteze corabia pe care căpitanul Crutchely o numea glumeţ Capela Sfântului Marc, din pricina ceremoniei religioase care se celebrase acolo. Mistress Crutchely era de faţă şi privighia să fie totul în ordine. Bunul căpitan nu uită să plaseze glume, cari făcură pe Brigitta să roşească de mai multe ori, dar din dragoste pentru Marc, primi situaţia aceasta, decât să scurteze o vizită care-i era atât de scumpă.

Dar clipa despărţirii se apropia. In ciuda curajului său, Marc îşi simţi inima sfâşiată şi Brigitta izbucni în lacrămi. O despărţire de doi ani reprezenta un veac pentru acei cari n'au stat împreună douăzeci şi patru de ore complecte. Ce-ar mai fi fost, dacă prevedeau prin ce mari şi misterioase evenimente acest timp avea să se prelungească.

A trebuit să se utilizeze oarecare violenţă pentru îndepărtarea Brigittei şi de pe ţărm ea a urmărit cât a fost posibil corabia. Marc nu-i mai putea deosebi trăsăturile, dar întrezărea batista care flutura în aer. Pe urmă depărtarea şi obiectele interpuse, şterseră tot la orizont.

Marc regăsi în camera lui — fiindcă în sala lui „Rancocus" se despărţiseră patru compartimente, una pentru căpitan, două pentru locotenenţi şi a patra pentru supraveghetorul încărcăturilor, — numeroase dovezi a dragostei Brigittei. Mistress Crutchely singură, cu toată lunga experienţă, nu arătase mai multă grijă, nici mai multă râvnă să pregătească şi să adune tot ceiace avea nevoe căpitanul, cât dovedise tânăra soţie la împodobirea cabinei lui Marc. Pe vremea aceia, artişti nu se găseau mulţi în America şi nu era uşor să găseşti pe cineva care să-ţi facă chipul ; dar Brigitta ceruse să i se tae profilul, îl pusese într'o ramă frumoasă şi astfel pentru Marc a însemnat o plăcută surpriză, când, după

cruda despărţire, încercând în singurătate să-şi aline durerea, a recunoscut chipul atât de drag, întrucât profilul era perfect şi Brigitta avea trăsături minunate, uşor de reprodus prin acest procedeu. Ea stătea cu capul puţin plecat, într'o atitudine fermecătoare. Marc privi ceasuri întregi această imagină pe care o împodobea cu toată graţia originalului.

Se spune că pe punte nu există Duminică; ceiace înseamnă că trebue veşnic să lucrezi, ziua şi noaptea, pe vreme liniştită şi pe furtună. „Rancocus" nu făcea excepţie şi exista totdeauna o manevră, pe care trebuiau s'o îndeplinească oamenii de echipagiu. Nu-i însă în intenţia noastră să povestim această îndelungată călătorie, pentru două motive: întâi, fiindcă aceleaşi evenimente se întâmplă întotdeauna într'o călătorie spre coasta meridională a Americei; pe urmă, pentrucă avem de relatat numeroase alte împrejurări, cari cer o deosebită atenţie şi care vor fi mult mai pe gustul cetitorilor.

Căpitanul Crutchely, făcu escală la Rio-Janeiro, potrivit obiceiului, pentru a-şi reînoi proviziile şi după o săptămână petrecută în cel mai frumos port, porni mai departe. Infine, după ce a dublat capul Horn, în mai puţin de 15 zile a ajuns la Valparaizo.

Deabia acolo a început partea cu adevărat serioasă a călătoriei. Până atunci drumul pe ocean a fost cel obişnuit; dar momentul luptei cu apele se apropia. Incărcătura adusă pentru conducătorii spanioli fu descărcată, luară apă şi un supliment de alimente împotriva scorbutului şi după alte două săptămâni corabia porni pe valuri.

In anul 1706, oceanul Pacific nu era atât de cunoscut de marinari ca astăzi. Deabia trecuseră 20 de ani dela călătoriile lui Cook şi deabia se publicaseră memoriile acestuia. Dar Cook singur lăsase multe probleme nelămurite şi existau numeroase puncte de întunerec. Primul descoperitor îşi asigură celebritatea, dar şi cei cari îi urmează nu sunt de dispreţuit. Dacă am cunoaşte despre America numai ceiace Columb a descoperit, am fi foarte departe de izbânda

adevărată. Comparativ cu întinderea, Pacificul nu-i un ocean periculos; dar aruncând ochii pe o hartă ne dăm seamă, cât de mult insulele, stâncile şi prăpăstiile marine sunt mai numeroase decât în Atlantic. Cu toate acestea marinarii străbat cu îndrăzneală vastele întinderi; iar americanii se numără printre cei mai curajoşi şi mai hotărîţi. Timp de aproape două luni după plecarea din Valparaizo, căpitanul Crutchely a sondat adâncurile, în căutarea insulelor pe cari avea ordin să le găsească. Trebuia să ia lemn de santal, ramură comercială de care orice bun creştin trebuia să se ferească, întrucât acest lemn se întrebuinţa în China pentru a fi ars la picioarele idolilor. Ideia acestui păcat a revenit adeseaori în punctul luminos al conştiinţei lui Marc Woolston, mai târziu când el se întreba ce cauze au provocat evenimentele extraordinare în cari s'a văzut târît. Cu amănuntele referitoare, începem un nou capitol.

CAP. III

O Dumnezeu al mărilor ! vocea ta străpungătoare
A trezit din letarghie valul ascultător,
Inspumat se ridică muntele şi recade groaznic
Pe urmă, iar se'nalţă şi iar scoboară valul
Căzând cu vuet infernal pe puntea corăbiei ;
Fulgere uriaşe tae noaptea adâncă !...
Un semn ajunge însă şi furtuna încetează,
Vântul sălbatec se opreşte, liniştea domină.

Peabody

Ziua care a urmat a fost acoperită de ceaţă, şi vântul bătea din direcţia est-sud-est, împrejurare prielnică pentru „Rancocus", care naviga spre sud-vest. Căpitanul Crutchely avea un năravgrav pentru un conducător de corabie; bea prea mult rom la masa de seară. Oricând, în timpul zilei, era sobru; dar atunci înghiţea pe nerăsuflate trei, ori patru pahare de băutură, amestecate cu prea puţină apă. Dar nu numai în felul acesta gusta el plăcerile mesei; nu mai puţin îi plăceau mâncările alese şi servite îmbelşugat, pe cari avea grijă să şi le procure totdeauna pe bord.

In ziua despre care vorbim, se sărbătorea tocmai ziua de naştere a d-nei Crutchely şi căpitanul, în calitatea lui de soţ de treabă, înţelegea să închine câteva pahare mai mult ca deobicei. Ori, când porţia obişnuită întrece ceiace este necesar sănătaţii, apare evident, că majorarea acestei porţii trebuia să provoace un rezultat fatal. In clipa în care părăsea masa, căpitanul era beat. Marc, care nu făcea niciodată excese, văzu cu durere starea superiorului său, cu atât

mai mult cu cât un matelot care se scoborîse depe platforma externă a catargului, pretindea, că într'o clipă când se făcuse lumină, în zare observase un punct, unde marea era „albă". Marc aduse la cunoştinţa căpitanului împrejurarea, adăugând că poate ar fi nimerit că scoboare pânzele, să oprească vasul şi să arunce sonda. Căpitanul nu ţinu însă socoteală de sfaturi. Jură că toţi mateloţii sunt mereu gata să-şi închipue că se vor izbi de bancurile coraliere şi că nu va mai ajunge în vecii vecilor la ţintă, dacă va asculta mereu asemenea palavre.

Din nenorocire, al doilea locotenent era un vechi marinar care-şi datora postul, ca şi patronul său, consumării exagerate a băuturilor tari. Acest om încurajă pe căpitan în dispreţul pe care trebuia să-l arăte spaimelor prosteşti şi Marc se văzu redus la tăcere.

Totuş, tânărul ofiţer nu se simţea liniştit. Matelotul care raportase era un om dintr'o bucată, ne în stare să afirme un lucru pe care nu l-ar fi socotit adevărat. Erau orele 6 după amiază şi Marc, care-şi terminase serviciul de cart, profită de timpul liber pentru a se urca la catargul papagalului, spre a se bucura de ultimele raze ale zilei, urmând să facă singur observaţii. La început n'a reuşit să deosebească nimic mai departe de o milă din pricina ceţei; dar în clipa când soarele se scufunda în mare, se făcu senin spre apus şi Marc văzu atunci bine, stâncile la nivelul apei, care se întindeau pe o distanţă de mai multe mile, chiar în drumul corăbiei.

O asemenea descoperire nu mai lăsa posibilă nici o îndoială şi tânărul marinar răcni:

— Stânci, în faţa noastră.

Acest strigăt, scos de primul locotenent, scoase din somnolenţă pe căpitan, care începuse să-şi revină din efectele exceselor alcoolice; dar fu fără efect asupra locotenentului secund, care nici odată n'a iertat tânărului faptul ocupării unui post, pe care-l socotea în deosebi sortit să fie deţinut de el, ca om mai plin de experienţă şi mai bătrân.

Deaceia făcu glume răutăcioase, cu privire la îndărătnicia de a vedea stânci, într'un punct al oceanului unde harta nu arăta, decât o mare perfect liberă. Dar căpitanul nu uita că hărţile nu spun decât ceia ce se ştie la epoca în care sunt făcute şi nu era dispus să meargă atât de departe cu incredulitatea.

Deaceia, strigă: „Toată lumea sus!". Şi pânzele fură strânse. Marc se dădea jos dela postul de pândă pentru a participa la lucru, când la rândul său căpitanul urca, pentru a zări stâncile. Intâlnindu-se pe catarg, căpitanul spuse lui Marc să dea direcţie oblică năvii spre sud; deîndată ce prin strângerea majorităţii pânzelor, manevra nu va mai prezenta risc. Deabia ajuns pe punte, Marc începu executarea ordinelor primite. Pânzele fură strânse în grabă; deoarece frica mărea zelul marinarilor, tânărul ofiţer inspirându-le multă încredere. Cu toate că nava avea toate pânzele întinse când manevra fusese ordonată, nu rămaseră în curând decât cele trei huniere, şi corabia se întoarse oblic, apucând în direcţia sudului. Când lucrul se termină, tânărul ofiţer simţi o mare uşurare, fiindcă datorită schimbării de direcţie, stâncile zărite în faţă se găseau acum lateral. Este adevărat că se mai găseau încă în direcţia vântului, ceiace constituia o poziţie periculoasă; dar vântul n'avea destulă putere pentru a împiedica ocolirea, dacă nu se pierdea nici o clipă.

Nu trecuseră cinci minute decând căpitanul Crutchely se urcase pe catarg, la înălţimea pânzei papagalului, când strigă să fie trimis Bob. Bob avea reputaţia de a fi cel mai ager din echipagiu şi pe el îl utilizau, ori de câte ori era în apropiere pământul, ori o corabie. El se căţără pe funii ca o veveriţă, şi fu repede alături de căpitan, amândoi privind cu înfrigurare în direcţia în care bătea vântul. La scoborâre, se opriră pe platforma de jos a catargului, pentru a mai arunca o ultimă privire.

Locotenentul secund aştepta reîntoarcerea căpitanului, având pe figura lui grosolană o expresie batjocoritoare, care

părea să spună, că apa pe care Marc pretindea s'o fi văzut albă îşi schimbase culoarea, redevenind albastră. Dar căpitanul Crutchely n'a mers atât de departe, când a ajuns pe punte. Recunoscu a nu fi văzut ceva, care să poată fi declarat indiscutabil drept stânci, dar că totuş, odată, ori de două ori, când zarea se înseninase puţin, a zărit ceva strălucind, lucru care-l intriga la culme. Putea să fie o spumă albă, ori tot atât de bine, efectul ultimelor raze ale soarelui în apus. Bob Betts nu era mai dumerit decât căpitanul şi o reflecţie a lui Hillson, locotenentul secund, sfârşi prin a arunca discreditul asupra stâncilor lui Marc.

— Priveşte pe hartă căpitane! Niciodată nu s'a redactat una mai exactă. Te poţi convinge că nu există pe aici, nici cea mai mică picătură de apă albă. Dacă va trebui să strângem pânzele şi să părăsim direcţia vântului, cu fiecare balenă moartă pe care o s'o întâlnim, nu vom fi deloc pe placul armatorilor.

— Dar tu, Bob, n'ai zărit nimic acolo sus? întreabă Marc, accentuând cuvântul tu, în aşa fel, ca să arăte că nu se consideră surprins, că bunul căpitan avusese ceaţa în faţa ochilor.

— Nimic, domnule Woolston, răspunse Bob, trăgându-şi pantalonii şi fiţi sigur, am pândit cu înfrigurare.

Această mărturie era hotărâtoare împotriva lui Marc. Căpitanul ceru să i se aducă harta. Incepu îndată o cercetare cu Hillson şi cei doi îndărătnici ajunseră la concluzia, că în chip indiscutabil marea era liberă în toate direcţiile, pe mai mult de o mie de mile împrejur. In împrejurările grele, se face de fapt un progres cert, când se afirmă că un lucru, trebue să fie într'un fel anumit. Căpitanul Crutchely n'ar fi tras aceiaş concluzie dacă ar fi avut mintea mai limpede; totuş nu ajunsese până acolo, încât să-şi uite toate îndatoririle, într'o împrejurare atât de critică. Şi cum Marc protesta cu toată puterea, că văzuse stânci, căpitanul consimţi să se arunce sonda cea mare.

Nu era tocmai uşor acest lucru, mai ales pe puntea unei corăbii de comerţ, unde se pierd deobicei 15—20 minunte. Mai întâi corabia trebue oprită; pe urmă se potriveşte sonda şi fiecare om îşi primeşte locul. In timpul acesta, noaptea înainta; o ploae măruntă mărea întunericul şi Marc era mai mult ca totdeauna convins, despre poziţia periculoasă a năvii.

Sonda arăta că nu există fund la 400 de braţe.*) Faptul nu era concludent, chiar pentru neîncrezătorul Hillson, fiindcă se ştie că insulele coraliene se ridică în mijlocul oceanelor, sub forma unor ziduri perpendiculare, fără a li se putea bănui prezenţa, chiar la a zecea parte dintr'o milă marină.**) De altfel, Marc socotea, că apropierea nu putea fi prea mare, fiindcă vizibilitatea de pe bara pânzei papagalului are o rază imensă, iar spuma nu se arătase decât la limita orizontului occidental.

După o nouă înţelegere cu ofiţerii săi, în care timp Hillson n'a fost sgârcit cu epigramele faţă de superiorul mai puţin expermentat, căpitanul Crutchely luă o decizie pe jumătate prudentă. Nimic nu dezgustă mai mult un marinar, decât spaima pentru un pericol nesigur. Dacă acest pericol ar fi constatat, în afară de îndoială, nimic nu-l opreşte să facă toate sforţările pentru a-l ocoli; dar când există îndoială, nenorocitul sentiment de vanitate ne sileşte să ne călcăm pe inimă, arătându-ne indiferenţi, chiar când avem frică. In împrejurările în cari căpitanul Crutchely se găsea, metoda cea mai simplă ar fi fost să se meargă metru cu metru, cu cât mai puţine pânze, până a doua zi dimineaţă, când s'ar fi putut înainta mai sigur. — Dar aşa se făcea o concesie indirectă influenţei unui pericol necunoscut şi bătrânul marinar s'ar fi socotit dezonorat, cedând unui sentiment de spaimă. Hotărî deaceia să parcurgă acelaş drum, cu hunierele întinse, dar cu un om de pândă pe catarg şi cu pânzele de jos în frânghii,

*) Măsură marină, cât două braţe lungite (1.62 m.). Nota trad.
**) 1852. m.

spre a se acţiona repede, când ar fi fost nevoe, eşindu-se din direcţia vântului.

Apare sigur, că potrivit acestor măsuri, pericolul era micşorat şi când Marc îşi începu veghea de cart, îngrijorarea îi dispăruse în parte. Ceia ce-l frământa, era întunericul adânc din jurul lui, care nu-i dădea posibilitatea să zărească la o sută metri departe de corabie. Căpitanul şi Hillson se reîntoarseră în cabină, unde fiecare dădu peste cap câte un pahar mare de rom.

Tânărul marinar, în picioare, pe punte, îşi îndoi încordarea şi fiindcă ochii nu-i puteau servi, asculta înfrigurat, pentru a surprinde zgomotul îndepărtat care i-ar fi anunţat stâncile; fiindcă inima îi spunea că se apropie tot mai mult de ele. Era aproape miezul nopţii şi gândul că în curând Hillson îi va lua locul, tocmai când abuzul de alcool îl făcuse cu desăvârşire impropriu, îi provoca un chin nesuferit.

De data aceasta nu se înşelase; zgomotul groaznic al stâncilor lovite se auzea, nu înainte, dar la tribord. Pericolul se arăta atât de mare, încât era necesar să calce instrucţiunile. Deaceia dădu ordin să se îndrepte bara în direcţia opusă tribordului, pentruca vântul să bată împotrivă. Din nenorocire, după cum evenimentele au dovedit-o, datoria imperioasă îi cerea să raporteze căpitanului ceia ce făcuse. O clipă socoti că trebue să tacă, să nu trezească pe locotenentul secund şi să rămână pe punte până dimineaţa; dar chibzuind se convinse că răspunderea era prea grozavă şi cu pas măsurat, cu inima tristă şi plină de grele presimţiri, intră în cabină.

Nu era lucru uşor să trezeşti doi oameni, în felul în care căpitanul şi Hillson adormiseră. Hillson mai ales se găsea într'o stare vecină cu letarghia; dar situaţia era prea gravă pentru a mai avea menajamente şi Marc îi scutură cu violenţă.

— Ei! şi ce s'a întâmplat? întrebă căpitanul frecându-şi ochii.

— Am auzit zgomotul distinct al valurilor lovite de stânci, venind din coasta vasului şi am dat direcţia sud.

Declaraţia a fost urmată de un fel de mormăială, pe care Marc nu ştiu cum s'o interpreteze. Era cumva nemulţumire, ori era mirare? In acest timp, cum căpitanul se trezise complect şi se pregătea să vină pe punte, Marc socoti că făcuse tot ceiace datoria îi poruncea şi se reîntoarse la locul de comandă. Partea dindărăt a corăbiei înfăţişa cel mai bun post de observaţie; lipsa pânzelor de jos făcea ca vizibilitatea să fie tot aşa de bună ca pe puntea din faţă, iar ascultarea era înlesnită, fiindcă valurile nu se izbeau. Marc se instală şi nu întârzie să cheme pe Bob care-şi făcea cart-ul şi cu care trăia în cele mai prieteneşti raporturi, pe cât deosebirea gradelor o permitea.

— Bob, ştiu că ai urechi tot atât de bune ca şi ochii; nu-ţi spun ele nimic despre stânci?

— Iertare, domnule Woolston. Dealtfel, dacă trebue să vă mărturisesc îmi pare când eram sus, că am zărit ceva care semăna din calea afară de bine cu apa înspumată. Dar căpitanul se jura atât de violent că nu-i nimic şi că are siguranţă că marea este liberă, încât n'am avut curajul să susţin contrariul.

— Când eşti pe catarg, socotesc o mare greşală să nu mărturiseşti tot ce vezi, reluă Marc pe un ton grav.

— Aveţi dreptate, domnule, am greşit şi-mi pare foarte rău. Dar este atât de displăcut să-ţi contrazici căpitanul!

— Las-o încurcată, acum. Va să zică admiţi că ai auzit zgomotul valurilor care se izbeau de stânci. In ce direcţie?

— In spate, mai întâi, pe urmă în faţă, iar în clipa în care m'aţi strigat, în direcţia locului ancorei.

— Tot ce spui Bob, este adevărat?

— Foarte adevărat, domnule Marc. — Intâmplarea de după amiază m'a făcut atent şi am stat cu ochii aţintiţi şi urechile ciulite. Domnule, corabia chiar în această secundă, se află în mijlocul stâncilor şi o să ne vedem aruncaţi dintr'o clipă în alta spre ele.

— Cum dracul! strigă căpitanul Crutchely, care în clipa aceia venea pe puntea din spate şi prinsese ultimele cuvinte. Cât despre mine nu aud nimic extraordinar şi desfid omul cu cea mai bună vedere, să zărească ceva în acest întuneric.

Deabia spusese căpitanul aceste cuvinte, iar Hillson care nu se trezise încă din beţie, manifesta satisfacţia lui printr'un râs prostesc, când zgomotul valurilor lovite de stânci se auzi, într'un chip care nu mai lăsa nici o îndoială. Prin manevra pe care o comandase Marc, pericolul fusese întârziat, dar nu anihilat şi acum era prea târziu. Căpitanul fără a-şi mai pierde vremea cu conversaţii inutile, urlă cu o voce tunătoare: Toată lumea să vireze împotriva vântului! Ordinul era dat într'o formă care nu admitea replică şi Marc se supuse împreună cu ceelalţi unei munci istovitoare. Din nefericire, locul pentru manevră nu era suficient.

In clipa în care corabia alerga abătându-se din drum, în ciuda puţinelor pânze întinse, spaţiul păru să se lumineze pe neaşteptate şi clocotul valurilor se transformă în mugetul unei cataracte. Prezenţa stâncilor era acum o realitate; ele înconjurau corabia şi într'o clipă aceasta atinse fundul.

Intunericul de nepătruns mărea grozăvia momentului. Primul efect al catastrofei a fost să transforme complect pe căpitan, şi atunci se arătă marinarul îndrăzneţ şi calm de totdeauna.

Ordinele fură date cu sânge rece, precizie şi claritate şi fură executate cu perfecţiunea care se putea aştepta dela nişte marinari experimentaţi, într'o asemenea clipă. Toate pânzele fură strânse, cele mai grele legate solid. In vreme ce Marc conducea manevra, Hillson primise însărcinarea să pregătească o ancoră. In timpul acesta, căpitanul urmărea mişcările corabiei. Aruncând sonda se convinse că era liberă în partea din faţă. Zmunciturile nu se arătau violente şi valurile înspumate fură repede lăsate în urmă, fără ca vre unul să fi inundat puntea. Erau suficiente dovezi prin a-

ceasta că, în chiar locul unde corabia atinsese fundul, exista apă suficientă pentru a fi redată plutirii nava, fapt pe care sonda îl confirma.

Douăsprezece picioare de apă, era tot ce-i trebuia lui „Rancocus" în împrejurarea de faţă şi sonda indica uneori trei braţe. Numai când corabia intra în adâncitura valurilor, atingea fundul. Convins că nava lui va eşi din această tristă situaţie, căpitanul pândia clipa când va fi o clipă liberă, pentru a arunca o ancoră cât mai aproape de stânci, din partea vântului; hotărît să aştepte zorile pentru a lua cea mai bună deciziune în această periculoasă situaţie.

Pe puntea din faţă munca nu sporea, şi căpitanul Crutchely îşi făcu apariţia. Locotenentul secund deabia ştia pe unde calcă şi comandorul îşi dete seamă că trebueşte înlocuit. Tot odată dădu ordin lui Marc să pregătească şalupa, spre a nu mai fi nevoe decât s'o lanseze pe apă. Hillson desfăşurase greşit cablul şi acum operaţia trebuia reîncepută. Furia se manifestă repede, când se comit astfel de prostii, în clipe atât de grave. Căpitanul, scos din sărite, zmunci mânerul ancorei şi porunci lui Hillson să plece. — In timp ce lucra astfel, iar cablul fusese aruncat de marinarii cari se urcau acum pe punte, o zdruncinătură violentă scutură corabia, stâncile apărură din toate părţile, şi valuri înspumate se ridicară până la linia de sus a corăbiei. Când valurile se retraseră, căpitanul nu mai era. Ce se întâmplase ? Iată ceia ce niciodată nu s'a ştiut în chip sigur. Probabil valul zmuncise mânerul ancorei şi nefericitul căpitan fusese târît în direcţia unde bătea vântul, în mijlocul întunericului.

Marc află repede nenorocirea şi grava răspundere care-i cădea pe umeri. Un sentiment de groază îl cuprinse, dar în curând fu iarăşi stăpân pe el. Avea nevoe de tot sângele rece, fiindcă nu mai era un minunt de pierdut. Prima lui datorie îi impunea să încerce salvarea căpitanului. O barcă fu scoborîtă pe apă şi şase oameni luară loc. Marc, în picioare,

pe catargul exterior, îi văzu zburând ca o săgeată prin faţa corăbiei şi pierzându-se în întunerecul acestui scenariu sinistru. Ei n'au mai revenit. O asemănător de crudă fatalitate, lovise în câteva minute pe căpitan şi pe şase din marinarii lui cei mai buni!

Cu toate aceste pierderi succesive şi demne de plâns, munca nu încetă o clipă. Hillson părea că a înţeles însfârşit că trebuia să plătească răul cu propria lui persoană; logica îi revenise şi reuşi să pună şalupa pe mare. Cu ajutorul zguduiturilor corabia eşise aproape dintre stânci şi Marc stătea gata să arunce ancorele, deîndată ce adâncimea apei ar fi fost suficientă. Sonda arăta o derivaţie considerabilă, atât de mare, încât trebuia scoasă în fiecare clipă, pentru a fi aruncată din nou. După aceste indicaţiuni, Marc se aştepta din moment în moment să aibă patru braţe de apă şi era împrejurarea pândită, pentru aruncarea ancorei. În timpul acesta ordonă dulgherului să controleze pompele. Rezultatul arăta că nu există decât cantitatea de apă normală la fundul năvii. Partea corăbiei de sub linia de plutire nu fusese atinsă.

În vreme ce Marc, cu sonda în mână controla cu îngrijorare evoluţia vasului şi adâncimea apei, Hillson se îngrijea să transporte provizii în şalupă. Exista şi o sumă de bani în cabină, care fură duşi potrivit ordinului locotenentului secund, fără ca Marc să ştie ceva. Ofiţerul lucra pe puntea dinainte, prea preocupat pentru a da atenţiune la cele petrecute pe puntea dindărăt, unde Hillson rămăsese stăpân absolut cu câţiva marinari care-l înconjurau.

Însfârşit Marc observă, plin de bucurie, că erau patru braţe de apă adâncime, cu toate că nava se mai apleca încă în partea din urmă. Bob stătea alături, cu un felinar în mână. Puţin câte puţin „Rancocus"-ul îşi reveni în poziţia normală. După ce aşteptă cu răbdare un sfert de oră, Marc socoti că momentul propice venise şi dădu ordin să se arunce ancora. Marinarul aflat la cablu execută. Printr'o fericită întâmplare ancora fu aruncată în clipa când fundul corăbiei se ridicase

depe stânci. Cablul nefiind prea lung, nava după ce smuncind înainte îl întinse, se fixă. Ca şi cum ar fi răspuns chemării ancorei, un val uriaş, care străbătuse stâncile fără să se spargă, spălă întreaga punte. În clipa aceia Hillson se găsea pe şalupă cu tovarăşii săi. Valul a smuls oare barca, ori în zăpăceala generală care domnea pe punte, cineva tăiase frânghia ei? Fapt cert rămâne, că în momentul în care Marc deschise ochii, o clipă acoperiţi de furtuna de apă, zări, ca prin ceaţă, şalupa pe creasta unui val. A mai striga, era vreme pierdută şi el rămase cu ochii fixaţi pe nenorocita barcă, până în clipa când, întunerecul adânc care ascundea totul împrejur, o făcu să dispară. Marc nu bănuia încă întreaga întindere a nenorocirii sale. Numai după ce vizită cabina, camera mateloţilor şi postul din faţă, căpătă groaznica siguranţă, că din tot echipagiul, nu mai rămăsese pe punte decât Bob Betts şi el!

Se putea ca în direcţia vântului să fie pământ şi Marc avea dreptul să spere că ambele bărci vor reuşi să ajungă acolo; dar timpul, nu-i permitea să facă prea multe raţionamente, întrucât păstrarea în bune condiţiuni a corăbiei, trebuia să-i absoarbă întreaga atenţie. Din fericire, ancora se fixase şi vântul care nu suflase până atunci prea violent, se liniştise. Căpitanul Crutchely avusese prevederea să ungă cablul cel scurt şi să-l îndepărteze de fund cât mai mult, ştiind că stâncile coraliene ar fi tăiat dintr'odată, ca o secure, cablurile de cânepă de care marinarii se serveau atunci exclusiv. Astfel, „Rancocus" se afla departe, numai la 40 braţe de ancoră. Marc sondă alăturea cu catargul mare şi găsi, că nava avea apă sub ea de nouă braţe. Descoperirea era îmbucurătoare şi auzind-o, Bob declară că nu era totul pierdut, dacă ar fi găsit macar pe cei şase oameni de pe barcă. Pe de altă parte, şalupa dusese nouă oameni din echipaj, care avea în total 18, înaintea nenorocitelor întâmplări din noaptea aceia. Marc primi această rază de nădejde, care-l făcu să vegheze cu multă ardoare la siguranţa corăbiei.

Fundul năvii fu iarăşi sondat şi-l găsiră aproape gol. Faptul demonstra că nu existau avarii mari, avantaj care trezi în inima lui Marc un sentiment viu de recunoştinţă. Dacă regăsea câţiva marinari şi atingea din nou marea liberă, orice speranţă de a revedea America şi de a fi într'o zi alături de scumpa sa Brigittă, nu era pierdută. Timpul se amelioră puţin câte puţin şi înainte de revărsarea zorilor, norii s'au împrăştiat şi burniţa a încetat. Marc găsi noi motive de îngrijorare chiar în aceste împrejurări favorabile. Atât de aproape de pământ corabia suferea influenţa mareelor şi putea fi din nou svârlită de stânci. Pentru a preveni pericolul, el pregăti cu Bob un nou cablu spre a arunca la fund o altă ancoră.

Deoarece nu toţi cetitorii sunt familiarizaţi cu activitatea de pe punte, trebue să arătăm că năvile când pornesc într'o lungă călătorie, au ancorele vârâte în interior, sub punte, spre a fi mai în siguranţă şi la adăpost de valurile mari. Se vede din aceasta, că munca făcută de Marc şi Bob era foarte anevoioasă şi trebuia să ţină mai multe ore.

CAP. IV

O peşteră de mărgean stă ascunsă în fundul apelor.
Chefalul, peştele auriu cu haină minunată
Îşi caută acolo adăpost, la răsăritul soarelui ;
Şi floarea marină, legănată de vânt,
Niciodată atinsă de rouă,
Deschide fericită splendidul ei caliciu albastru.

Percival

Tânărul nostru marinar şi singurul lui ajutor, Bob Betts, începură lucrul pentru a potrivi cablul şi ancora cea nouă. Amândoi erau foarte puternici şi sprinteni şi ştiau să manevreze pârghiile şi scripeţii. Totuşi soarele răsărise, când prin sforţarea lor reunită, au reuşit deabia să ridice ancora la înălţimea punţii de jos, gata spre a fi fixată. In acest timp, „Rancocus"-ul, din pricină că marea se liniştise complect, nu se mai legăna. De îndată ce Marc s'a asigurat de această situaţie favorabilă, care făgăduia să ţină, îi spuse lui Bob să întrerupă lucrul. Era şi timpul. Oboseala neobişnuită le sleise cu totul forţele.

Aşteptaseră zorile cu nerăbdare şi iată că pământul care îşi termina drumul său obişnuit, a adus soarele, permiţând începerea primelor observaţiuni, în direcţia orizontului oriental. Pentru a îndeplini lucrul cât mai bine, se urcară, Marc pe catargul mizen şi Bob pe marele catarg hunier, cercetând diferitele puncte ale stâncii şi mâncând din ochi

tot ce părea posibil să zărească. Distanţa care-i despărţea, era atât de mică, că puteau discuta, ceiace într'o astfel de împrejurare devenea extrem de folositor.

Marinarii noştri îşi aruncară ochii mai întâi spre vest, încotro bătea vântul şi unde natural era partea cea mai întunecată a orizontului. Intr'acolo sperau să descopere, dacă nu un grup de insule, măcar o insulă izolată; dar pământul nu se zărea. Desigur, întunericul făcea o greşală posibilă. De această speranţă trebuiau să se agaţe pentru moment. Marc întrebă pe Bob ce crede.

— Să mai aşteptăm câteva minute, domnule, ripostă tovarăşul, până se mai ridică un colţ al perdelei cereşti. Par'c'ar fi la vreo leghe de aici, la babord, nu ştiu ce pe apă care încă nu-i bine definit. Stâncile însă îmi sar în ochi. Se văd din toate părţile. Una nu sfârşeşte bine şi alta începe. Nu-mi pot explica cum de ne-am strecurat aici, printre ele.

Era realitatea. Din direcţia vântului, oceanul începea să se lumineze până în depărtări. Venise ceasul solemn al dimineţii când obiectele se arată distincte unele după altele, mai înainte chiar de a fi primit razele de soare şi când natura pare că iese întinerită şi mai frumoasă încă din mâinele Creatorului. Marea scăzuse şi dacă stâncile păreau mai puţin de temut în aparenţă, era greu să te înşeli asupra poziţiei lor. Apărea evident, că peste tot unde apa era în fierbere, se găseau dedesubt stânci. Cea mai mare parte dintre ele deabia ieşeau la suprafaţă, astfel că valurile le măturau jucându-se, fără a lăsa altă urmă a trecerii lor, decât o slabă linie albă. Aşa se prezenta şi stânca unde se afla corabia, a cărei prezenţă era greu de bănuit la o jumătate leghe distanţă. Alte stânci prezentau un aspect diferit. Valurile se aruncau acolo asemeni cataractelor, ceia ce demonstra că erau mai adâncite sub apă.

Cât despre numărul stâncilor şi greutatea de a le stră-

bate, Bob nu se lăsa înşelat. Se întâmplă adeseaori, că între insulele Oceanului Pacific, mai ales între cele de mărgean, există un recif exterior şi unul interior. Dar Marc începu să se îndoiască, că ar fi existat bancuri de corali în locul acela, din cauza poziţiei neregulate a stâncilor. Acestea se vedeau în toate direcţiile, nu într'o linie continuă, ci în blocuri detaşate şi atât de învecinate, că ochiul nu le mai deosebia margina. Cum reuşise corabia să intre în această centură periculoasă, fără să se sfarme în mii de bucăţi, iată un lucru care aparţinea miracolului.

Se întâmplă uneori pe mări, ca în întuneric şi ceaţă să fie trecute obstacole cari, în plină zi, par de neînvins. Insă dacă rămâne greu de înţeles cum a pătruns acolo nava, era şi mai greu de conceput, cum avea să iasă. Această împrejurare servi drept primă observaţie lui Bob.

— Ne-ar trebui o minune, domnule Marc, pentru a conduce „Rancocus"-ul printre aceste stânci marine, declară el. Stâncile noastre din Delaware nu sunt decât fărâme de nuci, comparativ.

— Iată o poziţie critică pentru un vas, Bob, răspunse Marc întristat şi nu prea văd cum o să-l scoatem pe al nostru, admiţând că ne revin deajunşi oameni pentru manevră.

— Sunt cu totul de părerea d-voastră, domnule, spuse Bob, scoţând o priză din cutia lui de tutun şi nu m'aş mira, dacă există vreo fărâmă de pământ în direcţia vântului, să nu devenim doi Robinsoni Crusoe, până la sfârşitul vieţii. Frica aceasta nu dădea răgaz mamei mele, oridecâte ori porneam şi ea mă vedea în fiecare clipă mâncat de sălbateci.

— Hai, uită-te, dacă nu se zăresc cumva bărcile noastre, reluă Marc. Figura Brigittei se înfăţişă în acea clipă atât de distinct în mintea lui, încât resimţi o puternică strângere de inimă.

Până atunci o masă compactă de vapori de apă acope-

rise orizontul spre vest, şi împedecase un examen atent în acea direcţie. Dar acţiunea soarelui destrămă dintr'odată ceaţa, şi pentru prima oară, Bob socoti că zăreşte ceva, care semăna a fi pământ De unde stătea, Marc nu vedea nimic. Deaceia se urcă până la pânza papagalului şi descoperi la rândul său, la două leghe de corabie, o pată care nu putea fi decât ori o porţiune cu stânci marine, ori o insulă joasă şi izolată.

In această direcţie apucaseră tovarăşii lor. Bob se duse să caute o lunetă pentru Marc, care se convinse astfel, că în zare era o stâncă goală având nenumărate păsări marine, dar unde nu exista ţipenie de om. În zădar privi el toate celelalte puncte ale orizontului ; stânca, nu mai mare de o milă întindere, era singura proeminenţă de pământ şi astfel ajunse la trista constatare, că toţi tovarăşii lor periseră.

Marc şi Bob se scoborâră pe punte, după ce mai mult de o oră stătuseră să facă observaţii, amândoi fiind convinşi că situaţia le era aproape disperată, dar totodată amândoi fiind hotăraţi să lupte până la capăt, datorită spiritului de îndrăzneală propriu adevăraţilor marinari, aceasta fără a se lăsa pradă unei desnădejdi nefolositoare. Hotărâră deaceia să-şi repare forţele şi luară loc pe drugul frânghiilor depe punte, spre a mânca. Acestea sunt clipe, în cari ofiţerul şi matelotul nu mai fac nazuri să stea la aceiaş masă; dar Bob, care căpătase reputaţia unui vestit mâncău, ceia ce-l expunea uneori la glume reuşite din partea camarazilor, mărturisi că nu-i era deloc foame. Deaceia dejunul nu ţinu timp lung şi făcu loc unei convorbiri serioase asupra situaţiei.

— Crezi oare admisibil, Bob, întrebă pe neaşteptate Marc, după numeroase alte idei schimbate între ei, că numai noi doi vom reuşi vreodată să conducem corabia, dacă ajungem cumva s'o scoatem la larg ?

— Lucrul cere gândire, domnule Woolston, răspunse

Bob. Suntem zdraveni amândoi şi sănătatea nu ne lipseşte, ca de altfel şi curajul. Dar este o distanţă uriaşă de aici până la coasta americană şi numai acolo ne vom putea socoti salvaţi. Bătrâna corabie „Rancocus" se află aici prinsă într'un ancoraj, din care cu greu se va desface. Dar nu asta trebue să ne intereseze în clipa de faţă.

— Cum oare ? Mie aceasta mi se pare problema capitală. Odată în larg, poate avem norocul să întâlnim pe cineva.

— Da, odată în larg.— Dar aici stă greutatea domnule Woolston. Şi tare mi-i teamă că nu vom ajunge niciodată în larg !

— Admiţi posibilitatea să rămânem închişi aici pentru totdeauna ?

— Desigur, o admit domnule Woolston şi nu ştiu pentru ce aş mai face din lucrul acesta un secret. Uitaţi-vă, sărmanul căpitan Crutchely chiar de-ar fi pe punte cu întreg echipagiul, cum eram înainte cu 24 de ore, şi-ar încrucişa şi el braţele. — Impotriva tuturor cuvintelor poruncitoare din lume, bietul „Rancocus" va rămâne unde îl vedeţi.

— Mă mâhneşte să te aud vorbind astfel, răspunse Marc, cu atât mai mult cu cât este şi părerea mea.

— Bărbaţii sunt bărbaţi, domnule şi nu pot realiza nimic peste puterile lor. Ce să facem ! Am cântărit bine poziţia noastră între stânci când eram sus pe catarg şi trag concluzia că-i o capcană închisă. Măcar dacă ar fi aranjate cu o anumită simetrie, dar atunci nu s'ar mai recunoaşte mâna diavolului. Iţi sar în ochi peste tot. Incercaţi o eşire printre ele. Comenzile n'ar înceta o clipă : „Pare ! loffe ! loffe ! pare !". fără să fie posibilă măcar începerea unei singure manevre.

— Oricât de mică ar fi speranţa reuşitei, trebue totuş să încercăm să eşim în larg ; fiindcă alternativa îmi apare groaznică.

— Alternativă ori nu, iată o încercare care întrece puterile omeneşti.

— Dar atunci, ce vom deveni ?

— Trebue să „robinsonăm" puţin, domnule Marc, până când ne va suna ceasul, ori poate Dumnezeu în bunătatea lui va socoti potrivit, să trimită pe cineva să ne scoată de aici.

— Să robinsonăm! reluă Marc, neputându-se opri să surâdă de expresia lui Bob, în ciuda gravităţii situaţiei. Dar, cel puţin, Robinson avea o insulă, care nouă ne lipseşte.

— Colo, în direcţia vântului se ridică o stâncă, unde după socoteala mea vom găsi posibilitatea să trăim într'un fel sau altul, răspunse Bob, cu sânge rece. Dealtfel avem şi corabia !

— Şi cât timp socoteşti că o frânghie de cânepă va rezista, într'o astfel de poziţie, când la fiecare val care ridică „Rancocus"-ul, ea se roade de stâncă ? Nu, Bob, nu vom putea rămâne aici ; iată un lucru indiscutabil. Dacă nu ajungem cu vântul în larg, învingând toate pericolele, va trebui atunci să ajungem împotriva vântului.

— Ascultaţi-mă, domnule Marc ! Am frământat întrebarea aceasta în toate chipurile şi uite ce cred. Ne mai rămâne barca cea mică din spatele corăbiei, în foarte bună stare, după cum ştiţi. O să ne ducă uşor pe amândoi. După părerea mea, să-i dăm drumul pe apă, să scoborâm în ea ceva provizii şi să pornim spre stânca din zare. Eu voi lopăta, iar d-stră veţi arunca sonda, pentru a stabili dacă nu există o trecere în direcţia aceasta. Când vre'odată corabia se va pune în mişcare, numai spre vest este posibil. De aeia, să luăm barca, să vizităm stânca, unde poate regăsim tovarăşii, iar după asta, vom şti cu mult mai bine ceia ce ne rămâne de făcut. Să pornim cât mai repede. Timpul este bun ; trebue să profităm.

Sfatul era prea sănătos, pentru a nu fi urmat. Barca fu cercetată cu grijă. Apă nu intra pe nicăiri, deoarece căpitanul Crutchely avusese mereu grijă s'o țină pe jumătate plină, decând începuse navigația pe apele Pacificului. Barca avea și o pânză mică, excelentă în bătaia vântului. Scoborârea pe mare n'a fost grea și în vreme ce Bob se ocupa cu transportarea proviziilor, Marc făcea anumite pregătiri, pe cari le socotea de cea mai mare importanță.

„Rancocusul" poseda o baterie cu mai multe tunuri, toate în poziție de tragere, pentru a respinge eventual pe sălbatecii insulelor, unde s'ar fi făcut aprovizionarea cu lemn de santal. Erau două tunuri vechi de șase și opt bombardiere de doisprezece. Primele funcționau bine când erau suficient încarcate. Tânărul ofițer luă cheile magaziei, o deschise și trase trei cartușe, cu care încărcă trei tunuri. Pe urmă dădu foc, lăsând o distanță între fiecare lovitură, în nădejdea că detunătura ar putea fi auzită de unul dintre camarazi și astfel să-i dea curaj, să depună toate sforțările pentru a le ieși în cale. Zgomotul artileriei a produs un efect ciudat în mijlocul acestei vaste pustietăți, și Bob Betts, care mai văzuse și alteori scena, nu reuși totuș să se sustragă sentimentului viu resimțit. Cum explozia nu putea să aibă un rezultat imediat, Marc se grăbi să urmeze pe Bob, care pentru a treia oară îl anunța că totul era gata și se pregăti să părăsească corabia. — Dar, înainte de a o face examină încă odată cu scrupuloasă atenție toate punctele orizontului, pentru a fi sigur că nu erau motive de teamă despre o schimbare a timpului, în lipsa lui. Semnele se arătau favorabile și Marc scoboară în barcă, dar cu un sentiment vădit de părere de rău. Este o încercare grea pentru un marinar, chiar într'o astfel de situație, să-și părăsească corabia aproape o zi. — Nevoia poruncea lucrul acesta; dar, tot încurajându-se, Marc nu reușea să alunge presimțirile sinistre, în ciuda semnelor favorabile ale atmosferei.

Când Marc se așează în barcă, Bob, care se ținuse prins

de corabie dădu drumul; pe urmă întinse pânza. Adierea era bună; lucru însă mai puţin asigurător la întoarcere. Imprejur stâncile răsăreau atât de numeroase, că marea la mijloc, rămânea complect liniştită. Dar oceanul, chiar în stare de repaos, nu are o alcătuire care să inspire siguranţă, când în drumul lui se află stânci şi bancuri de nisip; astfel că neprevăzutul era posibil şi trebuia pusă o cea mai mare atenţie pentru a-i face faţă; altfel barca, singura care rămăsese pe „Rancocus", s'ar fi scufundat şi ar fi fost o pierdere ireparabilă.

Barca se depărtă de vapor cu uşurinţă. Vântul sufla tocmai atât cât trebue şi Bob începu să arunce sonda, Marc preferind să ţină cârma. Operaţia însă nu era uşoară pe o luntre atât de mică, cu viteza care-i fusese dată şi Bob trebui să renunţe. Cum la întoarcere va fi nevoe să întrebuinţeze lopeţile, Marc spuse râzând, că vor „simţi" atunci călătoria. Totuş, cele câteva aruncări de sondă, încredinţară pe marinarii noştri că exista între stânci mai multă apă decât i-ar fi trebuit lui „Rancocus". — Lângă stânci, lucrul se schimba.

După ce înlăturară pericolul de a se lovi de stâncile mărunte, chiar în clipa când vreun val mai mare pătrundea la intervale depărtate, între ele, cei doi prieteni se apropiară de stânca uriaşă care ieşea din apă şi pe care o inspectară dela distanţă, cu un viu şi explicabil interes. — Această masă colţuroasă, avea o dublă însemnătate pentru ei: aici aveau să mai regăsească poate camarazii şi tot aici, urmau să petreacă. Capetele stâncilor printre cari Marc a trecut, îi lăsară speranţă mai puţin ca niciodată, că va putea pe acolo scoate la larg corabia şi deabia dacă nădăjduia, s'o târască măcar, până la stânca cea mare. Aceste gânduri, deveneau tot mai sfredelitoare în măsura în care înainta şi îi îndoiau atenţia, în timp ce examina insula din faţă. Bob, nu se gândea decât la clipa prezentă. Fantezia lui nu lucra la fel cu fantezia superiorului; el nu lăsase departe o tânără soţie

care să-l aştepte cu nerăbdare. Dealtfel, îşi fixase în gând, că numai prin hotărârea Providenţei, vor fi Robinsonii acestei insule. Dar cum şi când vor eşi ei din acele paragini, dacă vor eşi vreodată; iată întrebări pe care nu şi le formulase.

Cu cât se apropiau de insulă, cu atât exactitatea observaţiilor făcute din înălţimea catargurilor se verifica.

Lungimea stâncei avea o milă, iar lărgimea varia dela o jumătate, la o optime de milă. Pe margină, stânca nu ieşea deasupra mării decât cu câteva picioare, dar în extremitatea orientală înălţimea creştea mai mult de dublu. Direcţia insulei era dela est la vest.

In mijlocul ei se ridica un fel de trunchi conic, cam de 60—80 picioare, terminat printr'un platou circular, care cuprindea o mare parte din porţiunea cea mai sălbatecă a insulei. Paserile marine nu erau în atât de mare număr, câte se vedeau deobicei în pustietăţile de acest fel; totuş zburau cu miile pe stâncile aride, cari nu se aflau la mare distanţă de insulă.

In sfârşit, barca ajunse la destinaţie. In primul rând Marc fu mirat să găsească atât de puţin vârtej de valuri din direcţia vântului; dar aceasta depindea de imensa cantitate de stânci, cari acopereau marea pe mai multe mile distanţă şi mai ales depindea de faptul că un zid de piatră cădea în linie dreaptă pe acest ţărm, ne lăsând decât un interval de două zecimi de milă (370 metri), ceia ce realiza o suprafaţă de lichid perfect liniştită, între stânci şi insulă.

Este greu să descriem simţimintele lui Marc în momentul debarcării. Bob şi cu el, cât de departe privirile se puteau întinde, nu încetau să caute urmele tovarăşilor lor; dar nimic nu dovedea, nici pe insulă, nici în împrejurimi, că aceştia ar fi tras la ţărm. Stânca pe care mergeau era goală şi avea o formă particulară. Examinând-o de aproape, recunoscură că nu-i un banc de corali, şi că origina ei este pur vulcanică. Ariditatea, era o trăsătură caracteristică a regiu-

nii ; descoperire deosebit de neplăcută şi la care nu erau pregătiţi, cu atât mai mult cu cât, din toate părţile stâncile observate pe drum, prezentau o bogată vegetaţie marină. Singurătatea şi pustiul acestui ţărm, nu erau întrerupte decât de cârduri de paseri, cari zburau pe deasupra capetelor şi cari demonstrau cu ţipetele lor şi cu îndrăzneala ce-o aveau, că vederea omului era ceva cu desăvârşire nou pentru ele.

Colina înălţată în centrul insulei, era prea deosebită pentru a nu atrage atenţia marinarilor noştri şi spre acest punct se îndreptară îndată, sperând să aibă din vârf un orizont de vizibilitate mai larg. Un nor de paseri îi urma. Mergând, Marc şi Bob se întorceau adeseori pentru a observa corabia, care acum era departe şi se vedea ancorată, exact în aceiaşi poziţie. Din partea aceia nu părea să existe nici un fel de teamă şi Marc îndoi viteza, pentru a ajunge în vârful colinei, cu toată suprafaţa alunecoasă şi prăpăstioasă a stâncilor. Acolo îi aştepta o surpriză, care le smulse o exclamaţie fără voe. In loc să găsească un platou potrivit prevederilor, stânca era săpată în forma unei caverne circulare şi Marc recunoscu repede, că era craterul stâns al unui vulcan. După o primă mişcare de stupoare, începu să-l examineze cu atenţie.

Bariera de lavă dimprejur era perfect circulară. In interior prăpastia se înfăţişa perpendiculară. Nu existau decât puţine colţuri eşite, cu ajutorul cărora un om curajos putea să se scoboare fără pericol. Suprafaţa internă avea 100 de acri în mijlociu, în vreme ce zidul prezenta o înălţime uniformă de 60 de picioare, afară de malul aşezat în direcţia vântului, unde prezenta o scoborîre şi unde se vedea o trecere strâmtă, la nivel cu fundul craterului ; un fel de poartă care intră în cavernă. Era în afară de orice îndoială, că această trecere fusese făcută de lava care, din vremuri imemoriale îşi tăiase drum, ridicând colina despre care vorbim.

Poarta avea 20 picioare înălţime pe 30 picioare lăţime şi susţinea deasupra, un arc de piatră, natural. Când Marc se scoborî pe pereţii craterului, nu fără pericole, găsi jos un fel de tapşan unit şi înclinat puţin dela est la vest. De sigur apele oceanului, în timpul mareelor mari, ori a furtunilor, năvăliseră prin trecătoare şi măturaseră cenuşa din crater, îngrămădind-o pe margini. Această cenuşă se transformase în tuf prin acţiunea timpului. Dacă acest crater a avut forma de con, desfăşurarea infinită de anotimpuri nu mai lăsase urme. Era acoperit de o coajă foarte rezistentă. Odată, ori de două ori Marc o sparse, cum s'ar fi întâmplat cu o pojghiţă de ghiaţă, iar ghetele i se umplură de cenuşă fină. Mari depozite de sare depuse, arătau în chip evident acţiunea apelor marine. Această sare era de sigur obstacolul care se opunea creşterii vegetaţiei. Marc observă că păsările evitau să zboare peste crater ; instinctul părea să le spună că acolo există o zonă periculoasă. Zburau cu sutele împrejur, având grijă să-l ocolească, adică în limbaj marinăresc, rămânând precaute în larg. Dar vulcanul părea de mult stins.

CAP. V

Fiul regelui, prieteni, a debarcat în insulă.
L-am văzut, cu ochii mei, pe ţărmul singuratec,
Stând, cu braţele încrucişate, bătut de gânduri negre
Şi oftând, asemeni vântului care înfrigurează zările.

„Furtuna".

Dupăce terminară această primă cercetare a craterului, Marc şi Bob se urcară iar în vârful stâncii şi luară loc chiar deasupra arcului. De acolo vedeau mai bine, nu numai mica insulă în toată întinderea, dar şi oceanul înconjurător. Marc începu să înţeleagă caracteristicile ciudatei alcătuiri geologice, în mijlocul căreia „Rancocus" fusese purtat ca de mâna Providenţei.

Stătea în acea clipă în punctul cel mai înalt al unui munte de origină vulcanică submarină. Afară de stânca principală, mai existau două, trei insuliţe, la o zecime de milă distanţă şi câteva mai departe; loc unde păsările marine păreau să-şi dea întâlnire. Alt pământ nu se mai zărea, cât puteai cuprinde cu ochii.

Marc încercă să facă socoteală până unde se întindeau stâncile de care se vedea înconjurat. Comparând observaţiile cu cele făcute pe bord, evaluă la o duzină de leghe marine, zona pe care se desfăşurau ramificaţiile muntelui vulcanic. Dacă, în acţiunea sa creatoare pământul ar mai fi făcut câteva eforturi, desigur ar fi răsărit o insulă frumoasă şi roditoare, în locul acestei stânci pe jumătate scufundată.

Din prima clipă a sosirei la picioarele insulei botezată

stânca lui Marc, gândul cumplit că va fi silit să-şi petreacă acolo restul zilelor, l-a chinuit pe eroul nostru. Ce perspectivă pentru un tânăr căsătorit şi câtă vreme oare va găsi mijloace de existenţă, în singurătatea aceasta aridă! Dar ascunzându-şi gândurile negre, Marc încercă să imite nepăsarea tovarăşului său. Acesta avea un fond sănătos de filozofie naturală şi odată convins că trebue să „robinsoneze" câţiva ani, nu mai încerca altceva decât să se adapteze situaţiei. Intr'o atare stare de spirit, este uşor de înţeles cum s'a desfăşurat dialogul între cei doi naufragiaţi.

— Suntem zdravăn prinşi, domnule Marc, spuse Bob şi iată-ne asemenea lui Robinson, cu singura diferenţă că suntem doi, pe când el mai târziu l-a găsit pe Vineri.

— Mi-ar plăcea să nu existe diferenţe Bob, dar nu-i aşa. Robinson avea o insulă, noi avem o stâncă; el avea apă dulce şi arbori, care nouă ne lipsesc complect. Toate acestea nu sunt încurajatoare.

— Vorbiţi ca din carte, domnule, dar să nu ne pierdem cu firea. Avem o corabie solidă, tot aşa de bună ca în prima zi când am părăsit portul; în vreme ce Robison văzuse corabia lui scufundându-se. Cât mai există o scândură pe valuri, un adevărat marinar nu disperează.

— Da, Bob, asta este şi convingerea mea; dar ar trebui să existe şi mijlocul pentru a ne servi de această corabie!

— De sigur, locul cel mai bun de ancorare nu l-a ales „Rancocus"-ul, spuse Bob, aruncând capătul de ţigară în fundul craterului; dar, domnule Marc, socot că tot ne va folosi, dacă vom reuşi s'o menţinem pe valuri. Rezerva de apă ne mai poate ajunge un an şi când va veni anotimpul ploilor, ne-o vom reînoi după chef. Corabia ne va folosi de locuinţă şi vă asigur, vom avea o frumoasă locuinţă... Dumnevoastră veţi locui pe puntea dindărăt, iar eu îmi voi instala hamacul pe cea din faţă.

— Nu mai fă deosebiri de acest fel, Bob; nu vreau să te mai aud vorbind aşa. Nenorocirea, ca şi mormântul ne face pe toţi egali. Singura nădejde care ne rămâne, ar fi să

demontăm „Rancocus"-ul şi cu materialul rezultat să construim o corabie mai mică. În felul acesta, Providenţa ajutându-ne, ne vom revedea poate odată prietenii.

— Curaj, domnule Marc, curaj! Mi-i drag să vă aud vorbind aşa. Simt, când în faţa ochilor îţi stă chipul unei femei iubite, că ar fi groaznic să nu încerci totul pentru a o revedea. Până şi Robinson a sfârşit prin a-şi construi o barcă. Nu sunt un lemnar excepţional, este drept, dealtfel ca şi dumnevoastră; dar socot că noi doi, oameni zdraveni şi hotărîţi, care pe lângă celelalte trebue să ne salvăm şi viaţa, vom şti să ducem la bun sfârşit construcţia unei şalupe. Şi îmi pare bine, dacă Dumnezeu a hotărît să naufragiez, că mi s'a întâmplat lucrul acesta fiind cu dumnevoastră.

Marc nu reuşi să-şi ascundă un surâs de mulţumire.

— Ascultă-mă, Bob, spuse el după o clipă de tăcere, m'am gândit cum am putea aduce corabia aici. Dacă reuşim s'o fixăm în extremitatea insulei, va rezista cu siguranţă pe valuri, mulţi ani; într'un cuvânt atâta vreme cât scândurile vor rămânea prinse împreună. Dealtfel, aici avem şi locul ideal unde să instalăm un şantier pentru construirea şalupei, cât şi mijloacele de a o scoborî pe apă. Deaceia, cântărind bine împrejurările, cred că nu ne rămâne nimic mai bun de făcut, decât să căutăm să aducem corabia lângă insulă, unde este loc şi unde vom reuşi să realizăm planurile de cari ţi-am vorbit.

Bob îşi dădu aprobarea şi mai trase unele concluzii, pe cari Marc nu le făcuse. In primul rând, s'ar putea ca din acest punct, printr'o atentă observare a curenţilor cari merg spre vest, să se găsească o trecere în larg. Odată corabia ancorată în micul golf al insulei şi rezerva de apă dulce de pe „Rancocus" ar fi în siguranţă, deoarece în timp de furtună, acolo unde se găseşte, nava s'ar preface în bucăţi în mai puţin de o oră, şi întreaga încărcătură ar fi atunci pierdută. După ce au căzut cu desăvârşire la înţelegere, asupra acestor puncte, Marc şi Bob s'au scoborît din vârful craterului pentru a se reîntoarce la luntre.

Cum timpul se menținea frumos, Marc nu se grăbi. El își pierdu o jumătate de oră sondând micul golf, format prin linia de stânci afundate la capătul de est al craterului și constată, că nu exista numai o cantitate de apă suficientă, dar, ceia ce-l surprinse, găsi un fund nisipos, format fără îndoială din părticelele rupte stâncilor vecine, prin acțiunea neîncetată a valurilor. Golful prezenta așadar toate garanțiile posibile, pentruca „Rancocusul" să fie în siguranță. Nu mai trebuiau decât să-l aducă. Insfârșit, Bob cârmi spre corabie, în vreme ce Marc ținea sonda în mână. Acesta din urmă recunoscu că existau două mari pedici, pentru a stabili o legătură între cele două puncte de coastă. Primul, era constituit printr'o dublă centură de stânci, cari se prelungeau pe un sfert de milă, paralel și cari n'aveau între ele, decât vre'o 90 metri depărtare. Apa era adâncă acolo, însă spațiul de manevră lipsea cu desăvârșire. Al doilea obstacol era mai grav. Intr'un loc o stâncă ieșea în mare, ne mai rămânând decât o lărgime de o sută picioare.

Cei doi marinari n'au ajuns pe puntea lui „Rancocus" decât pe la orele trei. Găsiră totul așa cum au lăsat. Porcii, găinile și capra, — părură fericiți să-i revadă, fiindcă se întârziase cu turnarea hranei în treucile lor. Porci și găini se văd pe puntea oricărei corăbii, însă capre mai rar. Căpitanul Crutchely adusese una, care să-i dea lapte la ceai, lucru pentru el tot atât de prețios ca și porția de rom, ceiace era un mod de a se exprima destul de convingător. După ce s'a ocupat de animale, Bob s'a așezat lângă Marc și au dejunat cu pesmeți și carne rece, fiindcă nu voiau să aprindă focul. Indată după aceia scoborâră în luntre două semnalizatoare, cu crampoanele de fer necesare pentru a le fixa, și imediat porniră.

Le-a trebuit un ceas să găsească trecerea periculoasă și un alt ceas pentruca să așeze semnalizatoarele. Odată lucrul terminat s'au reîntors pe punte fără a pierde o clipă; fiindcă o puternică furtună se apropia. Marc își făcu socoteală că trebuia să încerce imediat să pună în mișcare co-

rabia. Orice întârziere ar fi fost fatală, în poziţia în care se găseau, dacă se rupea cablul ancorei. Bob se supuse hotărârei cu aceiaş grabă, ca şi când Marc ar fi fost căpitanul şi sărind dela pânză la pânză, din frânghie în frânghie, desfăcu hunierul, brigantina şi alte pânze principale. În acelaş timp Marc privighea ancora cea mare, care fusese pregătită, în clipa în care căpitanul Crutchely dispăruse.

Era şi timpul să se grăbească. Vântul se arunca în rafale, soarele se ascundea după o perdea strânsă de nori, şi întreaga linie a orizontului, din direcţia de unde furtuna venea, luă un aspect lugubru şi ameninţător. Când Bob strigă că totul era gata, Marc tăe cu mai multe lovituri hotărâte de topor, frânghia ancorei. Manevra era periculoasă şi Marc, după ce ajută la pregătirea pânzelor, sări la cârmă în ultima clipă, fixând direcţia. Într'o astfel de călătorie, cea mai mică neatenţie putea fi fatală. De douăzeci de ori strigă Marc pe Bob, pentru a şti dacă zărise semnalizatoarele şi însfârşit, spre marea lui satisfacţie, primi un răspuns afirmativ. Clipele pe cari le-au trăit cei doi prieteni, până s'au văzut ajunşi dincolo de punctul cel mai periculos al trecerei, nu se pot descrie. De multe ori îndrăzneţii marinari au crezut că sunt perduţi, dar nici o clipă cârma n'a fost lăsat din mâini, în ciuda furiei valurilor şi a vântului. Mai rămânea de realizat a doua parte a scurtei şi emoţionantei călătorii. Când recuoscu în chip sigur, cele două rânduri de stânci, şi văzu clar craterul, Marc nu se mai îngriji şi mări numărul pânzelor, pentru a manevra mai uşor. După o jumătate de oră „Rancocus"-ul se găsea în siguranţă în mijlocul micului golf. Atunci Bob îşi aruncă bereta în aer scoţând trei strigăte de victorie, în vreme ce Marc pe puntea din spate a vasului, mulţumea în gând lui Dumnezeu, că i-a dat putere să realizeze această dificilă trecere.

Apare incontestabil că situaţia lor, oricât se înfăţişa încă de tristă, fusese îmbunătăţită simţitor. Nu numai că „Rancocus"-ul era acum fixat cu cea mai bună ancoră şi cu

cel mai bun cablu, pe un fund solid, în mijlocul unui golf sigur, unde valurile nu reuşeau să pătrundă decât oblic, dar şi luntrea putea merge sigur până la ţărm, distanţa nefiind mai mare de 150 picioare. Într'un cuvânt, nu era posibil să se dorească unei corăbii un adăpost mai serios şi în acelaş timp mai convenabil, pentru viitorii locuitori ai insulei.

Marc şi Bob nu întârziară să se felicite pentru reuşita lor. Valurile deveniră atât de mari în timpul nopţii, că era îndoelnic dacă vasul ar fi rezistat, aflându-se la vechiul ancoraj. Marc rămase pe punte până la miezul nopţii. Atunci, văzând că uraganul a început să se liniştească, intră în cabină şi adormi adânc până dimineaţă. Cât despre Bob, el îşi făcuse cartul de cu seară şi era târziu, când apăru pe punte.

Marc se mai urcă odată pe prăjina papagalului spre a privi din nou marea, stâncile şi insula. Poziţia era schimbată şi el descoperi un spaţiu vast înspre vest. Dar nimic nu dovedea că există posibilitatea, pentruca „Rancocus"-ul să poată fi scos din închisoarea lui. Atunci se scoborî pe punte şi împreună cu Bob luară dejunul la masa căpitanului, dejun dela care n'a lipsit nici cafeaua. Cerul era fără nori şi razele soarelui aveau o forţă deosebită. In timpul mesei, o nouă conversaţie începu în cabină.

— După felul în care bătea vântul noaptea trecută, spuse Marc, mă îndoesc mult că am fi avut acum o sală de mâncare atât de plăcută şi o masă atât de bine servită, dacă rămâneam acolo.

— Am plecat la vreme, domnule Marc, răspunse Bob şi dacă îmi daţi voe să vorbesc cu inima deschisă, încercând aventura aceasta, credeam că nu vom mai ajunge la capăt. Deaceia, aduc mulţumiri cerului, din fundul inimii, că am intrat în golful acesta.

— Ai dreptate, Bob, şi cu toată nenorocirea care ne-a lovit, trebue să fim recunoscători, comparând soarta noastră

cu cea a camarazilor,—sărmanii! şi cu cea a atâtor marinari cari şi-au pierdut corăbiile.

— E drept! am realizat enorm salvând vasul nostru. Deaceia nu ne putem socoti naufragiaţi. N'am făcut decât o escală periculoasă, iată adevărul.

— Am auzit vorbindu-se de corăbii duse peste stânci, ori bancuri de nisip, în locuri pe cari nu le-au mai putut părăsi, răspunse Marc. Dar gândeşte-te puţin, prietene, cât de tristă ar fi fost situaţia noastră, dacă eram aruncaţi pe stânca aceasta, numai cu sfărămăturile corăbiei.

— Sunt fericit să vă aud vorbind cu atâta judecată domnule Marc. Iată dovada că n'aţi pierdut curajul. Mă temeam că frumosul chip al d-nei Brigitta să nu vă împedice să apreciaţi, măruntele consolări cari ne-au rămas.

— Despărţirea de ea, mă mâhneşte adânc, Bob, lucrul acesta nu-l pot ascunde, dar îmi pun nădejdea în Dumnezeu. Prin voia lui ne găsim în această situaţie extraordinară ; şi am nădejdea că până la urmă nu ne va părăsi.

— Fără îndoială, că nu ne va părăsi. Iată cuvintele potrivite şi vă dau în totul dreptate. In aşteptare, avem apă din belşug, carne de vită şi de porc pe vre'o şase ani, pâine şi făină mai mult decât ne trebue, fără a mai vorbi de alte felurite alimente.

— Da, corabia, este bine aprovizionată şi după cum spui are de toate, pentru mai mult de un an. Dar de un lucru trebue să ne temem şi urmează să luăm urgente măsuri. Iată 50 de zile, decând consumăm numai carne sarată. Dacă mai continuăm 50 de zile, căpătăm sigur scorbut.

— Vai! domnule. Dumnezeu să ne apere de această boală groaznică. I-am făcut odată cunoştinţa când dublam capul Horn şi n'aş voi să se mai repete împrejurarea. Dar peştele nu pare să lipsească între aceste stânci ; iar pâine avem. Dacă uităm de carnea sărată trei—patru zile pe săptămână, nu îndepărtăm oare pericolul?

— Peştele e lucru bun ; broasca ţestoasă ar fi şi mai bună, dacă am găsi-o. Dar ceia ce ne lipseşte, este puţin teren vegetal, pentru legume. N'am zărit o tufă de iarbă, şi nici o plantă marină, ieri, în insulă. Dacă am găsi ceva pământ, cum seminţile nu lipsesc pe corabie, în acest climat, vegetaţia ar fi excepţională.

— Da, de sigur, domnule. Dealtfel am mai păstrat pentru frate-meu, fermier la Jersey, seminţele cele mai bune de fasole şi de pepeni, strânse cu prilejul ultimei noastre călătorii în Orient. Dacă am avea puţin pământ, pun rămăşag, că în două, trei luni am mânca fructe straşnice, ca nişte boeri adevăraţi.

— Iată o idee fericită Bob. Vom semăna pepenii. Dacă nu mă înşel ne-au rămas şi ceva cartofe.

Imediat după dejun Marc alergă se adune seminţele, în vreme ce Bob strângea masa. Intre timp, cei patru porci fură scoborâţi pe insulă. Marc şi Bob strânseră guano, pe care îl fabricau din belşug păsările marine şi amestecându-l cu cenuşă şi plante marine în descompunere, realizară mici suprafeţe, unde pepenii aveau toate condiţiile pentru a creşte din belşug.

In felul acesta teama de scorbut era îndepărtată. Datorită unei sagacităţi deosebite, în ciuda tinereţei sale, Marc ştia să se gândească temeinic la viitor.

CAP. VI.

Plini de bucurie au salutat revenirea Soarelui
Gustând cu inima fericită, farmecul dimineţei.
Dar clipele sunt scumpe, Grădina îl aşteaptă.
Numai ei doi trebue să facă faţă greutăţilor.
Cum vor reuşi oare să înfăptuiască marele efort?

Milton.

Marinarii noştri nu duceau lipsă de unelte. Există de-altfel puţine corăbii pe cari să nu se găsească unelte de toate felurile. „Rancocus"-ul avea din belşug, datorită lungilor escale pe cari trebuia să le facă în insulele îndepărtate. De-aceia topoarele şi târnacoapele umpleau lăzi întregi, fiindcă prevederile căpitanului Crutchely admiteau nevoia ridicării unor fortificaţii, în cazul atacurilor triburilor sălbatice. Marc se urcă pe crater cu târnacopul pe umăr, având în jurul gâtului o frânghie şi un scripete. Tot înaintând se slujea de târnacop pentru a săpa trepte, ceiace pe viitor va face mersul foarte uşor în această direcţie. — Odată în vârf, găsi o bucată de stâncă ieşită în afară şi pe acolo scoborî frânghia în crater, după ce o fixase de scripete. Bob prinse de ea panerul cu unelte, pe care Marc îl trase sus şi-l deşertă. Reîncepând de mai multe ori manevra, ei transportară pe stâncă tot ce le era necesar. — Bob se reîntoarse atunci la luntre şi rostogoli până la crater, butoiul cu guano.

In vremea asta, Marc căuta locurile cele mai potrivite pentru sămănat. După ce fărmiţă piatra cu târnacopul, turnă din belşug guano peste cenuşă, urmând sfaturile lui Betts.

Peste acest amestec aruncă ierburi marine fărămiţate. In acest strat semănară două specii de pepeni, bob, mazăre, fasole şi grâu din Turcia.—Mai aveau şi seminţe de castraveţi şi ceapă, cu care deasemenea încearcă o experienţă.

Marc nu era prea tare în legumicultură, dar Bob ştia bine să se descurce. Cu toate că pe înălţime bătea uneori (cam la 21 grade latitudine de sud), un vânt rece cei doi marinari avură grijă să-şi fixeze straturile în intrăturile stâncii, pentru a se aduna o cât mai mare cantitate de apă de ploae.

Era ora mesei de seară, când Marc şi Betts părăsiră Înălţimea, nume pe care începuseră să-l dea singurei ridicături cari se găsea pe domeniile lor. Bob prevăzuse nevoia să se adăpostească şi aruncase în luntre, o pânză de papagal veche. — Cu ajutorul ei şi a câtorva ţăruşi, ridicară în fundul craterului un cort, sub care Marc şi el cinară şi îşi făcură siesta. Aşezaţi pe o altă pânză de schimb, prietenii noştri discutară ceiace făcuseră şi ceiace trebuiau să realizeze de acum înainte.

In primul rând se gândiră să asigure corabia împotriva furtunilor mari, în care scop începură pregătirea, în afară de ancora bine fixată, a unor odgoane de siguranţă. Bob gândi că este momentul să dea de mâncare porcilor, care răscoliseră toată cenuşa din fundul craterului fără a găsi nimic. In movilele astfel formate, Marc aruncă la întâmplare seminţe de portocali, lămâi, curmali, şi plantă puţină viţă de vie. Era mai mult o experienţă care urma să dea sau nu, rezultate. Spre a-şi conserva plantaţia, Marc închise intrarea craterului cu o pânză de corabie. Nori groşi se adunau iarăşi pe cer. Furtuna se arăta atât de apropiată, încât cei doi marinari se grăbiră să se întoarcă pe punte, pentru a nu fi muiaţi până la piele. Deabia intraţi în cabină ploaia torenţială începu să bată. O clipă teama îşi tăe iar drum în sufletele lor. Vântul părăsind brusc direcţia obişnuită a vânturilor alizee, se schimbă într'un curent de aer, care cădea în unghi drept asupra vasului. Acesta fu împins până lângă peretele de lavă,

atingându-se de câteva ori. — Cu toate că nu exista pericol ca lemnul corăbiei să se rupă, Marc socoti că un anumit risc devenise posibil. — Dar vânturile alizee reveniră aducând timpul frumos şi „Rancocus"-ul îşi reluă poziţia iniţială. Bob sugeră atunci ideia, să ducă pe ţărm cea mai bună ancoră a lor, s'o fixeze în mijlocul stâncilor şi să lege de ea frânghii zdravene, cari vor fi prinse de vapor şi cu ajutorul cărora, se va putea stabili o linie de comunicaţie, permiţând să nu se mai utilizeze mereu luntrea. Marc aprobă planul şi cum trebuia o plută pentru a duce ancora, hotărîră să amâne pentru a doua zi această lucrare.

Restul zilei n'a fost utilizat decât pentru munci mai uşoare. Marc era curios să constate efectul ploii asupra plantaţiilor şi cantitatea de apă care a rămas pe stânci. Au hotărît deaceia să mai întârzie o oră sau două după venirea nopţii pe insulă. Inainte de plecare, Bob atrase atenţia lui Marc asupra paserilor domestice. Găsise şase găini, un cucoş şi cinci raţe, într'o stare destul de rea. Hotărâră să le dea drumul pe insulă şi să aibă din vreme în vreme grijă de hrana lor. După ce paserile au fost puse în libertate, constatară că pe bord n'a mai rămas decât o vieţuitoare: capra, a cărei soartă urma să fie hotărîtă mai târziu.

Debarcând, Marc găsi cele mai mici cavităţi ale stâncei pline cu apă. Era îndeajuns pentru a umple toate balercile depe bord. Imprejurarea se dovedea încurajatoare pentru viitor, fiindcă frica lipsei de apă deschidea perspectiva cea mai tristă. Dacă alimentele ar fi lipsit, marea ar fi creiat unele resurse, dar lipsa apei de băut, ar fi fost nimicitoare.

Nu se poate descrie bucuria raţelor în mijlocul acestor lacuri improvizate. Privind jocul lor, Marc nu se sfia să-şi pună întrebarea, ce drepturi avea omul pentru a contraria instinctele creaturilor lui Dumnezeu. A condamna la închisoare o fiinţă nevinovată, iată un lucru absurd. El singur se găsea în închisoare şi cu toate că mergea, înota şi făcea

orice mişcare cu corpul, nu simţea oare în adâncul inimii privaţiunile, pe cari trebuia să le sufere?

In noaptea aceia, marinarii noştri dormiră mai adânc decât de obicei. Cele două zile care urmară au fost întrebuinţate, pentru fixarea perfectă a corăbiei. Bob reuşi să facă o plută bună cu catargele de rezervă, tăind în două prăjinile huniere şi prăjinile de jos, pe cari le-a fixat împreună. Dar Marc găsi mijlocul să scoboare în insulă cele două ancore, fără a întrebuinţa pluta. Ele se aflau la pupă şi doi oameni le puteau ridica fără greutate. Marc şi Bob manevrară vasul până lângă peretele stâncos şi trimiseră astfel ancorele dela o minimă distanţă pe cablu. Odată aduse pe insulă, trebuiră să lucreze o jumătate de zi întreagă, pentru a le fixa între spărturile de lavă. De inelele de fer, legară câte trei frânghii pentru fiecare. In felul acesta „Rancocus"-ul se găsea la 100 picioare de insulă, fixat din faţă şi din spate, ceia ce-i favoriza veşnic o poziţie neschimbată. Din loc în loc, grupul de trei frânghii fu orânduit la acelaş nivel, cu ajutorul unor scândurele foarte apropiate, stabilindu-se astfel, dela cele două ancore, două punţi până pe corabie.

Aceste lucrări nu fură terminate decât în după amiaza zilei a doua, care era o Sâmbătă. Marc hotărîse să serbeze cu sfinţenie pe viitor, Duminica, consacrând-o rugăciunilor. Făcea parte din biserica episcopală şi împărtăşi hotărîrea luată lui Bob, care era „quaker", convins, cu toate că ignorant. Deaceia stabiliră că pentru un început bun, a doua zi va fi consacrată odihnei, după modelul creştinilor de pretutindeni şi că la fel se va proceda în toate Duminicile. Marc simţise întotdeauna o înclinaţie pentru ideile religioase. Dragostea lui faţă de Brigitta, îl ferise de erorile în cari cad numeroşi marinari şi în mai multe rânduri, convorbiri interesante asupra vieţii viitoare se legaseră între el şi soţia sa. Timpurile grele sunt acelea în care oamenii simt mai adânc îndatoririle lor faţă de Dumnezeu. Nu era deaceia nimic surprinzător în faptul, că tânărul ofiţer simţi că se

deşteaptă în el, cu o putere necunoscută, pasiunea tot mai vie, care-l îndemna la recunoştinţă şi căinţă.

În vreme ce în această stare de spirit îşi vizita domeniile, Bob sări în luntre, luându-şi instrumentele de pescuit. El se îndreptă spre un grup de stânci, cari ieşeau din apă, în direcţia nord-vest dela crater. Erau acolo vre-o douăzeci de blocuri, toate la mai puţin de o milă distanţă; cele mai mari măsurând în suprafaţă şase până la opt acri, iar celelalte neavând o sută de picioare în diametru. Închisă între aceste stânci, aşezate ca nişte diguri la distanţe neregulate, marea era liniştită şi în afară de câteva izbituri de vânt prea puternice, luntrea plutea fără frică, deîndată ce nu ieşea din graniţele statornicite de zidul de lavă.

Betts era un pescar pasionat şi petrecea zile întregi dedându-se acestui sport, dacă tutunul nu-i lipsea. Una dintre serioasele mângâeri, în nenorocirea care-l lovise, constituia imensa rezervă care se găsea pe bord. Toţi marinarii depe „Rancocus", cu excepţia lui Marc, utilizau tutunul şi pentru o călătorie aşa de lungă fiecare şe arătase precaut. Aşadar, avu prilejul să se dedea celor două ocupaţiuni favorite ale sale.

Marc iubea vânătoarea, dar puşca nu-i prea slujea acum; dintre toate paserile cari zburau în această regiune, nu exista una care în caz de foamete să poată fi întrebuinţată. Deaceia se plimbă prin insulă întovărăşit de capră. Văzând-o cum sare în jurul lui, Marc îşi reaminti fără să vrea caprele lui Robinson; pe urmă, printr'o asociaţie de idei foarte naturală, diferitele povestiri de călătorie cetite îi reveniră în minte, şi astfel începu să-şi compare soarta, cu cea a nenorociţilor, cari fuseseră siliţi să rămână mai mult, ori mai puţin, pe insule nelocuite.

În multe privinţe comparaţia nu-i era avantajoasă. Mai întâi, insula nu avea nici un fel de vegetaţie. Pe urmă lipsea apa; şi cu toate că în prezent cădea zilnic o ploae binefăcătoare, nu trebuia uitat că era primăvară şi că marile călduri vor aduce în curând seceta. În sfârşit, insula era prea

strâmtă; şi numai craterul aducea o diversiune în această vastă monotonie. Odată ce rezerva de lemne depe bord va fi terminată, nu mai existau crengi sau stufişuri pentru a aprinde focul.

Aceste grave neajunsuri erau compensate prin mari avantagii. „Rancocus"-ul le rămăsese cu întreg conţinutul, oferindu-le locuinţă, haine, merinde, apă şi combustibil pentru multă vreme. In vederea schimbului cu sălbatecii, armatorii urcaseră pe bord mari cantităţi de instrumente agricole şi meşteşugăreşti, stofe ordinare, farfurii, tacâmuri şi mii de alte mărunţişuri. In plus, căpitanul Crutchely aşezase în cabină un aparat de filtrare, prin care se putea trece apa înainte de a fi folosită.

Intr'un cuvânt, cântărind situaţia, Marc găsi că era mai în drept să se felicite, decât să plângă. Deaceia, luă hotărârea să dea dovadă de curaj şi îşi reluă călătoria plin de resemnare.

Aruncându-şi ochii în jur, Marc trebui să-şi pună întrebarea ce să facă oare cu animalele domestice, cari fuseseră scoborîte în insulă. Proviziile depe bord ar fi ajuns câteva luni, dar după aceia trebuiau sacrificate. Marc nu zărea pe stânci nimic, cu care o pasăre s'ar fi putut hrăni. Cu toate acestea găinile ciuguleau mereu. Existau desigur insecte mici care scăpau primei vederi. Cât despre raţe ele erau în elementul lor. Toate aceste creaturi ale lui Dumnezeu se bucurau în chip surprinzător, de dreptul la viaţă care le fusese acordat. Plimbându-se în mijlocul lor, tânărul marinar trăgea concluzii asupra sentimentului de gratitudine de care trebuia să-şi umple inima, pentrucă fericirea pe care o gusta, era cu mult superioară celei de care beneficiau fiinţele inferioare.

Nu avea el totdeauna la îndămână resursele spirituale şi experienţa anilor de învăţătură şi raţiunea care-i arăta drumul spre Dumnezeu? Iar dragostea lui pentru Brigitta, dacă ascundea păreri de rău, nu era oare şi ea plină de far-

mec? Cum să-şi aducă aminte de trăsăturile atât de fine şi de graţioase ale prietenei sale, fără adâncă emoţie?

Soarele apunea, când Bob se reîntoarse dela pescuit. Spre mirarea lui Marc, luntrea avea apă până aproape de margină şi deaceia se grăbi să alerge înaintea prietenului care se îndrepta spre intrarea Craterului. Bob prinsese o duzină de peşti, dintre cari unii enormi, dar toţi de o specie necunoscută. Punând deoparte pe cei mai frumoşi, Marc aruncă restul peştilor pe stâncă, pentru porci şi găini. Porcii începură imediat să mânânce, fără a se preocupa de solzi; găinile ciuguliră mai greu din resturi. Cei doi marinari erau acum asiguraţi cu privire la punctul esenţial: mica turmă avea de mâncare, afară de sărmana Kitty.

Dar peştii nu constituiau principala încărcătură a luntrii. Bob adăugase mari cantităţi dintr'un fel de mâl vegetal, găsit în intrătura unor stânci şi care fusese format prin depozitarea de plante marine.

— Iată un material care seamănă până la mistificare cu pământul adevărat! exclamă Marc. Mai există oare mult, acolo, de unde l-ai adus?

— Mult, domnule Marc Deajuns, ca să încarci „Rancocus"-ul de două ori! Nu cunosc adâncimea stratului, dar suprafaţa ocupată nu-i mai mică decât a Craterului.

— Bine, o să începem lucrul săptămâna viitoare. Iată un import care nu trebueşte neglijat. Dar nu pot părăsi nici ideia să construim o şalupă. Gândeşte-te Bob; gândeşte-te bine! Prudenţa ne cere dealtfel, să căutăm să ne făurim aici mijloacele de trai, dacă voinţa cerului este să nu mai plutim pe mări.

— Să plutim, domnule Marc? Credeţi oare? Nimeni pe lume nu va mai călători pe bătrânul „Rancocus". Asta să n'o uitaţi niciodată. Cât despre mâlul meu, nu cred să se poată sămăna ceva, fiindcă fiecare val marin îl spală. S'ar putea să închidem intrarea apei şi să încercăm totuş. Sparanghelul cred, ar creşte minunat. Ceva seminţe există. Mă duc să văd unde stau ascunse pe corabie.

— Toate semințele rămase se află în două, ori trei lăzi, în magazia de sub punte. In timp ce mă urc la Crater, să caut o lopată pentru a descărca luntrea, pune la fript peștii. Prea de multă vreme mâncăm conserve. Câteva înghițituri de carne proaspătă ne vor face bine.

Fiecare își începu lucrul. Marc cu ajutorul unei roabe, duse în mai multe rânduri mălul, în interiorul Craterului. Acolo făcu o movilă unde socotea să arunce cu timpul, resturile alimentare felurite pe cari le va avea la îndămână.

Bob se urcase pe punte pentru a pregăti mâncarea. Luă doi pești mari, îi curăți, tăie pe cel mai frumos în bucăți, pe cari le așeză într'o tigae, împreună cu ceapă, bucăți de slănină și pesmeți pentru a face o „mâncare marinărească" a doua zi. Cât despre al doilea pește, prepară o friptură, pe care Marc și cu el o consumară, găsind-o delicioasă.

CAP. VII

Mângâi-te, părăsitule!
Ochiul divin care privighează cerul şi pământul,
Îţi întrezăreşte nenorocirea.
Ceasul eliberării o să bată îndată!

Mistress Hemans

Duminicile nu vin niciodată, pentru cei cucernici, fără a reînsufleţi sentimentele de recunoştinţă, datorite Creatorului, pentru toate binefacerile. Influenţa aceasta se resimte cu deosebire în anotimpurile, când natura renaşte şi mai ales la ţară, nu în marile oraşe, unde zgomotul din jur este o pedică pentru gândurile sănătoase. Ea este mai puternică într'o singurătate absolută, când ne simţim sub dependenţa directă a lui Dumnezeu. În societate uităm această dependenţă; fiecare se bizue pe el, exagerându-şi puterile şi omiţând de unde puterile acelea vin. Dar când omul se simte singur şi părăsit, îşi vede nemernicia şi se întoarce cu umilinţă spre veşnicul Creator, care cu mila Lui poate să-l mai ridice.

Dominaţi de aceste gânduri, Marc şi Bob petrecură prima lor Duminică pe insulă. Tânărul marinar ceti dintr'un capăt în celălalt slujba de dimineaţă, în timp ce Bob asculta cu atenţie. Deosebirea între credinţele religioase nu se arătă, decât într'o împrejurare destul de ciudată, spre a fi trecută sub tăcere. Cu toate raporturile lor începute pe picior de egalitate, cu toată vârsta lui Bob şi comunitatea de interese făurită prin nenorocirile încercate, acesta n'a încetat să arate ofiţerului său, respectul datorit gradului. Diferenţa nu s'a des-

minţit niciodată şi niciodată Bob n'a intrat în cabina secundului, fără să-şi scoată bereta. Dar la începerea rugăciunii, Bob îşi puse bereta pe cap, spre a dovedi credinţa sa după cum a fost practicată de părinţi. După terminarea serviciului religios, „Robinsonii" noştri, cari se bărbieriseră şi îmbrăcaseră haine de sărbătoare, au făcut o mică plimbare pe insulă, discutând problemele care-i interesau. Bob destăinui atunci lui Marc, că există în magazia vaporului, toate scândurile necesare şi toate materialele, pentru o barcă lungă, pe care căpitanul avea intenţia s'o construiască, odată ajuns la locul de destinaţie, spre a călători mai comod în mijlocul insulelor, spre a face negoţul cu sălbatecii şi spre a transporta lemnul de santal. Marc mărturisi că nu auzise niciodată despre această luntre. Bob admise că nici el n'o văzuse, dar era sigur că auzise pe Abraham Whitte şi pe căpitanul Crutchely vorbind despre mărimea şi întrebuinţarea luntrei. Aceasta era mai mare ca şalupa, avea catarge, pânze şi o semi-punte.

Marc ascultă cu răbdare amănuntele, convins totuş că Bob greşeşte, deoarece nu putea admite, ca el, secundul vasului, să nu aibă cunoştinţă despre un astfel de proiect.

Ziua de Duminecă trecu în discuţiuni felurite, cei doi tovarăşi înţelegând să întrerupă orice fel de muncă. A doua zi, în vreme ce apa pentru ceai ferbea, ei coborîră pe insulă două butoaie goale, pe cari le-au umplut cu apa de ploaie căzută în timpul nopţii. După dejun, Marc se duse să vadă grămada de mâl din crater, în vreme ce Bob a pornit cu luntrea la pescuit, spre a lua şi o nouă încărcătură de mâl. Marc făgădui că data viitoare îl va întovărăşi şi el cu pluta. Ploaia pătrunsese mâlul şi diluase o mare parte a sării din el. Acest fapt făgăduia să încurajeze proiectele de grădinărit ale secundului. Primăvara deabia începuse şi exista speranţa, că un strat va putea fi preparat pentru a semăna legume.

Cu ajutorul scândurilor găsite pe „Rancocus", Marc făcu o podea pe plută. Deabea o termină, când Bob aduse un nou transport de mâl. Se hotărîră să facă pe loc o nouă călătorie cu pluta şi luntrea împreună. Cantitatea de mâl

descoperită era imensă. În cele două săptămâni cari au urmat, marinarii noştri transportă zilnic depe „Stânca mâlului", cantităţi însemnate de materii organice putrezite.

Pe bord toate butoaiele au fost umplute cu apă de ploaie şi Marc socoti că utilizând zece galoane pe zi pentru Bob şi el, ceia ce reprezenta o raţie mai mult decât suficientă, apa strânsă avea să le ajungă doi ani. Toate butoaiele de apă au fost apoi scoborîte cu grijă la fundul vaporului şi acoperite cu o pânză veche.

Betts, continuă mai departe să pescuiască, aducând mari cantităţi pentru dejunul lor şi pentru consumul porcilor. Într'o zi, îi veni în minte să arunce plasa în altă direcţie.

Trecu astfel de „zidul de lavă" şi se îndreptă spre o stâncă mică, goală, unde nădăjduia să găsească o specie de peşti mărunţi, care fripţi au un gust minunat. Erau aproape două ore de când Bob plecase, când Marc, care lucra în interiorul Craterului, îl auzi pe neaşteptate scoţând ţipete disperate ca şi cum ar fi chemat în ajutor. Aruncând târnăcopul din mână, Marc alergă să vadă ce s'a întâmplat. Mirarea sa se dovedi extremă când îşi dădu seamă de natura încărcăturii aduse de Bob. Părea că o grămadă imensă de ierburi marine le aruncase vântul lângă stâncile unde se dusese să pescuiască prietenul său. Bob reuşise să pună în stare de plutire această grămadă şi acum cerea ajutor lui Marc pentru a o aduce lângă Crater. Tânărul marinar înţelese repede situaţia, aruncă departe o frânghie, pe care Bob o prinse şi trăgând de ea, reuşi să conducă insuliţa plutitoare, către cel mai prielnic punct de debarcare.

Noua bogăţie căzuse la vreme. Volumul încărcăturii era cât cel a două care mari cu fân. Se găseau acolo numeroase scoici, grăunţe pentru paseri şi erburi gustoase, care plăcură în chip deosebit porcilor. Sărmana Kitty, era singura care nu-şi găsi ceva pe gustul ei. Cu toate că era târziu, Marc şi Bob luară două furci, din colecţia prietenului Abraham Whitte şi transportară cea mai mare cantitate de ier-

buri marine înlăuntrul craterului, nelăsând afară decât ceia ce era necesar pentru consumul paserilor de curte.

La sfârşitul săptămânii a doua, colonii noştri ţinură sfat, şi se hotărî, că înaintea oricărei alte realizări, trebuia pregătită o suprafaţă de o jumătate de acru, unde să se aştearnă îngrăşământ, să se samene şi să se acopere totul cu un strat de erburi marine. Marc nu era mulţumit de ce făcuse. Mâlul îi părea rece şi plin încă de sare, în ciuda efectului apei de ploae şi nu cunoştea proprietăţile „guano"-lui, decât din lămuririle nesigure şi incomplecte ale lui Bob. Cum se explica oare, lipsa oricărei vegetaţii pe stâncă, dacă substanţele de la suprafaţă, conţineau felurite seminţe de plate? El cetise, că terenurile din jurul vulcanilor activi, pe o mare distanţă, acolo unde lava nu-şi mai producea efectele, erau deobicei, de o extremă fertilitate, din pricina cenuşei şi a prafului din aer. Dar neobservând nici urmă de vegetaţie, presupunea că apele mării măturaseră pe rând, toate stâncile. Deaceia, sub stăpânirea acestor gânduri, nu-i de mirare că Marc începuse experienţele sale agricole pe o porţiune mică de teren.

Hotărîră să consacre o lună acestor lucrări, iar după aceia, vor aştepta restul să-l facă Providenţa. Marc îi propuse tot atunci să cerceteze din colţ în colţ corabia, pentru a-şi da seamă, odată pentru totdeauna, de întregul ei conţinut.

Dacă, de exemplu, materialele pentru o barcă existau, construcţia trebuia începută fără multă întârziere. În caz contrar, şi după părerea lui Marc aceasta era presupunerea adevărată, trebuiau să-şi dea singuri osteneală să construiască o luntre solidă. Poate cu ea, ar fi fost în stare, pe apele acestui ocean liniştit, să atingă coasta Americei de Sud, sau una din insulele unde prieteneşte erau primiţi oamenii albi.

Prima lună a captivităţii lor se sfârşea, când executarea acestui plan, pus la cale mai demult, a fost definitiv fixată.

A doua zi, o Duminică, Marc rămase uimit de propunerea pe care i-o făcu Bob.

— Secta „Amicilor" practică adunări lunare, spuse el; ce-ar fi să-i imităm? Când o veni Crăciunul îl voi sărbători din toată inima; dar poate ar fi nimerit să acordăm luare aminte şi sărbătorilor sectei „Amicilor".

Marc zâmbi auzind propunerea, totuş se grăbi s'o admită. Acordul era stabilit principial; numai punerea lui în practică a fost amânată mai târziu.

A doua zi, a plouat mereu, ceia ce a silit pe singuratecii noştri să rămână pe bord. Ei profitară de această împrejurare, pentru a vizita intervalul dintre punţi şi cu deosebire lăzile, unde se găseau seminţele. Acolo fuseseră depozitate majoritatea sculelor şi o importantă rezervă de scânduri. Cât despre materialul bărcii, nici urmă.

Totuş, amândoi rămaseră fermi în convingeri: Bob susţinând, că auzise pe căpitan vorbind cu armatorul despre aceasta şi Marc, repetând că înţelesese greşit. Cantitatea seminţelor era imensă faţă de nevoile echipagiului, dar nu trebueşte uitat că prietenul Abraham, armatorul, voia să răspândească civilizaţia în mijlocul sălbatecilor. Era un fel de compromis făcut cu propria lui conştiinţă. Scopul călătoriei fusese să se ia o încărcătură de lemn de santal, care dusă la Canton, putea să fie înlocuită cu o încărcătură de ceai; dar se şoptea că lemnul acesta serveşte pentru practici idolatre, pricină din care era foarte căutat. Procurându-l, însemna o înlesnire indirectă a cultului idolilor şi în schimb, prietenul Abraham dorea să realizeze ceva pentru civilizarea triburilor sălbatice. Dacă ar fi făcut parte din biserica presbiteriană, încărca puntea cu cărţi religioase; dar amicul Abraham aparţinea unei secte pe cât de recomandabilă în practică, pe atât de ridicolă uneori în teorie. Deaceia, pentru a răscumpăra miile de dolari pe cari le-ar fi câştigat prin comerţul arătat, fără accidentul întâmplat lui „Rancocus" şi fără numeroasele chefuri ale căpitanului Crutchely, el cheltuise, cumpărând unelte, seminţe şi rezerve felurite, pregătite pentru a îndulci soarta băştinaşilor din Vanua Levu şi Viti Levu, o sumă care nu era mai mică de o mie de dolari.

Cercetând, Marc găsi seminţe de trifoi şi de alte plante erbacee, în cantitate îndestulătoare pentru a acoperi toate înălţimile Craterului. Cerul înseninându-se, porni cu Bob, care ducea un coş cu guano, în vreme ce el ducea seminţele. Era prima oară când se urcau pe Crater, după terminarea plantaţiei şi Marc privi moviliţele fără nădejde, fiindcă atunci nu avusese mâl, să-l amestece cu cenuşă şi guano. Mare-i fu bucuria, când văzu crenguţele târîtoare ale pepenilor. Greaua problemă era rezolvată! Vegetaţia îşi stabilise drepturile de existenţă pe stâncile pustii. Marc nu se mai îndoia acum despre valoarea guano-lui descoperit de Betts.

Bucuria lui Marc Woolston, atingea delirul. Foamea nu mai putea să-l ameninţe în viitor. Alerga încântat printre moviliţe şi pretutindeni găsea plantele binecuvântate; unele deabia răsărite, altele prezentând frunze destul de mari. Din fericire Kitty nu se mai urcase pe stânci de vreo 15 zile; altfel Dumnezeu ştie ce s'ar fi ales din această grădină minunată. Marc se hotărî deaceia s'o lege pe punte, până când va fi luat măsurile ca s'o împedice să se urce sus, ceiace nu era prea greu.

In afara stâncei, existau numai trei locuri pe unde capra reuşea să se caţere. In colo, peretele de piatră se prezenta ca un meterez până la înălţimea de 10-12 picioare. In două dintre aceste locuri un fel de trepte grosolane rezultau din movile de petriş, care uşor puteau fi dărâmate. Al treilea punct, prezentând o trecere mai bună, prietenii hotărîră să-l închidă deocamdată printr'un gard.

Deîndată ce Marc îşi potoli elanurile sufleteşti, trimise pe Bob să aducă sus, câteva găleţi cu pământul transportat depe Stânca Mâlului. Acest îngrăşământ îl aşezară împrejurul fiecărei plante şi experienţa a dovedit, cât de necesară era prevederea. Pare sigur că, fără această măsură salvatoare, pepenii s'ar fi uscat, neavând hrană îndestulătoare. Munca fiind lungă şi obositoare, Bob aşeză un scripete, care le-a adus foloase imense. Cei doi prieteni continuară apoi

să pună guano şi pe pereţii laterali ai Craterului, sămănând cu hărnicie fiecare colţ. O ploaie binefăcătoare, dăruită de Dumnezeu, a pregătit sămânţa pentru rodire.

După aceia, bravii horticultori scoborîră în fundul Craterului. Acolo voiau să facă o grădină. Marc dădu dovadă de o îndemânare strălucită. In interiorul grădinei, alei şerpuitoare încântau ochiul, făurite cu întreaga contribuţiune a a unei fantezii bogate. Dintre toate seminţele Amicului Abraham, unele vor fi fost rele; altele însă, dimpotrivă, în acest teren, aveau tot norocul să dea plante minunate. Existau acolo cartofi irlandezi, varză, morcovi, sfeclă, etc. Cincisprezece zile le-au trebuit marinarilor noştri pentru a termina lucrările horticole.

In vremea aceasta seminţele aruncate pe înălţimi s'au dezvoltat repede, prin influenţa soarelui tropical. Cu cât primăvara înainta, Marc nutrea nădejdea, că micul său teritoriu va fi la adăpost de secetă. Vânturile alizee şi alte împrejurări pe cari nu le cunoştea, aduceau mereu nori, cari vărsau pretutindeni o ploae îndestulătoare.

Cum vara era aproape şi cum nu voia să aibă neplăceri, Marc ridică un cort în mijlocul Craterului. Mai încolo, în afara stâncilor, construi şi un adăpost pentru mica turmă, care fugi îndată să se ascundă acolo, de razele nemiloase ale soarelui. Deoarece vântul nu bătea în fundul Craterului şi aerul nu circula, Marc îşi clădi un mic pavilion, pe creastă.

Toate aceste lucrări au mai luat cincisprezece zile, şi în felul acesta se încheiară primele trei luni pe cari le-au petrecut pe stâncă. Incetul cu încetul, s'au obişnuit cu noua situaţie şi munca a fost aproape cronometrată. Dar căldura din ce în ce mai nemiloasă, le-a atras atenţia că nu trebue să se obosească excesiv, mai ales la amiază, când razele de foc cădeau perpendicular.

CAP. VIII.

Uneori, dimineţile revărsau în plâns
Picături de rouă peste câmpul înflorit;
Alteori, stânca fierbinte, arunca val de lumină
Din reflexele ei, depărtărilor.

Savage

De îndată ce micul pavilion de pe creastă a fost terminat, Marc îşi petrecu acolo tot timpul liber. Acolo îşi duse o parte a cărţilor, — avea destul de multe, — flautul şi hârtie, condei şi cerneală. Tot de acolo, reuşea să urmărească şi dezvoltarea grădinii sale aeriene. Cât despre Bob, el pescuia o mare parte din timp şi lucrul îi făcea plăcere şi-i aducea foloase, fiindcă porcii şi găinile se ospatau din belşug. Intr'un cuvânt buna stare domnea pretutindeni, numai sarmana Kitty târa puţin o labă. Caprei îi plăcea să-l urmeze pe Marc şi arunca priviri invidioase spre creastă, când, de jos, unde era silită să rămână, îl vedea plimbându-se în mijlocul plantaţiilor.

Legumele semănate mai devreme creşteau, văzând cu ochii. Pepenii, castraveţii, dovlecii şi dovleceii îşi întindeau pretutindeni vrejele. Dar o nouă surpriză îi era rezervată lui Marc. Intr'o zi, când stătea în pavilion, cu perdelele ridicate, spre a lăsa briza marină să pătrundă, zări câteva puncte întunecate, cari se reliefau pe stânca fierbinte. Apropiindu-se

şi-a dat seamă, că firişoare din gazonul sămănat la întâmplare, au început să formeze petece de verdeaţă.

Bob se arăta în arta pescuitului tot atat de expert ca şi Marc în grădinărie şi aducea mari cantităţi de peşte. Faptul îi sugeră lui Marc ideia să-l întrebuinţeze ca îngrăşământ. Bob nu scăpa din vedere nici aprovizionarea cu ierburi marine, care se ridicau movilă, amestecate cu guano şi mâl. Dar aceste munci variate, trebuiau încetenite pe măsură ce anotimpul înainta.

Cu toată briza, soarele avea o forţă care, la amiază devenea nesuferită şi evapora repede apa adunată în cavităţile stâncei. Deaceia, mai multe săptămâni porcii şi paserile primiră raţii de apă, din cantitateu strânsă în anotimpul ploios.

Marc închină orele lui de răgaz corăbiei. Profitând de vreme desfăcu pe rând toate pânzele, le uscă, le păturî şi le depozită între punţi. Cortul fu instalat; puntea era spălată dimineaţa şi seara, fapt care aducea un dublu profit: păstra curăţenia şi împiedeca lemnul să se usuce prea tare. Tot atunci, magazia corăbiei formă obiectul unei inspecţii plină de minuţiozitate. Acolo găsiră multe obiecte folositoare şi între altele, două butoiaşe cu oţet pe cari prietenul Abraham White le adusese pe bord, pentru a se fabrica marinat, utilizat ca aliment anti-scorbutic. Marc se arătă încântat de descoperire, şi fiindcă recolta lui de ceapă şi de castraveţi se dovedea uriaşă, luă hotărîrea să transforme o parte în murături.

Intr'o dimineaţă, pe când Bob îşi făcea de lucru prin magazie şi Marc îl privea, matelotul apucă o bucată de lemn fasonat pe care se chinuia s'o scoată dintr'o grămadă, trântită într'un colţ întunecos. După multă trudă, bucata de lemn fu eliberată şi Marc, mirat de forma ei ciudată ceru s'o apropie de trapa scoborîtoare, pentru a-şi da mai bine seamă la lumină. El recunoscu îndată, că aceasta era o piesă din scheletul unei bărci de dimensiuni neobişnuite.

— Am dat lovitura! exclamă Marc încântat. Aici se

ascunde prietene Bob, barca de care tot vorbeai şi pe care disperasem s'o mai găsim.

— Aveţi dreptate, domnule Marc. Sunt un prost că nu mi-am dat mai repede seamă. Toate bucăţile se află desigur depozitate în colţul acela.

Adevărul ieşi repede la iveală. Fiecare piesă găsită, fu dusă în atelierul de reparaţiuni. Nici Bob, nici Marc, nu erau dulgheri străluciţi; dar noţiunile elementare nu le lipseau şi ştiau cum se închee o luntre.

Această descoperire provoacă o adevărată revoluţie sentimentală în inima tânărului soţ. El nu pierduse încă nădejdea că va revedea pe Brigitta. Inchipuirea lui era prea bogată pentru a se lăsa pradă totală amărăciunii.

Totuş, nădejdea devenea zi cu zi mai confuză. Dacă această crudă despărţire avea să se termine odată, cine o putea şti, cât se va mai prelungi oare?

Acum, existenţa bărcii nu mai alcătuia un colţ din lumea visului. O ştia aproape, acolo sub ochii lui şi fericirea îi inunda fiinţa. Printre pleoapele întredeschise, viitorul îi apărea în alte culori. Acum nu se mai îndoia, că împreună cu Bob nu va fi în stare să încerce cu ea, chiar o călătorie dealungul oceanului. Cine oare îl aştepta pe ţărm? Tânăra şi scumpa lui soţie, care surâzătoare îi întindea braţele. Nu mai era o nălucire. Problema fusese rezolvată, cu o siguranţă, cu o precizie matematică.

Agitaţia febrilă care pusese stăpânire pe Marc se prelungi mai multe zile şi îl făcu incapabil de orice altă muncă. In ochii proprii, devenise de nerecunoscut. Gazonul începuse să se întindă sub aspectul unui covor de verdeaţă şi colinele frumoase, înlocuiau acum stâncile goale. Marc nu mai era în stare să admire şi nu vorbea decât de Brigitta şi de clipa salvatoare, când va părăsi Craterul.

Bob privea lucrurile mai filozofic. El îşi fixase în minte o „robinsonare" de câţiva ani şi nu înţelegea să-şi modifice instantaneu programul. Dar deoarece Marc dăduse ordine

precise, ascultă şi execută cu bunăvoinţa care-i era obişnuită.

Dar soarele care nu fusese consultat, strică în parte aceste minunate proiecte. Căldura devenise nesuferită, aproape tot timpul zilei. Barca nu putea fi construită decât la malul apei, spre a fi uşor lansată. Ori, pe ţărm, nu exista nicăiri umbră şi trebuiau găsite mijloace imediate pentru realizarea ei. Marc, a cărui nerăbdare nu mai cunoştea frâne, luă măsuri pripite.

Mai întâi trebuia fixat locul noului şantier şi după o înţeleaptă chibzuire, cei doi marinari au ales punctul de apus al stâncei. In felul acesta greutăţile creşteau, fiindcă întreg materialul trebuia transportat pe o distanţă mai mare de o milă. Dar configuraţia specială a insulei în acel loc, oferea maximul de uşurinţă pentru lansarea bărcii. O altă împrejurare importantă apleca balanţa în această direcţie. Forma bazei exterioare a stâncii vulcanice, suprafaţa ei în general lustruită, arătau că insula suferise invazii periodice ale oceanului. Era evident că masa vulcanică, în afară de Crater, înregistrase nu de mult o vie acţiune a apei marine. Dacă nici un anotimp nu era lipsit de uragane, mai ales iarna, furtunile îşi deslănţuiau întreaga violenţă, sub aceste latitudini. Ori, marinarii noştri nu apucaseră încă anotimpul de iarnă, dar văzuseră, la mică depărtare şi destul de des, valurile ridicându-se la mai multe picioare, la cea mai neînsemnată suflare de vânt. Dacă apele marine se vor arunca pe neaşteptate pe insulă, era sigur că barca va fi smulsă, mai înainte chiar de a fi terminată. Ori, construcţia necesita şase până la opt luni. Coasta occidentală prezenta tocmai acest avantaj, că era ferită de acţiunea vântului. In acelaş timp, stânca avea în locul acela trei până la patru picioare în înălţime, faţă de restul ţărmului şi scoborîrea bărcii pe apă s'ar fi făcut uşor. Deîndată pluta fu rechiziţionată pentru încarcarea materialului şi o parte din scândurile necesare fură transportate.

Inainte de a se fixa talpa bărcii, Marc o boteză „Nes-

hamony", după numele unui golf aflat aproape în faţa lui Rancocus, altă radă a Delawarului, de unde venea şi numele corăbiei, din pricină că prietenul Abraham White, fusese născut prin acele meleaguri. Mai întâi trebuiau luate măsuri preliminarii; în vederea posibilităţilor de lucru, la adăpost de arşiţă. Tot cu ajutorul plutei planul fu dus la bun sfârşit. O pânză mare de schimb scoasă din magazia corăbiei şi două grămezi de frânghii, împreună cu o serie de pari, luară repede drumul spre punctul de coastă ales. Două ore dimineaţa şi două ore seara, acesta era timpul în care cei doi constructori, plini de curaj, realizau planul pus la cale. Mai întâi trebuiau săpate în lavă opt gropi, la o adâncime de două picioare. Era o muncă de aproape un an, dacă lui Marc nu-i venea în minte să întrebuinţeze praful de puşcă. El vărsă o grămăjoară în crăpătura făcută de târnăcop; lava explodă şi pietrele fură apoi scoase cu uşurinţă. O lună întreagă îşi depănă firul, până ce cu imense greutăţi cei doi marinari ridicară opt stâlpi. La capătul fiecărui stâlp legară un scripete cu ajutorul cărora ridicară pânza în aer. Centrul acestui cort uriaş fu întărit cu mai mulţi stâlpi, nefixaţi în stâncă.

Bob rămase zăpăcit de frumuseţea noului şantier de construcţie, care asigura o umbră complectă, în vreme ce pe margini lăsa să circule aerul. Marc se dovedi tot atât de satisfăcut şi chiar de a doua zi transportară talpa bărcii sub imensul cort.

Ziua aceia s'a dovedit importantă şi din alt punct de vedere. Bob se urcase pe Creastă pentru a căuta o unealtă lăsată în pavilion. Aruncându-şi ochii prin grădină, văzu că pepenii erau copţi şi rupse trei, ori patru. Marc se convinse astfel, că erau delicioşi şi că cerul binecuvântase sforţările sale. In curând Marc făcând şi el o plimbare pe Creastă, constată că guliile, castraveţii, ceapa şi patlagelele roşii erau tot atât de bune şi de coapte. Cât despre grădina din vale, cu toate că semănată mai târziu, aspectul ei se dovedea la fel de înfloritor şi Marc făcu repede socoteală, că producţia

depe un singur acru era mai mult decât suficientă pentru nevoile amândurora. Dar să revenim la şantier.

Controlând materialul, constructorii noştri s'au convins, că fiecare piesă, fiecare scândură, purta un număr de ordine. Găurile fuseseră făcute mai dinainte şi era evident că armatorii voiau să uşureze munca, celor chemaţi, într'un ţinut îndepărtat, să pună la punct lucrarea aceasta. Deîndată ce talpa fu fixată, Marc închee legăturile, cari constituiau scheletul. Deoarece bucăţile fuseseră lustruite, nu mai era nevoe să se utilizeze rindeaua. Prietenii noştri trebuiau doar să se înarmeze cu răbdare şi să schimbe între ele scândurile, până când fiecare îşi va găsi locul dinainte fixat. Marc avu noroc deplin şi tot învelişul bărcii era pus la punct în mai puţin de opt zile.

Atunci se hotărî să măsoare luntrea. Fundul avea optzeci de picioare lungime; distanţa dela proeminenţa exterioară a bărcii până la „etambo" măsura şase picioare în plus şi magazia de sub punte avea cinci picioare adâncime; ceiace dădea un total de unsprezece tone. Intrucât o barcă de unsprezece tone avea un aspect impunător pe apă, rezultatul fu primit cu strigăte de bucurie.

Căptuşirea „Neshamoney" cu scânduri nu ceru multă bătae de cap, dar nu acelaş lucru se întâmplă cu calfatagiul (astuparea crăpăturilor). Cu toate că Bob nu era novice în această operaţie, îi trebuiră cincisprezece zile până să termine. Tot pe „Rancocus" descoperi el, într'o dimineaţă, plăcile de aramă cumpărate de prietenul Abraham, pentru a se face un înveliş apărător bărcii, împotriva viermilor care abundă în aceste latitudini. După ce plăcile au fost bătute, barca fu vopsită cu grijă. Opt săptămâni încheiate ţinură toate aceste lucrări şi vara înainta cu paşi repezi. Aşezarea punţii se termină şi ea cu bine, după ce în faţă instalară cabine pentru pasageri. Mai rămăsese o operaţie anevoioasă: lansarea pe apă a micului yacht. Când şi noile preparative se terminară, Marc declară, că după el toate măsurile erau

luate şi hotărî, ca a doua zi barca să fie lansată. Dar Bob făcu o propunere care modifică planul, şi aduse o întârziere, provocatoare a unor grave consecinţe.

De câteva zile cerul se acoperea de nori şi căpătă o înfăţişare ameninţătoare. Bob crezu de cuviinţă să ceară demontarea pânzei uriaşe care forma cortul şi aşezarea catargului bărcii în carlingă, cu ajutorul scripetelor, ceiace le-ar fi uşurat munca. Marc admise. Pânza fu demontată şi dusă în interiorul craterului, în siguranţă, iar catargul fu fixat la locul lui. Totul părea să se desfăşoare în bune condiţii, când Bob interveni cu o nouă idee.

Dece n'ar profita oare de faptul că transportul pe barcă era uşor acuma şi dece n'ar urca pe punte toate proviziile? Întârzierea se prelungi prin încărcarea proviziilor, adică a unui butoi cu carne de vită, a altuia cu carne de porc, a unei lăzi de biscuiţi, şi prin instalarea unei ancore şi a unui cârlig, găsite pe corabie.

Lucrul era terminat, însă ziua fiind prea înaintată, hotărîră ca lansarea să aibă loc a doua zi dimineaţă. Marc profită de ultimele ore înaintea apusului, pentru a se urca pe crater şi a controla grădina. Acolo, constată urme noi de vegetaţie. Astfel găsi un rând de arbuşti, cari se ridicau cu câteva degete şi aveau muguri. Îşi aminti că în acel loc aruncase fără nădejde seminţe de portocali, de lămâi, palmieri şi de alţi arbori tropicali. Ideia că va părăsi insula în ciuda acestor daruri providenţiale, începuse în chip vag să-l mâhnească şi el îşi închipui cum se va reîntoarce odată cu Brigitta, în aceste meleaguri, pentru a se bucura câteva săptămâni de o linişte ideală.

In noaptea aceia, Marc şi Bob s'au culcat pe puntea lui „Rancocus". Îşi spuneau că poate este ultima oară când fac acest lucru şi dragostea de corabia pe care aveau s'o părăsească, le încărcă ochii de tristeţă.

Marc se trezi în zori, din pricina zgomotului pe care-l făcea vântul în funiile pânzelor, zgomot, de care se dezobiş-

nuise, dar nu-i era neplăcut. Imbrăcându-se în grabă, alergă pe punte şi constată că un groaznic uragan se apropia. Nici odată nu mai văzuse o asemenea furtună în apele Pacificului. Valuri imense se aruncau asupra insulei, cu o putere care nu ţinea socoteală de nici o piedică. Neliniştit, Marc strigă pe Bob.

Blocurile de lavă cari apărau bazinul, rezistară asaltului valurilor ; dar cu toatecă sfărmate de acest obstacol, ele ajungeau încă până la pereţii corăbiei, fapt care provoca o tenziune extraordinară a cablului. Din fericire, ancora ţinea bine. Cu toate că le-ar fi fost dureros să vadă corabia sfărâmându-se de stânci, soarta micului yacht, îi preocupa îndeosebi acum şi nu puteau rămâne indiferenţi pericolelor cari o ameninţau. O inundaţie generală părea să ameninţe insula.

O cantitate de obiecte felurite rămăseseră pe mal şi era nevoie să fie puse repede în siguranţă. In ciuda proiectelor de plecare, Marc se grăbi să transporte tot ce era posibil, în interiorul craterului. Afară, apa făcea progrese şi porcii, prin felul în care alergau nebuneşte încoace şi încolo, dovedeau instinctiv că un pericol se apropie. Marc deschise intrarea şi lăsă animalele să năvălească în Crater. Sărmana Kitty se dovedi încântată şi într'o clipă sărind pe scările din stâncă, ajunse sus. Din fericire pentru legume, iarba creştea abundentă şi cum era alimentul ei preferat, nu mai dădu atenţie restului.

In acest timp furtuna creştea, valurile se adunau spumegânde şi împrejurimile Craterului erau inundate. Un curent năvalnic străbătea dela un capăt la celălalt câmpia exterioară şi Marc înţelese atunci, pentruce stânca era atât de transformată prin acţiunea apelor. Marc stătu aproape o jumătate de oră în pavilion spre a baricada ferestrele şi a-şi pune la adăpost cărţile. Aruncând de acolo o privire asupra corăbiei, se convinse că „Rancocus"-ul era încă în afară de pericol.

Liniştit în această privinţă, Marc făcu pe culme ocolul craterului şi ajunse în punctul de unde se vedea foarte bine şantierul. Spre marea lui surprindere, Bob pe care-l credea la intrarea Craterului, ocupat să pună hainele lor în siguranţă, se găsia acum urcat pe puntea lui „Neshamony", făcând pe străjerul improvizat. Cum distanţa dintre Marc şi Bob era de o jumătate de milă şi cum vântul bătea furios, strigătele n'ar fi ajuns până la micul yacht. Dar Marc reuşia să vadă bine pe prietenul său şi observă că acesta îi făcea semne disperate, chemându-l pe punte. O clipă mai târziu, drugii cari susţineau barca, fură smulşi de valuri şi yachtul alunecă mai mulţi metri. Marc alergă spre poalele stâncii pentru a străbate în not distanţa şi a veni în ajutorul lui Bob, dar în clipa când voi să sară în apă, văzu barca ridicată de un val imens, înaintând repede spre larg.

CAPITOLUL IX

Omul e bogat cu puțin, cât se arată harnic și bun.
Natura creiază nevoi mici! dar viciul
Dă totdeauna naștere, bunurilor peritoare.

Young

Ar fi fost o nebunie ca Marc să continue înfăptuirea intenției sale. Nimeni în lume; cu excepția insularilor care-și petrec jumătate de viață în apă, n'ar fi reușit să ajungă la barcă. Deaceea tânărul marinar căzu fără putere pe stâncă. Disperarea sa era adâncă și soarta lui Bob îl îngrijora mai mult decât soarta proprie, fiindcă nu întrezărea pentru amicul nefericit nici un mijloc de salvare. Cu toate acestea, bătrânul lup de mare nu-și pierdu capul. In mijlocul valurilor imense, păstrându-și admirabil sângele rece, el manevră cu destoinicie, pentru a întoarce micul yacht, care fusese smuls de curent dea'ndoaselea. Manevra reuși și barca se aruncă furioasă înainte. Marc deabia respira văzând cum înaintează spre stânci, ca un cal în galop, care vrea să câștige premiul cursei. Din punctul înalt în care se găsea, oceanul era vizibil la mare distanță. Totuși era greu să deosebești locul stâncilor, prin spuma albă obișnuită. Marea înfuriată oferea pretutindeni aceiaș înfățișare.

De douăzeci de ori Marc se aștepta să vadă barca dispărând, dar când socotea că s'a sfărmat în mii de bucăți, din nou se arunca înainte, asemenea unei paseri marine, care cu aripile atingând apa, își continuă înebunită zborul. Atunci începu să nădăjduiască în salvarea prietenului, care scăpat

din mijlocul stâncilor ar fi manevrat spre larg, în direcţia contrară vântului.

Timp de un sfert de oră, Marc urmări barca în mijlocul furtunii, cu toate că de mai multe ori o pierduse din vedere, din pricina distanţei şi din cauză că n'avea pânze. Deodată o rafală de vânt uriaşă îl sili să închidă ochii şi când îi ridică iar, barca „Neshamony" dispăruse definitiv.

Ce schimbare ciudată şi neaşteptată în situaţia lui Marc Woolston! Odată cu prietenul, pierdea şi orice mijloc de a mai părăsi insula. Fără îndoială, Bob era un simplu marinar, fără maniere şi fară şcoală înaltă, dar niciodată o inimă mai cinstită n'a bătut într'un piept omenesc şi niciodată un devotament mai adânc, o dragoste mai camaraderească nu şi-a tăiat cărare mai sigură spre inima lui. Bob ştia să se ţină în afara stâncilor până ce uraganul va trece şi să se reîntoarcă printre ele, la insulă. Un singur lucru îl îngrijora pe Marc: prietenul său nu voia s'audă despre metodele de navigaţie. O iotă n'a fost în stare să înveţe. Odată n'a reuşit să deosebească longitudinea de latitudine. De zeci de ori Marc i-a dat lecţii. Pierdere de vreme totală! Elevul a confundat mereu gradele cu minuntele şi minuntele cu gradele. Marc şi-a spart pieptul repetându-i că orice număr mai mare de nouăzeci se referă la longitudine; Bob n'a fost în stare să-şi întipărească această diferenţă măruntă în memorie. Că insula se află la o sută douăzeci grade de latitudine, ori la zece grade, îi era perfect egal. Cum oare să tragi nădejdea că în atari împrejurări, va fi în stare vreodată să explice cuiva unde se găseşte Craterul, dacă împotriva evenimentelor ar reuşi să-şi tae drum bun pe ape?

Şi cu toate acestea, în ciuda neştiinţei sale, puţini marinari cunoşteau bine ca Bob Betts cărările adevărate, prin simpla cercetare a orizontului. Işi dădea seamă suficient despre întrebuinţarea busolei, în afară de variaţiile ei mărunte şi nimeni nu-l egala, când era vorba să judece culoarea apei. De câte ori a anunţat că vaporul a intrat într'un cu-

rent, că stă în vânt, sau în afara vântului, nici ofiţerii cu experienţă, nici hidrografii cari au construit hărţile, n'ar fi ştiut s'o spună mai cu siguranţă. Zgomotul valurilor, înfăţişarea ierburilor marine; toate mişcările obişnuite ale oceanului, erau pentru dânsul tot atâtea semne, care niciodată nu-l înşelau. Deaceea, pe cât de mică se arăta posibilitatea ca Bob să regăsească drumul insulei cu ajutorul observaţiilor şi a hărţilor, pe atât de mare era nădejdea reîntoarcerii, într'un scurt răstimp, cu ajutorul celorlalte mijloace de recunoaştere, cari se oferă navigatorului.

Din clipa dispariţiei căpitanului Crutchely, Marc nu mai resimţise o groază mai adâncă, decât cea care-i sfâşia inima, acum, când pierduse pe Bob şi barca „Neshamony".

Se văzu dintr'odată, singur, în faţa lui Dumnezeu. Atunci, stăpânit de sentimentele religioase care totdeauna l-au călăuzit, căzu în genunchi pe stâncă, pentru a-şi uşura inima printr'o rugăciune ferbinte. Pe urmă, întărit, prin acest act de devoţiune, tânărul marinar se ridică şi îşi concentră atenţia asupra lucrurilor înconjurătoare.

Furia furtunii nu se micşorase. Din clipă în clipă apele creşteau pe insulă şi sfârşiră prin a năvăli în interiorul Craterului, prin spărturi tăiate în lavă. Părţile de jos erau deja acoperite pe o întindere de doi, până la trei acri. Cât despre „Rancocus", în ciuda violentelor mişcări de tangaj, rămăsese solid fixat de ancoră şi nu părea să fi suferit avarii.

Redus la imposibilitatea să acţioneze, Marc scoborî câteva trepte şi se instală în hamacul din Crater, legat la oarecare înălţime. Acolo petrecu restul zilei şi întreaga noapte. Fără mugetul valurilor din afară, fără rafalele de vânt depe creastă, fără tot ceiace trăise, nimeni n'ar fi bănuit violenţa uraganului care se învârtea în jurul stâncilor. A doua zi, ploaia a căzut în torente. Din fericire Marc avusese prevederea să dea cortului o mare înclinare şi apa n'a făcut, decât să murmure în şuvoi sub pânză. Zdrobit de grelele în-

cercări, bravul marinar căzu într'un somn profund de mai multe ore.

Când îşi reveni, rămase o clipă culcat, căutând să-şi reamintească toate împrejurările. Pe urmă, aţinti urechea, să vadă dacă mai surprinde mugetul furtunei. Totul era liniştit afară şi când s'a sculat, a zărit strălucind soarele. Porcii sorbeaua apa cu lăcomie şi raţele se scăldau în băltile formate pe suprafaţa Craterului. Grădina avea o înfăţişare minunată şi turma nu stricase încă nimic.

Marc porni repede, se spălă cu apă de ploae şi alungă porcii şi paserile, închizând intrarea Craterului. Pe urmă se urcă în vârful stâncii. Apa se retrăsese depe insulă. Vânturile alizee băteau iar, aducând o undă răcoritoare. „Rancocusul" stătea nemişcat, fixat de ancoră şi pretutindeni oceanul revenise în limitele sale vechi.

Pe insulă, o cantitate imensă de peşti rămăsese aruncată şi Marc îşi dădu seamă că trebuia repede să curăţe stâncile.

Porcii şi găinile mâncau cu lăcomie, dar niciodată bietele animale, oricâtă bunăvoinţă ar fi arătat, nu erau în stare să consume nici a suta parte din peştele adunat. Deaceia Marc, după ce mâncă frugal pe puntea lui „Rancocus", reveni la Crater şi luând o roabă, începu să strângă peştele, fiindcă dacă l-ar fi lăsat câteva ore sub soarele tropical, întreaga atmosferă s'ar fi infectat. Niciodată, în viaţa lui, tânărul marinar n'a lucrat cu mai multă aviditate. Tot ce strângea era aruncat într'o tranşee, iar deasupra Marc aşternea un strat gros de cenuşă.

Timp de două zile, munca aceasta groaznică îi absorbi întreaga atenţie. Dar până la urmă ar fi fost învins, dacă zeci de mii de paseri marine nu şi-ar fi luat obligaţia să curăţe întreg terenul.

După aceia tânărul nostru sihastru reveni pe punte, unde stătu timp de o săptămână.

Una dintre marile ciudăţenii ale sufletului omenesc,

este aceia care determină individul să suporte mai curajos marile nenorociri; decât pe cele mărunte.

Cu toată durerea resimţită pentru pierderea lui Bob, cu toate tristele urmări ale dispariţiei bărcii, Marc se preocupa mai mult de dezastrul provocat de inundaţie. Din vreme în vreme însă, ochii lui scrutau orizontul, şi sus pe bara pânzei papagalului, veghia, câte o oră, aşteptând să salute cu strigăte de bucurie, reîntoarcerea lui Bob. De câte ori i s'a părut că zăreşte barca! Dar întotdeanna a confundat-o cu aripa unui goëland, sau cu margina unei stânci depărtate.

Cu încetul însă munca, marele consolator al celor chinuiţi, i-a venit în ajutor. Astfel luă hotărârea să samene gazon pe toată întinderea de teren, unde voise să facă grădină. Ploi mari ajutară această cultură şi Marc, reuşi cu încetul să arunce un butoi întreg de gazon, în pământul preparat cu guano.

Seara însă, sărmanul tânăr cădea istovit, în hamacul din Crater.

Intr'o dimineaţă, se trezi cu capul greu ca plumbul şi cu ochii injectaţi de febră. Atunci înţelese el imprudenţa comisă. Boala realiza progrese repezi şi Marc îşi făcea socoteală că prin orice mijloc trebuia să ajungă pe puntea corăbiei, fiindcă numai acolo ar fi găsit cele trebuitoare.

Sprijinindu-se într'un baston, Marc făcu pe jos aproape o milă, apărându-se de soarele arzător cu o umbrelă. De douăzeci de ori se prăbuşi el la pământ şi tot de atâtea ori se ridică, susţinut prin forţa pe cari i-o dădea disperarea.

Insfârşit, reuşi să pună piciorul pe podeaua cabinei.

Acolo, se aruncă pe pat, în vreme ce-şi chinuia gândurile exaltate de febră, asupra felului în care trebuia să procedeze. Cutia de medicamente se găsea pe masă. Cu o ultimă sforţare Marc se târâ până la ea, alese medicamentul febrifug şi-l înghiţi cu puţină apă.

Mai târziu, prietenul nostru a admis în chip care nu

suferea contradicție, că medicamentul acesta i-a salvat viața.

O oră a rămas întins pe podea și deabia după aceia, cu eforturi grele, a reușit să se întoarcă îndărăt la pat, unde se prăbuși în nesimțire. Cât timp a rămas astfel ? n'a știut niciodată. Poate mai multe zile, poate mai multe săptămâni.

Când febra a încetat, Marc și-a dat seamă că se găsea într'un groaznic hal de slăbiciune. Dacă nu reacționa era pierdut. Pe bord se aflau câteva sticle conținând execelentă bere de Filadelfia, iar una dintre ele o zărea, pe o poliță, deasupra patului... Privind-o îi veni gust să bea. Ridicându-se în picioare pe pat o putea apuca. Dar cum să-i scoată dopul? Niciodată n'ar fi avut puterea, în starea de slăbiciune prezentă. Găsi tot pe poliță un ciocan și dintr'o lovitură rupse gâtul sticlei. Își turnă apoi un pahar, pe care-l sorbi dintr'o înghițitură. Când termină sticla, constată că obiectele din jurul său încep să se învârtă și după o jumătate oră de somn agitat, căzu într'o stare vecină cu letargia, în vreme ce transpira din belșug.

Boala se sfârșise. La deșteptare Marc își dădu seamă că sănătatea îi revenea. In primele clipe era împins să creadă că nu avea decât să se scoale din pat, să mânânce ceva și să-și reia ocupațiile întrerupte. Dar văzându-și corpul slăbit și greutatea cu care făcea mișcările, se convinse că fără o lungă convalescență, trecerea dela boală la sănătate nu era posibilă. O mare fericire pentru Marc, îndată după reîntoarcerea la viață, i-o dădea senzația plăcută că ideile sale se arătau la fel de limpezi, ca și înaintea bolii.

Marc socoti ca un semn bun pofta de mâncare care-i revenise. Cu toate că încurcase datele calendaristice și nu reușea să aprecieze timpul cât ținuse boala, își amintea că nu luase nimic în gură decât puțină apă, din clipa în care febra se declarase. Câteva minunte rămase liniștit, mulțumind Cerului că-i salvase viața, până când amintirile și judecata i-au revenit. Atunci începu să se gândească, ce trebuia să facă. Pe o masă a cabinei, pe care o putea vedea din pat;

se afla cheia pivniţei. Tânărul nostru prieten ştia că, acolo va găsi numeroase sticle cu vin de Porto, vin care era special recomandat convalescenţilor. Făcând o nouă sforţare să se ridice, reuşi. Vântul slab care ajungea până în cabină, îi dete chiar puterea, răcorindu-i fruntea, să ia un pahar cu apă şi să ronţăe un biscuit găsit alături. Astfel, sprijinindu-se de pereţi, de masă, de scaune, ajunse Marc la uşa pivniţei, scoase o sticlă de vin şi îşi vărsă câteva picături. Efectul îl resimţi îndată. El reuşi să se reîntoarcă în cabină şi să ajungă lângă al doilea pat, care fusese pregătit pentru Bob, dar unde bravul marinar refuzase cu îndărătnicie să se culce, din respect pentru ofiţerul său. Astfel Marc găsi un pat curat, unde se lăsă pradă somnului reparator.

Când se trezi, marinarul nostru îşi fixă un nou program. Fără îndoială nu trebuia să se obosească, iar alimentarea urma să-i fie cât mai raţională. Foamea îl îmboldea, dar prudenţa îi dicta să fie cu băgare de seamă. La început se mulţumi să guste câte puţin vin şi să ronţăe biscuiţi muiaţi în alcoolul reparator. Cu greu se ridică din nou şi ajunse la saltarul, unde sărmanul căpitan Crutchely îşi ţinea albiturile. Alese o cămaşă curată şi cu paşi şovăitori ieşi din cabină.

Singur aşezase mai de mult, lângă cort, o balie unde strângea apa de ploae. O găsi plină şi fără a sta mult pe gânduri făcu o bae reparatoare. După câteva minute ieşi din apă, simţindu-se alt om. Odată spălatul terminat, reveni în cabină cu un mers mai sigur şi se culcă din nou în pat. Adormi repede, odată cu apusul soarelui şi se trezi târziu, a doua zi, când soarele era sus pe cer. Primul zgomot pe care-l auzi fu behăitul lui Kitty, care-şi vârâse capul prin uşă. Marc întinse mâna spre ea, o strigă şi o mângâe plin de bucurie. Părăsit cum era, găsi o adâncă satisfacţie sufletească în această dovadă neaşteptată de afecţiune, din partea unui animal.

Marc se sculă bine dispus. Mai dădu peste cap un

pahar de vin, rontăi câtiva biscuiti și mai făcu o bae. Tot timpul zilei nu ieși din litera programului său de prudență și de moderație. În cursul după amezii voi să se radă, dar mâna refuză să țină bine briciul și trebui să renunțe.

A douazi avu destulă putere să se ducă în bucătărie și să aprindă focul. Își pregăti o ceașcă de ceai care i se păru excelentă și începu să mânânce câte puțin din toate. În acelaș timp continua băile și schimbă albiturile în fiecare dimineață. În a cincea zi reuși să se radă și la sfârșitul săptămânei se urcă pe punte, iar de acolo pe dunetă, de unde își contemplă cu lăcomie grădinile.

Craterul se acoperea pretutindeni de verdeață. Kitty păștea liniștită pe o margină de stâncă. Ea învățase să sară peste pânza de la intrare și se urca ori se scobora pe cărarea interioară, după cum îi era cheful. Marc deabea îndrăznea să privească porcii; ei scormoneau peste tot și păreau grași și mulțumiți. Era o prevestire rea pentru grădinile sale, fiindcă altfel ar fi murit de foame în timpul când fusese bolnav, dacă nu și-ar fi asigurat singuri hrana. Dar încă nu se putea gândi să scoboare pe insulă, și trebui să se mulțumească numai cu această ochire grăbită depe dunetă. Cât privește paserile, ele ciuguleau pretutindeni și i se păru chiar că observă un mic cârd de puișori, cari alergau în jurul mamelor.

După alte opt zile de convalescență, Marc se hotărî să meargă până la crater. Intrând, își dădu seamă că bănuelile lui erau întemeiate. Porcii, cu râturile lor puternice scormoniseră două treimi din grădină, mai bine chiar decât ar fi fost el în stare să facă, având o sapă bună. Peste tot se vedeau ramuri rupte, rădăcini scoase, fructe pe jumătate mâncate. Kitty fu prinsă în flagrant delict, în vreme ce rontăia fasolele. Găinele nu făceau economie, nici de mazăre, nici de porumb. Într'un cuvânt toate animalele trăiseră îmbelșugat, în vreme ce stăpânul lor, lipsit de orice ajutor, se chinuise între viață și moarte.

Marc își regăsi cortul în același loc și se simți fericit să se odihnească o oră sau două, în hamac, după ce-și vizitase proprietățile. În acest timp, porcii năvăliseră în crater și se ospătară îmbelșugat chiar sub ochii lui. Spre mirarea lui, scroafa era urmată de zece purcelușI destul de bine desvoltați. O foame infernală îl chinuia fără milă pe convalescentul nostru. Cum într'un colț al cortului se găsea o pușcă încărcată, ochi, și împușcă un purcel. După ce-l jupui, transportă carnea pe punte și pregăti mai multe feluri de bucate, care i se părură excepționale. În cursul lunii următoare alți trei purcei și mai mulți pui de găină căzură victime lăcomiei nesățioase a lui Marc. Fostul bolnav simțea că era în stare să mânânce chiar craterul, cu toate că nu reușise încă să se urce până în vârf.

CAPITOLUL X

Câtă vreme copilul naturei
Își respectă altarele sfinte,
Și se ferește de sacrificiile
Criminale, cari pătează mâinele;
În lumea plină de frumusețî
Este regele creației,
Pământul îi formează regatul,
Iar cerul îi înalță tronul.

Wilson.

Două luni trebuiră tânărului nostru sihastru pentru a-și redobândi puterile. Deabia atunci reuși el să pună la punct lucrările cele mai urgente. Prima grijă i-a fost să fixeze o poartă, pentru a împedeca animalele să pătrundă în crater. Porcii nu s'au mulțumit să răstoarne straturile. Ei au început să pască gazonul și grădinarul nostru nu voia să admită acest abuz. Până atunci răul nu luase prea mari proporții. O parte din plantație era stricată, dar puterea reparatoare a soarelui tropical se dovedea imensă, față de cea a soarelui din clima temperată.

Marc căută lemnele necesare porții, pe punte și trebui să desfacă o ușă dela cabina corpului de gardă. Prima lovitură de topor dată în schelăria „Rancocusu-lui" îi umplu inima de jale. Dar restul grădinei trebuia salvat. De altfel, era și timpul. Kitty nu respecta nimic, iar tovarășii ei nu

procedau cu mai multă ruşine. Munca porcilor s'a dovedit în unele privinţe foarte folositoare. Pământul răscolit astfel, era pregătit pentru a primi noi seminţe. Marc se hotărî să-l cultive, în speranţa că va avea astfel două recolte într'un singur an.

Acestea au fost grijile mai deosebite ale tânărului convalescent, până când forţele i-au revenit în întregime. Dar în vreme ce corpul lucra, spiritul nu-i rămânea inactiv. Pericolele prin cari a trecut şi credinţa, că va veni o zi, când pe patul de moarte mâna nici unui prieten nu-i va închide pleoapele, îl făcea să considere sub o altă înfăţişare, timpul de încercări pe care omul este condamnat să-l petreacă pe pământ şi viitorul necunoscut, cutremurător, spre care omenirea se îndreaptă. Marc primise o educaţie religioasă şi era gata să acorde cercetării acestei probleme capitale, întreaga atenţie necesară. Împrejurările critice în care se găsea, contribuiau la luminarea îndoelilor din adâncurile sale sufleteşti. Lipsit de orice legătură cu semenii lui, aruncat pe o stâncă pustie din mijlocul oceanului, contactul dintre el şi Divinitate se dovedea mai profund, decât în oricare altă parte a lumii. Ceasurile de noapte sunt cele mai plăcute sub această latitudine, în anotimpul acela. Erau cele pe cari solitarul nostru le-a ales, pentru a face mici exerciţii, când puterile au început să-i revină şi aspectul minunat al cerului înstelat, care scânteia deasupra capului său, părea foarte bine pus în concordanţă cu gândurile care-l frământau.

Atât cât i-a fost dat spiritului omenesc să pătrundă adâncurile existenţei noastre terestre, lanţul care leagă trecutul şi viitorul rămâne fixat planului general, din care decurge armonia universală. Foarte mulţi am cetit undeva despre credinţa ţiganilor, că oamenii sunt îngeri căzuţi, cari se silesc să se ridice pe cărarea fatală, pe unde au fost alungaţi în neantul pierzaniei. Să aprofundăm ideia care a dat

naştere acestei legende. Chiar dacă revelaţiunea nu ne-ar ajuta, nu simţim oare în forul nostru interior, că existenţa terestră nu-i altceva decât un act preparator, pentru o existenţă mai nobilă şi mai înaltă? Deaceia se spune, că ştiinţa noastră îşi măreşte tezaurul, pe măsura în care ne apropiem de mileniu şi până când învăţătura Domnului se va fi răspândit peste întinderile pământului, asemeni apelor oceanului. Se poate şi este chiar probabil, că această zi binecuvântată să fie încă departe; dar oricine a trăit o jumătate de veac în mijlocul civilizaţiei noastre actuale, a închis ochii cu convingerea, că de pretutindeni se adună dovezile, cari tind să demonstreze, realizarea poruncilor, anunţate de veacuri de marii inspiraţi. Mijloacele utilizate pentru îndeplinirea evenimentelor prezise sunt atât de naturale, încât cauza care le-a provocat scapă nepăsării noastre nebuneşti. Dar nu-i de admis să ne înşelăm, cu privire la semnele timpului.

În numărul ştiinţelor chemate să înfăţişeze omenirei atotputernicia şi bunătatea Providenţei, astronomia pare să deţină un loc central. Cu cât mai adânc pătrundem în secretele naturii, cu atât constatăm mai uşor, cum toate se înlănţue. Ideia de Dumnezeu ne impresionează, ne învălue în întregime şi suntem siliţi să înclinăm fruntea în faţa evidenţei. Dacă în epoca de care vorbim, această ştiinţă sublimă nu atinsese dezvoltarea la care a ajuns astăzi, teoria, dacă nu practica, făcuse importante progrese. De sigur, nu pătrunsese în masele populare, nu era accesibilă tuturor minţilor, dar Marc cunoştea unele principii şi auzise de marile descoperiri ale lui Herschel. Astfel, când pe stâncă observa licărind stelele şi dincolo de aceste lumi îndepărtate şi necunoscute întrezărea cauzele prime, o făcea cu acea înţelegere generală a problemelor, care diferenţiază persoanele ce nu pot fi calificate savante, dar au primit o bună educaţie liberală. Primele principii le păstra din lecturile liceale. Studiile de mai târziu

şi călătoriile pe mări le-au dezvoltat. Privirea lui inteligentă pătrundea senina atmosferă tropicală, pentru a ajunge până la picioarele tronului puterii invizibile, care a dat naştere totului, adică imensităţii unde plăpânda noastră planetă, cu alternativele ei de căldură şi de frig, cu bucuriile şi nenorocirile ei, nu-i altceva decât un punct neînsemnat al universului. Până atunci contemplase acest uriaş spectacol din curiozitate şi din dragoste pentru ştiinţă; acum găsea în el izvorul ideii de adevăr şi înţelepciune a puterii divine şi înţelegea chiar propria sa poziţie, în scara veţuitoarelor creaţiunii.

Tânărul nostru ermit nu avea numai ochii pentru a cerceta astrele. Pe bord erau două lunete foarte bune şi singur îşi cumpărase din economii un telescop, care în timpul călătoriei fusese pentru el, un izvor de distracţie şi învăţătură. Telescopul era montat pe un picior de aramă şi îl aşeză pe vârful stâncii. Cu ajutorul acestui instrument Marc reuşea să deosebească sateliţii Jupiter, inelele lui Saturn, şi amănuntele configuraţiei lunare. Mai bine de o lună, Marc îşi petrecu o mare parte a nopţilor, într'o mută contemplare. Nu urmărea să facă descoperiri, nici să se perfecţioneze; dar avea impresia că gândurile sale zboară astfel mai repede, spre Divinitate şi acolo unde râvna unui matematician ar fi fost încântată să descopere confirmarea unei teorii favorite, el vedea mâna lui Dumnezeu, în loc de soluţia unei probleme.

Când Marc şi-a recăpătat deplin puterile, el pierduse orice nădejde de a mai revedea pe Betts. Era posibil ca sărmanul lui prieten să fi întâlnit vre'o corabie, sau să fi ajuns la vre'o insulă. Barca avea de toate, era nouă şi în stare să reziste oceanului, cu excepţia marilor furtuni, iar dacă Bob continua să ţină cârma spre est, poate era posibil să atingă un punct al Coastei Americei de Sud. Dar lui, ce-i rămânea? Cine ar

fi dat crezare povestirei unui marinar, pentru a trimite o corabie să-l caute pe Marc Woolston ? Astăzi, desigur, guvernul n'ar mai fi stat la îndoială s'o facă, dacă nici un alt mijloc de salvare nu exista. Dar la sfârşitul ultimului veac, (înainte de anul 1800. Nota trad.) puterile lui nu mergeau până acolo. Deabia reuşea să-şi apere marinarii împotriva ziarelor engleze provocătoare, sau împotriva negustorilor de sclavi din Algeria; cu atât mai puţin s'ar fi gândit acel guvern să caute un nenorocit pierdut pe o stâncă, în mijlocul oceanului Pacific. Dacă vapoarele americane se expuneau primejdiilor prin acele pustietăţi, o făceau atât de rar, încât nu era posibil să se nutrească vreo nădejde.

Toamna înainta. Sub latitudinea tropicală se ştie, că acest anotimp nu-i altceva, decât o continuare a verii. Toate legumele erau ajunse la maturitate şi o mare parte a fost dată hrană animalelor şi pescarilor.

Portocalii, palmierii, lămâii, etc, aşezaţi în rând pe stâncă, crescuseră dincolo de aşteptări. Apa căzută din vârful ei, le menţinuse o umezeală suficientă. Arborii erau bine legaţi şi înalţi de un picior. Marc avu grijă să răscolească pământul cu târnăcopul, la rădăcina fiecăruia, adăugând şi câte o cantitate îndestulătoare de guano. O parte a pomilor o transplantă, alegând pentru fiecare, locul cel mai potrivit.

Producţia de pepeni, patlagele roşii, patlagele vinete, ceapă, fasole şi cartofi se dovedise cu deosebire abundentă şi el îşi notă lucrul acesta, în vederea sămănăturilor viitoare, cari trebuiau preferate.

Cât despre sol, cu ajutorul guanolui, a ierburiloru marine şi a îngrăşămintelor felurite, devenise excelent. Marc socoti că era bine să-l lucreze la începutul iernii.

Porcii fură din nou însărcinaţi să-şi dovedească arta şi în mai puţin de trei zile, folosind râturile lor puternice, treaba era terminată. Porcul cel mai gras fu după aceia sacrificat şi pus la saramură.

Marc făcu după aceia o călătorie la Stânca Mălului, spre a aduce noi rezerve. Cu acest prilej tânărul singuratec îşi dădu mai bine seamă, despre ceiace pierduse odată cu dispariţia lui Bob. Reuşi totuşi să-şi facă încărcătura, şi înaintea plecării, îi veni ideia să privească colţul, unde sămănase sparanghelul. Planta crescuse abundent şi numeroase tulpine nu cereau decât să fie culese. Era o legumă după care Marc tânjea şi acum căpătase siguranţă că nu-i va lipsi tot timpul anului. Era şi un antidot împotriva scorbutului care împreună cu pepenii, celelalte legume, oule, puii şi peştele proaspăt, constituiau o hrană suculentă şi sănătoasă.

Văzând că se restabilise complect după boală, Marc îşi împărţi timpul în trei părţi: una pentru muncă, a doua pentru lectură şi meditaţie, iar a treia pentru distracţie. Distracţie! Iată un cuvânt care poate părea pretenţios în situaţia în care se găsea singuratecul nostru. Totuş, însemnătatea lui nu era complect artificială. Marc studia obiceiurile paserilor marine care se adunau cu miile, pe stâncile vecine. Două luni îi trebuiră până reuşi să construiască un fel de moară, de care avea de gând să se folosească la primăvară. Iarnă propriu zisă nu există, cu singura diferenţă că în acel anotimp, iarba creştea mai înaltă şi parcă mai verde, datorită scăderii valului de căldură. Kitty, cu toată pofta ei de mâncare, nu mai reuşea să micşoreze cantitatea. Deaceia Marc se văzu silit să recurgă încă odată, la ajutorul porcilor şi a găinilor.

Cam pe la mijlocul iernii, după socotelile singurateculuí nostru, Marc începu o importantă lucrare, care în acelaş timp constituia pentru el o plăcută distracţie şi putea avea mari consecinţe în viitor.

El proectase mai demult să construiască o şalupă destul de mare pentru a explora împrejurimile muntelui de lavă şi a călători în larg. Barca cea mică, cu toate serviciile apreciabile aduse, era insuficientă. Pluta, nu slujea la mare lucru fiind cu totul la discreţia valurilor şi a curenţilor marini. Acest proect de construire, era în acelaş timp un prilej de

activitate şi pentru corp şi pentru spirit şi ambele erau necesare lui Marc, în situaţia în care se afla.

Marc câştigaşe multă experienţă lucrând la micul yacht şi se crezu în stare să ducă la bun sfârşit marea lucrare. Existau pe bordul lui „Rancocus" lemne de toate formele şi dimensiunile, cu cari se puteau construi o duzină de şalupe. Magazia unei corăbii este un fel de arcă a lui Noe, unde lucrurile stau aşa de îngrămădite unele peste altele, încât pentru cel care n'a asistat la încărcarea vasului, pare foarte greu să-şi închipue ce poate găsi acolo. Acesta era cazul lui Marc, care ocupat mereu să se întâlnească cu Brigitta, cam neglijase o parte a serviciului său. In fiecare clipă făcea noi descoperiri. In locul scândurilor căutate, găsi părţi dintr'o şalupă de optsprezece picioare. Prietenul nostru se grăbi, încântat, să ducă la şantier, cu pluta, acest material preţios.

In cele două luni cari urmară, Marc lucră cu multă râvnă la şalupă. Era pentru el o muncă grea, cu deosebire, fiindcă singurătatea îl întrista. Deaceia se chinui în chip deosebit pentru a ridica din nou pe pari pânza, care forma învelişul şantierului. Ceia ce-i luă timp, era planul şalupei. Marc ştia uşor să recunoască dacă o barcă se înfăţişa frumoasă; dar construirea unei astfel de bărci rămânea cu totul altceva. Cunoştinţe de desen nu avea şi numai siguranţa ochiului trebuia să-i servească drept călăuză. El aplică o metodă ingenioasă, dar care ar fi fost greu să se utilizeze pentru o corabie mare.

Cum găsise mult lemn de brad, tăie de două ori atâtea scânduri de câte ar fi avut nevoie pentru o singură parte laterală a şalupei, şi le puse în lucru, micşorându-le pe toate, până când a crezut că le-a dat mărimea potrivită. Nemulţumit cu atât, a continuat să le ajusteze cu barda de dulgher şi să le dea la rindea. După ce materialul îl socoti pregătit, tăie scândurile două câte două, pentru a le încheia şi cu mari osteneli reuşi să termine învelişul şalupei. Era partea cea mai grea a construcţiei, dar lucrările nu le mai putea con-

tinua din pricina sezonului înaintat, care îl silea să renunțe la șantier, pentru a munci la grădina.

Ceiace pe Marc îl înspăimânta acum mai mult, era să nu cadă iar bolnav. Legumele nu-i lipseau. Ouă avea din belșug. Proviziile de ceai, de zahăr și cafea pe „Rancocus", întreceau toate așteptările. Cât despre peștele proaspăt, ar fi inutil să mai vorbim.

Marc nu se mai sătura să admire vegetația bogată care se întindea, tot mai mult, pe suprafața întregei insule. Kitty nu mai părăsea înălțimile, unde găsea din belșug hrană suculentă. Ea avu în curând tovarăși, deoarece Marc învățâ și porcii să se cațăre pe scările grosolan săpate în stâncă. Aceștia l-au ajutat la tunsul ierbii, care creștea cu o repeziciune deosebită.

Rămâne dela sine înțeles că, Marc renunță să mai samene pe înălțimi pepeni și legume. El transplantă numai câțiva arbori, refăcu geometric straturile și le înconjură cu garduri de pari, legați între ei prin frânghii vechi, cari existau din belșug pe bordul lui „Rancocus". Acest aranjament îl punea la adăpost de orice grijă și îl scutea de priveghere, când iarba ar fi avut nevoe la rândul ei să primească vizita, cosașilor săi, de un gen cu totul nou.

Timpul însămânțării fundului Craterului venise. Marc se hotărî de această dată să urmeze o metodă de lucru diferită și să nu arunce grăunțele în acelaș timp, peste tot. El pregăti un singur strat, unde aruncă sămânța, sau puse răsaduri, pe urmă așteptă câteva zile înainte de a lucra la al doilea. Experiența îl învățase că în acest climat privilegiat, pământul nu se odihnește și că în toate epocile anului, plantele cresc cu o ușurință de necrezut. Trebuia numai să se aibă în grijă, să se samene legumele cari conveneau fiecărei epoci. Cu această prevedere, rezultatele întreceau așteptările. Cum avea o clipă liber, tânărul horticultor reîncepea lucrul său de dulgher. In felul acesta, șalupa și grădina înaintau paralel și ultima scândură fu bătută, tot în vremea când

izbea şi ultima lovitură de cazma. Astfel, când un strat dădea roade, un altul avea numai răsaduri, iar al treilea deabia primise sămânţa.

Două lucruri îl amărau pe Robinsonul nostru: faptul că-şi pregătea singur mâncarea şi faptul că nu avea la îndămână un izvor de apă. Dar repede nimicea revoltele interioare, gândindu-se la belşugul de care se vedea înconjurat şi comparând situaţia sa, cu cea a multor nenorociţi naufragiaţi, cari în împrejurări asemănătoare, au fost prada unor grele şi supraomeneşti suferinţe.

Primăvara trecu repede şi Marc s'ar fi socotit fericit până la un punct, unde începea amintirea Brigittei, care uneori devenea chinuitoare. Cu timpul, tânărul pustnic îşi sămănă şi flori şi avu bucuria, să vadă într'o dimineaţă trandafiri sălbateci.

Pe Marc îl încânta cu deosebire faptul, că nicăeri nu creşteau burueni. Munca îi era simplificată în felul acesta, cu toate că nu putea nădăjdui că va fi veşnic aşa. Singura explicaţie posibilă a faptului, rămânea următoarea. Desigur cenuşa Craterului nu conţinea nici un element necesar culturii plantelor, iar îngrăşămintele utilizate nu purtau alte seminţe, decât cele ale ierburilor marine.

CAPITOLUL XI

Dormim în zgomotul furtunilor,
Şi în ciuda focului mistuitor
Care zbucneşte din măruntaele pământului,
In mijlocul ruinelor, sărbătorim viaţa
Şi dansăm pe culmile vulcanilor!

Yung

Vara venise mai devreme ca şalupa să fi fost terminată. Marc ar fi voit să sfârşească toate amănuntele construcţiei, înainte de a o lansa pe apă. De frica vermilor de lemn, a dublat bordajul cu bucăţile de aramă rămase pe bord şi a vopsit barca în interior şi pe dinafară, cu mult gust şi dragoste. Cu toate că nu avea decât pe Kitty, drept martoră a fericirii sale, nu uită să scrie cu litere frumoase, numele şalupei, într'un loc de unde uşor se vedea. Acest nume era: „Brigitta Yardley". Când însfârşit, toate fură puse la punct, când catargele şi pânzele au fost montate, tânărul marinar nu se mai gândi la altceva, decât la lansarea micului bastiment.

Dându-şi seamă că redus la forţele sale, nu era în stare s'o mişte, avusese grijă să aşeze talpa şalupei pe acelaş plan înclinat, pe care se afla şi „Neshamony". Construirea leagănului de susţinere a cerut numai câteva zile şi rămăsese doar să se îndepărteze bucăţile de lemn sprijinitoare, pentru ca „Brigitta" să alunece spre apă.

In această clipă supremă, Marc simţi în inimă năvala

unei infinităţi de simţiminte pe cari nu le putea stăpâni. Genunchii îi slăbiră şi se văzu nevoit să se aşeze o clipă.

Cari vor fi urmările evenimentului care se pregătea? Cine putea şti dacă nu cumva „Brigitta" îl va transporta, potrivit voinţei destinului, lângă aceea al cărei nume îl purta? In clipa supremă, i se părea că existenţa lui întreagă depinde de lansarea pe apă a şalupei şi tremura, ca nu cumva un accident neprevăzut să nu-i fie piedică. Ii trebuiră câteva minute până când să-şi recapete sângele rece.

La urmă, Marc reuşi să se stăpânească şi se apucă de lucru. Ultimele proptele căzură şi cum şalupa rămăsese nemişcată, îi dădu o lovitură de ciocan. Atunci bastimentul porni la vale şi alunecă până pe luciul apei, în care intră tăind valurile, asemeni unei raţe care bate din aripi. Marc era fermecat. „Brigitta" avea o formă elegantă şi făcea cea mai bună impresie. Se subînţelege că o fixase cu o frânghie, într'un mic basin natural, tocmai de mărimea trebuincioasă. Atât de mare era frica lui Marc să n'o piardă, încât legătura frânghiei în stâncă o controlă de mai multe ori, asigurând-o printr'un inel special, găsit pe „Rancocus".

„Brigitta" nu avea mai mult de sfert din dimensiunile lui „Neshamony", cu toate că lungimea era cam de jumătate. Totuş plutea bine şi Marc, ştiind că nu se poate bizui decât pe pânze pentru a o pune în mişcare, construise în faţă o mică punte, care să împiedece trecerea valurilor şi tot odată să-i servească drept depozit de alimente, apărat împotriva ploii. Câteva mici butoae cu apă dulce formau lestul. Cum era încă devreme, Marc nu avu puterea să reziste tentaţiei. El hotărî să facă o croizieră în jurul muntelui de lavă şi să împingă recunoaşterea mult mai departe, decât încercase cu barca. Deaceia transportă câteva alimente pe bord, desfăcu frânghiile şi ridică pânza.

Din clipa în care „Brigitta" porni şi începu să asculte de cârmă, Marc încercă senzaţia regăsirei unui tovarăş. Până atunci nu o avusese decât pe Kitty; dar bastimentul acesta

îi reamintea toate bucuriile copilăriei. Nu-şi avea el barca pe Delaware şi câte curse minunate nu făcuse cu ea pe râu! Nici nu realizase o jumătate de milă şi se trezi vorbind „Brigittei" şi dându-i ordine, ca şi cum l-ar fi putut auzi. Fiindcă vântul bătea mereu în aceiaşi direcţie, şalupa trecu între insulă şi Stânca Mâlului, dublă punctul extrem al stâncei şi ajunse în golful, unde „Rancocus"-ul se găsea ancorat. Acolo făcu ocolul corăbiei, şi profitând de vânt, intră în trecerea pe unde Bob şi el au ajuns până la insulă.

Era uşor să ocolească stâncile cari prezentau pericole pentru şalupă. Spuma albă a mării o arăta îndeajuns. Marc înaintă deaceia, prin mici zig-zaguri, până când găsi cele două semne, printre cari „Rancocus" reuşise să treacă. „Brigitta" se strecură uşor şi Marc porni în direcţia unde se aştepta să găsească primejdioasa stâncă, de care „Rancocus"-ul se lovise. Nu întârzie s'o vadă. Capătul dela ancora de post plutea mereu, în acelaş loc, asemenea unei santinele. Marc apucă frânghia şi se servi de ea pentru a-şi fixa şalupa.

Acolo, îi veni în gând să se folosească de o anumită împrejurare. Locul avea belşug de peşte. Marc aruncă undiţa şi scoase îndată un peşte minunat. Fiecare încercare fu urmată de un rezultat asemănător, şi aproape nu avea timpul să prindă nada de cârlig. Intr'o jumătate de oră se convinse, că dacă ar sta o zi, ar prinde mai mult decât era în stare să ducă şalupa. Deaceea se mulţumi cu câteva duzini, desfăcu barca, ridică pânzele şi începu să manevreze pentru a intra în bătaia vântului.

Dorinţa lui Marc era ca să se asigure de felul şi de întinderea stâncilor submarine, în această direcţie. In curând ajunse la zece mile depărtare. Catargul corăbiei îi servea de indicator, deoarece Craterul dispăruse la orizont. Un ajutor preţios îi aducea şi busola.

Cât despre stânci, nici un colţ periculos nu răsărea din apă, dar semne indiscutabile arătau, că acolo există un stă-

vilar la adâncime. Acest stăvilar invizibil cuprindea o suprafață marină de cel puțin douăzeci de mile, cum ar fi fost o insulă scufundată. La cincisprezece mile depărtare de Crater, Marc opri și luă o masă frugală. Orele treceau și el socoti prudent să întoarcă șalupa și să se înapoieze la insulă. După o jumătate de oră, observă din nou catargele lui „Rancocus" și zece minute mai târziu, Craterul se profilă la orizont.

Tânărul nostru marinar avea intenția să rămână toată noaptea în larg, dacă timpul ar fi fost potrivit. Dorea să experimenteze cum se comportă șalupa în vreme ce el doarme și să atingă limita extremă a stăvilarului submarin. Cum nu-i mai era frică că va rămâne cândva fără alimente, dată fiind fertilitatea surprinzătoare a Craterului și cum reușea să aibă timp liber fără a se mai chinui muncind, proectase o croazieră de mai multe zile, în afara stâncilor, în speranța că va întâlni o corabie, care l-ar fi luat pe bord.

Niciodată un vapor nu se apropia de Crater din cauza stâncilor; dar întâmplarea „Rancocus"-ului dovedea, că exista în această direcție un drum de navigație. Marc nu-și făcea iluzii. Știa că pânda lui putea să țină trei sute de zile, fără a zări ceva la orizont. Dar în schimb, ce bucurie, dacă în a treisuta una zi, speranțele lui s'ar fi realizat!

Natural, în această primă tentativă, timpul nu-i dădea curaj să-și prelungească excursia. In clipa în care Craterul începu să răsară din apă, Marc gândi, că niciodată cerul n'a avut o înfățișare mai mohorîtă. Atmosfera supra încălzită, avea o culoare roșietică rău prevestitoare și ar fi vrut să fie mai repede pe insulă, pentru a da drumul turmei în Crater. Totul vestea un uragan, urmat desigur de o inundație la fel cu acea, despre care păstra încă o amintire groaznică.

Exact în clipa în care „Brigitta" naviga prin canalul de stânci, pânza șalupei se umflă năprasnic. Prevestirea era sinistră, fiindcă anunța o schimbare a vântului, care sub această latitudine devenea alarmantă. Marc se găsea încă la două mile de insulă. Păsările marine păreau îngrijorate; ele

zburau cu miile în jurul şalupei, descriind cercuri din ce în ce mai mici şi scoţând ţipete ascuţite. Mai întâi Marc crezu că şalupa le înspăimântă, constituind ceva nou pentru ele. Dar îşi reaminti repede, că de multe ori trecuse cu barca cea mică pe lângă stâncile unde stăteau de preferinţă, fără ca vreuna să se fi clintit. Deaceea trebuia admis că exista o altă împrejurare care provoca această agitaţie extraordinară.

Soarele apuse în mijlocul flacărilor roşiatece cari luminau întregul orizont şi „Brigitta" mai avea încă o milă de străbătut pentru a ajunge la insulă. O nouă teamă punea stăpânire pe tânărul marinar. Dacă o furtună ar fi schimbat complect direcţia vântului, ceiace nu era decât foarte probabil în actualele împrejurări, şalupa ar fi fost împinsă în larg şi chiar dacă rezista valurilor, putea fi târâtă la mari depărtări, încât Marc n'ar mai fi revăzut insula. Cât n'ar fi dat să se vadă iar pe puntea „Rancocus"-ului. Totuş, prin manevre meşteşugite, marinarul nostru reuşi să ajungă la mal, fără obligaţia nici unui sacrificiu.

Pela ora nouă seara, „Brigitta" intră în micul bazin şi Marc după ce legă frânghia de ancorare, se urcă pe puntea corăbiei şi intră în cabină. Cum era foarte obosit, se aruncă pe pat şi nu întârzie să adoarmă adânc.

Când se trezi dimineaţa, avu senzaţia că se sufocă. Deschise ochii şi rămase înspăimântat de strălucirea lividă care umplea cabina. O clipă crezu că „Rancocus"-ul a luat foc şi năvăli pe punte. Deabia pusese piciorul, când simţi întreaga corabie cutremurându-se şi apele mişcându-se furioase în jur, gata parcă să pornească la asalt. Şuerături stridente răsunau şi lumini groaznice brăzdau atmosfera. Era o clipă hotărâtoare şi s'ar fi putut crede că venise sfârşitul pământului.

Marc Woolston înţelese atunci adevărul, cu toată puterea întunerecului, în care se rupeau uneori arcuri de stră-

lucire murdară. Ceiace simţise erau sguduirile violente ale unui cutremur. Vulcanul îşi întrerupse somnul îndelungat. O atmosferă de cenuşă şi de fum îl înconjura şi tânărul sihastru îşi îndrepta instinctiv privirile spre crater, de unde se aştepta să vadă ieşind flăcări.

Dar totul era liniştit în direcţia aceasta. Erupţia avea loc desigur, în altă parte. Aburii erau atât de deşi, că formau o perdea în faţa ochilor, în vreme ce tăiau respiraţia. O clipă Marc crezu că se înăbuşă, dar un vârtej de vânt mătură miazmele şi limpezi amosfera.

Tânărul marinar aştepta cu nerăbdare zorii zilei. Fiecare clipă îi părea un veac. Dar în sfârşit, semnele prevestitoare ale reîntoarcerii luminii îşi declanşară mecanismul şi Marc se urcă pe catarg, pentru a vedea mai bine. Ochii lui ţinteau răsăritul, pândind fiecare rază de lumină, care tăia înaltul, când pe neaşteptate fu izbit de modificarea produsă în această parte a oceanului şi care explica suficient violenţa sforţărilor, pe cari pământul le încercase. Stânci goale răsăreau acolo, unde cu câteva ore mai devreme, Marc ar fi jurat că nu există decât apele oceanului. Zidul de lavă care forma margina basinului şi care nu trecea de câteva degete peste nivelul mării, atingea acum o înălţime, care în unele locuri varia dela zece la cincisprezece picioare. Dovadă evidentă a smunciturei uriaşe, care ridicase o mare parte a muntelui de lavă şi-i modificase cu desăvârşire înfăţişarea. Natura făcuse o nouă sforţare şi într'o clipă, insule noi fuseseră creiate.

Marc alergă îndată la pupa corăbiei, pentru a se asigura de modificările survenite în regiunea craterului. Acesta fusese înălţat, ca toate stâncile înconjurătoare, aflate pe o rază de mai multe mile, dar suprafaţa nu suferise transformări. Insula care până atunci nu se ridicase decât cu şase picioare peste nivelul oceanului, atingea acum o înălţime de

douăzeci picioare; o singură titanică sforţare a naturei îi triplase înălţimea. Platforma care ducea depe puntea lui „Rancocus" la ţărm, în loc să mai prezinte un plan înclinat, era la acelaş nivel, atât de multă apă se retrăsese din basin. Totuş mai rămânea suficientă pentru a susţine bastimentul pe linia de plutire.

Nerăbdător să constate ceiace s'a întâmplat, Marc alergă pe ţărm, fiindcă acum se luminase bine şi se grăbi să intre în crater, spre a se urca apoi pe vârf. Nimic nu i se păru schimbat, totul se găsea la loc şi în aceiaş poziţie şi mica turmă, împrăştiată ici şi colo, îşi căuta hrana după obicei. Numai stâncile erau acoperite de cenuşă, pe care urma paşilor săi rămânea însemnată, ca pe o zăpadă prăfuită. Marc nu se înspăimântă prea mult, deoarece ştia că la prima ploae, acest strat cenuşiu se va afunda în pământ şi va ajuta la îngrăşarea lui.

Deabia dupăce se urcă pe stâncă, tânărul marinar reuşi să-şi facă o idee complectă despre surprinzătoarele transformări cari au avut loc, prin ridicarea neaşteptată a scoarţei pământeşti. Peste tot marea părea transformată în stâncă. Toate regiunile înspumate dispăruseră şi în locul lor se ridicau blocurile de stâncă de toate dimensiunile, ori suprafeţe de nisip, ori de mâl. Cu deosebire bancurile de nisip erau imense şi începeau chiar din vecinătatea Craterului. Apele formau în jurul noii insule tot felul de intrături, de tuneluri şi chiar pârae; dar impresia rămânea, că se putea acum face o plimbare cu piciorul de mai multe leghe, pornindu-se dela crater şi urmându-se linia stâncilor, ori a bancurilor de nisip cari răsăriseră de pretutindeni. Metamorfoza era prea complectă pentru a nu părea durabilă şi Marc întrevăzu speranţa, că toate bunurile preţioase pe cari le avea dela Providenţă, îi vor rămâne pentru totdeauna. O schimbare neaşteptată se produsese în situaţia lui. Nu mai era silit

deacum să întrebuinţeze barca pentru micile sale plimbări. Avea unde să se învârtă ore întregi şi cine ştie? poate zile întregi, pe bancuri, coline şi promontorii. O lume nouă se înfăţişa ochilor săi dornici de a cunoaşte.

Craterul părea să fie centrul acestei noi creaţiuni. Numai spre ţărmul sudic, ochiul nu reuşea să vadă mai departe de două, ori de trei leghe. Un nor imens se înalţa în această direcţie, amestecând în ceaţă pământul şi cerul. Cu toate acestea Marc era convins, că în mijlocul negurii, pe o suprafaţă mai mult ori mai puţin apropiată, forţele ascunse ale pământului îşi tăiaseră în afară drum. Ştiinţa geologică se găsea atunci, în faza primelor dibuiri; dar Marc cunoştea suficiente noţiuni pentru a-şi da socoteală, despre ceia ce se întâmplase. Presupunea că în punctul acela focul intern desvoltase aburi, cari au deschis prăpăstii în mijlocul oceanului; că apa s'a înfiltrat prin spărturi şi a produs o masă uriaşă de vapori, cari au ridicat toate aceste stânci şi au provocat cutremurul de pământ.

În acelaş timp, focul intern a ajutat şi printr'o anumită spărtură, a ajuns până aproape de suprafaţă, spre a-şi tăia o trecere şi a forma astfel un nou crater, a cărui existenţă,— după toate semnele vizibile, în direcţia sudului,—era tot atât de sigură pentru Marc, ca şi cum l-ar fi văzut cu proprii săi ochi.

Această teorie putea să fie adevărată, în total ori în parte, după cum putea să fie greşită. Există atâtea efecte extraordinare, care se produc sub atâtea forme neaşteptate, că rămâne adesea ori greu de precizat cauza, ori că ar fi vorba despre fenomene cereşti, ori că ar fi vorba despre analiza variatelor mobile ale acţiunilor omeneşti.

La prima vedere, lui Marc îi venea greu, să determine caracterul dominant al diferitelor pânze de apă care-l înconjurau. Unele formau mici lacuri, pe care evaporarea le va

face să dispară; nici o legătură neexistând între ele şi ocean. Altele erau adevărate braţe de mare, fiindcă se întindeau fără întrerupere până le pierdeai din ochi. Insula de guano şi Stânca Mâlului păreau unite într'o masă compactă. Nu mai erau acum insule izolate, ci părţi cuprinse în masa marelui munte vulcanic. Braţul de mare care curgea împrejurul insulei vechi, scalda acum şi aceste două antrepozite importante şi Marc observă cu plăcere, că astfel va reuşi să transporte preţiosul îngrăşământ, cu ajutorul plutei, sau a bărcii.

Situaţia „Rancocus"-ului a devenit după aceea pentru Marc, obiectul unei cercetări atente. El se urcă în luntre şi începu să controleze vasul împrejur. Apa era atât de limpede, că se zărea fundul la o adâncime de câteva braţe, şi văzu că între talpa corăbiei şi fund nu existau, decât două până la trei picioare de apă. Deacum trebuia să se renunţe complect la ideea, că vasul va mai putea fi pus în mişcare şi scos în larg.

Aceste fapte stabilite, Marc porni pe jos, cu puşca pe umăr, pentru a vizita noile domenii, care se adăogaseră teritoriilor sale. Mai întâi, se îndreptă în direcţia unde părea că regiunea răsărită din adânc spre vest, a devenit parte integrantă a vechei insule. Această coeziune, dacă exista realmente, era făcută prin două limbi de pământ, de înălţime egală. Bancuri de nisip răsăreau pe margină.

Marc, în nerăbdarea lui, grăbea pasul pentru a se apropia de punctul de care vorbim şi care nu era departe de şantier, când, ajungând aproape de unul dintre bancurile de recentă formaţiune, zări o şuviţă de apă izvorând prin nisip. Era pentru el un spectacol atât de atractiv să vadă apa, în cât se aplecă şi luă puţină în palmă. Care nu i-a fost bucuria, constatând că apa nu avea gust sărat şi poseda o răcoreală minunată.

Iată, aşadar, izvorul, pe care îl aştepta de atâta vreme şi care îi venise ca un dar ceresc! Nici avarul care găseşte o comoară, n'ar fi fost mai mulţumit, decât sihastrul nostru.

Marc săpă îndată, în nisip, o mică groapă pe care o înconjură cu pietre. In mai puţin de zece minute groapa se umplu cu apă extrem de limpede şi foarte bună la gust. Marc nu mai era în stare să se clintească, dar pentru a rezista tentaţiei şi pentru a nu bea prea mult, porni mai departe.

Ajuns la punctul cel mai îngust al stâncei, constată că malul opus nu se unea şi că vechea insulă, tot insulă rămăsese. Canalul care despărţea cele două maluri nu avea mai mult de douăzeci picioare lăţime, cu toate că era de două ori mai adânc. Intorcându-se la şantier, luă o scândură, făcu o punte şi cu ajutorul ei trecu pe noul său teritoriu, într'o clipă. Acolo, găsi printre stânci o mare cantitate de peşti, pe cari oceanul îi lăsase când s'a retras şi mai descoperi un izvor, mult mai mare decât primul. Apa lui forma un mic lac, iar ceeace prisosea se varsa în mare.

Incântat, Marc nu voi să se bucure singur de acest noroc şi întorcându-se, îşi aduse turma la adăpat. Porcii şi raţele se dovediră foarte ascultători. Cât despre Kitty, îl urma ca un câine şi niciodată nu se arăta mai fericită, decât atunci când îl întovărăşea în plimbările sale.

Porcii îşi manifestau mulţumirea. Ei găseau acolo tot ce le poftea inima: hrană din belşug, nisip de scormonit, apă de băut şi bălţi de scaldat. Deaceia Marc se hotărî să pună o poartă la intrarea punţei şi să le stăvilească terenul de activitate pe noua proprietate.

Marinarul nostru îşi urmă după aceia călătoria, care ţinu toată ziua. Astfel, a parcurs aproape patru mile, făcând variate ocoluri. La fiecare pas întâlnea bălţi mari de apă sărată. Uneori găsea mici lacuri, alteori întinderea era imensă, dar desigur că acţiunea soarelui nu se va lăsa aşteptată şi va evapora lichidul.

Marc urmărise malul canalului, care comunica cu braţul de mare înconjurător al Craterului şi ajunse astfel la o stâncă, înaltă de vreo sută de picioare. Din vârful ei avea un cerc de vizibilitate uriaş. Canalul se vărsa în mare, la câteva

leghe de acolo, spre Nord-Vest. Mai existau şi alte râuri şi un mare număr de lacuri, cari se deosebeau destul de greu unele de altele. Marc porni după aceia în direcţia sudului şi rămase uimit. Perdeaua de aburi începuse să se risipească la orizont, şi acum se vedea bine o coloană de fum, care părea să iasă din mare. Acolo zări el o masă întunecată, care nu era altceva decât un munte de vreo mie picioare înălţime. Această dovadă a puterii naturii a umplut sufletul tânărului de respect, pentru Fiinţa atotputernică, care după voinţa ei mişca blocuri atât de mari de stânci.

Nu departe de munte, aburi întunecaţi continuau să iasă din ocean şi lui Marc i se păru, în anumite clipe, că deosebeşte spre fund, centrul arzător al unui crater.

Dupăce a privit mult timp aceste transformări fantastice, se scoborî depe înălţime şi reluă drumul vechei insule, urmat de Kitty. Cu o milă înainte de a ajunge la ea, trecu prin faţa porcilor, cari tolăniţi într'un strat bogat de mâl, păreau să doarmă în chipul cel mai fericit din lume.

CAPITOLUL XII.

Voi înlătura din Regatul meu, neagra trădare,
Intriga, spumnalele, puștile și tunurile.
Risipindu-și darurile, în fiecare zi natura,
Poporului meu inocent le împarte gratis.

Furtuna

In cele zece zile cari au urmat, Marc Woolston n'a făcut altceva, decât să-și exploreze „domeniile". Trecând peste brațul de mare care înconjura vechea insulă și pe care-l numise Brățișorul — fiindcă tânărul solitar iubea să dea nume la tot ceiace vedea, — ajunse la zidul de lavă care închidea basinul și deacolo înaintă pe jos, dealungul aceloraşi stânci, peste cari călătorise nu de mult pe puntea „Brigittei". Trecerea pe unde adusese „Rancocus"-ul mai exista, dar cele două semne cari fixau limitele erau acum mult peste nivelul apei.

Timp de două zile Marc înaintă în această direcție, până la locul unde întorsese din croizieră „Brigitta", loc calculat aproximativ, după cât și-l mai aducea aminte. Terenurile de formațiune recentă aveau aceleași caracteristice, găsite în direcția opusă. Lacuri mari de apă sărată, depozite de nisip și de mâl, foarte întinse și din vreme în vreme colțuri de stâncă de cincisprezece până la douăzeci de picioare, formau trăsăturile caracteristice ale vastului domeniu. Cum pedicele se măreau pe măsură ce înainta, Marc hotărî, în după amiaza zilei a doua, să se oprească și să se reîntoarcă

pe apă cu şalupa, spre a vedea dacă nu poate trece mai departe, în direcţia vântului.

Patru zile după cataclismul care schimbase total înfăţişarea terenului, Marc porni pe puntea „Brigittei". El se folosi de vânt, eşind din Brăţişor printr'o trecere îngustă, până ajunse într'un braţ de mare, care mergea aproape în linie dreaptă spre Nord-Est. Acest braţ de mare putea să aibă o jumătate milă lăţime şi aproape peste tot, exista apă suficientă pentru plutirea unei corăbii oricât de mari. Nu era prea greu, ca pe acolo, o corabie să ajungă până în preajma Craterului. Ideia aceasta, cu toată improbilitatea ei, umplea de fericire inima sihastrului nostru.

Braţul de mare a fost botezat Canalul Speranţei. La trei leghe de Crater, canalul se desparte în două braţe, dintre care unul merge spre Nord, în vreme ce altul se prelungeşte cât vezi cu ochii spre Sud-Est. Stânca formând punctul de unire a fost botezată Furca din Zare şi Marc apucă pe al doilea braţ, unde avea vânt prielnic. „Brigitta" îşi continuă drumul, până când Marc ajunse la alte canale. Fu ales cel care ducea spre Nord-Est. Apa era adâncă şi la intrare, trecerea avea cam o jumătate de milă; dar canalul se termina pe neaşteptate printr'un basin rotund, de o milă lărgime în diametru şi străjuit de un lanţ de stânci, cari se ridicau la douăzeci de picioare peste nivelul apei. Fundul basinului îl forma un nisip ca aurul, şi sonda arăta o adâncime de douăzeci de braţe. Era un port natural, pe care mâna omului cu greu ar fi reuşit să-l construiască, mai sigur şi mai comod.

Marc îşi pierdu mai bine de o jumătate oră alergând în Portul Circular înainte de a băga de seamă că suprafaţa netedă a apei părea să fie mişcată de o ondulaţie uşoară, care venea din extremitatea de Nord-Est. El porni repede în direcţia aceia şi descoperi că stâncile se deschideau, pentru a lăsa o trecere de aproape o sută nuele lărgime. Vântul ajutând, Marc intră în tunel şi se simţi repede purtat de valurile furtunoase ale oceanului. Mai întâi avu o tresărire,

la mugetul şuvoiului de apă, care se arunca în dantela stâncoasă şi tremura, ca şalupa lui uşoară să nu se sfarme de malurile periculoase, unde o singură atingere ar fi fost suficientă, pentru a preface barca în bucăţi. Dar prea bun marinar pentru a-şi pierde capul, rezistă şi văzu că virând la timp, reuşea să ocolească stâncile care-i ieşeau în cale. După ce alergă astfel, făcând două trei cotituri, ajunse la o jumătate milă distanţă de un parapet înalt de douăzeci, până la douăzeci şi cinci picioare. Acolo se opri, aruncă sonda şi găsi patruzeci de braţe adâncime, fără să fi atins fundul. Ajunsese la ocean, adică la limita vechilor stânci submarine, cari erau acum transformate în insulă.

Nu era uşor să calculezi distanţa exactă dintre tunelul care ducea la Portul Circular şi la Crater. Marc, din ochi şi după timpul necesar parcursului, presupunea că sunt vreo douăzeci şi cinci de mile, în linie dreaptă. Craterul nu mai era vizibil, nici vârfurile catargurilor; dar Piscul îndepărtat şi coloana de fum se vedeau mereu la orizont.

Să fi trecut o oră, decând tânărul marinar, se găsea pe valurile oceanului, îndepărtându-se gradat de ţărm, pentru a evita stâncile, când socoti că trebue să se întoarcă. Era necesar mult sânge rece, pentru a cârmi în direcţia stâncilor, spre a găsi trecerea.

Vântul se întetea şi Marc trebui să mai strângă pânzele. Zgomotul produs de valuri în malul perpendicular, este mai uşor de închipuit, decât de scris. Spuma era aruncată la mari înălţimi, aşa că zidul de granit fusese acoperit pe toată întinderea.

Marc nu-şi fixase pe ţărm, puncte de recunoaştere pentru a regăsi drumul. Nu-i rămânea altceva de făcut, decât să caute un loc, unde linia de spumă se întrerupea. Işi reamintea totuş, că trecerea se prezenta oblic, nu perpendicular pe coastă, şi era posibil să fie la o sută de braţe, fără s'o zărească. Timp de o oră căută zadarnic şi ajunse la concluzia că trebuia să petreacă noaptea în plin ocean, ceiace repre-

zenta o perspectivă groaznică. Deaceia, Marc se hotărî să se îndrepte spre Nord, cât mai era ziuă, pentru a căuta o altă trecere.

Vreme de patru ore, urmări linia întunecată a țărmului. După socotelile lui, cu vântul care sufla din spate, făcuse pe puțin treizeci mile și putea acuma aprecia întinderea noului său teritoriu.

Pe la ora cinci seara, ajunse la un promontoriu, după care coasta se îndrepta brusc spre Vest. Acolo era unghiul imensului munte vulcanic și Marc îl botează, Capul Nord-Est. Pânza triunghiulară din fața corăbiei fu întinsă și „Brigitta" tăie cu putere valurile spre Vest, timp de o oră, foarte aproape de țărmul, care acum nu mai părea periculos.

Era prea târziu spre a se mai gândi să ajungă la vechea insulă. Deaceia căută un loc potrivit, să arunce ancora, până a doua zi. In clipa în care soarele apunea, și o răcoare plăcută, urma unei călduri înăbușitoare, țărmul prezentă o spărtură destul de mare, care-l invita parcă să intre. Marc îndreptă barca într'acolo și „Brigitta" ascultă supusă. Cu cât înainta, cu atât trecerea devenea mai largă și sfârși prin a lua proporțiile unui golf. O plajă de nisip imensă, se prezenta ochilor, și Marc o urmă, până când vederea unui izvor îl ademeni să se oprească. El aruncă ancora și debarcă.

Apa izvorului era rece și minunată la gust. Nisipul plajei părea aur prefăcut în pulbere și era acoperit de scoici, de o frumuseță și o mărime deosebită. Deaceea Marc numi golful: Baia Scoicilor. Dupăce mâncă lângă izvor, Marc întinse pe plajă o saltea, adusă cu el, și nu întârzie să adoarmă. A doua zi, înaintea plecării, Marc se scăldă după cum îi era obiceiul. Ce și-ar mai fi putut dori? Mâncare avea din belșug, iar colecția de haine găsită pe bord, îi ajungea pentru toată viața. Izvoare de apă bună, se aflau pretutindeni, iar moșiile lui deveniseră uriașe. Peste tot puterea lui Dumnezeu era prezentă. Deaceia în fiecare zi, Marc

îşi făcea rugăciunea, purtând în inimă icoana nemăsuratei bunătăţi cereşti.

După ce străbătu Baia Scoicilor, „Brigitta" îşi urmă drumul, în direcţia Sud-Vest, printr'o trecere destul de largă care ajungea la un punct, recunoscut de Marc, că ar fi Furca. Deaici nu avea decât să urmeze drumul de eri, pentru a ajunge la Crater. Pe la ora zece, pusese piciorul pe puntea lui „Rancocus", unde găsi totul, în starea în care lăsase. După ce aprinse focul, pentru a pregăti de mâncare, în vederea unei alte călătorii, se urcă până la pânza papagalului, spre a observa mai cu atenţie, în direcţia Sudului.

Norul întunecat care învăluise o bucată de vreme locul, recentei erupţii vulcanice, se destrămase. Un singur punct mai păstra o uşoară dâră de fum ; dar peste tot, atmosfera se limpezise de aburi şi numai distanţa făcea grea o bună vizibilitate.

Piscul, care răsărea pe neaşteptate din mijlocul oceanului, oferea o privelişte sublimă. Înălţimea lui nu era de o mie de picioare, cum Marc o calculase la început, ci de vre'o două mii de picioare. Acest colos merita pe drept cuvânt denumirea de Piscul lui Vulcan. După ce-l admiră îndelung, Marc luă hotărârea să-l viziteze mai îndeaproape. Această decizie avea pentru el toată atracţia noutăţii.

După amiaza fu închinată pregătirilor călătoriei, care lua pentru el proporţiile unui eveniment. Pământul părea să se repauzeze după lungile şi violentele convulsiuni încercate ; sgomotele surde pe care le mai auzise noaptea, încetaseră cu desăvârşire. Nu mai exista aşadar, nici o teamă de pericol ; totuş, în clipa în care Marc trebuia să se apropie de punctul unde forţele naturei îşi desfăşuraseră puterile ascunse, resimţi un fel de spaimă. Gândurile care-l chinuiau, îl urmăriră până târziu noaptea şi când se trezi, pleoapele nu-i stătuseră aproape închise, cu toate că nu resimţea nici o oboseală.

Acum trebuia să călătorească într'o direcţie cu totul nouă şi pentru a ajunge în apele oceanului prin trecerea cea mai potrivită, urma să străbată mica strâmtoare, care despărţea craterul de lungul lanţ de stânci, pe unde făcuse călătoria, a doua zi după cutremurul de pământ. Turma lui se aclimatizase repede şi Kitty părăsise singură, înălţimea veche, fără păreri de rău, spre a se duce pe noile domenii.

După ce străbătu prin mai multe treceri, care se urmau, unele strâmte şi periculoase, altele largi şi directe, „Brigitta" ajunse la amiază, la punctul meridional. Marc calculă că se găsea la douăzeci mile de crater, dar deabia dacă Piscul să. mănă să fie puţin mai aproape. Acest fapt îl făcu să socotească drept foarte serioasă problema distanţelor şi rezultatul fu, că Marc se hotărî să rămână toată ziua în acelaş loc, înainte de a porni mai departe. Nu era supărat, ca în timpul acesta să cerceteze ţărmul şi insulele vecine, spre a cunoaşte bine întregul grup. Deaceia căută un loc potrivit pentru ancorare şi porni pe jos, cu puşca în bandulieră, potrivit obiceiului.

Trecerea care, la sudul grupului înainta până la ocean, era deosebită de aceia pe care o urmase spre est. Golful care o închidea avea în direcţia vântului, la capăt, un promontoriu, care înainta adânc în mare. Intrarea, ca şi eşirea, erau uşoare din golf şi promontoriul se ridica îndestulător, pentru a servi drept punct indicator.

Din pricina marii cantităţi de nisip şi de mâl, aruncate de erupţia vulcanică, apa dulce nu lipsea şi Marc descoperi chiar un râuşor, de o limpezime deosebită, care se vărsa aproape de locul unde ancorase. El înaintă dealungul lui vre'o două mile şi a ajunse la un punct de întâlnire a douăsprezece izvoare, cari răsăreau dintr'un banc de nisip, de vre'o câteva mile lungime. Acest banc era de formaţiune nouă? Iată un lucru greu de stabilit. Fie că lava a fost a-

runcată de secole, fie că ea este de formaţiune recentă, oferă aceiaş înfăţişare.

Amurgul deabia începuse, când prietenul nostru îngenunchie pe nisip, aproape de şalupă, pentru a se pune o ultimă dată în contact cu Divinitatea, înainte de a adormi. Nu se închină multă vreme, dar toată frământarea inimii i se ridica spre buze şi rugăciunile lui, aveau ceva din devoţiunea sublimă a primilor creştini.

Cu două ore înaintea răsăritului, Marc se sculă şi porni mai departe. Timpul era prielnic şi „Brigitta" se îndreptă spre sud-vest, cu ajutorul busolei. Odată cu lumina zilei Piscul întunecat reapăru. Marc avu ocazia să se felicite de iuţeala şalupei. Amănuntele terenului începeau să se desprindă clar din munte, şi mai avea încă de străbătut nouă leghe, aşa de mult se înşelase la primele evaluări.

Începând din clipa aceia, nu străbătea o milă fără să facă noi descoperiri. Soarele se ridica şi colinele şi râpele se conturau unele după altele, colorându-se diferit, după poziţia în care se găseau. Deabia când ajunse la o milă distanţă, Marc îşi dădu bine seamă de măreţia priveliştei. Socotit ca o insulă, Piscul lui Vulcan nu avea mai puţin de opt până la zece mile lungime. cu toate că lărgimea nu întrecea două mile. Înaintând dela sud spre nord, el oferea malul mai strâmt observatorului nostru, când pândea depe catargul lui „Rancocus"; motiv pentru care se înşelase şi cu privire la distanţă.

Dintre sutele de milioane de locuitori ai planetei noastre, Marc Woolston era singurul sortit să ia parte la acest spectacol formidabil al naturii!

Vântul se înteţise spre sfârşitul călătoriei şi Marc nu era supărat să-şi vadă şalupa ajunsă la umbra uriaşelor stânci, cari formau extremitatea nordică a Piscului. Aproape le atingea, dar cu tot adăpostul oferit împotriva vântului,

mugetul necontenit al valurilor spre ţărm îl făcu să se teamă că nu va fi în stare să ancoreze. Spre marea lui părere de rău, aproape se hotărîse să se întoarcă pentru a profita de restul zilei; când ajunse într'un loc unde arta, mai mult decât natura, părea să-i satisfacă prima dorinţă.

O intrătură strâmtă se arăta între două stânci, de înălţime aproape egală, dintre cari una înainta în mare ascunzând aproape defileul. Trecând prin această poartă, spre care îl împingea un vânt favorabil, Marc intră într'un basin de o sută braţe diametru, care nu numai că era înconjurat de bancuri de nisip, dar avea şi un fund nisipos. Marc socoti că abordajul este uşor, deaceia strânse pânzele, aruncă ancora şi debarcă.

Din bazin pornea o râpă care urca şerpuitor până la un punct înalt, de unde, spumegând, curgea o apă. La început, Marc socoti că era apă de mare, dar gustând, văzu că nu-i sărată. Cu puşca pe umăr şi cu sacul de merinde în spate, Marc intră în râpă şi urmând cursul apei începu să se urce.

Astfel avansă cu unele dificultăţi, două mile, înainte de a ajunge pe un teren plat. După trei sferturi din drum, situaţia se schimbă pe neaşteptate. În locul pustietăţii sălbatice care întrista privirea, se înfăţişa un teren, care cu siguranţă nu răsărise numai de câteva zile din adâncimile oceanului. Marc Woolston, trase concluzia că vârful Piscului lui Vulcan, forma o insulă cu mult înaintea erupţiei. Dar această insulă era desigur prea joasă, spre a fi zărită depe Crater.

Un strigăt de bucurie porni din pieptul călătorului nostru, când platoul Piscului i se înfăţişă ochilor. Cocotieri, banani şi o întreagă vegetaţie tropicală îşi arăta bogăţiile. După marşul său obositor, Marc se aşeză la umbra unui grup de arbori şi culese câteva nuci de cocos, pe care le găsi foarte gustoase. Nuci de acestea erau cu miile.

După o odihnă de un ceas la umbra binefăcătoare Marc porni în recunoaştere prin pădure. Pe crengi vedea păsări cu pene multicolore, dintre care unele i se părură bune de mâncat. Erau din specia prepeliței şi vânătorul nostru doborî mai multe, cu un singur foc de puşcă. Lemne se găseau din belşug şi lucrul acesta îl încântă pe Marc. De aceia aprinse focul şi pregăti o friptură delicioasă, la care adăogă biscuiţi din sac şi câteva înghiţituri dintr'o sticlă de rom. Nimic nu-i mai lipsea pentru a fi complect fericit, decât o conversaţie prietenească. Atunci, fără să vrea chipul Brigittei îi apăru suav, în faţa ochilor.

Înălţimea muntelui ozona atmosfera şi respirând-o, Marc simţea un fel de beţie. Cât ar fi dorit el să aibă un tovarăş, cu care să se bucure de această privelişte. Era departe să-şi închipue, că se găsea chiar în vecinătatea unui semen şi că dorinţele lui cele mai scumpe se vor realiza repede. Dar incidentul despre care facem aluziuni este prea neaşteptat şi prea important, pentru ca să nu-i închinăm un capitol special.

CAPITOLUL XIII

Obiceiuri patriarhale ale bătrânului Albion!
Seara, lângă foc, cu cântece minunate
Tata, răscolind jarul, își înveselește copiii.
Ultimul născut zâmbește în brațele mamei,
In vreme ce soții plini de fericire
Schimbă pe ascuns o privire de dragoste!

Mistress Hemans

Piscul, adică partea cea mai ridicată a insulei, se găsea la extremitatea de nord, la două mile de grupul de arbori, sub care Marc Woolston mâncase. Spre deosebire de câmpie, nu avea pomi de nici un fel și se ridica prin culmi prăpăstioase la o mare înălțime. Pe coastele lui se zăreau urme de verdeață, care dispăreau de unde începea vârful.

Era evident că din înălțime, întreaga suprafață a insulei și oceanul pe o mare întindere, deveneau perfect vizibile. Marc reîncepu ascensiunea și într'o oră ajunse în punctul culminant. Câmpia întreagă se desfășura sub ochii lui, cu arborii și cu poamele sale, cu verdeața frunzișului și a poenilor. Insula părea cultivată și parcă în fiecare clipă se aștepta să vadă grupuri omenești mișcându-se. Marc purta pe umeri cea mai bună lunetă depe „Rancocus" și o îndreptă către toate punctele insulei, în speranța să descopere vre'o așezare omenească; dar nădejdea îi fu zădarnică. Nu se ză-

reau măcar urme de patrupede, ori reptile. Paserile singure sălăşluiau în grădinile Elysee. Era micul lor paradis.

Marc începu după aceia să cerceteze Piscul. Existau mari grămezi de guano, care rupându-se, în decurs de veacuri, au contribuit să mărească fertilitatea câmpiei dela poale. Un râu, mai larg decât se putea aştepta, şerpuia la vale, izvorând dela o mică înălţime. Intr'un punct, la două leghe aproape de Pisc, se forma un lac ale cărui ape unduiau mici valuri, în locul unde prisosul de apă trecând peste mal, se revărsa spre mare.

Işi poate oricine uşor închipui, cu cât viu interes a îndreptat Marc luneta spre nord, pentru a căuta grupul de insule, de unde plecase chiar în dimineaţa aceia. Era uşor de deosebit, de pe înălţimea unde se află. Imensa suprafaţă, astfel cum se întindea de la nord spre sud, ocupând aproape un grad de latitudine, era comparabilă cu o întunecată hartă, întinsă peste suprafaţa apelor, pentru ca să o poată examina după plac. Părea o imagine lunară, cu continente închipuite şi cu limite neprecise. Marc deosebia cu ochiul liber bălţile de apă, împrăştiate ici şi colo, între stânci. Distanţa era atât de mare, încât Craterul nu se zărea fără lunetă.

După ce admiră multă vreme vechile sale domenii, Marc străbătu pe rând toate punctele orizontului, pentru a-şi da seama dacă nu va găsi alte pământuri. Deabia fixase focarul lunetei şi primul obiect care-i izbi ochii, îl făcu să sară în sus. Era un pământ bine distinct spre orizontul occidental. Distanţa să fi fost de o sută de mile, poate mai mult. Exista aşa dar o insulă care putea să fie locuită. Emoţia resimţită la vederea acestor regiuni necunoscute, nu se poate compara, decât cu cea a astronomului care descoperă o nouă planetă. Aproape o oră îşi concentră Marc atenţia asupra acestui pământ providenţial.

Când însfârşit lăsă în jos luneta, începu să se plimbe în lung şi în lat pe Pisc, spre a-şi stăpâni emoţia. Pe neaşteptate un obiect şi mai uimitor îi fixă privirea şi aproape îi opri respiraţia. Zărise o pânză!

Era prima oară după dispariţia lui Betto, de când ochii lui contemplau o corabie. Şi această corabie nu se găsea departe. Ea înainta spre insulă ca şi cum ar fi venit să se adăpostească. Văzută din înălţime, rămânea încă un punct pe suprafaţa oceanului, dar Marc avea ochiul deprins spre a nu se înşela. Era o corabie cu mai multe pânze, ori poate cu mai puţine, ce importanţă avea! Punctul esenţial rămânea, că era o corabie!

Marc simţi genunchii slăbindu-i, aşa încât fu silit să se lase la pământ pentru a găsi un punct de sprijin. Astfel rămase câteva minute nemişcat, mulţumind lui Dumnezeu în gând pentru darul neaşteptat. Apoi, de îndată ce forţele i-au revenit, se ridică nu fără teamă, ca nu cumva vasul să fi dispărut şi el să fi fost jucăria unei crude iluzii.

Nu! Nu se înşelase. Micul punct alb se zărea mereu! Marc luă luneta pentru a-l cerceta mai îndeaproape şi un strigăt îi scăpă de pe buze:

— „Micul yacht! „Neshamony"!

Sihastrul nostru începu să alerge ca un nebun şi să-şi fluture batista ca şi cum era posibil să fie zărit. Marc recunoscu, după pânza mică, corabia care fusese târâtă de furtună, cu Bob pe bord. După o trecere de paisprezece luni, ea revenise pe plaja unde fusese construită. De îndată ce Marc îşi recăpătă sângele rece, el întrebuinţă mijlocul cel mai bun pentru a atrage atenţia şi a-şi face cunoscută prezenţa. Trase două focuri de puşcă şi încărcând, trase din nou, până'n clipa în care, un drapel a fost ridicat pe puntea corăbiei, aflată chiar sub Pisc. In acelaş timp, un foc de armă răsună de pe „Neshamony".

La acest semnal Marc începu să alerge nebuneşte prin prăpastia pe unde venise, cu riscul să-şi rupă de o mie de ori gâtul. In mai puţin de un sfert de oră, pustnicul nostru, strivit de oboseală, se găsea pe puntea „Brigittei", tremurând de spaimă că nu-şi va întâlni prietenul, fiindcă fără îndoială, Bob era cel care căuta Craterul. Despre aceasta nu

mai putea fi îndoială! Şalupa porni cu toată puterea pânzelor şi când ieşi în afara stâncei, un strigăt îi scăpă lui Marc, care zărise pe „Neshamony", la o sută de braţe de el, căutând un loc pentru ancorare. Strigătul fu repetat depe cealaltă punte şi Marc şi Bob se recunoscură în acelaş timp. Bob îşi aruncă bereta în aer şi scoase trei strigăte de bucurie, în vreme ce Marc cădea pe bancă, în imposibilitate de a mai sta în picioare. Frânghia pânzei îi scăpă din mâini şi n'ar fi fost în stare să spună ce s'a mai întâmplat, până în clipa în care s'a trezit în braţele prietenului său, pe puntea micului yacht.

Trecu aproape o jumătate de oră până când Marc să-şi vină pe deaîntregul în fire. La sfârşit, lacrimile îl uşurară şi nu-i fu ruşine de emoţia cu care-şi primi vechiul prieten. Acum zări că mai era cineva pe punte; dar cum avea pielea colorată, îşi dădu seamă că avea deaface cu un băştinaş, dintr'o insulă vecină, unde Bob ancorase, fără îndoială, şi care primise să-l întovărăşească. Bob rupse primul tăcerea.

— Pe legea mea, domnule Marc, nu m'aş fi aşteptat la o mai mare bucurie decât să te revăd, exclamă bravul marinar. Când am pornit în croizieră, emoţia mă copleşea şi credeţi-mă, aveam siguranţa că o să vă întâlnesc.

— Iţi mulţumesc, Bob, îţi mulţumesc. Dumnezeu fie lăudat pentru marea sa bunătate! S'ar părea după tovărăşia în care te găsesc, că ai stat undeva, într'o insulă. Dar ceia ce-mi pare minunat, este că ai regăsit Craterul, tu care nu-ţi prea băteai capul cu metodele de recunoaştere marinăreşti.

— Craterul! muntele acesta este Craterul? Al dracului s'a mai schimbat pe aici pământul, dela plecarea mea, domnule Marc.

Sihastrul nostru îi povesti cataclismul care avusese loc, scurta sa istorie, construirea şalupei şi ultimile călătorii şi descoperiri. Betts era numai urechi. Din vreme în vreme arunca o privire mirată asupra grămezei imense de stânci, care răsărise din mare pe neaşteptate, ori fixa dâre de fum, însemnând craterul submarin al vulcanului.

— Atunci, toate cutremurele dela noi, îşi au explicaţia, strigă el, când Marc termină. Inchipuiţi-vă, mă găseam la cel puţin cinzeci de leghe depărtare şi ne loviseră acolo nişte cutremure, că nu era chip să rămână omul o clipă în picioare. O corabie a venit două zile după aceia şi marinarii povesteau, că la o sută leghe mai spre nord, au crezut că pământul şi cerul aveau să se unească definitiv, în mijlocul oceanului.

— A fost un cutremur de pământ extraordinar, pentru a provoca astfel de prefaceri; dar presupuneam că Providenţa m'a învrednicit să fiu singurul martor. Dar, ia spune-mi? Vorbeai despre o corabie. Ai întâlnit vreuna? Imi pare imposibil.

— Am întâlnit domnule Marc, fără îndoială. Dar aşi proceda mai bine, povestindu-vă pe îndelete aventurile mele. Este mult de înşirat. Să debarcăm întâi, să arunc şi eu o privire pe insula aceasta atât de lăudată şi să spun două cuvinte păsărelelor, care aţi afirmat că sunt atât de gustoase. M'am născut la Jersey şi mă pricep la vânat.

Marc ardea de nerăbdare să audă povestirea lui Bob, cu deosebire de când era vorba de întâlnirea unei corăbii; dar sărmanul lui prieten murea de foame şi trebui să-i dea dreptate.

Intrarea în stâncă era aproape. Cele două bărci se îndreptară împreună şi ancorară.

Prietenii, întovărăşiţi de omul de culoare, începură ascensiunea. Marc culese în drum bereta, puşca şi celelalte obiecte, pe care în goana lui nebună le aruncase. In timpul urcuşului schimbară puţine cuvinte; dar ajunşi pe tapşan, Bob şi tovarăşul său nu erau în stare să-şi oprească strigătele de satisfacţie. Spre mirarea lui Marc, pielea întunecată vorbea aceiaşi limbă ca şi Bob! Intorcându-se să-l privească mai bine, recunoscu o figură destul de familiară.

— Ce-mi văd ochii, Bob, exclamă Marc. Nu cumva acesta-i Socrate?

— Ba da, domnule „Soc." în persoană. Şi Didona soţia lui, nu-i decât la o depărtare de o sută de mile.

Răspunsul acesta pe cât de simplu părea, făcu asupra tânărului marinar o impresie neobişnuită. Socrate şi Didona erau sclavii Brigittei, în clipa în care el părăsise America Şi făceau parte din proprietatea pe care o moştenise dela bunica sa. Marc îi cunoştea bine şi Didona, cu familiaritatea unei servitoare favorite, avea obiceiul să-l numească „tânărul stăpân". O mulţime de îndoeli, de presupuneri, de spaime au pus în aceiaş clipă stăpânire pe gândurile eroului nostru ; dar se temea să formuleze vre'o întrebare.

Cu paşi repezi, aproape neştiind ce face, se îndreptă spre buchetul de arbori unde mâncase. Câteva prepeliţe erau încă neatinse. Scormonind cenuşa reaprinse focul şi în câteva minunte, Bob se văzu servit cu o friptură suculentă, udată cu romul excelent pe care-l ştia de multă vreme.

Bob mânâncă fără grabă. Se temea ca nu cumva povestirea lui să nu provoace o prea adâncă emoţie lui Marc. Deaceia era încântat că acesta recunoscuse pe negru, ceia ce-l pregătise oarecum să afle evenimentele excepţionale. In sfârşit Betts, îşi termină masa şi după o serie de aluziuni preparatorii, se hotărî să intre în materie. Ar fi prea greu să-l urmărim în toate întortocherile dialectice şi Marc rezistă cu dificultate să nu-l întrerupă de o sută de ori, cu deosebire când tratâ despre curenţi, despre vânturile prielnice sau contrarii şi despre toate împrejurările materiale ale călătoriei. Deaceia ne vom mărgini să amintim miezul acestei discuţiuni.

Când Betts a fost dus departe de Crater, de uraganul anului trecut, el nu avea altceva de făcut decât să lase pe „Neshamony" să alerge înainte, nebuneşte. Din fericire, vântul avea o putere atât de mare, încât valurile purtau micul yacht peste stânci fără aproape să le atingă. Astfel ajunse în mijlocul mării, unde pluti la întâmplare, fără a fi posibil să întindă pânzele. Timp de opt zile, Bob încercă în

zadar să se reîntoarcă spre a revedea prietenul, dar nu reuşi. Ceiace realiza pe drum ziua, pierdea în timpul nopţii, când dormea. Aşa explica lucrurile Bob, dar Marc presupunea mai degrabă că n'a ştiut cum să se orienteze.

In a opta zi coasta unui pământ mare se arătă şi Bob cârmi în acea direcţie, în speranţă să găsească locuitori; dar nădejdea îi fu zădarnică. Găsi acolo un munte vulcanic, având mare asemănare cu Piscul lui Vulcan, şi complect nelocuit. Îl botează „Rancocus" şi rămase acolo mai multe zile. După descrierea făcută, după poziţia arătată, Marc nu se îndoia că era vorba de insula zărită din vârful Piscului.

Din punctul cel mai înalt al insulei Rancocus, se vedeau alte pământuri spre nord şi spre vest şi Bob se hotărî să se îndrepte într'acolo, în speranţă să întâlnească acolo corăbii, venite să se aprovizioneze cu lemn de santal şi ceară. La o sută de leghe de muntele vulcanic, găsi un grup de insule joase, care erau locuite. Băştinaşii erau obişnuiţi cu oamenii albi şi erau foarte blânzi. Fără îndoială, apariţia neaşteptată a „Neshamoney" cu un singur marinar drept întreg echipagiu, li s'a părut ceva de domeniul miraculosului; şi astfel când Bob debarcă, i se dădură toate onorurile posibile lui şi bărcii sale. Hâtrul nostru şi-a dat repede seamă de profitul pe care-l putea trage din această confuziune şi nu manifestă nici un fel de rezistenţă. Astfel legă prietenie cu şeful sălbatecilor, făcându-şi jurăminte de prietenie şi frecându-şi în semn distinctiv nasurile. Acest şef se numi Betto, prin schimbarea numelui, iar Bob primi numele de Oonoory. După o lună de răgaz fericit, Bob fu dus de prietenul său într'un alt grup de insule, aflat la două până la trei sute mile spre nord, unde găsi o corabie sud-americană cu pescuitori de perle, gata de plecare.

Din cauza unei neînţelegeri cu căpitanul spaniol, Bob fu părăsit de şeful sălbatecilor. Ne având altă soluţie mai bună, Betts se îmbarcă pe bricul care pleca a doua zi. Debarcat la Panama, străbătu istmul şi ajunse la Filadelfia, cam la cinci luni după ce părăsise Craterul.

Armatorii lui „Rancocus" cărora Bob le-a povestit tot ce se întâmplase, părăsiră ideia să salveze corabia din pricina cheltuelilor pe cari le-ar fi necesitat o nouă expediție. Ei căutară să se despăgubească prin asigurare și-l făcură pe Bob să jure că vasul se pierduse; jurământ care fie spus, a format baza unui proces celebru tot timpul vieții prietenului Abraham White.

Brigitta află și ea mărturisirile lui Bob și le primi cu torente de lacrimi. Sora eroului nostru, Ana nu se arătă mai puțin mișcată. Bob venise la timp. Cum se împliniseră aproape trei luni, decând corabia trebuia să fie întoarsă, doctorul Yardley se sili să-și determine fata să admită că este văduvă, dacă faimoasa căsătorie mai putea fi socotită legitimă.

In adevăr, războiul reîncepuse între cei doi medici din Bristol, mai groaznic ca întotdeauna, din pricina unor bolnavi veniți să se caute, în vreme ce frigurile galbene băntuiau la Filadelfia. Doctorii nu cădeau deloc la înțelegere asupra tratamentului care trebuia urmat; unii recomandau excitante, alții calmante. Doctorul Woolston devenise șeful unui grup, iar doctorul Yardley al celuilalt grup. Care dintre ei avea dreptate? Mai degrabă ar fi trebuit să admitem că amândoi greșeau. Nu de mult timp, Ana Woolston se căsătorise cu un medic tânăr, când s'a produs faimoasa ruptură pe motivul tratamentului frigurilor galbene. Soțul ei, se numea Heaton și avu nenorocirea să aibă o altă părere decât a socrului său, ceia ce duse repede la o răcire a raporturilor Pe dealtă parte, doctorul Yardley nu putea da pe deplin dreptate ginerelui doctorului Wolston și își modifică în parte teoria, pentru a evidenția dezacordul, în așa fel, încât sărmanul doctor Heaton se trezi având lumea întreagă împotrivă, fiindcă avusese curajul să rămână ferm pe poziția sa și în convingerile sale.

Toate aceste împrejurări, adăugate la lipsa prelungită a lui Marc, au mâhnit adânc pe Brigitta și Ana. Mistress Yardley murise de câteva luni. Culmea nenrocirei era că

doctorul Yardley şi-a pus în gând să conteste legitimitatea căsătoriei, depe bordul vasului. El avea o mare influenţă în ţinut şi nu dispera să ajungă la un rezultat. Merse până acolo, încât începu un fel de procedură în numele Brigittei, pentru a obţine o despărţire legală. In plus, argumentul care mărea furia doctorului, dacă ar fi să credem persoanele caritabile, era în legătură cu noua moştenire a Brigittei. O rudă îi testase cinci mii de dolari. A lăsa să treacă toate aceste bogăţii într'o familie pe care o ura, era prea mult. Nu, mai bine să aibă o mie de procese până la obţinerea divorsului, ori mai simplu, să desfacă o căsătorie care era nulă de drept, decât să cedeze.

Brigitta, după cum se întâmplă totdeauna cu o femee frumoasă, avea de partea ei simpatia publică. Ea nu renunţase la speranţa de a-şi revedea bărbatul şi se socotea fericită să poată împărţi cu el o avere care ar fi dat posibilitatea lui Marc să renunţe la călătoriile sale pe mare.

Betts, sosi la Bristol chiar în ziua când se dăduse o hotărâre într'o chestiune incidentă a procesului: „Yardley contra Wolston", Această hotărâre nu prejudicia cu nimic fondul. Era o chestiune de formă, care însă dădea nădejdi tatălui şi umplea de spaimă inima fiicei sale şi a prietenei acesteia, Ana. Sărmanele copile nu cunoşteau legile, pentru a-şi da seamă de situaţie şi doctorul Yardley le înspăimânta, cu un pretedent la mâna Brigittei, în persoana unui student la medicină, care împărtăşise în totul părerile tatălui fetei.

Situaţia precară a doctorului Heaton complica lucrurile. Era sărac, fără clientelă şi doctorul Woolston nu se gândia de loc să-i facă una. Cum putea trimite el bolnavi la un medic care vroia să-i trateze prin calmante? Deaceia îl lăsa pe John, bărbatul Anei, să moară de foame, pentru a rămâne împăcat cu conştiinţa şi principiile sale.

Astfel stăteau lucrurile, când Bob apăru la Bristol, pentru a vesti pe Brigitta că Marc trăeşte. Ştiind condiţiile în

cari se făcuse căsătoria, Bob avu o întrevedere secretă cu soţia superiorului său, căreia în povesti totul. Zguduită de emoţie, Brigitta izbucni în plâns. După ce îşi recăpătă sângele rece şi găsi puteri noi în rugăciune, luă hotărârea să plece singură, în căutarea bărbatului ei. Mai mult, hotărî să rămâie cu el în insulă, spre a nimici orice nădejdi de despărţire, făurite de doctorul Yardley.

La această expediţie îndrăzneaţă, mai luau parte Bob, doctorul Heaton şi soţia sa. Proiectul a fost discutat şi adoptat repede. Nu mai rămăsese decât să se vadă cu ce mijloace va fi realizat.

John Heaton avea un frate care locuia la New-York, unde se ducea des să-l vadă. Acolo avea şi Brigitta cei cinci mii de dolari depuşi, deaceia i se dădu voie să plece cu Ana. Un vapor newyorkez se pregătea să ridice ancora pentru coasta de Nord-Vest a Americei. Grupul de călători, opri în secret locuri. Cumpărăturile trebuitoare, făcute în grabă, au fost trimise pe bord. In clipa plecării din New-York, scrisori de adio erau trimise la Bristol. Bob se găsea pe punte cu Socrate, Didona şi Junona, cari fugiseră din casa părintească potrivit ordinului stăpânei lor şi a unei anume Marta Waters. Aceasta era o veche cunoştinţă a lui Bob, făcând parte ca şi el din „Secta Amicilor". Ii mai întovărăşia şi Jana Waters, sora Martei.

Toate măsurile fuseseră în aşa fel luate, încât fugarii noştri, în număr de nouă, se treziră în largul oceanului, fără a fi întâmpinat cea mai mică pedică. In timpul călătoriei, nici o furtună nu-i supără şi ajunseră fără întârzieri la Panama, cinci luni, zi după zi, dela plecarea din New-York. Acelaş bric care-l adusese pe Bob, trebuia din nou să plece pentru mările de sud. Călătorii fură primiţi pe bord fără greutăţi. Inainte de a părăsi portul Panama se mai adăugă un fugar. Era un tânăr tâmplar american, cu numele de Bigelow, care dezertase depe corabia lui acum un an, pentru a se căsători cu o spaniolă şi care nu mai era în stare să sufere felul de

viață din Panama. El își luă soția și un copilaș, cu obligația să rămână în slujbă la Heaton doi ani, în schimbul unui salar convenit.

Dela Panama la insula Perlelor, călătoria a fost lungă, dar lipsită de dificultăți prea mari. In șaizeci de zile, călătorii au debarcat cu toate bagajele lor. Incărcătura cuprindea două vaci, un taur, doi mânji de un an, câteva capre, și unelte de agricultură. In insulele Perlelor, Bob își regăsi prietenii. După ce le împărți daruri potrivite, căzură la înțelegere cu ei, să-i transporte cu tot ce aveau, în insulele lui Betto, adică pe o distanță de vre'o trei sute de mile. Caii și vacile au fost așezate pe un „catamaran" un fel de plută enormă, utilizată pe mările liniștite.

In insulele lui Betto, găsiră micul yacht, exact în locul și starea în care îl lăsase. Nici o mână nu atinsese lemnăria depe „Neshamony", barca fiind socotită sfântă. Oonoory primi o pușcă și câteva muniții, drept plată pentru credința sa. Un nou aranjament fu încheiat în vederea transportării coloniei pe insula „Rancocus". Bob își amintea atât de bine direcția urmată cu prilejul primei traversări, încât ancoră fără nici o greutate.

Dacă băștinașii se mirară mult văzând vacile și caii, înfățișarea insulei Rancocus nu prezentă pentru ei un subiect mai mic de încântare. Până atunci nici unul dintre ei nu știa ce este un munte. Insulele unde locuiau erau foarte puțin înalte și vederea unei coline lua proporțiile unui fenomen.

Heaton și Bob socotiră prudent să le dea drumul, fără a-i duce mai departe. Nici despre Crater nu le amintiră nimic, necunoscându-le intențiile.

Părea imposibil să plece mai departe cu toții. Yachtul „Neshamony" nu era suficient să-i transporte, împreună cu proviziile. Pe urmă mai exista un motiv: doamna Heaton născuse și bărbatul ei se simțea în imposibilitate s'o lase singură. Prezența Brigittei era deasemenea foarte utilă. Astfel

se luă hotărârea, ca Bob să pornească singur în căutarea lui Marc.

Deoarece Betts nu ştia să se orienteze decât instinctiv, el îşi fixă un plan de acţiune, admiţând că insula era în direcţia vântului şi într'o rază de o sută de mile. Plimbându-se pe stâncile insulei Rancocus, zări Piscul lui Vulcan şi făcu presupunerea, că mult căutatul Crater se găsea la nord de de acest munte ciudat, fără să ştie marile transformări întâmplate.

Deaceia când Bob plecă pe „Neshamony" cu Socrate, el manevră spre Pisc, fiind sigur că se găseşte pe calea cea bună. După zece ore de mers, zări craterul noului vulcan. Spre acest punct se îndreptă mai întâi şi după ce alergă în jurul lui o bună parte din noapte, profită de primele raze ale dimineţii, spre a căuta un punct de debarcare în insula necunoscută.

Negăsindu-l, se pregătea să plece mai departe, când auzi focurile de puşcă.

CAPITOLUL XIV.

Nici o pasăre nu învaţă să zboare,
Nici cerbul să alerge, nici izvorul să murmure;
Fiecare îşi urmează instinctul, iar inima
Singură bate şi învaţă să iubească.
Churchyard

Nu mai încercăm să precizăm emoţia lui Marc în timpul acestei povestiri. Brigitta, pe care o iubea atât de mult, şi al cărei chip nu încetase o clipă să-l poarte în amintire, Brigitta, care era mai demnă de cât oricând de dragostea lui, se găsea acum într'o insulă, de unde putea să vină în câteva ore! Nu va mai rămâne singur! Deabia îi venea să creadă! Deaceia îi trebuia oarecare timp pentru a se obişnui cu această minunată schimbare, întâmplată în viaţa lui. De câteori, dimineaţa, trezindu-se, uita că are tovarăşi şi când aducerea aminte îi revenea, cât de arzătoare se ridica rugăciunea lui către cer! Această intensificare a credinţei a continuat să-l stăpânească tot restul vieţii şi semnele milei divine s'au înteţit în jurul lui. Dar să nu anticipăm evenimentele.

Marc şi Bob hotărâră, după o îndelungă chibzuială, că cel mai bun lucru ce-l aveau de făcut, era să aducă pe Crater micul grup. Acum, când sălbatecii cunoşteau existenţa insulei Rancocus, vizitele lor aveau să devină mai dese şi cine putea garanta, că buna înţelegere va ţine multă vreme? Fără îndoială, depe insula Rancocus se vedea Piscul lui Vulcan şi depe Pisc, Craterul; şi era nevoe deîndată să ia mă-

surile de apărare, împotriva oricărui atac. Se ştie că indigenii străbat adeseori mari distanţe pe luntrile şi plutele lor, dar poate vederea vulcanului în activitate îi va ţine în respect, deoarece vor atribui fenomenul influenţei unui zeu, ori demon, care nu va lăsa nepedepsită invadarea domeniilor sale.

In timpul discuţiilor, Socrate îşi trecu vremea vânând câteva duzini de prepeliţe. Această friptură delicioasa spunea Bob, lipseşte pe insula Rancocus şi desigur micul grup de acolo va fi fericit s'o guste.

Soarele apunea, când „Neshamony" ieşi din Micul Golf — cum îl botezase Marc. — Acum observară cu atenţie împrejurimile, pentruca să-l găsească repede şi în viitor. Bun marinar pe râuri, negru conducea perfect yachtul, talent pe care-l câştigase pe râul Delaware, unde din copilărie se ocupa cu vâslitul. Dealtfel, pentru a trece dela o insulă la alta era deajuns să urmezi direcţia vântului, care rămâne neschimbată, cu excepţia timpului când se deslănţuie furtuni neaşteptate.

Marc se entuziasmă de felul în care micul yacht plutea. Bob îi explică toate calităţile acestei corăbii minunate, trăgând concluzia că la nevoe, se putea încerca cu ea şi o călătorie spre continent. Era un ajutor preţios, în excursiunile viitoare, fiindcă „Neshamony" rezista în larg, chiar unui vânt potrivnic. „Brigitta" înfăţişa o luntre mai modestă şi rămăsese ancorată în Micul Golf. Nu mai este nevoe să spunem, că în timpul nopţii conversaţia n'a fost mai puţin vie, deoarece Marc se interesa mereu de soţia sa, de cum îi merge şi de alte o mie de mărunţişuri.

Deabia răsărise soarele, când insula Rancocus se ivi la orizont. Astfel, în zece ore, „Neshamony" străbătuse o distanţă de şaptezeci de mile. Insula nu mai era decât la zece leghe. Marc nu mai ştia cum să-şi stăpânească nerăbdarea. Aceasta nu-l împiedecă să-şi îndrepte puţin hainele, să-şi spele faţa şi să se pieptene îngrijit, pentru a apărea într'o lumină cât mai favorabilă în ochii Brigittei. Părul îi

crescuse prea mare şi o clipă plănui să-i ceară lui Bob, să pună foarfeca în mişcare. Dar renunţă, gândindu-se că amănuntul acesta nu-l dezavantajează şi că mai târziu va cere prietenei sale, să-i facă serviciul în cauză, lucru care dinainte îl umplea de încântare.

„Neshamony" se apropia tot mai mult. Acum se găsea numai la o leghe de coasta septentrională, când Bob ridică un mic fanion, în vârful catargului. Era semnalul convenit, în cazul când căutarea izbândise. Intre lucrurile aduse de Heaton erau trei corturi, pe cari acesta le cumpărase la o licitaţie de efecte militare. Aceste trei corturi fuseseră ridicate între stânci şi plajă şi constituiau provizoriu locuinţele coloniei. Bob i le arătă lui Marc, a cărui inimă bătea să-i spargă pieptul. Vacile şi mânjii păşteau în libertate. Pe o mică platformă, care servea de debarcader, o femee tânără stătea în picioare, făcând semne. La un moment dat ea căzu în genunchi, ne mai fiind în stare să reziste emoţiei. Bob manevră în aşa fel, încât să dea posibilitate lui Marc să sară pe ţărm, în vreme ce ancorarea o făcu mai departe, pentru a nu stânjeni cu nimic fericirea, acestei prime întâlniri.

Deabia după o jumătate de oră Marc şi Brigitta reuşiră să se zmulgă unul din braţele celuilalt, pentru a se apropia de grupul prietenilor lor. Marc îşi sărută cu încântare sora şi strânse mâna cumnatului său. A fost o zi de emoţii adânci şi mereu reînoite. Intrebările şi răspunsurile nu mai conteneau. Marc trebui să povestească tot ce i s'a întâmplat, şi produse un val de emoţie, când aminti despre cutremurul de pământ, provocat de vulcan. Dar povestitorul îi făcu să înţeleagă că în deosebi erupţia aceasta demonstra, că vor avea de acum înainte o epocă de o anumită siguranţă.

Colonii noştri au rămas o săptămână pe insula Rancocus, bucuroşi să guste în linişte fericirea. Dar anumite măsuri de siguranţă trebuiau repede luate. Zvonul sosirei lor nu va întârzia să se răspândească şi era posibil să aibă vizitatori neplăcuţi. In grupul insulelor lui Betto, ca peste

tot, existau partide în dușmănie și trebuise întreaga influență a prietenului lor, șeful Ooroony, pentruca Bob să iasă cu bine din mânile insularilor, unde căzuse. Dacă evenimentele ar fi răsturnat pe Ooroony, aducând în locul său un dușman periculos, era grav. Dealtfel bărcile cu războinici se puteau pune în mișcare, chiar fără știrea lui și fără să i se ceară voe. Prudența dicta coloniei să plece repede. Transportarea vacilor și a mânjilor era cea mai grea; deoarece micul yacht nu fusese construit pentru a primi astfel de oaspeți. Totuși se calculă un spațiu rezervat unei singure vite, în vreme ce mai rămânea loc suficient pentru cinci, șase persoane. Primul transport trebuia să pună în siguranță femeile și ceeace era mai prețios din lucruri. Conducerea o avea Marc, împreună cu Heaton și Socrate. Bob și Bigelow urmau să rămână spre a păzi mica turmă și tot ce rămânea din mobilă, unelte și alimente. Făcură socoteală că micul yacht se putea întoarce în opt zile. Despărțindu-se de prietena Marta, Bob îi atrase luarea aminte asupra prepelițelor de pe Piscul lui Vulcan, și o lăsă să înțeleagă că pentru o duzină de astfel de paseri, preparate după cea mai bună rețetă, i-ar rămâne pentru totdeauna recunoscător.

A doua călătorie era mult mai grea decât prima, deoarece trebuia mers împotriva vântului. După sfatul lui Bob, Marc micșoră puterea pânzelor. Cârma o îndreptă spre sud pentru a lăsa micului yacht libertatea înaintării, hotărît să nu vireze decât când se va apropia de vulcan, lucru care reușise de minune prietenului său. Pornise la apusul soarelui. A doua zi dimineață vulcanul era vizibil și se îndreptă către el. După două zig-zaguri, nu se mai găsea decât la o leghe. Atunci cârmi spre nord-est. Vulcanul era liniștit. Se mai auzeau zgomote subterane și din vreme în vreme, pietre mari erau aruncate în aer; dar toate acestea semănau cu ultimele pâlpâiri ale unui foc de artificii. Modificările cari au avut loc în toată alcătuirea fizică a acestei zone erau încheiate; și ceeace mărea siguranța lui Marc, se datora con-

statării că fundul oceanului se ridica progresiv. La o leghe de noul crater, sondajul arăta deabia douăzeci braţe adâncime.

Intre vulcan şi Piscul lui Vulcan, spre care se îndrepta, vântul sporea şi avu prilejul sa constate calităţile micului yacht. Valul era lung şi înalt, totuşi corabia înainta cu o siguranţă care nu s'ar fi putut bănui. Nu-i mai rămânea acum decât să urmeze vreo două, până la trei mile coasta, spre a intra în Micul Golf. Marc povestise prietenilor săi ce ascunzătoare bună avea acolo pentru yacht, aşa de sigură, că-şi pierdu singur o mulţime de vreme până s'o regăsească, fapt care stârni râsul general. Acolo se găsea ancorată şi „Brigitta", omonimul soţiei sale. Adevărata Brigittă surâse când îi arătă mica şalupă care o înlocuise atât de mult timp pe lângă el şi îl sărută pentru a-i mulţumi de această infidelitate plăcută.

Marc şi Socrate, Didona, Tereza şi soţia lui Bigelow îşi luară însărcinarea să transporte bagajele mai grele; Heaton îşi sprijinea soţia care ducea în braţe copilul. Brigitta, zvăpăiată ca o căprioară şi doritoare să vadă mai repede priveliştea pe care Marc i-o descrisese elocvent, porni înainte şi ajunse pe tapşan, cu un sfert de oră mai devreme decât ceilalţi. In clipa în care grupul ajunse şi el pe tapşan, văzură încântătoarea fiinţă alergând, culegând fructe şi jucându-se ca un copil. Marc simţi cum i se umple sufletul de încântare. Cu câteva zile mai înainte, nu admirase decât cadrul magnific al acestui tablou. De câte ori nu se asemăna el lui Adam, în Paradisul pământesc, înainte de a i se fi trimis femeea drept tovarăşă. Paradisul exista mai departe, dar cea mai minunată Evă venise să-i dea viaţă!

Obiectele transportate, cuprindeau şi tot ceeace era necesar pentru pregătirea dejunului. Focul fu aprins, iar oala de fiert aşezată deasupra. Sărmanele prepeliţe erau atât de blânde, încât îţi făcea milă să le înşeli încrederea. Heaton, cu două focuri de puşcă, doborî mai multe decât era nevoe pentru întregul grup. Marc adusese mai de mult de pe Crater,

un paner cu ouă proaspete şi Brigitta îl transportase sus, cu multă plăcere. Ouăle, prepeliţele, curmalele, laptele nucilor de cocos, iată felurile cu care-şi potoliră colonii foamea, după călătoria destul de lungă pe apă şi pe munte.

Le trebuiră apoi două zile spre a transporta, toată încărcătura de pe „Neshamony", sus, adică în Eden, pentru a întrebuinţa numele dat de Brigitta! Două dintre corturi fură întinse. Ele aveau funduri de scândură şi erau mari şi comode. Dealtfel, aproape nu se vedea nevoia unui acoperiş, într'o astfel de climă. O magazie, acoperită cu burueni fu clădită alături ea. A treia zi, instalaţia era complectă şi Marc începu pregătirile pentru întoarcerea în insula Rancocus. Despărţirea aceasta, provocă mult plâns Brigittei şi ea îl sfătui cu deosebire să se păzească de insulari, dacă între timp îşi vor fi făcut apariţia.

Trecerea între cele două insule devenea mereu mai uşoară. De fiecare dată Marc cunoştea mai bine direcţia curenţilor şi înălţimea valurilor. Acum îi trebuiră trei ore mai puţin pentru a străbate distanţa şi pornit la răsăritul soarelui, ajunse la amiază în insula Rancocus. Nimic important nu se petrecuse în timpul lipsei sale şi fără întârziere grupul începu încărcarea yachtului. O vacă cu viţel fu ridicată pe punte şi chiar în seara aceea „Neshamony" porni îndărăt.

Brigitta se afla la debarcader, când yachtul intră în Micul Golf şi o clipă după aceea Marc o strângea cu bucurie în braţe. Cât de deosebite i se păreau acum toate, sărmanului solitar! Văzându-şi soţia, uită într'o clipă întreaga oboseală.

La început a fost imposibil să se împingă vaca spre înălţimea stâncoasă. Numai după-ce-i luară viţelul, auzindu-i glasul, ea porni să-l ajungă. Într'o oră convoiul se afla în Eden şi vederea pajiştei uriaşe, provocă imensă bucurie animalelor, care nu mai ştiau unde să pască întâi.

Marc nu mai participă la a treia călătorie. Ana îşi recăpătase forţele şi se însănătoşise complect, astfel că soţul

ei putea la rândul lui să plece. Heaton lăsase câteva lăzi cu o încărcătură prețioasă și ar fi dorit să privigheze singur la transportul lor. Deaceea se oferi să plece cu Socrate, pentru a nu mai despărți iar tânara pereche. Cumnatul Marc îi dădu toate sfaturile necesare și folosind propriile sale cunoștințe de navigație, reuși să ducă la bun sfârșit operația. Condusă de noul ei căpitan, „Neshamonya" reveni în port a patra zi dela plecare, aducând ultima vacă, vițelul ei și o parte dintre capre.

Văzând că acum putea să aibă încredere în tânărul doctor pentru a manevra micul yacht și că drumurile până la insula Rancocus nu vor suferi întârzieri, Marc se hotărî să nu mai amâne satisfacerea dorinții vii a soției sale, de a vizita Craterul, cu amândouă „Brigittele". Îi părea bine să mai arunce o privire asupra moșiilor sale, pe care le părăsise în ultima vreme și Brigitta ardea de dorința să vadă locurile, unde bărbatul ei trăise așa de multă vreme în singurătate. Nu exista un amănunt care să nu-i fie familiar și pe care să nu-l fi pomenit de douăzeci de ori în discuțiile ei cu Marc; dar simțea infinită plăcere să vadă această lume cu ochii, transformând astfel tabloul imaginativ în realitate. Kitty cu deosebire o încânta și chiar pentru turma de porci resimțea o anumită atracție și milă, totul fiind învăluit în fumul celei mai romantice desfășurări de fapte.

Ana se arătă veselă să rămână pe Pisc cu Tereza și Didona. Ea găsea în tovărășia copilului o lume nouă care nu-i dădea o clipă răgaz și nimeni nu se pricepea mai bine ca Didona, în îngrijirea copiilor mici.

Dimineața șalupa eși din adăpostul ei, mânată de o briză răcoroasă. Soarele răsărea minunat din adâncul oceanului, împrăștiind raze de aur pretutindeni. Niciodată Piscul lui Vulcan n'a desfușurat mai strălucitor sublima lui întruchipare, sub cerul tropical. Brigitta era fermecată și cu ochii fixați asupra acestui tablou de basm spuse:

— Craterul o fi atrăgător, iubite Marc și întrucât mă

privește, nu voi uita niciodată ce ajutor providențial ai găsit acolo. Dar privește te rog Edenul! Vom avea oare curajul să-l mai părăsim?

— Toate se pot aranja, scumpa mea. De sigur, Piscul oferă imense posibilități; dar dacă ne gândim în chip serios să făurim o colonie, nu ne vor fi prea mult, ambele domenii. Chiar și insula Rancocus o să ne folosească, drept teren de fâneață pentru turmele noastre. Cât despre Crater, el ne va da pește din belșug.

— Craterul acesta Marc, Craterul, oare îl voi vedea vreodată?

Marc îi închise gura cu o sărutare și o rugă să-și modereze nerăbdarea. Mai trecură câteva ore înainte de a fi observat măcar stâncile. Craterul apăru întâi și după aceia zăriră catargurile corăbiei. Marc dublă promontoriu despre care am mai vorbit și pe care-l botează Capul Sud. Brigitta fu viu impresionată de contrastul dintre stâncile acestea joase, întunecate și lipsite de viață, în comparație cu Edenul atât de strălucitor. Ochii i se umplură de lacrimi, amintindu-și că soțul ei, fusese prizonier în aceste singurătăți triste, fără altă apă decât aceia care putea să i-o trimită cerul, sau care fusese păstrată în butoaele corăbiei. Dar Marc o rugă să aibă răbdare și când va ajunge la poalele Craterului, își va da seamă dacă este sau nu cazul să mulțumească lui Dumnezeu, de toate bunurile care i-au fost dăruite.

Trecând prin fața câmpiei, Marc văzu cu surprindere toți porcii, mari și mici, cam vre-o douăzeci, alergând de-a-lungul stâncilor, la o distanță de peste cinsprezece mile depărtare de locuința lor. Toți păreau grași și mulțumiți. Apa care acoperise ierburile marine se evaporase în bună măsură și porcii, într'o regiune mai ales, sfărmaseră așa de bine solul, amestecând ierburile cu mâlul, încât Marc nu se îndoi că în scurtă vreme va avea acolo unul dintre cele mai productive terenuri.

Pe la amiază șalupa fu trasă la debarcaderul obișnuit

şi acolo Marc, îi ură Brigittei bun venit, îmbrăţişând-o cu dragoste. Fiecare lucru era la locul lui. Kitty păştea pe o înălţime şi făcu o mulţime de sărituri nebuneşti, bucuroasă că şi-a revăzut stăpânul. Marc se gândi o clipă să transporte frumosul animal pe Pisc, pentru a-i da drumul în turmă; dar văzu după aceia, că în felul acesta ar fi lipsit Craterul de un ornament natural, şi de un muncitor spornic, deoarece Kitty păştea iarba într'o proporţie perfectă. De pe şalupă fu scoborîtă o tovarăşă de acelaş neam, pe care Kitty o primi cu plăcere şi amândouă îşi împărţiră terenul de nutreţ, pline de bucurie.

Vizita pe corabie constitui pentru Brigita o împrejurare emoţionantă. Era imposibil să vezi puntea goală, pânzele strânse, să simţi singurătatea adâncă, fără a fi dominat de atmosfera apăsătoare. Acum, amândoi scoborau pe scările cabinei, unde îşi juraseră odinioară credinţă. Câte amintiri! Ce zbor fantastic de gânduri, legând laolaltă trecutul şi prezentul! Brigitta îşi simţi ochii umezi de lacrimi, în vreme ce Marc îi şoptea cuvinte duioase. Repede însă reveniră la realitate. Marc se duse să vadă în ce stare erau grădinile, în vreme ce tânăra lui soţie făcu ordine în cabine. Pe urmă trecu în bucătărie şi pregăti un dejun gustos. Faptele dovedeau că Brigitta Woolston era desăvârşită din toate punctele de vedere.

Deabia cu puţin înaintea apusului, tânăra pereche fericită, vizită Craterul şi vârful lui. Bogăţia vegetală a grădinii umplu de admiraţie pe Brigitta. Mâncară un pepene, care avea un parfum necunoscut în regiunile temperate. Cârdul de găini se mărise simţitor. Două generaţii de pui alergau acum lângă paserile mai bătrâne. Intorcându-se pe corabie, Marc aduse un paner încărcat de ouă proaspete.

Totul părea să capete o nouă viaţă, numai prin prezenţa iubitei sale Brigitta. O fericire neînchipuită inunda sufletul lui Marc. Seara, în cabină, amândoi îngenunchiară cutremuraţi de emoţie, pentru a aduce cerului prinosul de recunoştinţă adâncă, care îi copleşea.

CAPITOLUL XV.

Dumnezeule, dă-mi sănătate
Şi tot ce-mi trebue neapărat,
Departe de zgomotul din cetate,
Lângă izvorul sfânt şi curat,
Dă-mi prietenia celui bun,
Şi tovarăşa vieţii, pe care-o sper,
Să zbor în larg asemeni unui lăstun,
Altceva, Doamne, nu-ţi cer!

Anonim.

Marc şi Brigitta au rămas singuri pe insula Craterului o săptămână, care li s'a părut o zi. Erau atât de fericiţi, încât aşteptau cu spaimă clipa întoarcerei. Cele mai mici colţuri ale insulei au fost vizitate; nu lipsiră nici câteva excursiuni pe mare. Locul catastrofei nu-l puteau uita şi Brigitta nu se mai sătura ascultând aventurile povestite de Marc. Cu o bucurie deosebită se urcă ea pe puntea lui „Rancocus". Bătrâna corabie era legată în gândurile ei, cu cele mai frumoase amintiri. Deaceia când veni vorba să plece, protestă şi spuse că cu toată dragostea pe care o avea pentru Ana, ar fi dorit să rămână şi să petreacă acolo măcar o lună.

Dar guvernatorul — era titlul pe care Heaton îl dăduse lui Marc şi Brigittei îi plăcea să-l repete, — afirmă, cu toată dragostea pe care o avea pentru Crater şi cu toată dorinţa

de a rămâne cât mai mult singur cu Brigitta, că nu-şi putea părăsi prietenii şi că era prudent să se reîntoarcă la Pisc; deoarece o anumită neliniște îl chinuia, de când aflase că în apropiere existau insule locuite.

Drumul a fost încântător şi sosirea „Brigittei" în micul golf s'a potrivit odată cu cea a „Neshamoney", fapt care dădea debarcaderului un miniatural aspect de port marin. Yachtul adusese depe insula Rancocus, ultima încărcătură. Mai rămâneau două capre, lăsate să pască în munți. Bigelow se găsea printre călători, în aşa fel că grupul de pe Pisc era complect.

Dar Bob adusese o ştire, care a pus repede pe gânduri pe guvernator. Când yachtul se pregătea să plece, a fost zărită în larg o flotilă de bărci şi de catamarane, care înaintа repede spre insula Rancocus. Flotila venea cu siguranță din insulele lui Beto: Bob, servindu-se de lunetă, a recunoscut pe puntea luntrii principale, mutra unui anume Waally, ceia ce nu părea deloc liniştitor; fiindcă acest Waally era dușmanul cel mai neînduplecat al lui Ooroony. Ori faptul că se găsea în fruntea unei astfel de escadre, arăta că devenise mai puternic decât cinstitul Betto şi că punea la cale vreo ticăloşie.

Dându-şi seamă de situație, Bob s'a îndreptat repede spre larg. Era sigur că nici un fel de luntre nu va fi în stare să urmărească micul yacht şi deaceia manevră o oră în jurul flotilei, pentru a observa tot ce se întâmplă. Fără îndoială era vorba de o expediție de război şi Bob deosebi doi oameni albi cari făceau parte. Ei erau îmbrăcați asemenea sălbatecilor şi se găseau în aceiaşi luntre cu îngrozitorul Wally. Nu se întâmpla rar, ca mateloții naufragiați să intre în rândurile indigenilor. Faptul era cunoscut. Prezența acestor indivizi nu prevestea nimic bun. Era vădit, că prin orice mijloace trebuia să-i înşele. Deaceia în loc să pornească

spre insulă, cârmi în direcţia opusă, având grijă să rămână departe de mal, pentru a nu intra în atmosfera fără vânt a stâncilor; fiindcă îşi dădea seamă că acolo, luntrile indigenilor l-ar fi ajuns.

Era obiceiul colonilor noştri să plece la apusul soarelui. Bob procedase la fel, aşa că în scurtă vreme noaptea întinse mantia neagră şi îi dădu posibilitatea să pornească în direcţia dorită. Atunci reveni spre punctul de plecare, luptând contra vântului. Pe la ora unsprezece, yachtul ocolise malul nordic al insulei şi se afla aproape de coastă. Nu existau focuri aprinse care să arate tabăra sălbatecilor, dar Bob era îndrăzneţ şi voia cu orice chip să afle adevărul. El strânse pânzele şi ancoră la debarcader, deoarece ştia că flotila alesese o altă radă mai puţin sigură. Atunci sări pe pământ şi porni dealungul stâncilor, în direcţia unde socotea că se află sălbatecii.

Dar Bob era urmărit fără să ştie şi în clipa în care se târa spre crâng pentru a fi mai aproape, simţi o mână pe umăr. Bob se pregătea să riposteze cu violenţă, când cineva îi şopti într'o corectă limbă engleză:

— Incotro, camarade?

El recunoscu atunci pe cei doi oameni albi, desigur marinari naufragiaţi, cari se ascunseseră în ierburi pentru a spiona mişcările yachtului. Ei dădură asigurări lui Bob să nu-i fie frică de nimic, deoarece sălbatecii dormeau mai departe şi îl întovărăşiră pe „Neshamony".

Sosirea străinilor se transformă repede într'o bucurie generală. Aceşti doi marinari serviseră pe aceiaş corabie cu Bigelow. Mai mult, erau din acelaş sat. Aventurile lor ofereau multe puncte de asemănare. Toţi trei plecaseră de pe o balenieră, al cărei căpitan era un beţiv. Bigelow ajunsese în Panama, unde frumoşii ochi ai Terezei îl ţintuiseră după cum s'a povestit. Peters regăsise pe Jones într'o călătorie

şi de doi ani, ambii vagabondau în insulele Perlelor, neştiind de ce să se apuce, când Wally le-a propus să-l întovărăşească într'o expediţie. Tot ceia ce-au reuşit să înţeleagă era, că se punea la cale un jaf şi un masacru, împotriva unor coloni creştini. Au primit propunerea în nădejdea că vor putea veni în ajutorul nenorociţilor.

Peters deabia încheiase povestirea, când ţipete sălbatice au pornit din tabăra indigenilor. Nu mai era prudent să întârzie o secundă. Jones se urcă pe punte dintr'un salt; Peters avu o clipă de îndoială. După aceia s'a aflat că era căsătorit cu o indigenă, de care-i venea greu să se despartă, dar sări şi el. Când micul yacht ajunse la o jumătate milă în larg, Jones îl mângâie, spunându-i că va veni prilejul să dea de veste Petrinei — aşa o botezase el pe indigenă — şi mai târziu vor fi iarăş împreună.

Cu ajutoare atât de preţioase, Bob întinse toate pânzele, lăsând pe Wally să descopere ce-i va fi posibil. Dacă sălbatecii se căţărau pe vârful munţilor, nu vor întârzia să observe fumul vulcanic depe Piscul lui Vulcan, cu toate că insula Craterului, din fericire, nu era vizibilă. Poate vor încerca să străbată drumul dela un munte la altul; dar vâslind în linie dreaptă, contra vântului, erau în mare pericol. Dacă cei doi albi ar fi rămas cu ei, reuşeau să învingă vântul şi valurile, dar de capul lor, nu vor şti să manevreze cu succes luntrile, pe o distanţă de o sută de mile, în astfel de condiţiuni.

Colonii făcură o bună primire noilor tovarăşi. Brigitta zâmbi, când Marc îi spuse lui Jones, că ar fi un bărbat potrivit pentru Jana şi că nu se îndoia că într'o zi îi va căsători, în calitatea sa oficială de ofiţer de marină. Dar acum nu putea fi vorba de nunţi. Atacul sălbatecilor trebuia socotit ca posibil şi îndată ţinură sfat pentru a hotărî ce anume trebuie făcut. Marc era socotit drept conducătorul coloniei

şi având mai multă experienţă, deciziunile lui au fost aprobate cu unanimitate.

Existau pe puntea lui Rancocus, opt caronade (tunuri) de doisprezece, montate pe afete şi uşor de manevrat. Magazia cu pulbere era plină. Marc propuse, ca a doua zi să pornească până la Crater pe yacht, pentru a aduce două tunuri, cu muniţia necesară. Am mai pomenit de râpa pe care Marc o botezase Scara; era singura trecere posibilă şi singura care trebuia apărată. Două caronade aşezate pe stânci, vor domina ambele maluri şi vor ajunge pentru a împiedica orice încercare de apropiere. In acelaş timp va putea fi păzit şi Micul Golf, unde nici o luntre n'ar reuşi să pătrundă, fără a fi nimicită într'o clipă.

Bob, aprobă în totul planul. El făcuse singur ocolul Piscului şi ştia că nu există altă trecere posibilă, spre Eden, decât prin râpa constituind Scara. Mai rămânea insula cea mare, care putea fi expusă incursiunilor inamice; dar cu doi trei oameni pe puntea lui „Rancocus" cari să manevreze tunurile, Marc se socotea în stare să ţină piept la cinci sute de sălbateci. Cât despre Crater, acesta putea uşor fi făcut inexpugnabil.

In timpul sfatului, Heaton propuse crearea unui consiliu conducător, căruia toţi vor jura să-i dea ascultare. Marc fu numit guvernator prin aclamaţii. Heaton şi Bett primiră titlul de consilieri pe viaţă. Legea suverană era Dreptul, consiliului revenindu-i grija să redacteze regulamentele speciale. Este uşor oricărui grup să se constituie după principii sănătoase, când interesele sunt asemănătoare şi nevoile puţine. Numai dacă lucrurile se complică, ideile devin falşe şi moravurile se pervertesc. In micul grup, părea cu totul potrivit să se dea educaţiei şi experienţei, întâietatea în cârmuirea colectivităţii; otrava demagogică ne având cum să se infiltreze acolo.

Investit cu comanda, Marc dădu ordine subalternilor săi. Punctul capital îl constituia apărarea Piscului. Armele de foc nu lipseau; Heaton adusese o mare cantitate. Muniţia era suficientă, dar totul trebuia pus la loc sigur. Peters şi Jones primiră însărcinarea să pregătească în acest scop o peşteră, care se găsea la mică depărtare de capătul Scării şi unde apele niciodată n'ar fi putut ajunge.

Transportară apoi pe coama cea mai înaltă a Piscului un mare număr de crengi. Trebuia să li se dea foc noaptea, dacă din întâmplare bărcile vor apărea în timpul lipsei sale, fiindcă nu se îndoia că flacăra va fi vizibilă de pe Crater. Dupăce hotărî aceste măsuri, guvernatorul plecă cu Betts, Bigellow şi Socrate. Deasemeni luară pe Didona şi Junona, care în afară de bucătărie, trebuiau să se ocupe să spele toată rufăria murdară de pe corabie, care luase proporţii formidabile. Celelalte femei rămăseră pe Pisc, în grija lui Heaton şi a celor doi mateloţi.

Bob Betts nu mai contenea să se mire de schimbările întâmplate pe insulă. Acum se mergea pe jos, acolo unde trecuse cu pluta. Şi Craterul devenise de nerecunoscut, cu imensele lui covoare de verdeaţă. Vizitând partea interioară rămase tot aşa de mirat. Gradina se înfăţişa minunată. Mai exista o pajişte deasă, care nu cerea altceva decât să fie cosită. Marc băgase de seamă amănuntul cu prilejul ultimei vizite deaceia Socrate adusese coasa.

A doua zi dimineaţa, toată lumea începu cu hărnicie munca. Spălătoresele îşi aşezară albiile lângă izvor şi intrară repede până la coate în spuma de săpun. In vreme ce Socrate cosea cu foc iarba, ceilalţi duceau tunurile depe „Rancocus" pe puntea micului yacht. Muniţia veni la rând şi mai adăugară câteva butoaie cu carne sărată de vită şi de porc. Marc nu prea dorea o astfel de mâncare, acum când avea

carne proaspătă şi ouă din belşug, dar marinarii nu erau de aceiaşi părere.

Ziua trecu astfel repede. Porcii se apropiaseră să le facă o vizită. Marc împuşcă unul pentru nevoile bucătăriei. Pe Bob îl trimise să pescuiască la locul lui favorit, lângă Stânca Mâlului şi vrednicul prieten se întoarse cu vreo sută de peşti. Pe la ora zece seara, „Neshamony" ridică ancora. Marc ţinu cârma până ajunse în larg, pe urmă i-o trecu lui Bob. Bigelow rămase pe puntea lui „Rancocus" pentru a inspecta rezerva de lemne de construcţie, care părea să fie foarte bogată, în vreme ce familia Socrate muncea de zor la albituri şi la strângerea fâneţei.

Inainte de a adormi, Marc privi atent în direcţia sudului, pentru a se convinge dacă nu cumva focul a fost aprins. Nezărind nimic, se culcă fără grijă. In zori, Bob îl trezi, anunţându-l că au ajuns în faţa Piscului, dar nu reuşeşte să găsească Micul Golf.

Râzând, Marc îi arătă drumul cel bun. Pe urmă dădu foc unui tun şi îndată întreaga colonie alergă la debarcader, şi se înhămă la tunuri, cari fură urcate sus. Pentru început, guvernatorul ordonă să fie încărcate cu bucăţi mărunte de piatră, metal şi pulbere. Tunul de deasupra râpei îl îndreptă singur spre intrarea golfului şi sute de proectile pătrunzând în apă, ridicară torente de spumă. Celălalt tun era fixat asupra Scării, şi urmele loviturilor arătau, că scopul pentru care fusese adus va fi pe deplin realizat. Lângă fiecare caronadă, clădiră în stânci câte o mică magazie şi limitară acolo, pentru moment, pregătirile de apărare.

Acum trebuiau transportate proviziile. Marc, cu spiritul său inventiv, ochi o stâncă chiar deasupra locului de debarcare şi care prezenta la o înălţime de trei sute de picioare o platformă imensă. Acolo fixă o macara şi toate greutăţile fură ridicate destul de repede. Această platformă putea la

nevoie să servească, drept loc de tragere împotriva inamicului şi controlând-o mai bine, hotărî să aducă acolo un tun; era o excelentă poziţie, de unde devenea uşoară privegherea întregului ţărm. Patru zile trecură şi nu se zărea urmă de luntre străină. Era timpul să plece iar. Guvernatorul, Brigitta şi Bob porniră pe „Neshamony". Cabina micului yacht îi plăcu în chip deosebit soţiei lui Marc în comparaţie cu cortul.

La întoarcere, guvernatorul constată cu mirare că Bigelow începuse construirea unei corăbii şi mai mari decât yachtul. Aceasta avea cam paisprezece tone, dar era mai degrabă bună de transport, decât de călătorie. Cercetând peste tot Bigelow găsise acest material gata pregătit în magazia „Rancocus"-lui şi alt material pentru o barcă, mai mare decât „Brigitta". Se vedea uşor că armatorii au fost oameni prevăzători şi că norocul colonilor noştri atingea aproape miracolul. In luna următoare, câţiva oameni au rămas mereu la lucru pe şantier, până când cele două corăbii au fost gata. Corabia mare o botezară „Maria", reamintind numele mamei lui Heaton, iar pe cea mică „Didona", deoarece era toată vopsită în negru; fapt care aduse fericirea în mijlocul familiei Socrate.

In timpul acestor lucrări, micul yacht nu rămăsese la ancoră. De şase ori a făcut drumul între Pisc şi Crater, aducând pe Pisc, provizii depe corabie, peşte, ouă, paseri şi câţiva porci vii şi întorcându-se cu rezerve de prepeliţe şi alte specii de paseri, cu banane, nuci de cocos, igname şi un fruct descoperit de Heaton, cu gust delicios, amintind fragii cu smântână. Marc află mai târziu că fructul acesta era „charramoya", vestit drept cel mai gustos din lume. Brigitta a trimis Anei un paner de căpşune sălbatece, de o mărime excepţională, culese pe Crater. Ana în schimb, a trimis smântână, lapte şi unt, deoarece vacile dădeau aceste produse în cantitate mai mult decât îndestulătoare.

Pe Crater, Socrate îşi terminase lucrările. Pajiştea era cosită, după cum o dovedea un imens stog, ridicat la mijloc; grădina de legume fusese îngrijită bine şi mărită, pentru a da produse îndestulătoare coloniei întregi.

Pe Pisc, Peters care fusese câţiva ani fermier, lucrase o altă grădinărie. Săpând două acre de teren, le înconjurase cu spini şi sfătui pe Heaton să samene felurite legume. Deasemenea îşi puse în minte să amelioreze câţiva smochini sălbateci. Deaceia alese câţiva pomi tineri cu fructele mai dulcege, făcu rarişte în jurul lor spre a le da aer şi soare, le tăe crengile şi le săpă pământul la rădăcină, îngrăşându-l cu guano.

Guvernatorul şi soţia sa, care acum erau numiţi domnul şi doamna Marc Woolston, se pregăteau să se îmbarce pe micul yacht, spre a se reîntoarce pe Piscul lui Vulcan, după o lună petrecută pe Crater, când călătoria fu contramandată din pricina unor îngrijorătoare semne atmosferice, prevestind un uragan. Furtuna se deslănţui, dar fără urmările grave de anul trecut. Lângă Crater apa se ridică de un braţ, dar suprafaţa insulei n'a fost atinsă, şi colonii noştri s'au convins repede, că insulele lor prezentau condiţii optime, pentru întemeerea unor bogate domenii. După aversele de ploae Marc aruncă la întâmplare gazon, din sacul prietenului Abraham White, spre a ajuta natura în eforturile ei. In mai puţin de o lună stâncile au început să se acopere ici şi colo cu tufe de iarbă.

Prevederea lui Marc nu se opri aici. De aproape două luni porcii alergau prin câmpie, scormonind cu hărnicie pământul. Socrate primi sarcina să însămânţeze acest teren. Socrate era un băiat deştept şi care avea picioare iuţi în acelaş timp. El descoperise un lucru de mare importanţă pentru lucrările de mai târziu ale colonilor. Câmpia era cuprinsă într'o peninsulă, uşor de pus la adăpostul dobitoacelor cu

ajutorul unui gard. Ce uriaşă recoltă se putea ridica, depe un teren având o suprafaţă de o mie de acri! Imprejur, în locurile potrivite, Socrate înfipsese pueţi de arbori, aduşi de pe Pisc, fiindcă lemnul lipsea cu deosebire pe Crater şi pe insulă şi era important să se asigure un teren impădurit, măcar pentru viitor.

Când s'a întors pe Pisc, Marc găsi lucrările de grădinărie înaintate. Piscul începuse în multe privinţe să nu mai fie tributar Craterului; având pepeni proprii şi aproape toate legumele. Hotărîră deaceia să ducă o vacă pe Crater, pentruca laptele să fie împărţit între cele două colonii.

In timpul acesta dulgherul Bigelow concepu planul unui bric de optzeci de tone, plan care şi primise un început de executare. In păduricea Piscului se găsea lemn foarte bun pentru corăbii. Odată având un astfel de vas, nu va mai exista porţiune a oceanului Pacific, unde colonii noştri să nu ajungă. In acelaş timp înarmându-l cu două caronade, bricul devenea invulnerabil şi avea supremaţia mărilor, măcar cu privire la sălbateci. Marc găsise cărţi de construcţie navală şi Bigelow lucrase odinioară, la un bric de o sută tone. In general, ferăria nu lipsea pe „Rancocus" şi niciodată n'ar fi putut primi o mai bună întrebuinţare. In amintirea vechiului armator, Marc hotărî să numească noua corabie „Amicul Abraham White", ori mai pe scurt „Abraham".

Să tae arbori nu era mare lucru pentru nişte lemnari americani, având topoare ascuţite ca bricele, dar transportul lemnului în Micul golf, rămânea partea grea a operaţiei. Om precaut Heaton aduse cu el şi roţi de căruţă şi cu ajutorul lor, un vehicul fu repede construit. Fără acest preţios ajutor, transportul tălpii de corabie ar fi rămas impracticabil. Talpa a fost dusă legată cu lanţuri şi ajutând toţi barbaţii şi toate femeile, au reuşit s'o împingă până la marginea Scării. Deacolo o lăsară să alunece dealungul rampei. Cum o masă de material atât de grea nu era în stare să plutească singură, tre-

buiră să lege în jurul ei butoae plutitoare. „Maria" târî talpa pe apă până la vechiul şantier, unde fu ridicată pe uscat cu oarecare pompă, întreaga colonie fiind de faţă.

Trebuiră şase săptămâni, până când să construiască pereţii corăbiei. Fiecare a dat o mână de ajutor. La un moment dat, colonia dezesperase să mai poată găsi material pentru pereţii interiori şi se propuse chiar sfărmarea unor părţi din „Rancocus". Brigitta suferea mult, fiindcă o adevărată dragoste o lega de această minunată corabie, pe care o numea prietena ei. Din fericire scândurile depe o punte fură deajuns şi clipa marelui sacrificiu, o amânară pentru multă vreme.

Heaton avea o imaginaţie foarte activă. El băgase de samă că în special unde apa izvoarelor scobora în râpă pentru a ajunge la mare, exista un loc potrivit, pentru instalarea unei mori. Să ai o astfel de bogăţie la îndămână şi să n'o întrebuinţezi, era un lucru pe care niciodată nu şi l-ar fi iertat. Deaceia împreună cu Peters, care ca şi el avea multă aplicaţie la mecanică, începură să construiască o moară, sau mai degrabă un ferestrău de tăiat scânduri. Instrumentul de căpetenie, ferestrăul, exista şi după trei luni de muncă şi încercări, succesul se dovedi complect şi fabrica de scânduri intră în activitate.

Aceste lucrări cu toate că urmate cu îndărătnicie, nu aduceau pedică obişnuitelor călătorii. Trebuiră să se mai gândească şi la construirea locuinţelor, pentru anotimpul ploilor, care se apropia. Cu toate că frigul nu era de luat în seamă, n'ar fi fost plăcut să rămână zile întregi în nişte colibe, expuşi umezelei. Acum când aveau la îndămână ferestrăul, pentru a-şi tăia oricâte scânduri, clădirea caselor nu li se părea grea. Heaton făcu unele rezerve; el voia să se lucreze nu numai locuinţe moderne, dar şi estetice. Până la urmă făuriră o singură clădire, lungă de o sută picioare şi lată de cincizeci de picioare. Pereţii din scânduri au fost repede construiţi şi palatul s'a ridicat ca prin minune. Podelele au

fost bine netezite. Aşezară ferestre şi încă ferestre cu geamuri, datorită unei cantităţi de sticlă adusă de coloni. Până şi pictarea pereţilor îi preocupă, astfel încât executară totul cu mult gust şi artă.

Un singur lucru îl încurca pe Heaton; construirea unui cămin pentru foc. Ii lipseau şi cărămizile şi varul. Până la urmă cărămizi reuşi el să fabrice, arzându-le bine în foc. Dar varul? De unde să-l ia? Socrate îi veni în ajutor, sfătuindu-l să ardă carapacea dela stridii. Nu mai rămânea decât să găsească stridiile. După multă muncă au descoperit într'un canal din vecinătatea Craterului un banc uriaş şi bărcile transportară o cantitate suficientă, pentru fabricarea varului preţios.

Toată lumea muncea, belşugul domnea pretutindeni. Sub influenţa acestui climat minunat, bucuria de a trăi, lua forme vrăjitoreşti. Toţi membrii coloniei se simţeau fericiţi, afară de Peters. Sărmanul tânăr nu-şi putea strămuta gândul dela frumoasa păgână, Petrina, soţia sa, pe care o părăsise, pentru-a-şi urma tovarăşii.

CAPITOLUL XVI.

Lângă fiecare tun stă o sentinelă;
Limbile de foc se văd, sus, lângă turelă,
Bărci fugare tae des, apele de argint,
Şi păzesc cu străşnicie malul;
Cai în goană, călăreţi, paloşe sticlind,
In imensele câmpii îşi frământă valul.

„Armada Espagnola" : Macaulay

Locuinţa era terminată înainte de începerea anotimpului ploios, dar lucrările pe şantier nu mergeau atât de repede şi timpul frumos revenise, înainte ca bricul să fi fost lansat pe mare. Fiecare simte un îndemn interior să uite toate pericolele, când situaţia îi este prosperă, deaceea zilele treceau fericite, fie pe Crater, fie pe Piscul lui Vulcan. Indigenii fuseseră uitaţi de mult şi numai anumite evenimente neprevăzute, pe care suntem datori să le povestim, au scos colonia din plăcuta dar periculoasa senzaţie de siguranţă, care pusese stăpânire pe toţi.

De un an, numărul locuitorilor coloniei se mărise. Prietena Marta dăruise prietenului Betts un mic Robert şi cam în aceeaş vreme Brigitta devenise mama unei fetiţe încântătoare. După cum Marc prevăzuse, Jones nu mai avea răbdare să suspine după Jana Waters şi deaceea se luă hotărîrea căsătoriei lor. Guvernatorul îndeplini formalităţile. Mai întâi ceti rugăciunile bisericeşti cu gravitatea necesară şi pentru a potoli scrupulele miresei, Bob şi Marta ţinură sfat, când se

hotărî, că nimic mai potrivit nu se putea face, în împrejurările în cari se găseau.

In vremea aceasta sărmanul Peters, văzând toată lumea fericită în jurul lui şi ne mai fiind în stare să aştepte zădarnic pe Petrina, sau Peggy cum îi spunea el, rugă pe guvernator să-i încredinţeze una dintre bărci, spre a ajunge până la insulele lui Waally, ca să-şi caute tovarăşa. Marc suferise deajuns, el singur, ca anahoret, aşa că i se făcu milă de durerea marinarului. Dar nu voia să-l lase să plece singur, şi cum de multă vreme nu mai trecuse prin insula Rancocus, se hotărî să-l întovărăşească, mai ales că voia să ducă şi câţiva porci, pentru a perpetua speţa, în stare sălbatecă, pe înălţimile acestei insule nelocuite.

Când s'a aflat că este vorba de o călătorie pe insula Rancocus, o mare fierbere începu în colonie şi fiecare se întrecea să ceară să participe. In ciuda dorinţii de a-şi mulţumi tovarăşii, Marc se văzu silit să le modereze nerăbdarea. Fiindcă nu-i putea lua pe toţi, supuse consiliului alegerea. Astfel Bob, Bigelow şi Socrate au fost adăugaţi lui Marc şi Peters. Bob, în calitatea de consilier al guvernatorului, Socrate pentru arta lui de bucătar şi lemnarul ca să aleagă lemnul, pentru complectarea bricului.

Dupăce Brigitta se mai însănătoşi, Marc o aduse cu copilul pe Pisc, ca în timpul lipsei sale să stea cu Ana, în grădina imensă a Edenului.

In ziua hotărîtă, „Neshamonya" ridică ancora, având şi trei porci în numărul călătorilor. Hotărîră că mai întâi vor observa vulcanul deoaproape, întrucât nici unul dintre coloni nu-l cunoştea. Marc ajunsese la o leghe de baza lui, Bob se apropiase şi mai mult cu prilejul primei călătorii spre Pisc, dar nici unul nu-l cercetase cum se cuvine. Aceasta însemna un ocol de cincisprezece leghe, dar fiindcă nimic nu-i grăbea. curiozitatea lor se dovedea legitimă.

Briza era slabă şi ziua înaintată, când „Neshamonya" ajunse aproape de vulcan. Marc cârmi cu băgare de seamă,

Sonda arăta că apa devenea mai puțin adâncă, pe măsura în care distanța se micșora. Muntele era circular, cu margini regulate și avea dela șase la opt sute de picioare înălțime. Temelia lui de stâncă și de lavă cuprindea o întindere de vreo mie de acri. Totul dădea aparența de soliditate și durată și nimic nu arăta, că această formație vulcanică se va mai prăbuși a doua oară în adânc.

Cum vulcanul nu era încă stins, ancorarea trebuia făcută cu prudență. Marc alese un loc unde stânca avea o intrătură și sărind pe pământ se apropie de con, atât cât permitea ploaia de pietre. El cercetă cu atenție natura terenului, și se convinse că într'o epocă anterioară această insulă era bogată în vegetație. Astăzi mai oferea singurul avantagiu că lăsa o eșire forțelor ascunse, mereu acumulate în interiorul pământului.

Trecuse peste o oră decând micul grup străbătea insula și tocmai se pregăteau să plece, când o descoperire dintre cele mai neașteptate îi umplu de emoție. Bob zărise o barcă legată în mijlocul stâncilor și un om stând alături. In prima clipă crezu că ostilitățile aveau să înceapă, dar o cercetare mai amănunțită îl convinse pe Marc, că nu exista nici un pericol și se hotărî să înainteze.

Peters însă îl precedase și cu un strigăt de bucurie se aruncă înaintea altei ființe, care sărise din barcă și acum venea spre el, în mici sărituri, asemenea unei gazele. Era Peggy, femeea indigenă a sărmanului Peters. După multe îmbrățișări și lacrimi, marinarul care înțelegea bine limba soției sale, repetă astfel explicațiile căpătate.

Se pare că după fuga lui Jones și a bărbatului ei, cearta între Ooroony și Waally, reîncepuse cu o furie nestăpânită. Norocul, după cum se întâmplă ades, favoriză de data aceasta pe Waally. Inamicul său, învins în mai multe lupte, se văzu silit să se retragă într'o mică insulă cu un grup de devotați. Stăpân pe situație, Waally reveni la primul proect de a urmări albii, care fuseseră zăriți pornind spre sud cu atâtea

obiecte prețioase și în același timp concepu planul să-și întindă proprietățile, luând în stăpânire muntele, pe care-l vizitase anul trecut. Deaceea pregăti o mare expediție și o sută de bărci au fost lansate, purtând o mie de războinici.

Fratele lui Peggy, Uncus, războinic de oarecare renume, se afla între membrii expediției, ca și cincizeci de femei ale tribului. Pentru a duce la bun sfârșit tentativa, poate cea mai însemnată din întreaga lui carieră, Waally așteptase anotimpul prielnic al anului. In toate verile, există o epocă de câteva săptămâni, când vânturile alizee băteau mai puțin vitreg decât de obicei. Indigenii erau navigatori îndrăzneți, având mai ales în vedere dimensiunile și calitățile luntrilor. Călătoria până la insula Rancocus, pe o distanță de o sută leghe, s'a desfășurat fără incidente și flota întreagă a debarcat, chiar în locul unde, la întoarcere, Betts făcuse tabără cu noii coloni.

Aproape o lună au pierdut sălbatecii pentru explorarea muntelui și pentru terminarea pregătirilor în vederea continuării expediției. In vremea aceasta, un mare număr dintre ei zăriseră Piscul lui Vulcan, cât și fundul Vulcanului, cu toate că deacolo, Craterul și grupul de insule rămâneau invizibile. Piscul deveni astfel ținta dorințelor, fiindcă nu se îndoiau că în direcția lui au fugit albii cu Betts, pentru a-și ascunde comorile. Desigur, insula Rancocus nu era de disprețuit și Waally dăduse ordinele necesare pentru întemeerea unei așezări. Dar muntele din depărtare părea că reprezintă un domeniu mult mai de preț, ținând socoteală că albii își luaseră cu ei soțiile, să locuiască acolo. Uncus și Peggy au aflat despre toate pregătirile. Waally amenințase că va aplica o pedeapsă exemplară celor doi dezertori. Auzind aceasta, credincioasa indigenă își convinse fratele să fugă cu ea pe o pirogă. Ea reuși ușor, deoarece Uncus ura pe Waally și era partizanul secret al lui Ooroony.

Fratele și sora fugiră într'o noapte de pe insula Rancocus, îndreptându-se cum spuneau ei spre Pisc. A doua zi

dimineaţă, zăriră fumul vulcanic în faţă, dar Piscul nu era de găsit. Probabil, piroaga înaintase prea mult spre sud şi se îndepărtase în diagonală de ţinta propusă, în loc să se apropie. Dupăce au vâslit treizeci şi şase de ore cu mari greutăţi, au debarcat lângă vulcan, înspăimântaţi de priveliştea care li se oferea, dar siliţi să-şi caute un adăpost, asemeni paserilor, cari au avut de luptat cu furtuna.

In clipa când au fost zăriţi, fratele şi sora se pregăteau să plece mai departe, fiindcă de pe vulcan se zărea Piscul.

Marc le mai ceru lămuriri asupra proiectelor lui Waally. Uncus se dovedea inteligent pentru un sălbatec şi ştia să explice lucrurile foarte bine. Credinţa lui rămânea, că indigenii vor profita de prima zi liniştită şi fără vânt puternic, pentru a încerca trecerea. Tribul era numeros şi viteaz. Poseda o duzină de puşti vechi cu puţine gloanţe şi praf, care nu mai aveau să servească la mare lucru, decând fugiseră cei doi marinari. Totuşi, ţinând socoteală de numărul lor şi de armele primitive pe cari ştiau să le mânuiască în mod strălucit, era bine, socotea Uncus, ca albii să fugă de îndată în vreo altă insulă cunoscută de ei, cu riscul să părăsească toată avuţia în mâna duşmanilor.

Guvernatorul nu era de aceiaş părere. El ştia că poziţia strategică a Piscului oferea o siguranţă totală. Mai îngrijat se arăta pentru insulele de lângă Crater, foarte greu de apărat. Cum să pui Craterul, corabia, bricul în construcţie şi turmele împrăştiate pe un teren atât de imens, la adăpost de atacul furios al indigenilor din cele o sută de bărci? Chiar bizuindu-se pe Uncus, care s'a înrolat cu grabă sub comanda lui Marc, efectivul nu era mai mare de opt oameni. Aceste gânduri îl chinuiau, în timp ce Peters traducea cuvânt cu cuvânt, relatările lui Uncus şi ale surorii sale.

O hotărîre grabnică era necesară. Vizita în insula Rancocus nu-şi mai avea rost, deoarece Peggy fusese găsită. Porcii au fost lăsaţi pe plaja vulcanului, unde valurile le aduceau numeroase resturi şi s'a hotărît reîntoatcerea imediată la Pisc.

Mai era o oră până la apusul soarelui. Ajutată de vânt „Neshamonya", cu toate că remorca piroga, alergă destul de repede şi în zorii zilei au ajuns lângă Micul Golf, unde s'au grăbit să ancoreze. Guvernatorul se temea ca tribul lui Waally să nu zărească pânzele yahtului, înainte ca el să semnaleze pirogele.

Intoarcerea neaşteptată a „Neshamoney", provocă multă mirare în Eden. Marc ajunsese la uşa locuinţei, înainte ca Brigitta să fi bănuit prezenţa lui. Imediat, Bigelov fu trimis cu o lunetă să pândească oceanul, în vreme ce Heaton, care se găsea în pădure, era vestit prin sunete de corn, să se reîntoarcă. In douăzeci de minute, consiliul era întrunit şi în vreme ce se sfătuiau, bărbaţii îşi pregăteau armele. Peters şi Jones au primit ordinul să scoată muniţii din magazie şi să alerge pentru a încărca tunurile.

Ştiri de la Bigelow veniră repede. Soţia lui, care îl întovărăşise, se întorcea în goană să anunţe, că oceanul era acoperit de pirogi şi de catamarane şi că flota nu se găsea mai departe de trei leghe de insulă. Această veste cu toate că o aşteptau, provocă consternare în întreaga colonie. Marc avea grijă în special de Crater, unde nu se găseau decât negresele. Este adevărat că insulele din jur fiind prea puţin înalte, indigenii nu le puteau zări cât timp vor fi în bărci. dar mai exista un moment de îngrijorare.

Nu trecea o săptămână fără ca una dintre negrese să nu vină la Pisc spre a aduce lapte şi unt. Junona ştia de minune să manevreze o barcă cu pânze şi nu perdea nici un prilej pentru a demonstra aceasta. Ori, trecuseră opt zile de când nu mai venise şi erau temeri că în clipa aceia se găsea în drum. Barca pe care trebuia să vie era „Didona", luntre excelentă pe timp liniştit, dar înaintând încet cu pânzele, ceia ce mărea şansele de captură, în cazul când ar fi fost urmărită.

Nemaiavând răbdare, Marc alergă la malul mării spre a-şi da personal seamă, din înălţime, de situaţie. Toată lumea

il urmă, afară de Bigelow, Peters şi Jones, cari trebuiau să păzească cu tunurile, intrarea Micului Golf. Cât timp colonii rămâneau în câmpie, nu puteau fi zăriţi de pe ocean. Insă nu mai aveau răbdare. In clipa în care micul grup a ajuns pe înălţime, flota inamică era vizibilă cu ochiul liber şi se zăreau trei coloane de pirogi, înaintând în ordine spre insulă, dar parcă fără a căuta un punct determinat.

Privind spre nord, Bob observă un punct alb şi admise că era o pânză. Luneta fu îndreptată în direcţia arătată. Nu mai încăpea îndoială: era „Didona", care se găsea la o distanţă de zece mile şi trebuia să ajungă în Micul Golf în cel mult două ore.

Poziţia devenea critică şi niciodată un consiliu n'a fost chemat să ia hotăriri mai repezi şi mai grave. Nu numai barca era ameninţată, dar cu ajutorul ei, putea fi descoperit Craterul, ceiace ar [illegible] dus probabil la distrugerea întregei colonii. Deoarece piroagele indigenilor mai aveau de vâslit o leghe până la insulă, Bob socoti că mai are vreme să iasă cu „Brigitta" în întâmpinarea „Didonei". Astfel, cele două bărci vor alerga una lângă alta până la căderea nopţii, când va fi posibilă ori reîntoarcerea la Crater, ori intrarea în Micul Golf. In lipsă de altceva mai bun, guvernatorul îşi dădu aprobarea, când întreg planul fu modificat, printr'o propunere, socotită nebunească în primul moment, dar care nu era lipsită de o bază serioasă de judecată. Uncus se oferi să ajungă în not la barca negresei, pentru a-i da de veste ce trebuia să facă.

După ce Marc, Heaton şi Brigitta manifestară temerile lor, dupăce Peters arătă, că de repetate ori Uncus străbătuse în not distanţa dintre mai multe insule şi că n'aveau de ce să se teamă, hotăriră să primească această propunere. Dar mai exista o dificultate. Omul de culoare nu ştia limba engleză şi odată ajuns la barcă, în ce chip oare se va înţelege cu Junona? Negresa putea crede că sălbatecul vrea s'o atace şi atunci îl va lovi cu lopeţile. Brigitta nu era de aceiaş

părere. Junona avea inimă prea bună spre a răni o ființă. Văzând un om în apă îi va da mai degrabă ajutor. Deaceia soția lui Marc scrise în grabă câteva rânduri negresei, care știa carte, sfătuind-o să aibă cea mai deplină încredere în Uncus și vestind-o de pericol. Astfel indigenul se îndreptă spre țărm, întovărășit de Marc, Peters și Peggy, primul pentru a-i da sfaturi, ceelalți pentru a-i servi de interpreți.

Tânărul fu repede gata. Își fixă biletul în părul bogat și aruncându-se în apă, începu să înoate cu ușurința unui pește. Peggy bătea din palme de bucurie; pe urmă alergă cu Peters la tunuri, unde era nevoe urgentă să stee de veghe. Marc se urcă spre Pisc pe scară.

Odată ajuns sus, guvernatorul își dădu seamă că se apropie clipa hotărâtoare. Luntrile se găseau la o mie metri de insulă și lopețile erau ușor vizibile, cum loveau în cadență valurile. Până atunci sălbatecii nu-u putut zări „Didona", care mai avea cinci mile până la extremitatea nordică a insulei, în vreme ce flota se găsea la aceiaș distanță spre sud, ceiace dădea cam zece mile depărtare între ele, cu toate că de sus, păreau la o lovitură de tun.

Uncus era pentru moment marele punct de atracție. Datorită seninătății atmosferice se zărea ca un punct negru pe suprafața mișcătoare a oceanului. Cu ajutorul lunetei era ușor să i se urmărească toate mișcările. Felul în care tăia valurile cele mai amenințătoare umplea toate inimile de admirație.

In timpul acesta Junona înainta plină de încredere. Uncus se apropie cu mult meșteșug de barcă și dintr'un salt ieși din apă, tocmai în clipa în care negresa îl zărise. Sărmana era gata să scoată un strigăt de groază, când Uncus se grăbi să-i arate scrisoarea, pronunțând cât mai curent cuvântul „Stăpâna". In vreme ce Junona citea cu aviditate, Uncus strânse pânza corăbiei Acesta era mijlocul cel mai sigur de a ascunde prezența bărcii miilor de ochi pătrunzători, cari depe luntrile inamice, s'ar fi îndreptat în acea parte a oceanului.

Deîndată ce Marc, văzu această manevră, strigă : „Totul este în regulă!“ şi scoborî repede Piscul, pentru a ajunge într'un punct, de unde era necesar să urmărească mişcările lui Waally şi ale flotei sale.

CAPITOLUL XVII

Bravi cavaleri, ridicaţi steagurile,
Iar voi, copilelor, aruncaţi flori,
Glasul tunarilor să rupă tăcerile,
Războinici, luptaţi din noapte în zori.
Macaulay

In ciuda iuţelei cu care Uncus executase cele hotărîte, trecuse destul timp dela prima apariţie a flotei, astfel că pirogele au ajuns sub stânci, când guvernatorul s'a apropiat de extremitatea coastei de Nord. Acest punct se găsea la vreo două mile de Micul golf şi bărcile indigenilor erau duse încă mai spre Sud, de curent. Câtă vreme această stare de lucruri se va menţine, colonii n'aveau a se teme, fiindcă ştiau că golful este singurul loc posibil de debarcare. Se dăduse ordin ca fiecare să rămână ascuns, lucru uşor de realizat în câmpie, fiindcă un brâu de arbori, înconjură coasta din toate părţile.

Flota lui Waally avea un aspect impunător. Luntrile erau spaţioase şi pline de războinici. Toate se vedeau bogat ornamentate. Pene şi drapele, simboluri de luptă şi zei, răsăreau la toate prorele, în vreme ce indigenii erau vopsiţi cu strălucitoare culori. Totuş în acţiunea lor, se întrevedea o anumită nehotărîre. Ei zăreau fumul vulcanic şi peretele de stâncă de netrecut, din faţa lor. Aici nu mai exista plajă ca pe insula Rancocus. Valurile se aruncau tumultuoase în

zidul de granit, inspirând îngrijorare chiar celui mai îndrăzneţ corăbier. Ignoranţi şi superstiţioşi, indigenii nu erau în stare să atribue aceste împrejurări, decât unor forţe supranaturale; şi Heaton era convins că Waally, după cât băgase de seamă, stătea la îndoială ce drum să apuce.

Auzind cum se desfăşoară lucrurile, guvernatorul propuse să se tragă o lovitură de tun, în nădejdea că zgomotul infernal şi mai ales ecoul, va contribui să alunge banda întreagă. Heaton avea unele îndoeli în această privinţă, socotind că Waally şi războinicii lui vor mai fi auzit salve de artilerie. Este drept că reflectarea sunetelor prin ecou, ascundea natura mugetului. După un schimb repede de păreri, hotărîră să pună planul în aplicare şi Betts, care ştia locurile cele mai potrivite, fu trimis la bateria superioară, pentru a trage o lovitură de tun, cât mai asurzitoare.

Efectul nu se lăsă aşteptat. In clipa în care Waally strânsese pe ceilalţi şefi în jurul luntrii sale pentru a se sfătui, un zgomot uriaş se ridică dintre stânci. Sălbatecii nu vedeau fumul, ascuns de arbori şi peretele de granit; deaceia mirarea lor se transformă într'o clipă, în groază de nedescris. Crezând că zeii regiunii îşi manifestă în acest chip mânia, toţi apucară lopeţile şi timp de o jumătate de oră vâslîră nebuneşte înapoi.

Până aici planul guvernatorului reuşise dincolo de toate aşteptările. Dacă putea să scape de sălbateci fără varsare de sânge, era un lucru minunat, fiindcă îl scârbea să tragă cu tunul în această hoardă primitivă. In vreme ce se felicita împreună cu Heaton de acest rezultat fericit, un trimis veni în goană din partea Brigittei, care rămăsese la postul de observaţie, pentru a vesti că „Didona" se îndrepta spre insulă şi era vizibilă în partea nordică. Se convenise să facă semne dacă intrarea în golf era liberă şi Brigitta întreba dacă momentul este bine ales. Guvernatorul socoti că da, deoarece sălbatecii îşi continuau fuga dezordonată şi semnalul fu executat.

Drept răspuns corabia ridică pânza. Era evident că Uncus ţinea acum bara de direcţie. Auzise şi el, desigur, lovitura de tun, care părea ieşită din stânci, dar îi atribuia originea, puterii pe care albii o aveau asupra acestor mase gigantice şi tremurând, îşi spunea că fenomenul se desfăşura în favoarea lor, ceiace-i dădu încredere să înainteze.

Venirea Junonei provocă o explozie de bucurie în mijlocul colonilor. Nici chiar retragerea duşmanilor nu le-a produs atâta satisfacţie. De oarece corabia n'a fost văzută, Marc bănuia că indigenii vor rămâne pentru multă vreme, dacă nu pentru totdeauna, cât mai departe, fiindcă vor crede că bubuitura, fumul vulcanului şi toate misterele acestor ţinuturi groaznice, se datoresc unor puteri supranaturale.

Uncus primi felicitări generale şi părea omul cel mai fericit. El rugă pe Peggy să arăte simţimintele pe care le avea. Ura pe Waally. Acest monstru i se părea cel mai groaznic tiran şi ar fi dorit mai bine moartea, decât să-i mai asculte ordinele. Junona arătă aceiaş stare de spirit şi simţi o profundă dragoste pentru Peggy. Această ură împotriva tiraniei este înăscută în om; dar trebue să ne ferim a confunda teroarea barbară cu restricţiile în societate, fără de care viaţa colectivă ar fi imposibilă.

Cât despre flotă, ea dispăruse către Sud-Vest, pe linia orizontului, fugind cu cea mai mare viteză. Waally avea unele îndoeli asupra fenomenului întâmplat, dar descurajarea generală, pe care nu era în stare s'o vindece, îl determină să dea semnalul de retragere.

Cu multă părere de rău renunţă guvernatorul la proectul său de a pune stăpânire pe insula Rancocus. Dacă Waally întemeia acolo o colonie, era imposibil ca mai devreme ori mai târziu, războiul să nu izbucnească între două aşezări atât de apropiate. Cu vremea sălbatecii îşi vor da seamă, în mijlocul dealurilor insulei Rancocus, de ceiace este ecoul şi atunci, prestigiul misterios al grupului de insule din jurul Craterului se va evapora. Intr'un cuvânt, părea probabil, că ostilităţile vor reîncepe în maximum şase luni, dacă

Waally îşi fixa reşedinţa atât de aproape. Deaceia Marc îşi puse întrebarea, dacă nu era bine să profite de acest prim succes, alungând sălbatecii, departe, în insulele lor? Posibilităţile au fost pe larg dezbătute de coloni şi discuţiile au fost mai vii, decât dacă s'ar fi tratat despre finanţe, abolitionism, schimb liber, sau antimasonerie. După cum se întâmplă totdeauna, soluţia au dat-o evenimentele, în vreme ce părerile antitetice nu duceau la nici un rezultat. In starea de slăbiciune a coloniei, nu se putea trece la ofensivă. Waally avea forţe prea mari la îndămână, ca să nu ţină cu succes piept unei duzine de inamici. Trebuiau mai întâi să aştepte, ca „Amicul Abraham" să deschidă glasul lui de tunet, în favoarea lor. Odată având corabia, Marc nu se temea că nu va reuşi să alunge pe Waally şi chiar să-l răstoarne, pentru a pune în loc pe Ooroony. Deaceia trebuia cât mai repede terminat şi lansat pe apă bricul. După o săptămână de deliberare, hotărîrea era luată: lucrul va fi reînceput cu toate puterile. In împrejurările actuale, trebuia lucrat cu multă prevedere. Nu se puteau trimite lucrători spre Crater, lipsindu-se Piscul de apărători, în cazul unei noi invazii. Pe de altă parte, nu se putea încerca o bătălie pe apă, cu „Neshamonia", „Didona", „Brigitta" şi „Maria".

Micul tun instalat pe puntea Yachtului nu era îndestulător să pună pe fugă indigenii, cari erau familiarizaţi cu armele de foc. Trebuia înainte de orice, să se termine bricul, fără de care restul flotei rămânea neputincioasă. Iată măsurile hotărîte de consiliu: Heaton va rămâne pe Pisc cu Peters şi Uncus pentru a păzi această importantă redută, în vreme ce Marc se va duce pe Crater cu restul coloniei. Bigelow va porni cu două zile înaintea tuturor, spre a termina unele lucrări grabnice.

Zece zile mai târziu după fuga lui Waally, Marc porni cu mica sa escadră, compusă din yacht, „Brigitta" şi „Maria". „Didona a rămas la Pisc pentru a sluji apărătorilor. Deoarece distanţa era prea mare spre a se stabili o comunicaţie

dela o insulă la alta cu ajutorul semnalizărilor, iată ce metodă a imaginat Marc, în loc.

Un pom singuratec stătea atât de sus aşezat, pe culmea Piscului, că devenea vizibil la o mare depărtare. Heaten trebuia să-l tae, de îndată ce va stabili, că Waally pune la cale un nou atac. Guvernatorul va trimite în fiecare dimineaţă o barcă în larg, pentru ca să se asigure că pomul a rămas în picioare.

Era o zi splendidă, zi în care climatul tropical exercită o magică influenţă asupra spiritelor şi numai lasă loc liber decât valului de fericire, care inundă inima omului. Brigita uitase toate supărările, zâmbia soţului ei şi făcea jucării copilului, parcă n'ar mai fi existat sălbateci. Micul grup era plin de hotărîre şi de bucurie, ca şi cum bricul care trebuia terminat le-ar fi adus pentru totdeauna stăpânirea.

Având un vânt favorabil, escadra ajunse după patru ore în canalul care duce spre domeniile guvernatorului. Câmpia prezenta un nou aspect, datorită muncii neîntrerupte a porcilor, care se înmulţiseră extraordinar.

Plantaţiile făcute de Socrate nu se dezvoltau mai puţin. In câţiva ani vor exista pretutindeni grupe de arbori, dând o umbră deasă. Marc observă că micii cocotieri plantaţi de el cu trei ani înainte, se ridicau acum la o înălţime de treizeci de picioare. Se ştie că acest arbore dă un fruct delicios, din coajă se fabrică vase, iar din filamentele lui, frânghii şi diverse împletituri; lemnul fiind bun la construcţie. Odată cu intrarea în port a grupului, viaţa activă a reînceput pe insulă. Bigelow, terminase misiunea lui şi o zi întreagă ajutând şi noii veniţi, bricul a fost gata. Hotărîră a doua zi să lanseze pe „Amicul Abraham". Marc se folosi de ultimele ore înaintea apusului, pentru a face cu soţia lui, pe „Brigitta", o plimbare în larg. Scopul călătoriei era să se asigure dacă arborele, care le va da semnalul, nu fusese tăiat. Constatând că totul este aşa cum dorea, întoarse barca şi reluă direcţia Craterului. Soarele apunea în clipa când

„Brigitta" intra în canal și Marc, cu un gest larg, arătă ființei iubite, noile domenii, turmele numeroase și toate amănuntele unei scene, care pentru ei prezenta un mare interes. Porcii dormeau în mare număr pe plajă și la zgomotul făcut de corabia care tăia valurile, săriră în sus și adulmecând aerul începură să alerge în toate direcțiile.

— Sărmanii, cât s'au speriat, exclamă Marc, râzând. Am vârît groaza în întreaga turmă.

— In întreaga turmă? Da de unde, iubite domnule guvernator, răspunse Brigitta. Privește colo, în celălalt capăt al câmpiei. Sunt o mulțime de porci cari n'au mișcat. Dacă ar porni ar fi un bal complect.

— Ce tot îmi spui, Brigitta? Cred că faci o confuzie.

— Da de unde. Ii văd foarte bine, la o milă distanță de noi, pe marginea apei, în celălalt canal.

— Mai întâi, nu există alt canal. Ceia ce-mi arăți este un mic golf dincolo de insula noastră. Pe urmă... dar... Dumnezeule! Brigitta, ceia ce-mi arăți tu, sunt sălbatecii! Nici o îndoială nu mai era posibilă. Se zăreau în depărtare capetele și umerii a vreo douăzeci de indieni, care aplecați, urmăreau mișcările bărcii. In apropiere văzură luntrile de război gata pregătite.

Descoperirea era excepțională! Marc nădăjduise că insulele Craterului vor rămâne multă vreme pentru sălbateci, pământuri necunoscute. Nu exista siguranță pentru coloni, decât în felul acesta. Forțele lor unite deabia ar fi fost în stare să opună rezistență războinicilor lui Wally, într'o fortăreață. Nu mai era nici o clipă de pierdut în chibzueli nefolositoare. Trebuiau luate măsuri repezi și hotărîtoare.

In primul rând Marc se gândi să-și anunțe tovarășii. Cum barca fusese zărită de indigeni, mai ales că pânzele erau întinse, hotărî să nu-și schimbe direcția. Craterul era în față, dar corabia și bricul, aflate cam la două mile de-

părtare, se desenau în lumina apusului, tot așa de bine. Vederea corăbiei putea produce asupra sălbatecilor două impresii, perfect antitetice: ori va trezi lăcomia lui Waally și-l va grăbi să încerce atacul, în nădejdea că va pune mâna pe o astfel de comoară, ori îl va intimida, făcându-l să bănuiască acolo existența unor puternice mijloace de apărare. Aceste idei se luptau în închipuirea lui Marc, în vreme ce intra în port.

Brigitta s'a purtat admirabil. O clipă simți cum o copleșește emoția, și își strânse instinctiv copilul la piept. Pe urmă regăsindu-și prezența de spirit, dovedi un curaj și o hotărîre, demnă de soția guvernatorului.

Trecuse o oră de când au zărit sălbatecii. Colonii părăseau lucrul, îndreptându-se spre cortul unde îi aștepta mâncarea, când Marc ancoră. In primul moment nu le strica cheful. Dimpotrivă, le vorbi glumeț, felicitându-i pentru frumoasele rezultate. Profitând de o clipă, chemă pe Betts laoparte și-i povesti în câteva cuvinte întâmplarea. Betts rămase de ghiață. Ca și guvernatorul, el credea că insula Craterului reprezenta cel mai ascuns punct al globului și nu i-a trecut vreodată prin minte, că din această parte ar putea să vină pericolul. Dar își reveni repede, deoarece era nevoe de multă prezență de spirit în astfel de momente și conversația urmă grăbită:

— Va să zică, șerpii se vor târî să ne atace, chiar în noaptea aceasta, spuse Bob furios?

— Nu cred, răspunse Marc. Canalul pe unde au apucat nu-i va aduce la noi și vor trebui să se reintoarcă de mai multe ori. Lucrul acesta este imposibil de făcut în timpul nopții. Odată intrați în labirintul canalelor nu vor mai ști pe unde să apuce. Deaceia dragă Bob, fii pe pace! Nu avem ce să ne temem până mâine dimineață.

— Ce nenorocire, totuș, că au descoperit Craterul!

— Da, este o mare nenorocire și trebue să mărturisim,

că nu eram de loc pregătiți. Dar nu avem ce face, Bob. Datoria, mai presus de orice, iată singura noastră lege. Norocul nu ne-a părăsit, prietene, în împrejurări mult mai critice, de ce ar face-o acum ? Noi n'am avut soarta celorlalți tovarăși.

— Apropos de tovarăși, domnule Marc, trebue să vă spun ce-am aflat dela Jones, care a trăit mulți ani între sălbateci, de când prietenul lui s'a căsătorit cu Peggy. Jones susține, că acum trei ani, după cât își aduce aminte, o șalupă a ancorat în Țara lui Waally, aducând șapte oameni. Cine erau ? iată un lucru pe care Jones nu-l știe, fiindcă nu i-a văzut. Waally i-a pus la munci foarte grele, din zori în noapte. Totuș a mai aflat despre ei unele amănunte.

— Cum ar fi posibil, oamenii aceia să fi fost tovarășii noștri ? Parcă nu-mi vine să cred!

— Dimpotrivă, domnule Marc, sunt convins. Sălbatecii i-au spus lui Jones că barca avea o pasăre pictată ; ori șalupa, dacă vă amintiți, purta pe margină un vultur cu aripele deschise. Altceva! Mai spuneau, că unul dintre străini avea un semn roșu pe față și socot că n'ați uitat, că Bill Brown purta pe figură o rană veche. Nici o îndoială domnule Woolston; unii dintre camarazii noștri trăesc.

Această veste neașteptată schimbă puțin cursul gândurilor lui Marc. El chemă pe Jones, îi puse felurite întrebări și văzu că Bob avea dreptate. Străinii erau ținuți pe o insulă unde Jones n'a fost niciodată. Jumătate dintre ei muriseră pe drum, ne mai având merinde. Ceelalți căzuseră în mâna lui Waally. Erau naufragiații unei corăbii, lovită departe de stânci. Omul cu rana în obraz era meșter la construit corăbii și amănuntul coincidea. Brown, cel cu cicatricea era dulgerul depe „Rancocus".

Astfel se confirma presupunerea, că o parte dintre nenorociții lor tovarăși, au căzut în mâinele brutei de Waally, care amenință acum cu distrugerea, întreaga colonie. Nu mai era însă timp să se continue ancheta. Imprejurări hotărîtoare atrăgeau în altă direcție, întreaga atenție a guvernatorului.

CAPITOLUL XVIII.

Dumnezeu te-a făurit pentru
mine, câmpie!
Asemeni copilului cuminte,
câmpie a tăcerilor!

Wilson

Când guvernatorul a povestit tovarăşilor săi vestea gravă despre venirea salbatecilor pe grupul lor de insule, panica i-a cuprins pe toţi. Dar după câteva minute, recăpătându-şi încrederea, au fost în stare să ia măsurile necesare, pentru siguranţa lor imediată.

Deoarece Craterul fusese fortificat cu grijă, el înfăţişa o adevărată citadelă. Unii şi-au dat părerea că de pe corabie apărarea ar fi mai uşoară. Dar Marc nu se putea hotărî să părăsească atâtea bogăţii. Un tun a fost aşezat pentru a apăra intrarea Craterului. Alte două tunuri se găseau pe culmi, îndreptate cu meşteşug în baterie. Restul tunurilor, erau împărţite pe „Abraham" şi pe vechea corabie. Deasemenea nu trebuia uitat amănuntul preţios, că pereţii Craterului nu se puteau escalada fără scări, ceiace pentru sălbateci constituia un obstacol de netrecut.

Marc îşi împărţi prudent forţele garnizoanei pentru noapte. Brigitta rămase în cabina lui „Rancocus", iar pe punte făceau de strajă Bigelow, Socrate şi familiile lor. Betts luă

comanda Craterului, având pe Jones ca locotenent. Garnizoanele erau mici, trebue s'o recunoaştem, dar fortăreţele erau puternice. In plus, duşmanii nu cunoşteau aproape de loc uzul armelor de foc. La orele nouă totul era în ordine, iar femeile şi copiii stăteau culcaţi în paturi, cu singura precauţie, că au rămas îmbrăcaţi.

Marc şi Betts au convenit să se întâlnească lângă bric, ori de câte ori funcţiunile lor de răspundere nu-i vor chema în altă parte.

Cum Craterul rămăsese în realitate o insulă, ei ştiau că nici un duşman nu va putea veni decât depe mare, sau depe puntea de care am mai vorbit şi care se găsea în apropierea izvorului. Acest gând le dădea o anumită siguranţă şi Marc îşi convinse tovarăşul, că era imposibil corăbiile să vină mai devreme de câteva ore. Cu toate acestea nici unul nu se gândea să doarmă. Le-ar fi fost imposibil să rămână în hamacuri. De aceia au preferat să-şi ţină tovărăşie unul altuia, stând cu urechile aţintite şi împărtăşindu-şi gândurile.

— Cred, domnule, că suntem cam puţini pentru a primi cum se cuvine bestiile acestea de indigeni, spuse Betts, răspunzând unei observaţii a guvernatorului. Am numărat, data trecută, o sută trei piroge şi fiecare dintre ele nu avea mai puţin de patru oameni, fără a vorbi de luntrile mari, care aveau câte cincizeci de războinici. Socot, după mine, domnule Marc, să fi fost o mie două sute, până la o mie cinci sute de luptători.

— La fel cred şi eu, Bob, dar chiar de vor fi cinsprezece mii îi vom sili să se lupte, fiindcă aceasta este pentru noi singura posibilitate de salvare.

— Da, da, domnule, să ne batem şi mai ales să-i batem, răspunse Betts, scuipând departe în felul marinarilor. Dacă vom fi învinşi să nu se spună, că lucrul s'a petrecut fără de luptă glorioasă. Cum s'au schimbat stâncile acestea

şi cum se schimbă vremurile ! Ieri pacea, azi războiul ! Odinioară liniştea deplină şi acum ameninţarea cea mai directă.

— Acum avem soţiile cu noi. Cred că îţi dai seamă de importanţa acestui amănunt, Bob. Cât ne-am străduit până am ajuns la acest minunat rezultat.

— Desigur, domnule, femeile sunt îngeri scoboriţi din cer şi...

— Hei ! Cine-i pe vapor ? răsună o voace marinărească. în tăcerea nopţii.

Strigătul venea din direcţia insulei vecine, din locul unde cele două maluri erau legate printr'o punte.

— Dumnezeule ! exclamă Betts, oare ce înseamnă asta guvernatorule ?

— Cunosc vocea, spuse repede Marc. Hei ! Cine strigă „Rancocus"-ul ?

— Această corabie este „Rancocus" ? reluă vocea.

— „Rancocus" în persoană. Dar tu, nu eşti cumva Bill Brown, dulgherul nostru ?

— Chiar el. Dumnezeu să vă binecuvinteze domnule Woolston, vă recunosc glasul. Sunt Bill, încântat de a vă găsi aici. Bănuiam pe jumătate adevărul când am zărit catargurile corăbiei şi cu toate acestea ieri, nu mai nădăjduiam să revăd vreodată „Rancocus"-ul. Cum aş face să trec prin strâmtoarea asta, domnule ?

— Eşti singur Bill, ori ai tovarăşi ?

— Suntem doi, domnule, Jim Wattles şi cu mine. Nouă dintre noi s'au salvat pe şalupă ; Willson şi supraveghetorul au murit înainte să fi atins uscatul şi am rămas în viaţă şapte, dintre care doi, aici de faţă.

— Nu aveţi poate, vreun indigen cu voi ?

— Niciunul, domnule. De două ore le-am spus pe faţă ce gândim. Cum am zărit catargurile corăbiei, ne-am hotărît să fugim cât mai repede. Incă odată, domnule Woolston, n'avea frică pentru noaptea asta. Ei sunt cu mile şi mile de-

parte de aici, prinşi în vârtejul unor curenţi, de unde nu vor scăpa uşor. Poate, mâine dimineaţă o să-i vedeţi. Jim şi cu mine ne-am strecurat din bandă, cârmind în direcţia aceasta. Pe urmă am stat cu grijă ascunşi şi însfârşit iată-ne. Acum, luaţi-ne pe puntea corăbiei, domnule Woolston, dacă vă este milă de doi sărmani camarazi în nenorocire.

Acesta a fost ciudatul dialog care a urmat, după strigătul neaşteptat al marinarului şi care a schimbat radical faţa lucrurilor pe Crater. Cum Brown era om care merita să fie crezut pe cuvânt, Marc îi arătă unde se află puntea şi îi ieşi în întâmpinare cu Betts.

Cei doi marinari regăsiţi, de pe „Rancocus", erau singuri. Ei procedaseră cu o perfectă bună credinţă faţă de vechiul lor ofiţer, care-i conduse la cort, le dădu de mâncare şi băutură şi le ceru să povestească ce s'a întâmplat. Povestirea lui Jones făcută tot în ziua aceia, se dovedi perfect exactă. Când şalupa părăsise corabia, fusese târîtă de vânt şi după ce trecu aproape de Crater ; oamenii de pe ea zăriseră insula vecină, dar n'au reuşit să se apropie. Hillson se interesa doar, ca şalupa să nu se răstoarne, ne mai gândindu-se la altceva. Toată lumea credea că „Rancocus"-ul este definitiv pierdut şi nu s'au mai silit să se reîntoarcă. De oarece nici o insulă nu se arăta la orizont, Hillson porni spre Vest, sperând să întâlnească pământ, pentru a ancora. Proviziile şi apa s'au terminat repede şi atunci au început scenele groaznice, cari uneori se petrec în largul mării. Hillson a fost prima victimă, deoarece organismul său alcoolizat nu avea putere să reziste. Şapte oameni mai trăiau, când şalupa a ajuns la o insulă, din grupul lui Waally, despre care am vorbt. Naufragiaţii căzură în mâinele acestui şef crud şi războinic. Waally îi tratâ asemenea sclavilor şi le făgădui o uşurare a situaţiei, dacă îl vor asculta orbeşte. Brown, în calitatea lui de dulgher deveni favoritul şefului, care-l utiliză la construirea unei piroge, cu ajutorul căreia nădăjduia să-şi desvolte cuceririle. Marinarii au fost închişi pe o

insulă mică şi păziţi asemenea unei comori. Orice mijloc de comunicaţie cu albii aflaţi în vecinătate, le-a fost interzis. Deaceia, în vreme ce Bob stătuse aproape două luni cu Ooroony, iar Heaton cu tovarăşii lui la fel, aceşti nenorociţi n'au avut posibilitatea să comunice cu ei. Această barbarie rezultă din starea de război existentă între cei doi şefi; Ooroony era atunci mai puternic, dar Waally nădăjduia, cu ajutorul prizonierilor, să-şi mărească flota şi să învingă definitiv pe rivalul său.

Insfârşit Waally a pornit în călătorie, când s'a arătat cu forţe aşa de impunătoare sub zidurile Piscului. In ultima vreme Brown câştigase atât de complect favoarea şefului, că acesta îi dădu voe să-l întovărăşească, şi Watlles fu luat pe bord, ca tovarăş al dulgherului. Ceilalţi cinci au rămas pentruca să termine o luntre, la care se lucra de multă vreme şi care trebuia să fie neînvinsa corabie de luptă a sălbaticilor. Brown şi Wattles erau pe puntea corabiei lui Waally, când se auzi formidabilul ecou, care înnebuni de groază pe toţi indigenii. Tot gândindu-se asupra fenomenului, Brown ajunse la concluzia, că albii, care deţineau insula, au tras o lovitură de tun, repetată în zeci de ecouri. Cum toată dragostea lui Brown era pentru acest popor necunoscut, de aceiaşi culoare cu el, îşi păstră descoperirea şi se hotărî să conducă pe Waally într'o direcţie opusă, faţă de aceia a stâncilor unde se pierduse „Rancocus".

Bill Brown era un om inteligent. Işi amintea bine drumul urmat de şalupă şi avea noţiunea distanţelor. După socotelile lui, Craterul nu era prea departe de Pisc, spre Nord şi din vârful insulei Rancocus, văzu, ori crezu că vede pământ, în această parte a oceanului. Ii veni atunci ideia să încerce o fugă spre Crater, unde desigur mai există fiinţa care l-ar putea ajuta. Waally ascultă o parte din explicaţiile lui Brown şi întreaga flotă porni a doua zi, în căutarea co-

morilor. Ajunseră repede în faţa Piscului. Brown puse atunci bara în direcţia Nord-Est, manevră care după douăzeci şi patru de ore îi descoperi prezenţa Craterului. Stânca părea fără importanţă, dar Waally nădăjduia mai mult. Acum sfaturile lui Brown erau socotite adevărate oracole şi comenzile lui erau urmate orbeşte. C. Columb a fost desigur un personagiu important la curtea lui Ferdinand şi a Isabelei; dar Bill Brown nu se arăta mai prejos la curtea sălbatecului Waally.

Sărmanul Bill care crezuse că va găsi acolo sfărmături de corabie pentru a-şi mai îmbuna stăpânul, propuse ca două pirogi să se desprindă din grup pentru a explora ţărmul. Restul flotei rămase într'un golf, lângă un izvor de apă dulce. Oamenii acestui grup au fost acei cari au alarmat pe guvernator. Bill descoperi atunci şi corabia mică, dar şi pe cea mare. Waally trase concluzia că acolo se găseau pământurile pe cari Heaton şi tovarăşii lui le căutau cu nerăbdare. Acolo se găseau, desigur şi vacile colonilor, care în ochii lui valorau o avere. Ooroony a avut slăbiciunea să dea voe unor străini, cu obiecte atât de preţioase, să-i străbată insulele: dar el, Waally, nu va imita o clipă asemenea nebunie. Brown socoti îndată că albii pe care îi căuta se găseau acolo, mai ales prezenţa corăbiei devenea o dovadă indiscutabilă. Poate erau pescuitori de perle cari aprovizionau pieţele din Canton. Poate erau coloni necunoscuţi. Insă o clipă nu-i veni în minte lui Bill că acele catarguri pe cari le vedea înălţându-se, erau cele depe „Rancocus", socotit de mult sfărmat. Bănuind că albii sunt anglo-saxoni, creştini ca şi ei, cei doi marinari se hotărîră să fugă şi să se unească grupului din Canton.

Ei credeau că vor găsi o corabie înarmată, echipată şi gata să pornească în larg, dacă pericolul s'ar fi dovedit prea grav.

Libertatea are un farmec deosebit pentru orice ființă omenească și ca doi lupi de mare, care și-au petrecut trei ani din viață, într'o sclavie umilitoare, iubeau mai bine să lopăteze pe galere, decât să se mai reîntoarcă la Waally. Fuga a fost ușoară, la adăpostul întunericului și Brown și Wattles au ajuns cu bine, până la Marc și Bob.

Acestea erau explicațiile celor doi marinari, lăcute vechiului lor ofițer. In schimb, guvernatorul le-a lămurit pe scurt, felul în care corabia a fost salvată, cât și istoria întregei colonii. După ce schimbul de vederi s'a terminat au ținut sfat, asupra măsurilor de luat. Brown și tovarășul său cu toată bucuria revederii, erau dezamăgiți că n'au găsit o corabie gata de plecare, cum se așteptau. Acum regretau fuga, fiindcă dacă ar fi ramas cu Waally, reușeau să aducă mult mai mari servicii amicilor lor, decât așa. Dar repede, și-au schimbat gândul, dându-și seamă că uniți, își vor comunica umăr la umăr sfaturile și impresiile frățești.

Guvernatorul și Bob își dădură seamă din povestirea lui Brown, că Waally era un excepțional șef militar, plin de îndrăzneală și de șiretenie. Brown spuse lui Marc că numărul războinicilor nu trecea de șase sute. Confuziunea evaluării provenea, din pricina marelui număr de femei, adușe de sălbateci. Waally de asemenea avea arme de foc și anume vre'o douăsprezece muschete vechi și chiar un tun de patru centimetri, cu trei proectile drept muniție. Aceste trei bombe au servit în războiul contra lui Ooroony și după'ce erau trase, sălbatecii alergau zile întregi să le regăsească, spre a le depozita iar în magazia șefului. Brown n'ar fi putut spune dacă aceste ghiulele provocau pagube mari, deoarece tirul se făcea la întâmplare și la distanțe enorme. Insă groaznice erau lăncile și măciucile, pe cari insularii le mânuiau cu o siguranță deosebită și mai trebuia ținut încă socoteală de marea disproporție numerică.

Când Brown auzi că bricul era gata spre a fi lansat,

rugă pe guveruator să-i permită să lucreze cu Bigelow, pentru a-l pune imediat pe valuri. Existau pe el tot ceia ce era necesar unei lungi călătorii, chiar şi rezerva de apă dulce. S'au luat măsurile să fie lansat cu pânzele întinse, fiindcă odată pe apă, bricul devenea un puternic auxiliar al apărării. In cel mai rău caz puteau fugi pe puntea lui şi străbătând canalul să ajungă în larg. Acolo, Waally nu-i va mai putea urmări şi vor acţiona potrivit împrejurărilor.

Woolston vedea lucrurile altfel. Iubea Craterul, acest colţ pământesc unde a suferit, unde şi-a regăsit prietenii şi ideia să-l părăsească i se părea absurdă. Corabia, vechiul „Rancocus" era deasemenea preţioasă. Pe puntea ei se căsătorise, acolo i se născuse fiica şi desigur sălbatecii îi vor da foc, pentru a extrage metalul garniturilor. Niciodată nu va ceda el fără luptă aceste bogăţii. Marc socoti că nu poate câştiga nimic, lipsindu-şi oamenii de binefacerile somnului.

Din zori de zi, Bigelow se va duce să lucreze la bric. Nu era bine să înceapă activitatea în plină noapte. Lansarea unei corăbii nu se face la întâmplare şi în întuneric un accident nu-i exclus. După ce şi-au luat toate măsurile de pază, barbaţii s'au dus să se odihnească, lăsând o femee pe Crater şi o alta pe punte.

In zorii zilei toţi erau sculaţi. Nici un accident nu se întâmplase în timpul nopţii şi lucru excepţional, sentinelele femenine n'au dat alarme false. Deîndată ce depe culme, guvernatorul s'a asigurat că nu există urmă de Waally, măsurile au fost luate pentru lansarea bricului „Abraham". Două ore de muncă s'au dovedit îndestulătoare deoarece fiecare şi-a făcut datoria în grabă, dar bine.

Femeile au pregătit dejunul; altele au dus muniţia lângă tunuri, în timp ce Bob le încarca unul după altul. Ceilalţi duceau obiectele de valoare pe bord şi în Crater.

Controlând din nou fortificaţia, guvernatorul a hotărît să se fixeze o poartă, care să închidă bine de tot intrarea în

Crater. Frânghii au mai fost întinse în jur, pentru a împedeca pe insularii din Fije, să înainteze repede. Când întreaga colonie s'a aşezat la masă, bricul nu plutea încă, dar o simplă lovitură ar fi fost îndestulătoare. Marc anunţă atunci, că nu există nici un motiv de grabă, că luntrile duşmanilor nu se vedeau şi că se va proceda, păstrându-se o perfectă ordine.

Această siguranţă era să devină fatală întregei colonii. Bărbaţii mâncau sub cort, lângă şantier, femeile făceau la fel în altă parte. Câţiva se găseau pe punte şi pe Crater. Ne amintim că locul unde fusese aşezat cortul nu era departe de izvor şi de puntea legând Craterul cu o insulă vastă. Acolo îşi duceau şi porcii viaţa. Puntea era formată din două scânduri lungi, trecerea neavând decât cincizeci, până la şaizeci de picioare lărgime.

Guvernatorul lua rar masa cu ceilalţi. El cunoştea prea bine natura omenească, pentruca să-şi dea seamă că ideia de autoritate interzice o prea mare familiaritate. In ziua aceia dejunase ca de obicei în cabina lui „Rancocus". Acum se scobora spre cort, pentru a veghia ca tovarăşii lui să-şi reia lucrul. Deabia dăduse ordinile necesare, când răcnete groaznice, cutremurară stâncile. O bandă de sălbatici ieşind de după o colină se năpustea împotriva Craterului.

Guvernatorul îşi păstră întreg sângele rece şi dădu ordinele repede şi clar. Chemând pe Bigelow şi pe Jones le porunci să tragă puntea, lucru uşor, datorită roţilor aşezate în acest scop. Puntea odată trasă, colonii aveau un braţ de mare între ei şi insulari. Războinicii lui Waally nu bănuiau existenţa canalului. Ei se aruncau în direcţia şantierului siguri de rezultat. Mirarea lor dădu loc la noi strigăte sălbatece, când se văzură despărţiţi de albi în felul acesta. Natural, căutară punctul de legătură între insulă şi Crater, dar scândurile erau luate acum şi comunicaţia întreruptă. Atunci Waally trase o salvă cu toate armele lui de foc şi cu tunul instalat pe piroga unde se găsea. Această salvă nu provocă

nici o pagubă, decât zgomot violent. Ori zgomotul era mult pentru concepţia salbatecilor.

Venise rândul colonilor. Dela prima alarmă toată lumea alergă la tunuri şi într'o clipă, bărbaţi şi femei se găseau la posturi. Pe pupa corăbiei fusese instalată o caronadă, care ţintea locul punţei ridicate. Distanţa este adevărat, era aproape de o milă, dar Bob înălţase tunul, aşa încât loviturile să cadă potrivit. Celelalte caronade fură ţintite astfel, încât se mătura partea cea mai apropiată din Parcul Porcilor, unde se găseau numeroşi duşmani. Waally se afla în fruntea trupelor sale şi tocmai dădea ordine unui detaşament să treacă înot canalul, aceasta fiind ultima nădejde care-i rămânea. Nu mai era vreme de pierdut. Junona, ca o adevărată eroină, stătea lângă tunul dela pupă, iar Didona era pe Crater, fiecare dintre ele învârtind câte o torţă aprinsă. Guvernatorul dădu celei din urmă semnalul convenit, torţa se aplecă şi lovitura cu sute de schije, lovi doisprezece indieni. Trei au fost ucişi, ceilalţi au căpătat răni grave. Intr'o clipă, un şef tânăr se aruncă în not cu ţipete sălbatice şi fu urmat de o sută de sălbateci. Marc făcu semn Junonei şi instantaneu o lovitură şi mai groaznică porni, care seceră complect rândurile atacatorilor, dintre care numai vreo zece au rămas teferi. Waally îşi dădu seamă că situaţia este gravă şi sforţările făcute pentru a recâştiga terenul pierdut s'au dovedit demne de un şef cu reputaţie. La un semn al acestuia, o mulţime de înotători se aruncară în apă, în vreme ce-i încuraja cu gestul şi glasul.

Jones şi Bigelow se găseau pe puntea lui „Abraham", unde două caronade îşi arătau ţevile, formând o baterie în spatele bricului, orânduită acolo pentru a lovi în plin Parcul Porcilor. Cât despre Marc, întovărăşit de Brown şi Wattles, amândoi înarmaţi până în dinţi, constituia corpul de rezervă, care trebuia să intervină repede, unde era mai multă nevoe.

În clipa aceea grea, o idee strălucită îi veni în minte tânărului guvernator. Bricul putea fi lansat.. Marc şi cu Brown se apropiară.

— Pune jos armele Brown, îi strigă guvernatorul, şi dă lovitura de graţie. Atenţiune, pe punte, lansăm bricul.

Deabia terminase de spus, când bricul porni la vale. Toţi colonii scoteau strigăte de victorie şi „Abraham" se năpusti, asemenea unui berbece imens, în mijlocul înotătorilor îngroziţi. In vremea aceasta, Bigelow şi Jones dădură foc caronadelor şi întreg basinul se umplu de spuma provocată, prin miile de schije. Aceste mijloace combinate de atac, erau mai mult decât ar fi trebuit pentru sălbateci.

Infrângerea lui Waally s'a dovedit complectă. Indigenii au rupt-o imediat de fugă spre locul, unde-i aşteptau bărcile, în vreme ce înotătorii se salvau cum reuşeau mai bine.

Colonii n'aveau o clipă de pierdut. „Abraham" fu tras la mal cu un cablu, după cum se obişnueşte, şi Marc, Brown şi Wattles se urcară pe punte. Cu un echipagiu de cinci oameni manevra acum era uşoară. Bob fu lăsat să comande pe Crater, având restul colonilor. Potrivirâ după vânt pânzele şi porniră repede. Insula mâlului fu ocolită şi „Abraham" se îndreptă spre locul unde Waally îşi adunase forţele. Acolo exista o trecere, largă de un sfert de milă, unde manevrară cu succes, apropiindu-se cu încetul, încărcând şi descărcând mereu tunurile şi aruncând o spaimă de moarte în rândurile indigenilor. Intreaga autoritate a lui Waally nu mai folosea la nimic. Sălbatecii pe bărci lopătau nebuneşte şi la întâmplare, silindu-se să fugă din faţa unui duşman, pe care-l socoteau titanic şi dornic să-i ucidă până la unul. Nici odată o luptă nu s'a terminat într'un chip mai neîndoelnic.

Guvernatorul era neîmblânzit la faptă, dar nu avea intenţia să nimicească total pe sălbateci, după cum credeau indigenii. Ajuns în mijlocul mării, Waally socoti că urmărirea va fi oprită, dar deabia acolo ea începu cu adevărat.

Aruncându-se împotriva a trei bărci, Marc luă una prizonieră. Între sălbateci se găsea un tânăr războinic pe care Bill, Brown şi Wattles l-au recunoscut, fiul favorit al şefului. Captura era bună şi Marc se hotărî să profite. Alese pe unul dintre prizonieri şi-l trimise purtător al unei ramure de palmier la Waally, cu propuneri de schimb. După oarecare ezitare, dragostea părintească învingând, Marc văzu urcându-se pe puntea bricului, fără arme, chiar pe groaznicul şef în persoană. Sălbatecul era şiret şi inteligent. El oferi multe lucruri pentru fiul său, dar Marc nu ceru altceva decât pe cei cinci marinari prizonieri. Dacă nu, va reîncepe ostilităţile.

După două ore de luptă interioară Waally consimţi şi un tratat a fost încheiat în următoarele condiţii: Bricul va merge cu flota până la grupul insulelor Betto. Acolo cei cinci marinari vor fi aduşi, iar Waally rămas până la urmă pe puntea corăbiei îşi va primi fiul. Între timp, Bob îngrijorat se apropiase cu „Neshamony" de „Abraham" şi Marc îi comunică toate cele hotărîte, trimeţându-l înapoi să anunţe despre rezultat, pe colonii de pe Crater. Waally ar fi vrut să-l aibă acum aliat pe Marc, împotriva lui Ooroony, dar el refuză cu indignare. În această stare de spirit guvernatorul porni spre nord-vest, urmat de flota indigenilor.

CAPITOLUL XIX.

Adio! Pentruce cuvântul ne'nspăimântă?
Şi ochii tăi frumoşi se umplu de lacrimi?
Durerea şi fericirea dispar repede!
Nădejdea, mereu, ne promite întoarcerea.

Bernard Barton

„Abraham" pluti cu puţine pânze întinse şi aproape trei zile navigă, mai înainte de a ajunge în faţa insulelor lui Waally. Acolo, se opri în larg, în vreme ce luntrile intrară în porturile respective. A doua zi Waally reveni, aducând pe Dickinson, Harris, Johnson, Edwards şi Bright, cei cinci marinari de pe „Rancocus", pe cari de vreme îndelungată îi ţinea prizonieri.

Sălbatecul dădea cu greu drumul pradei; dar ambiţia fu învinsă de sentimentul patern. Cât despre mateloţi, nimeni n'ar mai fi în stare să descrie bucuria lor. Erau fericiţi, nu numai că li se reda libertatea, dar mai ales fiindcă au căzut în mânile unui astfel de salvator. Prin creşterea echipagiului, bricul devenea o forţă în această parte a lumii. Cu doisprezece oameni, puternici, curajoşi şi plini de sănătate, cu două caronade şi un tun de şase, guvernatorul socoti că va fi în stare să stabilească importante legături politice cu vecinii săi. Waally gândea la fel, fiindcă făcu noi sforţări spre a obţine prin tratat o clauză, care-i va da sprijinul colonilor împotriva lui Ooroony, ca să poată păstra singur, supre-

maţia teritoriilor. Woolston îl întrebă pe Waally, ce îi poate oferi în schimb, pentru a face o asemenea politică? Şiretul sălbatec, cu mult sânge rece ripostă, că-i acordă insula Rancocus. Guvernatorul mulţumi puternicului său prieten pentru dar şi-i răspunse că insula îi aparţine de mult. Dacă Waally va mai îndrăzni să se apropie de ea, îl va pedepsi crunt şi-l va ataca chiar în posesiunile sale. Discuţiunea deveni violentă şi Waally trecu la ameninţări, dar Marc îl poĭti să părăsească bricul fără prea multe formalităţi.

După aceia se gândi la ceia ce avea de făcut. Jones cunoştea bine pe Ooroony, lângă care trăise până la victoria lui Waally; guvernatorul îl alese şi-l trimise să-l caute, urcându-l într'una din bărcile sălbatecilor. Tunurile depe „Abraham" apărară luntrea până când ajunse la ţărm şi şase ore mai târziu, Marc avu plăcerea să primească pe bric, pe bunul, cinstitul şi generosul Ooroony. Şeful suferise mult şi avusese pierderi grele în timpul ultimilor doi ani. Marc îi mulţumi pentru marea lui bunătate arătată faţă de coloni, şi-i făgădui întreg sprijinul împotriva duşmanului său. Ooroony vărsă lacrimi de bucurie, văzând că acţiunile sale bune, erau apreciate şi recompensate.

Există o problemă veche, care mulţi ani a preocupat pe moralişti. Aceia de a şti dacă binele şi răul primesc chiar în această lume răsplata ori pedeapsa meritată. Ar fi periculos să afirmăm, ori să negam faptul. In loc să legăm orice speranţă şi orice teamă de viaţa de dincolo, nu-i oare mult mai bine, să ne purtăm ca nişte buni creştini în viaţa prezentă?

Intreg echipagiul depe „Abraham" auzise vorbindu-se despre Ooroony şi minunatele sale calităţi. Bunătatea lui era cauza nenorocirilor cari l-au lovit. Dacă pedepsea mai demult pe Waally după cum merita, când deţinea puterea, acest şef ucigaş, născut tributar al său, n'ar mai fi avut posibilitatea să se ridice şi să-l ameninţe cu nimicirea. Deaceia

toţi marinarii îi strângeau cu dragoste mâna lui Ooroony şi-i făgăduiau un concurs nelimitat, împotriva inamicului comun. După această scenă duioasă, Marc ţinu sfat pe dunetă. Acolo discutară despre raporturile existente între insule şi despre nevoile şi pericolele cari ameninţau pe Ooroony.

In sânul naţiunilor civilizate, ca şi în insulele îndepărtate şi sălbatice, ascendenţa răului se datoreşte mai mult activităţii îndrăzneţe a câtorva instigatori, decât dorinţei maselor. Indigenii preferau caracterul şefului lor loial şi generos, violenţei şi exagerărilor războinice ale celui care voia să-i ia locul şi mulţi se căiau amar de greşala făptuită. Exista cu deosebire o insulă, care putea fi privită drept sediul autorităţii, faţă de întregul grup. Ooroony se născuse acolo, trăise acolo multă vreme cu familia sa şi fusese alungat de Waally, care se instalase şef, în ciuda dezgustului general provocat în rândurile populaţiei. Dacă Ooroony redevenea conducătorul acestei insule, lovitura era îndestulătoare pentru a se restabili echilibrul între cei doi şefi şi războiul putea reîncepe cu şanse egale. Acţiunea era posibilă cu ajutorul bricului şi efectul moral al unei astfel de alianţe, va asigura supremaţia lui Ooroony, câtă vreme se va bucura de protecţia colonilor din insulă.

Astfel un mic bastiment de o sută tone, cu un echipagiu de doisprezece oameni şi cu trei tunuri, era mai mult decât îndestulător, spre a reda un şef poporului său şi spre a răsturna un altul ai cărui tovarăşi se numărau cu miile. Marc voia pe cât posibil să restrângă vărsarea de sânge şi când ştiu bine cum stau lucrurile, procedă cu multă prudenţă.

Primul lucru pe care l-a făcut a fost să ducă bricul la o lovitură de tun distanţă de fortăreaţa lui Waally. Acolo stăteau şefii şi o parte dintre partizanii lor; nemernici, care de frică prădau insula, după bunul plac al stăpânilor. Cetatea fu somată să se predea, iar comandantul ei primi ordin să părăsească insula. Răspunsul a fost negativ. Atunci începură

ostilităţile. Ooroony debarcă în persoană şi fu primit cu bucurie de toţi prietenii din insulă, cari ajutaţi de artileria bricului luară armele ca un singur om şi constituiră o armată, în stare să arunce în ocean toată banda lui Waally. Asediaţii s'au apărat cu îndârjire până când Marc lăsă să vorbească tunul de şase. Şrapnelele au sfarmat pereţii exteriori şi fără a râni pe nimeni, au făcut un zgomot atât de infernal, încât comandantul a ridicat ramura de palmier a supunerii. Această cucerire fără vărsare de sânge a provocat revoluţia în majoritatea micilor insule şi în patruzeci şi opt de ore, Ooroony s'a găsit în situaţia de şef necontestat, aşa cum îl găsise Bob Betts când a venit pe şalupa „Neshamony". Waally încercă să dea evenimentelor cea mai bună întorsătură; deaceia îşi recunoscu crimele public, obţinu iertarea şi plăti tribut. Efectul acestei supuneri a fost deosebit. Ooroony deveni mai puternic decât oricând şi nădăjduia să rămână astfel până la sfârşitul zilelor sale. Totul se termină în mai puţin de o săptămână dela încercarea de invazie a Craterului.

Guvernatorul dorea mult să curme neliniştea celor rămaşi acasă, spre a mai primi invitaţia unei îndelungate şederi în insule. Constatând că lemnul de santal, rar pe insula Rancocus se găseşte din belşug aici, încheie un tratat, potrivit căruia sălbatecii urmau să taie şi să clădească o mare cantitate de astfel de lemne pe ţărm, de unde bricul va veni să le încarce peste trei luni. Acest acord încheiat „Abraham" întinse pânzele.

In loc să urmeze curenţii marini, Marc cârmi spre nord, printr'o trecere care l-a dus direct către Stânci; acesta era numele generic dat acum Craterului şi insulelor vecine. Bricul fu zărit cu o oră mai înainte şi toată colonia era la debarcader, pentru a aclama echipagiul victorios. Bucuria se dovedi fără margini când aflară rezultatul luptelor. Brigitta

plângea la pieptul lui Marc, în vreme ce Marta nu știa ce să facă de emoție.

Ultimele evenimente au provocat, din alt punct de vedere, unele griji guvernatorului. Numărul colonilor se mărise; noii veniți erau marinari și încă marinari depe „Rancocus". Cari rămâneau îndatoririle lui Marc față de armatorii corăbiei? Câtă vreme s'a socotit un om pierdut în mijlocul oceanului, el întrebuințase corabia ca și cum i-ar fi aparținut. Acum lucrurile erau schimbate și trebuia să redea bunul cui aparținea de drept. A doua zi dimineața, Marc îmbarcă pe bric coloniștii și luă direcția Piscului. Drumul ținu zece ore. „Abraham" intră în Micul Golf, aruncă ancora și în scurtă vreme fu convocat un consiliu general. Fură admiși și cei șapte marinari, cu excepția unui singur om rămas pe Crater și discuția începu într'o atmosferă destul de solemnă. Patru dintre noii veniți au semnat constituția insulei și au fost primiți în calitatea de buni cetățeni ai Stâncilor. Era dorința lor să-și petreacă restul vieții în climatul acesta admirabil, în mijlocul insulelor bogate și rodnice. Ceilalți trei s'au angajat sub ordinele lui Marc pentru un timp limitat; după aceia doreau să se reîntoarcă în America. Colonia n'avea femei și guvernatorul își dădu seamă că această privațiune ar fi crudă pentru tovarășii săi. Intre noi fie zis când o femeie intră în casa soțului, faptul este de multe ori o nenorocire, nu o fericire. Dar, în materia aceasta, fiecare dorește să facă o experiență personală, decât să se sprijine pe experiența altora.

Guvernatorul arătă îndată scrupulele care-l chinuiau. S'a crezut mult timp că „Rancocus"-ul nu poate fi scos din basinul unde Marc și Bob l-au adus. Erupția îl ținea închis într'o gaură, unde deabia exista apă până la linia de plutire. Dar Brown sugerase metoda, prin care s'ar putea da corăbiei optsprezece până la douăzeci brațe de apă, spre a fi.

scoasă dintre stâncile unde stătea prizonieră. Odată liberată, nimic mai uşor, decât manevrarea lor spre larg, ţinând socoteală că în canalul dinspre nord, sonda dădea pretutindeni, adâncimea necesară.

Odată ce exista posibilitatea de a scoate corabia în larg, se punea şi greaua problemă, a conştiinţei marinăreşti. „Rancocus"-ul aparţinea unor armatori din Filadelfia, ca atare trebuia redat proprietarilor. Amicul Abraham White, este, drept, fusese despăgubit prin asigurare, aşa auzise Brigitta, dar cei cari plătiseră asigurarea aveau tot aşa de mari drepturi, să fie despăgubiţi la rândul lor. Corabia cu anumite reparaţii, putea foarte bine servi unei noi călătorii pe ocean. Guvernatorul îşi spunea, că dacă va încărca magazia vasului cu lemn de santal, pe care-l va schimba cu ceai la Canton, va realiza câştiguri importante, pe cât a fost de păgubitor începutul călătoriei. In curând Brigitta va fi majoră şi va avea o avere care înţelept administrată, va putea servi la prosperitatea coloniei.

In desfăşurarea acestor planuri Marc nu uita să introducă proectul lui de colonizare al insulelor. Dar există o piedică. Nimeni afară de el nu ştia să conducă o corabie. Trebuia aşadar să lipsească aproape un an pentru a duce armatorilor pe „Rancocus". Dar ce consecinţe grave ar putea avea pentru colonie această lipsă! Şi Brigitta îl va urma oare, ori va trebui s'o lase pe insulă?

Hotărîrea de luat, devenea astfel extrem de delicată. Heaton şi Betts mai întâi, pe urmă toţi ceilalţi, au formulat părerea că „Rancocus"-ul trebue dus în America, spre folosul proprietarilor săi legitimi. Ceaiul dela Canton vândut, vor putea fi din belşug acoperite cheltuielile călătoriei şi preţul, pentru proprietatea asupra corăbiei, pe care o revendicau colonii. Iată după noi, care trebue să fie regula în materie: după cum orice marinar are drepturi asupra corăbiei până la concurenţa sumei care i se datoreşte, tot aşa

fiecare armator are dreptul să-şi recapete corabia, de îndată ce a acoperit acele datorii.

Luaseră atunci hotărîrea solemnă, să încerce orice sforţare, pentru a scoate corabia din basin şi după această operaţie, atitudinea de urmat va fi discutată într'un nou consiliu. In acelaş timp, daruri au fost trimise lui Ooroony şi lui Waally, compuse din sticlărie, cuţite, topoare, etc şi li s'a cerut în schimb să tae, cât mai mult lemn de santal le va fi posibil şi să-l transporte la ţărm. Bob, purtătorul darurilor a plecat pe „Neshamony" întovărăşit de Jones, care vorbea limba sălbatecilor.

Lucrările pentru descătuşarea lui „Rancocus" au început fără întârziere. Heaton şi Uncus au rămas mai departe pe Pisc, ocupaţi cu funcţionarea ferăstrăului. Ceilalţi coloni s'au întors pe Stânci şi au căutat să scoată corabia în larg. Mai întâi au fost deşartate toate butoaele cu apă. Pe urmă au scoborît pe uscat proviziile, lemnăria şi uneltele. Ca urmare corabia s'a ridicat cu câteva degete. Când au venit mareele, guvernatorul s'a hotărît să profite de împrejurare, pentru a încerca să treacă bariera. Folosindu-se de vânt Marc a reuşit să mişte vasul, să-l încline şi să-l conducă însfârşit în canal. Puternice aclamaţii au întovărăşit această operaţie anevoioasă încununată de succes.

Chiar în ziua aceia „Rancocus"-ul a fost fixat în vecinătatea Stâncilor, ca şi cum s'ar fi găsit lângă cheiul portului Filadelfia. Apoi a început calfatarea. Când nava a fost calfatată şi curăţată i s'a dat un strat de vopsea, pe urmă s'au revizuit şi reparat catargele şi pânzele. Un sfert dintre butoae, pline cu apă dulce au fost scoborîte la fundul corăbiei, ca lest şi toate cele necesare călătoriei au fost readuse pe punte. Câţiva boi şi porci tăiaţi au complectat rezervele de carne, iar lăzile de grâu au fost umplute. Guvernatorul era atât de încurcat de chipul cum va rezolva problema echipagiului, încât convocă un nou consiliu. Bob se întoarse cu vestea, că o mare cantitate de lemn de santal se găsea depozitată la ţărm; cele două grupe de indieni dovedind în

materie, o râvnă excepțională. În mai puțin de o lună „Rancocus"-ul își va termina încărcătura și va ridica pânzele pentru America.

Consiliul se adunase, când, spre mirarea generală, Brigitta își făcu apariția, manifestându-și dorința de a rămâne pe insulele Stâncilor, în vreme ce soțul ei va duce „Rancocus"-ul armatorilor. Ea știa care-i este datoria și și-o îndeplinea până la sfârșit. Marc rămase uimit de admirație, văzând eroicul devotament al Brigittei, și în inima lui se dădu o luptă violentă. Totuș, un fapt îl liniștea. Heaton era plin de prudență și cu vecinii lor indienii, situația se schimbase mult. În sfârșit, datoria lui de marinar o întrevăzu atât de imperioasă, încât consimți să pornească, fără a lăsa să i se vadă emoția.

Acum trebuia să-și aleagă oamenii echipagiului. Cei trei marinari cari și-au manifestat dorința să se reîntoarcă, adică Johnsohn, Edwards și Bright au fost desemnați primii. Bob ar fi primit postul de secund, dar și Bigelow era bun. Dealtfel Bob nu cunoștea navigația ca Bigelow, dar compensa prin practică, ceiace-i lipsea ca teorie. Pentru motivele arătate Marc numi pe Bob primul său locotenent, iar pe Bigelow locotenentul secund. Brown rămânea pe Stânci și trebuia să îndeplinească în lipsa lui Marc funcția de guvernator. La plecare Brown îl rugă să-i caute o soție bună la inimă, harnică și potrivită cu el, pe care să i-o aducă, ceiace Marc consimți.

Dupăce își formă echipagiul cu opt oameni albi, Marc se gândi să mai ceară lui Ooroony și câțiva indigeni. Wattles preferă să rămână cu Bown, în vreme ce Dickinson și Harris, au pornit cu „Rancocus"-ul, dornici să-și caute fiecare câte o soție și să se reîntoarcă. Wattles singur nu s'a explicat asupra preferințelor sale. Între timp fusese celebrată căsătoria lui Uncus cu Junona. Tinerii căsătoriți s'au instalat pe Pisc, unde Uncus și-a clădit o cabană confortabilă.

Ziua plecărei a sosit în sfârșit. „Rancocus"-ul se găsea

ancorat într'o radă bună. Echipagiul s'a urcat pe punte. Brigitta a plâns mult timp în braţele soţului ei, dar a sfârşit prin a-şi stăpâni emoţia şi a luat chiar o înfăţişare resemnată, pentru a da exemplul celorlalte femei. Amica Marta a părăsit pe amicul Bob cu o aparenţă liniştită, care ascundea un furtunos clocot al inimei. Bob o iubea mult, dar când pornea în larg, o emoţie specială punea stăpânire pe acest lup de mare. Oceanul îi scălda trupul şi sufletul, cu o putere neînchipuită.

În zorii zilei „Rancocus"-ul îşi întinse pânzele; iar Brown şi Wattles îl urmau pe „Neshamonya", până la grupul insulelor Betto. Marc ceru lui Ooroony să-şi adune şefii şi vrăjitorii şi să le pretindă, timp de un an, să întrerupă orice relaţii cu albii. La întoarcere le va aduce daruri bogate. Waally nu va fi uitat nici el. Oarecum asigurat asupra vizitorului, mai ales că bricul rămânea colonilor şi cu el puteau alunga uşor o flotă de indigeni, Marc dădu ordinul să se încarce lemnul de santal. Ooroony îi oferi lui Marc opt oameni harnici şi „Rancocus" ridică ancora cu direcţia Canton. Trebue să mai amintim că la plecare Marc ceruse lui Heaton să păzească bine bricul, să-l ţină pregătit zi şi noapte, iar la câte două luni să facă cu el o excursie, în ţara lui Ooroony, pentru a cerceta care este starea de lucruri.

După cincizeci de zile de călătorie, corabia intră în portul Canton, unde marfa fu avantajos vândută. Cumpărând ceaiul cu care-şi umplu magaziile depe „Rancocus", lui Marc îi rămânea încă o sumă destul de bună, cu care cumpără un mic bric american, la un preţ convenabil. Pe bric încărcă tot ce i se părea necesar şi între altele şase vaci din Anglia, lasate de un armator. Mai cumpără fer, muniţii şi felurite arme. Cheltuiala totală nu întrecea suma de 7000 dolari, sumă pe care Marc socotea s'o primească la Filadelfia, din averea personală a Brigittei. Cu aceşti bani va plăti preţul lemnului de santal, dacă cei în cauză îi vor cere. Bricul era înarmat cu zece tunuri de şase, puţin cam vechi este

drept, dar încă în stare să reziste ani îndelungaţi, fiind cublat cu aramă. Deplasa două sute de tone şi se numea „Sirena". Hârtiile de proprietate erau americane şi le-a găsit în perfectă regulă.

Guvernatorul nu cumpăra bricul, dacă nu întâlnea la Canton un prieten vechi, care se căsătorise la Calcutta cu o tânără englezoaică. Sannders avea vre'o trei ani mai mult decât Marc şi dovedea un caracter minunat. Când a aflat despre existenţa coloniei, fiind bun marinar, a propus să se ducă acolo, angajând un echipagiu de americani, liberi ca şi el.

Convenţia a fost încheiată. „Sirena" porni spre Crater în aceiaşi zi, în care „Rancocus" pleca pentru Filadelfia. Bigelow trecu pe puntea „Sirenei" ca pilot şi prim locotenent; iar Woolston a angajat un alt ofiţer să-l înlocuiască.

Amândouă corăbiile s'au întâlnit în mările Chinei şi au navigat împreună o săptămână. Guvernatorul se simţea mulţumit, gândindu-se că tot ceiace a făcut era pentru binele coloniei.

Nu mai amănunţim călătoria „Rancocus"-ului. In timpul socotit a sosit la Delaware, uimind pe armatori, cu această neaşteptată prezenţă. Amicul Abraham White murise şi societatea se lichidase, iar proprietatea fusese transmisă asiguratorilor, după plata sumei cuvenită. Marc făcu un raport detaliat al evenimentelor, vându bine ceaiul şi îşi asigură aprobarea generală. Din suma rezultată asigurătorii îşi opriră capitalul şi dobânzile, lăsând corabia şi surplusul vânzării căpitanului Woolston, drept despăgubire pentru serviciile aduse şi loialitatea arătată. Astfel Woolston se trezi stăpânitorul importantei sume de unsprezece mii de dolari, bani număraţi. Încă odată, cinstea se dovedise a fi cea mai bună metodă politică.

Este nevoe să mai spunem că după acest succes Marc Woolston devenise o celebritate? Nu numai familia l-a primit cu braţele deschise, dar chiar doctorul Yardley i-a întins ruşinat mâna. Toţi banii tutelei i se încredinţară, aşa că acum

avea un capital de douăzeci de mii dolari. Indată după aceia începu pregătirile pentru a se reîntoarce la Crater. Acolo dorea să se instaleze pentru totdeauna, ori poate chiar pe Pisc. Părerile erau de-altfel pe deaîntregul împărtăşite şi de scumpa lui soţie şi fericirea lor depindea de aceste realizări.

CAP. XX

Te plângi de nenoroc muncitorule ? Durerea ta este incrustată în cel mai frumos colţ de rai. Mai târziu, orice chin va fi recompensat. Cântă deaceia imnul recunoştinţei.

Alhimia morală

Marc Woolston trebuia să acţioneze cu multă prudenţă. Ar fi putut să facă o nouă încărcătură de lemn de santal şi să continue comerţul, dar clima parcă-l vrăjise. Vântul marin păstra o răcoare plăcută pretutindeni, iar pe Pisc, în lunile cele mai calde, rar era întreruptă munca, chiar la amiază. Clima se asemăna cu aceia din Pensilvania; numai că în aceste insule binecuvântate nu exista iarnă. Nimic nu influenţează mai mult fiinţa omenească, decât o climă dulce. Toţi călătorii recunosc acest farmec al climatului, farmec superior frumuseţilor naturii. Alpii şi Apeninii fac dovadă. Rămânem muţi de admiraţie privind aspectele naturii în Elveţia, dar şi mai mult iubim Italia, pentru clima minunată.

Marc Woolston nu avea dorinţa să părăsească vreodată Craterul şi Piscul. Nici nu voia să le colonizeze la întâmplare, şi formând o colectivitate politică să arunce astfel sămânţa neînţelegerii, care va distruge repede totul. Dimpotrivă, dorinţa lui era să caute să menţină liniştea şi buna armonie, care, mai mult decât puterea şi numărul, aduc foloasele ci-

vilizației, lăsând naturii grija să înmulțească populația. Aceste gânduri determinau toate acțiunile lui Woolston. Cetitorul va baga de seamă că guvernatorul nu se lăsa stăpânit de acel spirit materialist și comercial, atât de cunoscut în vremea noastră și că prefera fericirea averei și realitatea etică, forței.

Intre cunoștințele lui Marc, se afla un tânăr anume Pennock, care i-a părut omul potrivit, pentru a-și aduce la îndeplinire planul. Pennock se căsătorise foarte tânăr și avea trei copii. Susținând greutățile familiare, ar fi dorit să muncească mai cu folos. Era un fermier excelent, căruia Marc îi istorisi, sub jurământ de a păstra secretul, istoria coloniei sale și-i propuse să-l ia, cu soția, cu copiii și două surori. După un scurt timp de gândire Pennock primi propunerea. Din clipa aceia guvernatorul lăsă în grija lui Pennock, alegerea emigranților, ceia ce-i dădu timp liber să-și termine cumpărăturile și să ia toate măsurile pentru o apropiată plecare. Doi frați ai lui Marc, Carol și Abraham Woolston, exprimându-și dorința să plece în colonie au fost notați pe listă. Cinci sau șase postulanți au mai fost admiși direct de guvernator, fără intervenția lui Pennock. Toate măsurile erau luate în cel mai mare secret, Marc dorind, pentru multe motive, să nu atragă atenția publică asupra coloniei sale.

Motivele erau foarte serioase. In primul rând, era vorba să se mențină monopolul unui comerț, foarte remuneratoriu. Deaceea câtă vreme lemnul de santal va fi din belșug, colonia se va socoti prosperă. Altfel, numeroși alți competitori se vor arunca asupra insulelor și vor începe împotriva colonilor o luptă criminală. Era periculos deasemenea, ca guvernul unei alte țări să descopere situația prosperă a coloniei. Lăcomia ar fi năruit orice alt sentiment umanitar. Marc avea drepturi câștigate asupra insulei, dar ce putea dreptul împotriva forței?

Societățile care trăesc pe baza unui sistem au obiceiul

să plângă pe toţi acei cari nu le imită; dar oamenii n'au devenit atât de chiori încât să nu zărească soarele în plină zi. O naţiune declară război pentru o lovitură de evantail primită de consulul ei. Şi iată un ţinut întreg cu origină, credinţă şi obiceiuri diferite, intrând sub noua autoritate. O altă naţiune incendiază oraşele şi ucide mii de locuitori, de oarece guvernul a interzis vânzarea unor stupefiante. Aşadar o ofensă adusă legilor comerciale, care nu poate fi spălată decât prin invazie. Ce importă! In vremea când Noua Zelandă şi Taiti sunt puse la jug, California poate fi admisă să se împărtăşească din drepturile cetăţenilor americani.

Guvernatorul ştia, că dacă demasca existenţa insulelor, i-ar fi venit din toate părţile cereri de admitere în colonie; deaceea procedă în secret. Sosirea lui „Rancocus" a fost amintită incidental de ziare. Se vorbea numai de perderea unei părţi din echipagiu. Pe vremea aceea nu se făcuse încă descoperirea, că oamenii pot fi şi altceva decât subiecte pentru articole de ziar şi lumea avea nebunia să creadă, că ziarele constituesc numai un incident în viaţa colectivităţilor, fără a fi nervul motor şi cauza marilor activităţi şi speculaţiuni.

Marc şi insulele lui scăpară astfel de comentarii. Cum au ajuns cu corabia în larg, guvernatorul făcu inventarul încărcăturii. Transporta un mare număr de articole, a căror utilitate o cunoştea din experienţă, între altele o colecţie de instrumente agricole şi seminţe, cari nu făceau parte din rezervele decedatului prieten Abraham White şi sortite indigenilor din insulele Fijee. Mai ducea o jumătate duzină de vaci şi o specie îmbunătăţită de porci, cât şi o pereche de cai. Unul dintre coloni îşi transporta perechea lui de boi, care va fi desigur foarte folositoare. Trăsuri şi căruţe fuseseră îmbarcate în număr suficient. Marc a luat şi o provizie suficientă de fer în bare, în afară de cue şi diverse obiecte de metal. In plus n'a uitat câteva mii de dolari, schimbaţi în monetă mărunţă, afară de banii pe care

fiecare emigrant îi avea asupra sa. In fundul magaziei au pus o anumită cantitate de lemn de construcţie gata fasonat. Exista şi muniţie din belşug în afară de noile tunuri cumpărate şi anume: patru de campanie, două de trei şi două obuziere de doisprezece, cu afete. Caronadele lăsate colonilor au fost înlocuite cu şase tunuri de bord moderne. Depozitul mai cuprindea două sute de muschete şi cincizeci perechi de pistoale. După cum se vede, nimic n'a fost uitat, pentru a se asigura o bună apărare a coloniei.

Alegerea emigranţilor a fost făcută şi ea cu grijă. Prima condiţiune a admiterei era moralitatea. Mai întâi au fost preferaţi meseriaşii. Existau lemnari, dogari, ferari, croitori, cizmari, etc. Toţi erau căşătoriţi, cu excepţia câtorva surori şi fraţi mai tineri, dintre cari o duzină au fost acceptaţi împreună cu părinţii. Intregul antrepozit a fost amenajat pentru a primi pe coloni, în număr de două sute şapte, fără a mai număra copiii.

Marc Woolston era prea chibzuit pentruca să cadă în vreuna dintre acele absurdităţi moderne, cu privire la egalitate şi comunitatea bunurilor. Părerea lui fermă rămânea, că întreaga civilizaţie nu poate exista fără proprietate şi că proprietatea singură nu poate avea fiinţă, fără un interes direct şi personal, care să vegheze la prosperitatea şi conservarea ei. Pe de altă parte, aceste utopii pretind că munca în comun este preferabilă muncii individuale, şi că o sută de indivizi ale căror personalităţi ar fi comprimate în una singură, ar avea mai multe posibilităţi morale, decât dacă ar rămâne izolaţi.

Din sofismele arătate Marc Woolston făcuse un pachet murdar, pe care-l aruncase în gunoiul uitării. Tot ceiace privea colonia, urma să fie esenţial practic. Guvernatorul, care examinase amplu problemele, spre a mai găsi piedici în calea lui, avea un plan bine definit. Deaceia, când doi tineri, cunoscători ai ştiinţei dreptului, au manifestat dorinţa să-l întovărăşească, n'a stat la îndoială şi i-a primit. Dreptul,

ca ştiinţă, este un studiu de o utilitate netăgăduită, dar guvernatorul se gândea cu drept cuvânt, că tovarăşii săi, puteau trăi în fericire încă multă vreme, fără să fie savanţi. Un medic şi-a oferit deasemenea serviciile, dar Marc, amintindu-şi certurile tatălui său şi ale socrului său, gândi că ajungea Heaton, şi că era preferabil să mori printr'o singură metodă, decât prin două metode. Cea mai mare greutate o creia problema religioasă. Existau la Bristol numeroşi membri ai bisericii anglicane şi familia lui Marc făcea parte. Brigitta era presbiteriană, iar cea mai mare parte a noilor coloni erau „quateri blânzi", adică oameni cu convingeri maleabile. De oarece un acelaş preot nu va fi ascultat de toţi sectanţii, Marc se întreba din ce sectă anume treabuia să-l aleagă? Guvernatorul dispera să rezolve această chestiune, când ea se lămuri oarecum, într'un chip natural. Între rudele lui Heaton se găsea un tânăr, cu numele Horndlower, care fusese numit preot de către directorul White şi a cărui sănătate şubredă, cerea o climă mai dulce. Acest motiv, scos în evidenţă, nu mai ridică obiecţiuni din partea colonilor şi preotul fu primit pe corabie, cu soţia, cu sora lui şi doi copii.

Nu stă în intenţia noastră să urmărim „Rancocus"-ul, zi cu zi, în toată durata călătoriei. Corabia a ajuns la Rio, şi a pornit mai departe după patruzeci şi opt de ore. Trecerea a înregistrat puţine incidente demne să fie semnalate. La ieşirea din apele Capului, o vacă a fost răsturnată de o lovitură a furtunei şi n'a mai putut fi salvată. Câteva zile mai târziu, un copil murea; dar alţi trei se năşteau în aceiaş săptămână.

Erau o sută şaizeci de zile de când corabia plutea pe ape şi călătorii deveniseră nerăbdători, dorind să ajungă odată. Unii dintre emigranţi începeau să se îndoiască de ştiinţa guvernatorului în a regăsi poziţia grupului de insule. Totuş, indigenii au declarat că presimt apropierea pământu-

lui şi această asigurare venită din partea unor oameni ignoranţi, a avut mai multă greutate, decât toate măsurătorile cu instrumente, făcute de Marc.

Intr'o zi, cu puţin înaintea amezii, guvernatorul ieşi pe punte cu un compas şi tot încercând sticlele instrumentului, anunţă, că potrivit convingerii sale, corabia va intra în curând în apele Craterului. Un curent marin îi ducea mai la Nord decât trebue, dar cârmind spre Sud-Vest, şi calculând la amiază latitudinea va cunoaşte exact situaţia. Ştirea a fost primită cu aclamaţii de echipagiu şi de emigranţi. Toţi ochii s'au îndreptat spre punctul unde nădăjduiau să observe în curând pământ. La amiază, guvernatorul şi-a făcut observaţiile găsind că era la treizeci de mile spre Nord de insulele pe cari le căuta. Calculele arătând că naviga prea la Est, cârmi în direcţia unde credea că există pământ. După trei ore, oamenii la pândă pe bara papagalului, strigară că nu zăresc nimic înainte. O groaznică îndoială fulgeră în mintea lui Marc: oare un nou cutremur catastrofal n'a scufundat grupul de insule? Dar frica nu ţinu decât o clipă, şi strigătul „Catarg!" răsună, fiind repetat de întreg echipagiul.

Era prima corabie pe care o întâlnea „Rancocus"-ul dela plecarea din Rio. După o oră, cele două vase se apropiaseră îndeajuns, aşa încât, cu ajutorul lunetei obiectele deveneau distincte.

— Este „Sirena", spuse Marc lui Bob. Sunt absolut sigur. Dar ce drum face în larg? Nu-mi pot explica!

— Poate, fac o croazieră în onoarea noastră domnule, răspunse Bob. Aş paria că „mistress" Woolston şi amica Marta şi-au pus în cap să ne întâmpine.

Aceste cuvinte provocară un surâs guvernatorului, care-şi continuă observaţiile în tăcere,

— Merge tare ciudat „Sirena" noastră, reîncepu Bob. Priviţi-o! Se opinteşte ca o galeră izbită de vânt, şi dă lăturile ca un om beat. Cred, că nu-i nimeni la cârmă.

— Şi pânzele îi sunt halandala. Ia priveşte marele hunier! O corabie părăsită.

Foarte intrigat, guvernatorul se plimbă pe punte cinci minunte, oprindu-se din vreme în vreme pentru a examina corabia, care nu mai era decât la o leghe de „Rancocus". Pe neaşteptate, îl chemă pe Bob.

— Dă alarma! strigă el. Toată lumea să fie la post! Ordinul se execută îndată. Femeile şi copiii au scoborît, iar bărbaţii au pregătit armele. Tunurile deslegate, muniţia fu aşezată alături. Intr'un cuvânt se pregăteau de luptă. Cele două corăbii nu se mai găseau acum decât la distanţă de o lovitură de tun. Nimeni de pe puntea lui „Rancocus" nu reuşea să înţeleagă manevrele „Sirenei". Uneori se învârtea pe loc, alteori sărea într'o direcţie, ori alta, asemeni mersului unui nebun.

Marc pândea aceste mişcări cu multă atenţie, ca şi înfăţişarea echipagiului urcat pe frânghii.

— Pregătiţi un tun! strigă el lui Betts; s'a întâmplat o catastrofă. Bricul este în stăpânirea sălbatecilor, care nu ştiu să-l conducă.

Efectul produs de această veste a fost neînchipuit. Dacă sălbatecii erau stăpânii bricului, acest lucru însemna, că au ajuns pe Crater şi pe Pisc, şi atunci care poate fi soarta sărmanilor coloni? Astfel trecu un sfert de oră de aşteptare groaznică pentru întreg echipagiul şi de spaimă omorâtoare pentru Marc. Bob nu era mai liniştit. Să fi fost posibil ca Ooroony să-i trădeze? Marc nu putea crede şi la fel cu Bob, admitea că o astfel de trădare ar fi imposibilă.

— Tunul este gata? întrebă guvernatorul.

— Da, da, domnule comandant. Gata.

— Atunci, foc! Foc; şi direcţia în sus. Să-i speriem puţin. Dacă rezistă, nenorocire lor!

Bob trase şi spre mirarea întregului echipagiu, bricul răspunse cu o salvă. Dar această energică ripostă a fost singura. Loviturile date de indigeni şi trase la întâmplare n'au

avut nici un rezultat. Lovitura lui Bob însă, a omorît trei sau patru indigeni. Indată nici o aparenţă de ordine n'a mai domnit pe puntea bricului. „Rancocus" înainta mereu, cu intenţia să încerce un abordaj; dar guvernatorul nu voia să-şi expună oamenii la o luptă corp la corp şi ordonă să se tragă din nou asupra bricului. N'a trebuit mai mult, pentru a se hotărî victoria. Şase alţi indigeni au fost ucişi, ori răniţi; unii s'au ascuns în cala bricului, alţii s'au urcat pe catarg. Cei mai mulţi însă au sărit în apă. Spre mirarea privitorilor, ei începură să înoate în direcţia vântului, ceia ce demonstra că ştiau că vor găsi pământ, ori bărci, în partea aceia. Văzând cum stau lucrurile, Marc se îndreptă spre bric şi aruncă cârligele de abordagiu. In aceiaş clipă trecu pe punte în fruntea a douăzeci de oameni şi fără nici o greutate deveni stăpânul corabiei.

Repede scoborâră în interiorul bricului. In cabină găsi pe căpitanul Saunders, cu mâinele şi picioarele legale. Cantinierul avusese aceiaşi soartă, şi Bigelow la fel, fiind găsit în cabina mateloţilor. Aceştia erau toţi colonii aflaţi pe bord şi echipagiul nu mai număra decât doi oameni în plus, când bricul a fost capturat.

Căpitanul Saunders nu ştia nici el mai mult, decât văzuse Marc cu proprii săi ochi. Curenţii duseseră pe „Rancocus" mai la vest, decât crezuseră. Corabia ar fi ajuns la insula Rancocus la răsăritul soarelui, dacă îşi continua direcţia urmată, când a fost zărită „Sirena".

Marc se linişti repede asupra soartei femeilor din colonie. Toate se găseau pe Pisc, de unde n'au mai plecat de şase luni, de când moartea lui Ooroony readusese pe Waally la putere. Indată după moartea părintelui său, fiul lui Ooroony fusese răsturnat şi Waally călcă anatema religioasă, spunând că lucrul nu are importanţă, fiind vorba de albi. El făgădui jefuirea coloniei şi numai aşa reuşi să-şi câştige partizani. Cu toate acestea războiul n'a început îndată. Poli-

litician abil, Waally se hotărî să dea noi dovezi de amiciţie colonilor, pentru a le câştiga încrederea. Astfel permise să se transporte pe Crater o mare cantitate de lemn de santal. Intr'un cuvânt, nimeni nu se aştepta la un atac; dar se făceau pregătiri în cinstea lui Marc, care trebuia să vie dintr'o zi în alta.

Cu o zi înainte „Sirena" încărcase în insulele lui Betts o nouă cantitate de lemn de santal, pe care a descărcat-o la Crater. Pe urmă a întins pânzele, cu intenţia să iasă în întâmpinarea „Rancocus"-ului, spre a aduce lui Marc veşti bune despre colonie, în afară de moartea lui Ooroony. Echipagiul „Sirenei" era compus din căpitanul Saunders, Bigelow, bucătarul, cantinierul şi doi oameni angajaţi la Canton, dintre care unul, chinez de naştere, nu era bun la nimic. Acesti doi nenorociţi, fiind de strajă noaptea, s'au îmbătat şi au lăsat să se apropie o flotilă de bărci inamice. Ei au plătit cu viaţa lipsa de vigilenţă, fiindcă încercând să reziste, sălbatecii i-au masacrat. Restul echipagiului îşi datora salvarea faptului că fusese găsit dormind. Inamicii s'au mulţumit să-i lege sdravăn, pe urmă au tăiat cablul bricului, au întins pânzele la întâmplare şi au încercat să ducă vasul capturat la insulele Betto. Dumnezeu ştie care ar fi fost soarta nenorocitului echipagiu, fără apariţia neaşteptată a corăbiei lui Marc.

Saunders socotia că „Sirena" fusese atacată de o mică parte a trupei lui Waally. Prin câteva cuvinte auzite în timp ce stătea legat, Saunders a înţeles că restul sălbatecilor au intrat în canal, cu intenţia să ajungă la Crater. Socrate, Uncus şi Watlles, locuiau acolo cu familiile şi „Sirena" plecând, nu mai lăsase alţi apărători. In Crater se construiseră noui locuinţe de o mare valoare pentru întreaga colonie. Pe câmpia dc o mie acri, porcii, râmând pretutindeni, rătăceau la întâmplare. Inmulţindu-se repede, numărul lor crescuse peste

două sute. Mai existau în acel moment la Crater mari cantități de provizii și bare de fier aduse dela Canton. Toate acestea urmau să cadă pradă furiei cotropitoare a hoardelor lui Waally.

De îndată ce guvernatorul a aflat cum stau lucrurile și-a făcut planul de bătaie. El cârmi spre a trece cât mai aproape de locul unde înotau indigenii fugari. Erau inamici, dar erau oameni și deaceia le lăsă două bărci pentru a se salva.

Existau trei canale prin care „Rancocus" putea ajunge la Crater. Marc alese pe cel dela nord, fiindcă era cel mai apropiat și pentrucă putea fi străbătut, fără a fi nevoie să arunce mereu sonda. Cum își știa acum exact poziția, n'a avut dificultăți până să descopere canalul. Guvernatorul lăsase pe puntea „Sirenei" un echipagiu de doisprezece oameni și i-a trimis către rada de est, pentru a tăia retragerea lui Waally, dacă voia să fugă cu prada făcută la Crater. Cât despre „Rancocus" după o oră, ajunse în fața țărmului și la apusul soarelui, aruncă ancora în rada dela nord, unde găsea adăpost împotriva vântului și o adâncime îndestulătoare. Corabia petrecu acolo noaptea, guvernatorul nesinchisindu-se să meargă mai departe, prin trecerile înguste ale canalului.

CAPITOLUL XXI.

Să fii acasă, ce fericire!
Cât de bucuros revine fiecare!

Perceval

Marc Woolston arunncând ancora pentru o noapte, nu uită să trimită o recunoaştere. Bob primi această însărcinare. El porni cu o barcă bine echipată şi înarmată şi se îndreptă spre Stânci, pentru a vedea ceiace se petrece acolo. După sfaturile guvernatorului, urma să înainteze cât se va putea mai departe şi să încerce chiar să vorbească cu Socrate, care pe punctul atacat trebuia socotit comandantul.

Această măsură a guvernatorului a fost binevenită. Bob, cu şalupa corăbiei, care avea două pânze, înaintă repede şi înainte de miezul nopţii ajunse în faţa Stâncilor. Spre uimirea lui, totul părea liniştit şi un gând groaznic îl înfioră: poate sălbatecii şi-au pus planul în aplicare şi acum au plecat. Dar Bob nu era omul care să se mulţumească cu jumătăţi de măsură, deaceia porni spre ţărm şi debarcă. Aproape fugind înaintă spre Crater. Poarta era neglijent deschisă şi intrând în incintă, marinarii găsiră peste tot linişte, fără urmă de violenţă. Bob amintindu-şi că vârful Craterului era preferat noaptea, se urcă până la cabane. Acolo, spre bucuria lui găsi mica garnizoană dormind adânc şi neavând idee despre pericolul care o ameninţă! Era neîndoios

că salbatecii nu s'au arătat şi că Socrate nu ştia ce se întâmplase bricului.

Este greu de descris bucuria negrului, când a strâns mâna lui Bob şi a aflat că stăpânul Marc se găsea atât de aproape, cu o puternică garnizoană. Dealtfel şi Bob venise cu douăzeci şi cinci de oameni bine înarmaţi, pe care lăsându-i la Crater, avea dreptul să socotească această poziţie de neînvins. Deaceia trimise îndărăt, cu şalupa, numai patru marinari pentru a raporta guvernatorului. Pe urmă începu să organizeze apărarea.

După spusele lui Socrate nu erau motive deosebite de îngrijorare, Stâncile fiind uşor de apărat de o invazie. „Abraham" se găsea la Pisc, în Micul golf; la fel şi „Neshamonya" şi cele mai multe dintre bărci. Porcii şi vacile erau mai expuşi; cu toate că o parte dintre vite le ţineau şi pe Pisc. Bob, se temea însă mai mult de porci, pe cari indigenii îi vor ucide cu săgeţile, în vreme ce vitele cornute voiau să le prindă vii.

Socrate îi povesti lui Bob progresele mari ale vegetaţiei. Peste tot gazonul crescuse, formând o iarbă deasă, minunată pentru vite. Arborii de tot felul se înălţau văzând cu ochii şi Socrate asigură pe Bob, că nu va recunoaşte insula, când o va vedea în plină zi. Astfel de convorbiri aveau un răsunet imediat în sufletele noilor coloni, pentru cari ogoarele şi plantaţiile, constituia un vis paradisiac. Dar Bob asculta numai cu o ureche. Întreaga atenţie trebuia acum închinată apărării.

Nu exista, venind pe mare, decât un singur drum spre Crater. Acest drum trecea pe lângă Parcul Porcilor şi înainta peste puntea de scânduri. Deaceia dădu ordin lui Socrate să vegheze lângă poartă, unde aşează un post. Cât despre el, cu zece oameni bine înarmaţi s'a pus la pândă lângă punte. Trupele lui Waally, este drept, puteau trece şi în not, dar era avantajos să le lovească astfel, pe apă, cu ajutorul caronadelor cari au fost încărcate.

După cum şi era de aşteptat, Waally începu atacul când se crăpa de ziuă. Şalupa avusese timp să se întoarcă la bric. şi acesta înainta repede spre Crater. „Sirena" urmând sfaturile lui Marc, intrase în golfuleţele de vest şi se silea să prindă flota lui Waaly prin spate. Aceasta era situaţia, când răsună strigătul de război al indigenilor.

Waally îşi îndreptă primul atac împotriva punţii, pe care socotea s'o ocupe fără rezistenţă. Ştiind că bricul a plecat, nu se mai temea; dar auzise că există tunuri pe Crater şi nădăjduia să pună mâna pe ele, prin impetuozitatea acţiunei. Era necesară de aceia o mare rapiditate de mişcări. Din informaţiile luate, credea că nu va întâmpina nici un fel de rezistenţă, admiţând că, după-ce capturase „Sirena", duşmanii lui erau reduşi la o jumătate de duzină. Calculul nu era lipsit de logică şi desigur, Socrate cu ai lui ar fi fost decimaţi până la unul, fără neaşteptata sosire a ajutoarelor. Indigenii scoaseră noi ţipete, când văzură că puntea era trasă şi deîndată garnizoana descărcă asupra îndrăzneţilor o puternică salvă. Astfel s'a început lupta, care s'a desfăşurat cu o furie şi cu răcnete spăimântătoare. Waally nu ştia încotro să tragă, fiindcă nu vedea grupele de apărători. Atunci se hotărî să dea asaltul, după o inutilă salvă a muschetelor sale. Mai multe sute de sălbateci se aruncară înnot şi străbătând braţul de apă au apărut pe Crater. Bob se retrase cu oamenii lui în ordine şi dându-şi seamă că o rezistenţă exterioară ar fi prea grea, intrară în Crater şi baricadară poarta.

Platoul care servea de citadelă, nu avea, ne amintim, mai puţin de o sută ari în şuprafaţă şi această întindere făcea insuficientă garnizoana, pentru a susţine un asediu. Dar ştiind că forţe mari de ajutor vin, garnizoana hotărî să reziste cu dârzenie. Bob îşi împărţi oamenii în mici detaşamente de câte doi, şi-i înşiră împrejurul platoului, cu ordinul să vegheze fără încetare şi să se susţină reciproc. El ştia că nu se putea pătrunde în Crater decât pe poartă, ori aducându-se scări şi maşini de asediu. Până atunci se va face

bine ziuă şi colonii vor avea posibilitatea să apere cu forţe suficiente orice punct ameninţat. Poarta, dealtfel, era apărată de o caronadă şi un post de ţintaşi.

Waally rămăsese foarte abătut, dându-şi seamă că excaladarea pereţilor Craterului nu se putea face, fără mijloace artificiale. A avut totuş prudenţa să-şi retragă oamenii după stânci, spre a-i pune la adăpost de loviturile tunurilor. Dar în felul acesta războinicii lui erau reduşi la o totală inactivitate. Observând grămezi mari de fier şi alte obiecte, care-i măreau lăcomia la culme, Waally trimise un grup de luptători să-şi încerce norocul. Aceştia formară o piramidă, dar primul indigen care-şi arătă figura lângă culme, primi din plin o lovitură de armă groaznică. Toată piramida se prăbuşi şi mai mulţi indigeni s'au ales cu oasele frânte. Lovitura o dăduse Socrate. Poziţia complect singuratică a Craterului, îi mărea enorm puterea de rezistenţă şi Waally se simţea oprit de piedici, cari desigur ar fi încurcat şi mulţi generali americani. Pentru prima dată în viaţa lui, acest războinic temut întâlnea o fortăreaţă, care nu putea ceda decât unui asediu lung sau unei curse ingenioase. Planul eşuând, indigenii nu ştiau ce-ar mai putea face şi nu mai corespundeau situaţiei.

Obosit de atâta neactivitate, Waally se hotărî să încerce un atac disperat. Şantierul servea pentru repararea bărcilor, etc., şi exista acolo un depozit de materiale. Waally trimise o sută de oameni hotărîţi, sub comanda celui mai îndrăzneţ şef, cu ordinul să ia cât mai multe lemne, scânduri, grinzi, etc. şi să le ducă la picioarele Craterului. Bob bănui acest plan; deaceia îndreptă un tun spre grămada de lemne. Deabea apăruseră sălbatecii şi el aprinse fitilul, dând foc. Zece indigeni au căzut fulgeraţi, iar restul au dispărut ca prin minune.

În clipa aceia existau pe Stânci peste o mie o sută de războinici, în afară de o sută de sălbateci în bărci, ori în larg, aşteptând rezultatul. Printr'un strigăt prelung, santine-

lele din vârful Craterului, au semnalat sosirea „Rancocus"-ului. Desigur, guvernatorul a auzit lovitura de tun depe Crater, fiindcă a răspuns imediat cu o altă lovitură, încurajând pe asediaţi. Un minut mai târziu o a treia lovitură se auzi în direcţia vestului şi Bob zări pânzele „Sirenei", peste margina Stâncilor. Este inutil să mai spunem, că sgomotul artileriei şi vederea celor două corăbii, au distrus toate planurile lui Waally, care începu o a doua retragere, îngropându-şi furia stupidă în inimă.

Retragerea aceasta a fost, dacă nu demnă, cel puţin la vreme făcută. La un semnal dat, sălbatecii au sărit în mare şi au trecut înnot. Bob putea mitralia cu tunurile fugarii, şi să ucidă un mare număr, dar acest procedeu îl dezgusta. Deaceia îi lăsă să se retragă, ducându-şi morţii şi răniţii peste puntea, pe care au reuşit s'o aşeze la loc.

Greutatea era acum pentru Wally să găsească un drum de fugă. La vest „Sirena" îi tăia retragerea; dela nord „Rancocus"-ul se apropia repede. Pentru a trece spre est sau spre sud, urma să se întoarcă prin focul ucigător al artileriei Craterului. În faţa pericolului iminent, Waally era pe punctul să se predea, negăsind nici o eşire pentru flota sa prinsă la strâmtoare. Totuş, lopătând repede s'ar mai putea să intre în micile canale, unde pirogile scăpau de urmărire. Indigenii au întrevăzut acest mijloc de salvare şi au făcut sforţări violente pentru a fugi în direcţia estului. Bob îi lăsă din nou să treacă, fără a trage. Din fericire pentru ei, când „Rancocus"-ul sosi, ei ajungeau în locul de unde corabia a fost pentru prima dată cârmită spre Stânci, prin mijloacele ingenioase găsite de Marc şi Bob.

Acesta din urmă a eşit în întâmpinarea guvernatorului, pentru a-i face raportul. Pericolul era înlăturat şi Woolston nu se supăra că n'a avut nevoe să pună în funcţiune tunurile corăbiei. „Rancocus"-ul fu ancorat la chei şi toată lumea alergă repede pe uscat, deîndată ce o punte a fost stabilită.

Intr'o oră debarcară vacile, care-şi luară în primire păşunile şi restul animalelor. Cât despre indigeni, nimeni nu se mai gândea la ei.

Un om, urcat pe catarg, strigă că-i vede îndepărtându-se repede şi că debandada retragerei este completă. Le-ar fi fost uşor corăbiilor să-i ajungă şi să-i vâneze fără cruţare, dar Marc nu iubea astfel de procedee.

După cinci luni petrecute pe vapor, Stâncile, Craterul şi Parcul Porcilor, păreau sublime colonilor. Peste tot verdeaţa era abundentă. Arborii se înmulţeau repede, şi dădeau fructe şi umbră din belşug. Socrate singur plantase cu mâna lui, cinci mii de sălcii.

În sfârşit, după o atât de îndelungată călătorie, Marc se reîntorcea pe plaiurile dorite. Corabia lui stătea lângă ţărm, încărcată cu mii de obiecte cari trebuiau să asigure belşugul coloniei. Inima guvernatorului era inundată de fericire; dar amintindu-şi de Brigitta nu mai avu astâmpăr o clipă. Deabea o jumătate de oră trecuse dela aceste evenimente şi Bob pe puntea „Neshamonyei" pornea spre Pisc, pentru a duce bunile veşti şi pentru a readuce pe Stânci, pe soţia guvernatorului. Trebuia să se reîntoarcă la apusul soarelui, dar evenimentele s'au desfăşurat altfel. Deabia dublase Capul Sud şi intrase în strâmtoare, când zări bricul „Abraham" venind cu toate pânzele întinse spre Stânci. Depe Pisc se băgase de seamă după anumite semne, că intenţiile duşmănoase ale lui Waally deveniau evidente. Flota lui plecase depe insula Rancocus, deaceia consiliul Piscului a hotărît să trimită bricul imediat, deoarece colonii Stâncilor erau în pericol. Brigitta dorea personal să vegheze asupra unor obiecte de valoare depozitate în „casa guvernatorului" pe Crater, aşa că se urcase şi ea pe puntea lui „Araham", întovărăşită de Marta.

Bucuria Brigittei, aflând despre reîntoarcerea „Ranco-

cus"-ului, era delirantă. Hotărîră atunci, ca Bob s'o ia, împreună cu Marta, pe puntea „Neshamonyei", în vreme ce Brown, care comanda bricul „Abraham" urma să se întoarcă în larg şi să observe ce face duşmanul. Cu tunurile va şti să impună lui Waally, o fugă cât mai grăbită, spre a-l împiedeca să se mai apropie de stânci, dacă fantezia i-ar veni iarăşi.

Ziua aceea fusese atât de devreme începută, încât pe la amiază „Neshamonya" se apropia de Crater. Guvernatorul zărind-o, simţi o mare îngrijorare. Socoti că Bob venise să ceară ajutoare, întrucât Waally tăindu-i drumul, îl oprise să înainteze spre Pisc. Dar în curând, cu luneta reuşi să deosebească figura plină de farmec a Brigittei. Din clipa aceea guvernatorul n'a mai fost în stare să dea alte ordine. S'o revadă pe Brigitta era singura lui dorinţă.

Corăbiile venind dinspre sud erau silite să străbată o trecere îngustă, între Stânci şi Parcul Porcilor, pe lângă puntea mişcătoare despre care am vorbit. Exista acolo apă îndestulătoare pentru o fregată şi destul loc pentru manevră. Woolston veni pe mal, aşteptând venirea „Neshamoney", cu o nerăbdare care întrecuse orice limită.

Insfârşit şalupa apropiindu-se, Marc sări pe punte şi avu fericirea s'o strângă pe Brigitta aproape de inima lui.

Străinii pretind, că noi copiii continentului occidental, nu ne lăsăm pradă emoţiilor cu aceiaş forţă, cu care o fac locuitorii regiunilor din est; că inimile noastre egoiste, ca şi moravurile noastre, ne împiedecă să arătăm simţiminte nobile; în vreme ce pasiunile triviale le manifestăm în chip curent. Aceste păreri le socotim cu desăvârşire falşe. Soţiile noastre sunt pline de suflet şi foarte devotate familiei; într'un cuvânt existenţa lor este un exemplu de sacrificiu, pentru binele celor dragi.

Se făcuse aproape noapte când guvernatorul reveni în

mijlocul colonilor. Aceştia se şi orientară puţin, cu privire la stânci şi la insulele vecine, şi chiar cei mai neîncrezători dintre ei au trebuit să mărturisească, că pământul era excelent şi că domeniile erau foarte bogate. Puţin câte puţin, o mie de portocali au fost plantaţi pe Crater şi în împrejurimi. Recolta lor era extraordinară. Pentru oamenii aceştia veniţi din Pensylvania, ce plăcut era să se poată plimba prin aleile îmbălsămate de miros şi să mânânce după pofta inimei, câte fructe voiau!

Cât despre smochine, pepeni, lămâi, nuci de cocos, existau cantităţi întrecând orice nevoe. Noutatea fascină câtva timp pe noii veniţi, dar în curând se auziră unele păreri de rău, pentru merele şi persicele din ţara natală. Mărul este între fructe, ceeace cartoful reprezintă între legume şi ca produs minunat, persica, ocupă rang de frunte. Gustul ei savuros, rămâne fară concurent şi niciodată, oricâte ar mânca cineva, nu poate spune că s'a săturat. Persica şi poama, sunt două daruri dintre cele mai preţioase, pe cari providenţa le-a făcut omului.

In noaptea aceea mulţi dintre emigranţi s'au întors să se culce pe punte, unii pentru ultima dată. Pe la orele zece dimineaţa, Brown venind dinspre est, ancoră lângă Stânci. El raportă că, Waally plecase, plecase definitiv, fără a mai sta să privească îndărăt. Urma să se vadă, după o goană de patru sute de mile, dacă acest şef va mai şti să regăsească drumul moşiilor sale, fiindcă cea mai mică deviaţie putea să aibă pentru el grave urmări. Dealtfel, ce-i interesa lucrul acesta pe coloni? Cu cât Waally va întâlni mai multe pedici, cu atât va şti că nu trebue să-şi reînoiască vizita şi pierderea câtorva oameni în această retragere, va fi desigur, pentru sălbateci o lecţie folositoare. Guvernatorul după ce ascultă raportul lui Brown, hotărî ca flota inamică să fie lăsată în pace, lecţia fiind îndestulătoare, cu atât mai mult

cu cât era probabil, că nu vor mai fi, deacum înainte supărați.

Ziua următoare, colonii s'au ocupat cu debarcarea bagaelor, compuse din mobile, unelte și provizii de toate felurile. Cum guvernatorul avea intenția să trimită patruzeci de familii pe Pisc, „Abraham" a fost pregătit și lucrurile acestor familii deabia scoborîte pe țărm, au luat drumul punții bricului. Bărbați și femei au ajutat cu dragă inimă încât debarcaderul Stâncilor, dădea impresia unui stup de albine. Bill Brown, care avea comanda bricului, profită de această împrejurare pentru a se apropia de guvernator, cu care avu următorul dialog:

— Frumoasă societate, domnule Marc, urcăm acum pe bricul nostru. Ați făcut o potrivită alegere! Iertați-mă dacă vă întreb. M-ați uitat oare?

— Știu ce te interesează Bill, răspunse Marc zâmbind. Ce m'ai rugat am îndeplinit și Phoebé este aici, gata să plece la primul semn.

— Nimic mai ușor, răspunse Bill, când oamenii au bună voință. Dar fiți bun, domnule Marc și arătați-mi-o și mie. Am început de pe acum s'o iubesc. E tânără?

— Tânără? Cum se poate Bill să pretinzi așa ceva? Mi-ai cerut o femee, bună gospodină, asta-i tot. Am executat întocmai. Trebue să ai în vedere greutățile timpurilor de azi. Cu cât persoana este mai tânără, cu atât este mai mult căutată.

— Bine, bine, domnule, nu vă supărați. N'o să vă las în încurcătură, chiar de-ar avea vârsta mamei mele. Dar sunt sigur domnule Woolston că, v'a fost milă de un sărman marinar și că pe viitoarea lui, ați ales-o în raport cu vârsta unui tânăr care n'a împlinit încă treizeci și doi de ani.

— Vreau să-ți dai singur seamă, Bill. Iată pe Phoebe. Socot că nu-ți displace deloc.

Bill era în al noulea cer, și perechea încântată a fost căsătorită chiar în seara aceea, pe puntea lui „Abraham".

Trei zile mai târziu „Abraham" porni spre Pisc, ducând o sută de coloni, în numărul cărora intrau şi femeile şi copiii. „Neshamonya" îi preceda cu câteva ore, ducând pe guvernator şi familia sa. Marc ardea de dorinţa să-şi revadă sora. Intâlnirea a fost emoţionantă. Heaton îşi ridicase o locuinţă impunătoare, făurindu-şi o gospodărie complectă, deosebită de restul colonilor. Această distincţie i-a fost acordată, datorită naşterii şi educaţiei sale. La miezul nopţii „Abraham" intră în Micul Golf. Cei mai mulţi coloni s'au culcat sub cerul liber, lăsând pe a doua zi grija transportării lucrurilor. Toate visurile au fost fericite, în mijlocul vegetaţiei luxuriante a insulei.

A doua zi, în zori munca începu. Ochii noilor veniţi nu ştiau ce să admire mai întâi: cerul, oceanul minunat colorat, arborii încărcaţi de roade, grădinile, plaja, locuinţile în curs de construcţie, ori frumuseţea fără de seamă a depărtărilor. Mirajul era atât de mare încât fiecare se socotea transportat în mijlocul paradisului terestru.

CAPITOLUL XXII.

Sunt oare oameni, aș putea să cred ?
Au inimă ca noi și simt asemeni ?
Lord Byron

La organizarea coloniei trebuia procedat cu metodă și prudență. Urmau să fie precizate principiile călauzitoare, la cari guvernatorul a meditat multă vreme și pe cari le va aplica, chiar dacă va întâlni rezistență. Se temea mai ales de întârzierile inerente unor prea lungi discuții, cât și de o opoziție fățișă. Lumea iubește variația și de multe ori chiar dacă noua situație este inferioară celei vechi, metamorfoza este primită cu bucurie.

Până atunci, cu excepția câtorva privilegii acordate guvernatorului, avându-se în vedere situația acestuia mai mult decât drepturile sale, tot ceeace ținea de agricultură era stăpânit în comun. Dar bunul simț îi arăta lui Marc, că o astfel de stare a lucrurilor nu putea, nici nu trebuia să existe mai mult timp. Teoriile, atât de la modă în zilele noastre, asupra binefacerilor asociației, erau pe atunci puțin cunoscute și nu se bucurau de nici un fel de credit. Guvernatorul admitea, că ajutorarea reciprocă este necesară pentru un scop determinat, dar nu înțelegea să existe pe insulă decât o singură autoritate; și caracteristica acestei autorități era să încurajeze eforturile, nu să le distrugă. Câtă vreme o persoană lucrează pentru ea, ori pentru rudele ei, societatea este sigură că

munceşte cu infinit mai multă tragere de inimă, decât dacă ar pune în comun fructele acestei munci. Datorită acestui adevăr elementar, tânărul guvernator a precizat elementele teoriei sale politice. Protecţie egală pentru toţi, dar libertate pentru fiecare să-şi aleagă în împlinirea scopului de viaţă propus, drumul care-i va plăcea; respectarea dreptului natural atât cât comportă menţinerea păcii şi a liniştei publice; într'un cuvânt, raţiunea pusă în slujba binelui şi a păcii.

Primul act al guvernatorului a fost să numească pe fratele său, Abraham Woolston, secretar al coloniei. In America, respectul faţă de autoritate mai era pe atunci luat în seamă, şi dl. secretar Woolston a devenit repede o personalitate importantă, ca şi ceilalţi funcţionari numiţi de guvernator.

Intrând în funcţiune, Abraham Woolston a început prin a face recensământul populaţiei. Colonia se compunea din trei sute douăzeci de persoane. Intenţia guvernatorului nu era să majoreze acest număr, provocând o nouă emigrare, afară de cazurile neprevăzute şi aceasta, după o adâncă deliberare. Colonii fuseseră aleşi cu cea mai mare grijă şi a primi acum la întâmplare noui veniţi, ar fi însemnat să se distrugă tot binele realizat. Aceste lucruri au fost aduse la cunoştinţa noului consiliu şi părerea guvernatorului a fost admisă în unanimitate.

Nu-i inutil să spunem câteva cuvinte şi despre acest consiliu. Numărul membrilor a fost ridicat la nouă, cu ajutorul unei noi alegţiuni şi au fost numiţi pe viaţă. Măsura era bună pentru a se preveni în viitor orice tentativă de conrupţie electorală. Noul consiliu se compunea astfel:

D-nii Heaton
Pennock
Bob Betts
C. Woolston
A. Woolston
Charlton,

Saunders,
Willmot, şi
Warrington.

Aceste nume erau cele ale bărbaţilor deosebit de capabili din colonie, cu excepţia lui Betts, ale cărui drepturi nu puteau fi de nimeni contestate. Dar Bob avea suficient bun simţ şi mai ales o mare modestie, pentru a se face ridicol în gesturi, ori păreri. In plus, cunoştinţele sale practice îl făceau extrem de folositor consiliului, unde era ascultat întotdeauna cu atenţie şi chiar cu respect. Charlton şi Willmot erau comercianţi veniţi cu intenţia să facă trafic cu indigenii ; Warringhton cel mai bogat colon după guvernator, îşi dădea singur modestul titlu de fermier, cu toate cunoştinţele înalte şi studiile liberale.

Warringhton a fost numit judecător, cu un salariu mic, pe care l-a cedat pastorului, reverendul Hornblower. Carol Woolston, care studiase dreptul a primit titlul de avocat general, sau, cum era numit ceva mai puţin pompos, avocat al coloniei, funcţiune la care a adăugat pe aceia de inspector general. Carol care nu avea avere, primea două sute cincizeci de dolari salariu. Se propuse un salariu şi guvernatorului dar Marc îl refuză cu hotărîre. Averea lui personală îi era mai mult decât îndestulătoare. Destul de repede Marc a fixat pe o bază de nezdruncinat, dreptul de proprietate, în accepţiunea cea mai largă a cuvântului. Iată şi un exemplu care va arăta şi deslusi bine această problemă.

Doi dintre coloni, Warner şi Harris, se certau. Warner îşi instalase familia într'un loc umbrit de arbori, unde şi-a construit şi o mică locuinţă. Pentru a-l supăra, Harris se plimba în lung şi în larg în faţa uşei lui Warner, umflându-se în pene asemenea unui curcan şi cu intenţia vădită să provoace scandal. Cel în cauză a depus plângere guvernatorului. Harris pretindea, că deoarece nu-i stricase cu nimic proprietatea, nu i se puteau cere despăgubiri. Guvernatorul Woolston a hotărît, că dreptul la protecţia legală nu-i

legat numai de atingerea proprietăţii. Harris cu plimbările sale a stricat liniştea lui Warner, ceiace potrivit legei, reprezintă indirect o violare a dreptului de proprietate. In consecinţă Harris a trebuit să plătească lui Warner daune interese. Dând această hotărîre, guvernatorul a găsit prilejul, odată pentru totdeauna să stabilească principiul, că în aplicarea legilor, fiecare cetăţean are dreptul la protecţia cea mai deplină, nu numai privitor la conflictele de bani, dar mai ales în ceiace se raportă la onoare şi moralitate. Această deciziune, de o incontestabilă justeţă, a fost viu aprobată. Cea mai mare parte dintre coloni, au înţeles că libertatea nu înseamnă desmăţ. Libertatea nu-i altceva decât deplina posibilitate de a te bucura de protecţia legilor şi de drepturile naturale, în afară de restricţiunile necesare pentru respectarea autorităţii constituite. Toate popoarele pământului ar fi de trei ori mai fericite, indiferent de forma lor de guvernământ, dacă ar înţelege dreptatea acestei definiţii şi dacă ar pune-o în practică.

Consiliul a fost convocat a doua zi după alegere. După câteva preliminarii discuţiuni, s'a trecut la marea problemă a repartizării proprietăţilor. Warington şi Carol Woolston, au propus ca guvernatorul să împartă toate bunurile aşa cum va crede de cuviinţă. Modestia, ori încă mai bine simţul de dreptate al lui Marc, l-au făcut să refuze această propunere. Deaceia pământurile au fost declarate proprietatea statului. Concesiuni importante s'au făcut numai lui Marc şi lui Bob Betts, cari au fost primii pionieri şi posesori ai insulelor. Un vot unanim le-a confirmat îndată drepturile. Guvernatorul Woolston a primit, ca parte a lui, o mie de acri teren depe Pisc, din cele trei mii de acri întinderea insulei şi i s'a mai dat o mică insulă de o întindere aproape egală, aşezată în centrul grupului, la o leghe de Crater. Bob Betts a primit o sută de acri, în vecinătatea Craterului, dar a refuzat ori ce alte daruri cari i s'au mai oferit.

Pe urmă consiliul a trebuit să hotărască partea care

revine fiecărui colon. Heaton a primit două sute de acri pe Pisc, şi tot atâtea în insule, date fiind marile servicii aduse. Restul a fost împărţit cât mai echitabil.

O statistică exactă a suprafeţelor repartizate s'a scris şi parafat cu stampila coloniei, care fusese special adusă din America. Principiul repartizării a fost următorul: fiecare cetăţean bărbat de douăzeci şi unu de ani a primit cincizeci de acri pe Pisc şi o sută de acri pe Stânci; cei cari nu aveau vârsta aceasta trebuiau să mai aştepte. Pe urmă loturile au fost trase la sorţi, măsurate şi delimitate. Fiecare a primit un titlu de proprietate scris, semnat şi sigilat. Dealtfel pe puntea lui „Rancocus" exista între coloni un tipograf care-şi adusese litere şi o maşină de imprimat.

Titlurile puteau fi vândute ca orice alt bun. Exista o diferenţă de valoare între feluritele terenuri, datorită faptului, că unele aveau pământ mai sărac, ori erau lipsite de izvoare de apă dulce. Heaton a dat un sfat, bun de aplicat. Anume, trebuiau amestecate pământurile bogate cu cele sărace pentru a se creia o suprafaţă uniformă, ca putere de cultură.

Transportul mâlului s'a făcut mai repede decât au socotit colonii. Cum se găsea lângă apă, a putut fi încărcat pe bărci şi transportat prin nenumărate canale ale Stâncilor, la locul de destinaţie.

A trebuit o lună până când toţi proprietarii au fost puşi în posesiunea terenurilor; dar în această vreme fiecare s'a convins, prin proprie experienţă, de rezultatele minunate ale sistemului lui Marc, relativ la proprietate. Un colon deabia intrat în stăpânirea terenului, ştiind că totul îi aparţine, începea să lucreze cu o frenezie extraordinară.

Pe lângă munca individuală se practica şi munca în comun. Colonii se ajutau cu dragă inimă între ei. In lipsă de prea multe căruţe, au fost construite roabe şi s'a băgat de seamă că serviciul pe care-l îndeplineau nu era de despreţuit.

Locuinţele au format obiectul unor preocupări speciale. Lemnul din nenorocire, era cam rar pe insule şi trebuia procurat fără întârziere. Insula Rancocus fiind minunat împădurită, avea şi o pădure de brazi foarte înalţi. Bigelow a plecat pe puntea lui „Abraham" pentru a instala acolo un ferestrău, cu care să tae arborii cari vor fi apoi trimişi în colonie. Ferestrăul a procurat scânduri din belşug şi bricul a adus mari cantităţi la Crater. Au mai fost tăiaţi şi foarte mulţi cedri, cari existau deasemenea în important număr. Transportul cedrilor însă era greu.

Bigelow a săpat în insula Rancocus, un canal destul de ingenios, prin care lemnele erau aduse până la ferestrău. Cu ajutorul digurilor, apa înspumată străbătea, cam vreo două până la trei mile, o strâmtoare de munte şi se arunca după aceia cu putere, ducând şi trunchiurile de arbori, aruncaţi depe pantele vecine. S'a observat dealtfel, că mai jos de ferestrău, torentul putea duce şirul de butuci până la mare.

Executarea tuturor acestor proiecte, nu l-au făcut pe guvernator să uite gravele raporturi pe cari le avea cu vecinii săi. Trebuia supraveghiat Waally şi apărat în drepturile sale fiul lui Ooroony. Consiliul a hotărît în unanimitate, că o demonstraţie era necesară, din partea coloniei, spre a impune respect turbulenţilor vecini. In consecinţă, o expediţie a fost pregătită, la care trebuiau să participe „Sirena", „Abraham" şi o nouă barcă înarmată de cincizeci de tone. Acest bric mic era gata pentru lansare, puţin înainte de reîntoarcerea „Rancocus"-ului şi fu lăsat pe valuri cu prilejul amintit. Fusese construit într'un golf unde Bigelow găsise un şantier potrivit şi unde lemnul era mai la îndămână, decât pe Stânci. Cum insula Rancocus furniza material lemnos din belşug, consiliul a hotărît să stabilească un şantier permanent pentru repararea şi construirea corăbiilor. Insula aceasta, de altfel, oferea posibilităţi felurite ; se găsea pă-

mânt bun de cărămidărie şi o cantitate de piatră de var. Din punct de vedere agricol, insula nu părea tot atât de folositoare, neavând mai mult de o mie acri pământ arabil. Munţii însă, închideau comori nesfârşite.

Colonii construiră repede un cuptor pentru cărămizi şi un cuptor pentru var. Inainte de plecarea expediţiei împotriva lui Waally, o mare cantitate de cărămizi şi var a fost transportată la Stânci. Cum, în cele douăsprezece luni de lipsă ale guvernatorului, o enormă provizie de lemne de santal fusese adusă, „Rancocus"-ul luă o încărcătură pentru Canton. Marc nu mai avea intenţia să comande în persoană, deaceia încredinţă importantul post lui Saunders, pe care-l găsea deosebit de competent.

Deîndată ce toate pregătirile au luat sfârşit, „Rancocus"-ul, „Sirena", „Abraham" şi „Ana" (noul bric), au întins pânzele, pornind spre grupul insulelor lui Betto. Marc îşi avea planul făcut, deaceia trecu cu întreaga flotă în apropierea insulelor, pentru a-şi întimida duşmanii. Dela ultima revoluţie făcută de Waally, indigenii cari, în călătoria precedentă se găseau pe bordul lui „Rancocus", dezgustaţi de noul lor şef, s'au angajat cu mare bucurie, pentru o nouă expediţie comercială. Serviciile aduse de aceşti indigeni erau importante şi guvernatorul i-a primit cu inima deschisă, având intenţia să mai atragă şi pe alţii.

Sosirea acestei escadre, hotărî pe Waally să se arăte foarte pacific. In timpul retragerii dela Stânci, flota lui suferise mult. Vreo douăzeci de corăbii s'au pierdut de rest şi deabia târziu s'a auzit vorbindu-se despre ele. Trei, sau patru au ajuns pe un ţărm pustiu, având în interior pe toţi ocupanţii morţi de foame. Acest dezastru, a micşorat în chip deosebit popularitatea lui Waally, care şi-a atras mulţi duşmani, mai ales că expediţia contra albilor fusese complect falimentară.

Succesul, iată prima condiţie a popularităţii. Deaceia în

fiecare clipă colectivitatea este văzută ridicând în nori pe acel împotriva căruia cu o clipă mai devreme aruncase piatra. Este de mirare oare că pe Dumnezeu îl uită prea adesea acei, cari îşi pierd vreme, căutând să se bucure de atenţia populară? Va veni un timp, când, toţi aceşti ambiţioşi dezamăgiţi, vor spune, odată cu Wolsey al lui Shakespeare:

„Dacă servind Cerului
„Aş fi pus jumătate din simţirea
„Mistuită pentru om, rămâneam oare
„Astăzi ca o zdreanţă, aruncat duşmanilor mei?"

Puterea lui Waally, născută în parte prin trecuta experienţă, se prăbuşi complect în faţa forţei navale a guvernatorului Woolston. Cu toate că acesta nu avea cu el decât vreo patruzeci de albi, când şefii indigeni au zărit tunurile, nici unuia nu i-a mai venit în minte să reacţioneze. Waally a înţeles situaţia şi a avut înţelepciunea să se supună soartei. El trimise guvernatorului un sol, purtător al ramurei de palmier, oferindu-se să redea tânărului Ooroony tronul, iar el, să se retragă pe moşiile lui. Acestea au fost bazele tratatului încheiat pentru a cărui garantare s'au luat ostateci.

Redăm pe scurt principalele puncte:

In primul rând, o sută de tineri indigeni au fost aleşi şi daţi lui Marc, în calitate de elevi marinari. Guvernatorul începuse să nutrească nădejdea că va stabili între colonie şi indigeni, raporturi de prietenie. Luând pe tinerii sălbăteci pe puntea corăbiilor, Marc dădu ofiţerilor ordine precise şi le recomandă să fie buni cu tinerii lor elevi. In acelaş timp trebuiau să înveţe să scrie şi să cetească, cum şi primele elemente ale catehismului. Reverendul M. Hornblowes şi cea mai mare parte dintre femeile coloniei, au arătat un interes foarte viu pentru aceste noi ocupaţii. Dreptatea şi bunul tratament au dat repede rezulatate. Marea a avut şi ea efecte, fiindcă orice om deprins cu viaţa de bord, greu se învaţă să mai vieţuiască pe uscat.

Guvernatorul în plus, a îmbarcat din insulele Betto o sută de recruți, nu ca ostateci, dar ca lucrători salarizați, în general, oameni zdraveni și buni la orice. Plata urma să le-o facă în grâne, în ferărie veche și alte mărunțișuri, cari existau din belșug pe stânci.

Angajamentul lor nu era decât de două luni. O parte din coloni s'ar fi bucurat să silească pe acești oameni, să le muncească gratis, ca niște sclavi, dar consiliul n'a permis să se vorbească despre un asemenea proect. Guvernatorul știa prea bine, că una dintre condițiile esențiale ale prosperității coloniei era, ca totalitatea membrilor ei să contribue la munci.

Totuși o creștere a randamentului, nu putea fi socotită decât un ajutor prețios pentru colonie. Deaceia indigenii au fost luați ca auxiliari, fiind angajați de consiliu, care singur își rezerva controlul muncii lor, și grija remunerației. Fără îndoială, cât va domni tânărul Ooroony, se putea nădăjdui că relațiile amicale dintre cele două colectivități nu vor fi rupte și probabil strângerea raporturilor datorită comerțului cu lemn de santal, va consolida legăturile de prietenie dintre albi și indigeni, datorită intereselor reciproce.

Corăbiile au stat lângă insulele Betto, cincisprezece zile, după care „Rancocus"-ul a pornit în marea călătorie, iar bricul „Ana" a fost trimis la Stânci, spre a vesti că războiul se sfârșise.

Cât despre Waally, a trebuit să-și dea fiul ca ostatec la curtea tânărului Ooroony, care în felul acesta putea fi sigur de liniște și de bunele intenții ale vechiului său dușman.

CAPITOLUL XXIII

Dacă ţi-i gândul drept şi sufetul curat,
La luptă du-te, bravule, fără frică!

Drake

Un an a trecut dela expediţia împotriva insulelor Betto, fără ca nici un eveniment memorabil să se mai întâmple. In vremea aceasta, Brigitta născu un băiat frumos şi Ana avu al patrulea copil. Naşterile numai într'un singur an, au atins cifra de şaptezeci şi opt. Puţină lume a murit: un singur adult din pricina unui accident. Statistica făcută la sfârşitul anului dădea un total de trei sute şaptezeci şi nouă de suflete, fără a număra Kanacii, acesta fiind numele dat indigenilor.

Puterea de lucru a sălbatecilor, întrecea toate prevederile guvernatorului. Nu munceau, este drept, ca nişte oameni civilizaţi, dar erau în stare să transporte greutăţi grozave. Prima grijă a guvernatorului a fost să le dea locuinţe bune şi în care apa nu putea pătrunde. Din fericire, nu apăruseră pe Stânci frigurile din ţinuturile tropicale şi câtă vreme colonii vor şti să se apere de umezeală, nu exista nici un fel de risc pentru sănătatea lor.

Patru feluri, patru clase dacă vrem, de locuinţe au fost

ridicate şi fiecare colon şi-a putut alege una, plătind bine înţeles o anumită contribuţie statului, fie în bani, fie în muncă.

In principiu n'a fost posibil să se construiască locuinţi complecte şi atunci s'au ridicat mici cabane, ale căror dimensiuni şi materiale variau după averea proprietarilor. Unele erau de lemn, altele de piatră, altele de cărămidă şi altele de vălătuci, toate executate cu multă artă. Se prefera în deosebi piatra, care exista într'o imensă cantitate pe insula „Rancocus" şi care avea toate caracteristicele tufului. Pietrele mai mari le aduceau kanacii în bărci, în vreme ce pietrele mai mici erau depozitate pe ţărm, după, nevoile colonilor.

Câteva luni după sosirea emigranţilor, peste o sută de locuinţe se ridicau pe Pisc şi pe Crater; oferind un bun adăpost împotriva ploii şi fiind destul de practice.

Casele cele mai mari aveau treizeci de picioare pătrate, iar cele mici cincisprezece picioare. Bucătăriile erau deoparte, sub un hangar, adăugat locuinţei. Au mai fost construite o serie de cuptoare, hornurile fiind toate exterioare. Nu exista decât o singură clădire cu două etaje, cea a lui John Pennock, colon foarte bogat. Cât despre guvernator, deabia dupăce fiecare a fost instalat, a pus prima cărămidă a casei sale pe Pisc. Ea ocupa o suprafaţă de şaizeci picioare patrate. O a doua clădire cu etaj a fost începută pe Stânci, pentru a servi drept sediu al guvernământului. Era construită din piatră şi avea două sute picioare lungime pe şaizeci lăţime. Edificiul cuprindea la parter birourile consiliului, iar la etaj celelalte servicii publice. Mai există şi un al doilea etaj, care a rămas neterminat mult timp şi unde s'au orânduit mijloace de apărare.

Casa guvernământului fusese construită şi în scopul de a fortifica intrarea din faţa punţii mişcătoare şi în această poziţie se găsea lângă izvor, avantagiu cu atât mai mare,

cu cât apa lipsea pe Stânci. Când guvernatorul însărcină pe fratele său, să construiască planul unui oraş, acesta socoti că una din primele griji trebuia să fie aceia de a remedia marele neajuns arătat.

Astfel s'a ales un loc potrivit şi s'a săpat în stânci o cisternă care urma să primească apele de ploae. Acest rezervor conţinea mai multe mii de galoane şi odată plin, ar fi îndestulat majoritatea nevoilor.

Odată ce guvernatorul s'a hotărît să construiască pe Stânci noua sa capitală, a voit să procedeze metodic şi să nu uite nimic pentru a o înfrumuseţa.

Dorind să activeze lucrările, a trimis bricul „Abraham" tânărului Ooroony pentru a-i cere ajutorul. Tânărul şef s'a arătat bucuros şi a venit cu cinci sute de supuşi, pentru a-şi ajuta aliatul. Aceşti destoinici lucrători au muncit două luni încheiate, la sfârşitul cărora guvernatorul a anunţat că totul era terminat şi oferind bogate daruri insularilor, le-a dat libertatea să se întoarcă acasă. Raporturile dintre coloni şi indigeni au fost dintre cele mai bune şi legăturile celor două popoare s'au strâns în chip deosebit. Guvernatorul era de altfel foarte iscusit în consolidarea acestei prietenii, arătându-se bun cu noii veniţi, în toate împrejurările.

Dar dacă grupul Kanacilor era primit pe Stânci, nu se putea spune acelaş lucru despre Pisc, unde guvernatorul n'a dat voe nici unui indigen să se apropie. Misterul care plana asupra acestei insule, contribuia să ţină în respect pe sălbateci şi singur tânărul Ooroony n'ar fi fost în stare să precizeze ce se petrecea acolo. Vedea corăbiile venind şi plecând, vedea că guvernatorul debarca des acolo. Uneori zărea figuri de străini, pe cari îi socotea că locuesc acolo, în insula misterioasă. Deaceia gândea, că există pe Pisc un popor puternic, mult mai puternic decât poporul pe care-l cunoşteau pe Stânci.

Guvernatorul avea un mijloc pe cât de simplu pe atât

de ingenios să intereseze pe Kanaci la lucru, făcându-i să se joace „de-a mina". Vederea blocurilor de stâncă ieşind cu zgomot infernal din pământ, sub acţiunea unei puteri necunoscute, producea o atracţie deosebită asupra acestor copii mari. Toată ziua ar fi lucrat acolo, cărând piatra aruncată, numai să poată vedea o nouă explozie cu dinamită.

O deosebită îngrijire s'a dat grădinilor coloniei. In unele locuri pământul n'avea decât un picior adâncime, în altele se puteau planta chiar arbori. Deaceia în afară de stratul de mâl s'a mai aşezat şi unul de ierburi marine, peste cari s'au adăugat îngrăşământ, In felul acesta s'a format un sol, în stare să producă cele mai bogate recolte. Dar guvernatorul nu voia de data aceasta să instaleze decât o grădină colonială. Plantaţiile Craterului erau suficiente pentru a face faţă tuturor nevoilor coloniei. Pericolul de care se temea mai mult guvernatorul, era ca o prea bogată recoltă să nu facă leneşi pe coloni ; fiindcă lenea aduce invariabil după ea viciul şi grosolănia. Deaceia pentru a îmboldi la hărnicie pe tovarăşii săi, Marc găsea mereu de executat noi lucrări, cari cu toate că secundare, nu puteau fi amânate prea mult.

Guvernatorul avea dreptate: gusturile vin pe cale de imitaţie şi repede ne domină dincolo de orice limită. Grădina colonială căpătă repede un aspect minunat. Toţi colonii, bărbaţi şi femei erau plini de mândrie şi nu s'a ridicat o casă, fără să se spargă stânca cu dinamita şi fără să se lucreze alături o grădină. Guvernatorul nu s'a mulţumit cu aceste rezultate horticole. Inainte de plecarea celor cinci sute de indigeni, a săpat gropi adânci, în mai mult de o sută de locuri, pe Stânci, unde a turnat din belşug îngrăşământ. Acolo a plantat cocotieri, arbori cari prin excelenţă cresc repede şi sunt extrem de folositori.

Toate aceste lucrări au metamorfozat cu desăvârşire Stâncile. Fără a mai vorbi de casele construite, de grădinile plantate în interiorul oraşului, întreaga suprafaţă a insulei

era de nerecunoscut. Acolo, unde odinioară nu se vedeau decât stânci goale, era acum o verdeaţă abundentă, în vreme ce arborii îşi ridicau fruntea înflorită, în mijlocul straturilor şi gazonului. Cât despre oraş, el nu avea decât douăzeci de case, locuite în special de meseriaşi. Comercianţii au trebuit să-şi fixeze sediul la Stânci; magazinele fiind construite în apropierea ţărmului. Fiecare locuinţă se găsea la o mică distanţă de acest centru. Cum toţi colonii au venit bine aprovizionaţi cu mărunţişuri pentru a trafica cu oamenii de culoare, afacerile erau prospere şi fiecare primea mari cantităţi de lemn de santal.

Mai există un lucru pe care nu putem să-l uităm, în lunga listă a menţiunilor făcute. Guvernatorul şi consiliul au promulgat un act privitor la navigaţie, care avea de scop să rezerve coloniei, transportul produselor. Adevăratul motiv al acestui act, era să ţină pe indigeni sub control în anumite limite, mai mult de cât să se asigure câştiguri importante coloniei. Legea arăta, că nici o barcă nu avea dreptul să vină dela insulele Betto la Stânci, sau Pisc, fără permisiunea specială a guvernatorului.

În anumite zile, cele două colonii se întâlneau într'un sat al lui Ooroony, spre a face schimburile, după care corăbiile lui Marc aduceau pe Stânci lemnul de santal. În scopul de a transporta acest lemn mai departe, Saunders în instrucţiunile sale, primise ordinul să cumpere o corabie mare şi s'o aducă la întoarcerea „Rancocus"-ului, având grijă ca pe puntea ei să se urce vaci şi cai, de cari acum colonia avea imperioasă nevoe. Saunders s'a îndreptat spre coasta occidentală a capului Horn, pentru ca să-şi facă toate cumpărăturile în America de Sud. Vitele nu erau acolo prea frumoase, dar în felul acesta evita dublarea Capului.

Dupăce am vorbit despre toate îmbunătăţirile făcute pe Stânci, este necesar să spunem un cuvânt şi de insula Rancocus. Prin construirea ferăstrăului, a cuptoarelor de var şi de cărămidă, a carierelor de piatră, insula prospera repede.

Guvernatorul dădu ordin să se ridice şi o mică fortăreaţă, în care, la caz de nevoe, întreaga colonie să poată găsi un refugiu. Odată zidurile terminate au instalat pe creastă două tunuri. Nicăiri, mijloacele de apărare nu erau uitate. Piscul era fortificat prin poziţia sa naturală, în vreme ce despre Stânci, nu se putea spune acelaş lucru. Fără îndoială prin construirea unor locuinţe de piatră, securitatea era mai bine garantată; dar guvernatorul a înţeles repede nevoia să făurească o poziţie de luptă, în direcţia mării. Patru treceri distincte, corespundeau celor patru puncte cardinale, înaintând dela Crater spre apă.

Trecerea spre sud care se termina prin puntea mişcătoare, era suficient fortificată, datorită noului palat al guvernământului. Deaceia se instalară pe înălţimile Craterului trei baterii de tunuri, compuse fiecare din câte două guri de doisprezece, cari ţinteau cele trei maluri descoperite. Pentru mai multă siguranţă, Marc a interzis Kanacilor să se mai apropie de Crater.

Lucrările de apărare, de construcţie şi terasamentele n'au concentrat exclusiv atenţia colonilor în timpul acestui an. Cei doi fraţi ai guvernatorului s'au căsătorit. Cel mai mare cu sora lui John Pennock, iar cel mai mic cu sora reverendului Hornblover. Nu exista o familie pe Stânci, despre care să se poată spune că aparţine clasei celei mai ridicate a Americei; dar între coloni se păstrau totuşi deosebirile necesare, cari trebuiau să existe. Poate fi ceva mai falş, mai injust, decât superioritatea pe care o dă banul, pentru a statornici caste după avere? Şi cu toate acestea, omenirea este astfel alcătuită, încât atâta vreme cât va dăinui, moravurile vor trăi prin ea. Căsătorindu-se cu Sarah Pennock, Carol Woolston ştia, că sacrificiul material vine din partea lui; dar Sarah era frumoasă, modestă, tânără şi pe urmă alegeri multe nu se puteau face în colonie. În America, o asemenea căsătorie ar fi fost imposibilă. Pe

Crater, n'a existat nici o pedică şi unirea s'a dovedit dintre cele mai fericite.

Se credea că „Rancocus"-ul va aduce puţini emigranţi, cu toate că Saunders avea nenumărate scrisori ale colonilor, către unii dintre prietenii lor, prin care li se explicau amănunţit toate binefacerile insulelor. Nesiguranţa în această privinţă n'a fost de lungă durată, fiindcă exact un an şi opt luni după plecarea „Rancocus"-ului dela insulele Betto, corabia a fost semnalată. Iscoadele depe Pisc au anunţat că se găsea la intrarea Golfului Nordic şi că arunca ancora. Deîndată guvernatorul a plecat cu bricul „Ana", întovărăşit de Bob şi s'a îndreptat spre „Rancocus", pentru a-l întovărăşi până la Stânci. Marc şi Bob erau socotiţi ca singurii coloni, cunoscând perfect adâncimile date de sondă, pentru ca să piloteze fără pericol, o corabie atât de mare, prin toate canalele.

Când „Rancocus"-ul ajunse lângă „Ana", căpitanul Saunders apăru la pupă şi strigă „Totul e bine"! Aceste cuvinte asigurătoare, ridicară o greutate imensă depe inima lui Marc; fiindcă lipsa provoacă neliniştea şi nenumărate alte negre presimţiri. Pe punte totul părea în ordine şi spre mirarea lor, cei doi piloţi au zărit, în afară de echipagiu, un mare număr de capete, profilându-se peste margina corăbiei. Ceva mai departe, o altă navă se zărea. Era, după spusa căpitanului Saunders, bricul „Găina tânără", care fusese cumpărat pentru nevoile coloniei, şi unde se încărcase tot ce putea să le fie necesar colonilor.

Pe puntea lui „Rancocus" veneau o sută unsprezece emigranţi. Toate legăturile de prietenie au fost utilizate, fiecare s'a silit să facă noi prozeliţi, încât acţiunea a reuşit peste aşteptări. Marc se arată vesel, mai ales când află, că noii veniţi erau foarte preţioşi pentru colonie, toţi fiind tineri, sănătoşi, de o moralitate incontestabilă şi unii destul de bogaţi. Aceşti emigranţi ridicară cifra populaţiei la mai mult

de cinci sute persoane, între cari se găseau aproape o sută cincizeci de copii mai mici de paisprezece ani.

Călătorii au fost încântaţi la debarcare. Unul dintre coloni, om de bun simţ, numit Dunks, întrevăzuse importanţa unei mici insule aflată chiar lângă debarcader şi tratase cu consiliul pentru a obţine schimbarea acestui teren cu bucata lui de pământ. Cum proprietatea era expusă din toate părţile s'a construit acolo un fel de fortăreaţă de piatră, bună în caz de invazie, să primească pe toţi locuitorii şi în plus înconjurată, cu un gard înalt protector, pentru a se apăra cei unsprezece coloni aflaţi acolo, dacă s'ar fi produs un asediu. Guvernatorul le mai dăduse şi un tun.

Noilor veniţi li se păru totul încântător. Recoltele erau minunate. Arborii se arătau încă mici, dar iarba atingea înălţimea unui lan de grâu.

Guvernatorul trimise bricul „Ana", cu ordinul să se pregătească locuinţe emigranţilor la Casa colonială, care era deosebit de încăpătoare. Cât despre el, aşteptă pe puntea lui „Rancocus" venirea „Găinei tinere". Atunci se urcă pe punte şi aruncă o ochire asupra încărcăturii. Saunders, ca un om cuminte şi deştept îmbarcase un mare număr de vaci şi cai. În total erau 45 de dobitoace, toate cumpărate la Valparaizo. Vântul fusese bun şi animalele n'au avut de suferit, dar deoarece durata călătoriei întrecuse toate prevederile, fânul lipsea şi sărmanele vite erau flămânde de douăzeci şi patru de ore. Deasemenea apa fiind pe sfârşite, li se dădea numai jumătate de porţie. Îşi poate oricine închipui cu câtă bucurie aşteptau să fie salvate din această jalnică situaţie. Lui Marc i se făcu milă şi dădu ordin să fie duse la păşune imediat.

Bricul a fost ancorat în apropiere de un banc de nisip, străbătut de mai multe râuşoare şi care comunica direct cu o câmpie, având fâneaţă bogată. S'a căzut la învoială cu Dunks şi cele două echipagii ale lui „Rancocus" şi a bricului; au început manevra pentru debarcarea călătorilor cu patru

picioare, depe „Găina tânără". Animalele au ajuns una câte una pe țărm, în interval de două ore. După ce le-a lăsat potrivit să bea, Dunks le-a dus în câmpul de verdeață, unde sărmanele vite nu mai știau încotro să se îndrepte să mănânce mai repede. Îndată apa și măturile au intrat în funcțiune pe puntea bricului, dar a trebuit o lună întreagă, până când mirosul pasagerilor depe „Găina tânără" a putut fi înlăturat.

Oamenii n'au fost mai puțin bucuroși decât animalele la scoborîre. Dunks le-a făcut o primire frățească și le-a dat legume în abundență. Pepenii erau atât de mulți și călătorii atât de însetați, încât bucuria nu mai cunoștea margini. Caii și vacile au rămas pe terenul lui Duks mai multă vreme, până când au terminat toată iarba. Guvernatorul a fost atunci prevenit și vitele au fost ridicate. De altfel, fânul în acest climat era atât de rar cosit, încât trebuia socotită o binefacere prezența vitelor. Ele au fost împărțite între diferite ferme; găinile și porcii la fel, încât fiecare colon a căpătat o scroafă și păsări de ogradă. Toate animalele acestea se înmulțeau atât de repede, încât era sigur că va exista carne de porc și de pasăre, dincolo de orice nevoi. Porumbul creștea deasemenea minunat și aproape fără cultură.

Când s'au făcut toate pregătirile necesare, corăbiile au ridicat pânzele, îndreptându-se spre Stânci. Mare era bucuria rudelor și a prietenilor, cari se revedeau dupăce au fost străbătute mii de mile. Noii veniți aveau multe de spus, celor care-i precedaseră cu optsprezece luni; și aceștia, fiind îndreptățiți să se creadă vechi coloni, nu mai conteneau cu descrierea minunilor din faimosul lor grup de insule.

CAPITOLUL XXIV

Cu trupul înelat, ca un fulger prinzi valurile,
Aluneci şi umpli depărtările de spumă;
Cu colţii gata, cu ochi aprinşi, te arunci;
Pentruca apoi într'un salt să dispari
Spre adâncurile fără fund!

Brainard: Şarpele de mare

Încărcăturile depe corăbiile care soseau la Stânci, erau împărţite între guvernator şi Stat. Guvernatorul primea jumătate, în calitatea sa de proprietar al lui „Rancocus", iar Statul cealaltă jumtătate, în schimbul muncii colonilor şi a dreptului de a impune importul ca şi exportul. Din această a doua jumătate, o parte se dădea imediat colonilor, iar restul era depozitat.

Comerţul cu lemne de santal, cu ceai etc., fusese foarte avantajos până atunci şi ajutase mult la buna stare a coloniei. O încărcătură de articole de mică valoare este drept, dar de mare utilitate, a fost cumpărată cu un preţ inferior celui realizat din vânzarea ceaiului; astfel că, Saundres, în afară de încărcătura corăbiilor sale, aducea o sumă importantă în bani, care a fost vărsată jumătate în cassa Statului, iar jumătate în cea a guvernatorului Woolston. Erau douăsprezece luni de când banii circulau în colonie. Sosirea noului numerar a fost suficientă, ca să activeze tranzacţiile şi să limiteze tezaurizarea.

Este greu să enumerăm toate articolele care au fost aduse la Stânci de corăbii. Existau acolo cele mai felurite instrumente, pietre de moară, căruţe, ceai, zahăr, etc. O parte dintre produse au fost date comercianţilor spre a le vinde în detaliu. Se aflau trei magazine pe Stânci şi una pe Pisc, preţurile fiind foarte modeste. Faptul se datora împrejurării, că Statul nu impunea importul. Câte nu s'au scris în vremea noastră, despre înşelătoarea teorie a liberului schimb?

Acest mit, obiect de discuţie veşnică pentru strămoşii noştri din Anglia şi pe care nimeni n'a reuşit să-l explice, nu provoacă nici o frământare în America, unde comerţul totuşi este liber în adevărata accepţiune a cuvântului. Din fericire, teoriile nu erau discutate pe Stânci; comerţul fiind realmente liber, fără o sută de formule şi de taxe deghizate. Guvernatorul Woolston proceda în chipul cel mai liberal. In afară de „Ana", corabie construită de colonie, consiliul hotărîse, urmând cele mai stricte principii legale, că toate vasele erau proprietatea particulară a guvernatorului. Totuşi Marc Woolston a transferat proprietatea „Sirenei" şi a lui „Abraham" statului; prima pentru a servi de crucişător, al doilea pentru a duce mărfurile şi călătorii dela o insulă la alta. „Neshamonya" a revenit în plină proprietate lui Bob Betts, care a organizat cu ajutorul ei un serviciu de cabotaj, foarte remunerator. Marc a hotărît să-i mai construiască şi un şlep, pe care să-l poată folosi pentru călători şi mărfuri. Lucrul a început cu sârguinţă şi în mai puţin de şase luni, şlepul având patruzeci şi cinci de tone a fost lansat pe valuri. Intre timp, Bob renunţase singur la postul său din consiliul format din oameni mult mai învăţaţi decât dânsul.

Noua corabie a primit numele de „Marta", în onoarea muncitoarei şi credincioasei soţii a lui Bob. Era uşoară (corabia, nu doamna Betts) şi cu un mus şi cu kanac, Bob o manevra cu deplină siguranţă. Se ducea adeseaori la Pisc şi în insula Rancocus, aducând mărfuri folositoare colonilor; iar

în primele luni a făcut chiar câteva excursiuni la insulele Betts. Uneori aducea indigeni ca pasageri, ori ducea felurite mărunţişuri sălbatecilor, fiare vechi, cârlige, topoare şi câte puţin tutun. In schimb lua nuci de cocos, fructe încă rare în colonie, ori panere, ţesături indigene, lopeţi şi felurite plante folositoare.

Cea mai lungă călătorie a lui Bob, a fost cea făcută cu şlepul încărcat de pepeni. Fructele acestea erau atât de multe în colonie, că se dădeau şi porcilor; indigenii dimpotrivă nu aveau deloc. Deaceea deveniră repede lacomi şi Bob, a umplut cabina „Martei" cu lucruri obţinute în schimb. Intre altele a primit o cantitate de lemn de santal, cu care şi-a cumpărat aromate, să-i ajungă vreme de un an.

Lui Bob îi placea să amintească faptul, că începând de la această călătorie a făcut avere. Intrigile lui Waally n'au folosit la nimic, pentru a-l strica cu indigenii.

In vremea aceasta „Rancocus"-ul se pregătea de plecare. Guvernatorul se gândea unde să-l trimită pentru a lua vreo încărcatură nouă, când pe neaşteptate, observaţia unui marinar cu numele de Walker a modificat intenţiile lui Marc. El a găsit repede ceeace-i trebuia, împrejurare care a avut o influenţă hotărîtoare asupra viitorului coloniei.

Echipagiul lui „Rancocus" în ultimele două călătorii semnalase prezenţa mai multor balene, în largul Craterului. Walker, care fusese secund pe puntea unei baleniere din Nantucket şi care, la fel cu alţi şase coloni, cunoştea cum se pescuesc balenele, sfătuise pe căpitanul Saunders, al cărui locotenent era pe puntea lui „Rancocus", să-şi procure tot ceiace ar fi fost nevoe pentru pescuit, adică frânghii, harpoane, lănci, butoae, etc. Cala „Găinei tinere" era deaceia plină cu tot acest instrumentar.

Lemnul de santal devenise rar, în vreme ce pescuitul balenelor oferea o posibilitate imensă de venituri. Numai că

o astfel de activitate cerea curaj, perseverenţă şi capitaluri. Colonia nu ducea lipsă de corăbii; la mijloacele de executare Saunders şi Walker s'au gândit; proviziile se găseau din belşug.

Omul are nevoe să fie ţinut sub presiune printr'o muncă neîncetată, sub pedeapsa de a vedea altfel prosperitatea dispărând. De îndată ce cuvântul „pescuit" a fost spus, toată atenţia s'a fixat în această direcţie şi guvernatorul s'a folosit de buna dispoziţie generală, pentru a vesti că fiecare colon va avea din pescuire un venit, capitalul iniţial fiind acoperit în rate. Colonia, în calitate de societate în nume colectiv, va avea şi ea o parte din beneficiu, date fiind marfurile pe cari le va procura din magazinele de stat. Cât despre guvernator, el va primi o cincime, ceeace trebue să recunoaştem era modest, faţă de valoarea corăbiilor.

„Rancocus"-ul n'a fost pregătit pentru vânătoare, urmând a servi drept depozit al grăsimei, până la terminarea operaţiilor, când va porni spre coastele Americei. Deaceea, s'au luat pe corabie toate măsurile dictate de împrejurări.

„Găina tânără", bric solid, cu o punte încăpătoare a fost echipată ca vas balenieră; „Ana" trebuia s'o urmeze. Cinci şalupe baleniere au mai fost pregătite. Două au rămas lângă „Ana", iar trei au fost ridicate pe puntea bricului. Alături de echipagiu au mai fost luaţi numeroşi Kanaci, vestiţi ca lopatari şi vreo douăzeci de copii din colonie, având opt până la şaisprezece ani, spre a învăţa meseria.

Atenţia tuturor era îndreptată spre „Găina tânără" şi „Ana". Nenumărate femei, surori, fiice, ori logodnice ale pescarilor, ar fi dorit să-i întovărăşească. Elanul era atât de spontan, încât guvernatorul s'a hotărît să ia pe puntea „Sirenei" câţi călători de ambe sexe vor încăpea, pentru o excursie de câteva zile, când fiecare va putea participa la succesul balenierei. Bob trebuia să vină cu „Marta", iar „Abra-

ham" deasemenea lua parte. Cât despre „Neshamonya", aceasta a fost trimisă în larg, pentru a pândi orice mişcare a sălbatecilor, în cazul când aceştia ar încerca să profite de lipsa a o sută dintre apărătorii Craterului. Este drept, că acei rămaşi în colonie erau uşor în stare să respingă orice atac al lui Waally şi al bandei sale; dar omul este astfel construit: când colonia nu avea decât douăzeci de apărători, toată lumea se credea în stare să izbândească; iar astăzi, când colonii erau de zece ori mai numeroşi, se luau măsurile cele mai serioase.

Totul fiind gata, corăbiile porniră. Guvernatorul comanda „Sirena" unde se găseau pe punte vreo patruzeci de femei, printre cari Brigitta şi Ana. Ieşirea s'a făcut prin trecerea din sud. Văzându-se uşurinţa cu care noul bric se legăna pe apă, femeile tremurau şi nu le venea să creadă, că o corabie atât de slabă va fi în stare să atace o balenă.

Flota a trecut pe lângă ţărmul Piscului, ale cărui înălţimi erau pline de o populaţie avidă să privească spectacolul. „Marta" care avea mai multe pânze decât „Sirena", din pricina proporţiilor ei mai mari, plutea în frunte. Datorită uneia dintre acele împrejurări cari dejoacă toate calculele, apa a ţâşnit pe neaşteptate în zare, vestind prezenţa unei balene, în clipa în care şlepul era cu o leghe mai aproape decât celelalte corăbii. Fiecare şalupă balenieră îşi avea echipagiul; dar, cu deosebirea mateloţilor de pe „Găina tânără", majoritatea celorlalţi coloni nu aveau nici un fel de experienţă. Mulţi studiaseră metodele pescuitului, dar le lipsea practica. Bob însă nu era omul care să-şi propună ceva şi să nu facă toate sforţările pentru a aduce la îndeplinire acel lucru. Barca i-a fost gata într'o clipă şi el s'a pregătit cu Socrate să vâneze animalul enorm, care tăia furtunos valurile. Se întâmplă adeseaori ca soldaţii tineri, înflăcăraţi dincolo de orice margină, să se arunce în încăerări, pe cari grenadieri mai bătrâni

le socotesc fatale. Acest lucru l-a făcut echipagiul de pe şalupa „Marta". Bob merse direct spre monstru; Socrate electrizat de gravitatea situaţiei aruncă harponul, în clipa când masa de carne era aproape să fie atinsă.

Negrul îşi pusese toate puterile în această lovitură, dându-şi socoteală că era o problemă de viaţă şi de moarte. Balena rănită lăsă o lungă dâră de sânge. Toţi pescarii au admis că fapta era excepţională. Deobicei cu harponul balena este fixată. Lovitura fatală i se aplică totdeauna cu lancea.

Aşadar, cu un harpon Socrate omorîse prima balenă pe care a atacat-o vreodată şi din clipa aceea negrul deveni un personagiu important printre pescarii acelor mări. Lovitura prevestea cele mai mari succese. De acum se putea spune că cu Bob la cârmă şi cu Socrate la harpon, orice balenă putea să se socotească pierdută. Mai multe şalupe, este drept, au suferit stricăciuni şi doi indigeni s'au înecat în cursul verii, dar balenele au fost prinse şi Bob cu negrul au scăpat în afara oricărui pericol.

Revenind la prima balenă, trebue să adăugăm, că mâna lui Socrate dacă ar mai fi întârziat o clipă, şalupa era definitiv pierdută. Guvernatorul a venit la locul luptei, în clipa în care Bob ancorase un cârlig în balenă şi se pregătea să-şi târască prada spre trecerile de lângă Capul Sud. Corăbiile defilară în faţa corpului inamicului răpus, în vreme ce mateloţii scoteau strigăte de bucurie. Bob împins de un vânt favorabil îşi târî prada, cu o viteză de patru până la cinci noduri pe oră. „Marta" intră în strâmtoare şi de îndată ce balena a început să plutească, apa ne mai fiind adâncă, Bob, împreună cu vreo douăzeci de kanaci, începu s'o tae după o metodă, dacă nu prea ştiinţifică, în orice caz foarte utilă. Operaţia a fost terminată în timpul nopţii şi a doua zi dimineaţă se scosese animalului stratul de grăsime, în vreme ce puntea „Martei" era acoperită cu nenumărate cazane, în care grăsimea clocotea. Butoaiele stăteau gata şi dintr'această primă balenă au fost scoase o sută unsprezece butoaie de

untură, treizeci şi trei, fiind de prima calitate. Era o strălucită victorie şi plini de bucurie, Bob şi Socrate au transportat toată marfa în magazia de pe „Rancocus".

O săptămână mai târziu, guvernatorul înainta cu „Sirena", „Găina tânără" şi „Abraham", căutând balene la o sută mile depărtare de Pisc, când se întâlni cu Bob, care era pe puntea „Martei". Marc îl rugă să se urce pe bric şi cu privirea lui de Argus, să inspecteze depărtările, din vârful catargului. Nici n'au trecut zece minute şi Bob strigă din înălţime: — O balenă! O balenă! Cele trei corăbii se îndreptară în grabă spre locul arătat. La apusul soarelui se vedeau numeroase balene, dar după observaţiile lui Walker, acolo era locul unde animalele îşi găseau hrana, aşa că se putea aştepta până dimineaţă.

La revărsatul zorilor şase şalupe au fost scoborîte pe valuri, gata de atac.

Walker, era în frunte, după cum cerea rangul său şi experienţa pe care o avea. In mai puţin de o oră se găsea lângă o enormă balenă, soră cu cea vânată de Betts. Femeile care se aflau pe punte, văzură emoţionantul spectacol al şalupei dusă în remorcă de un monstru furios, cu o viteză de cel puţin douăzeci noduri pe oră. Obiceiul se păstrează între marinari, ca balenierele să fie mereu aproape de şalupe în timpul atacului, până când adversarul este răpus. Câteodată animalul înspăimântat înoată în linie dreaptă cincisprezece până la douăzeci de mile şi atunci alternativa pentru şalupă rămâne, ori să fie despărţită de balenieră, ori să renunţe la balenă. Astfel harponul este pierdut de multe ori cu o sută de metri de frânghie şi nu-i rar să se vâneze balene, având harpoane în corp dela primul atac şi târând după ele frânghii uşoare.

Ne vom strădui să-i explicăm cetitorului ce este un harpon. El are forma unei lănci cu margini, fiind legat de o frânghie subţire, dar solidă. Cârmaciul trebuie să fie foarte bun fiindcă apropierea de balenă devine extrem de pericu-

loasă, în clipa în care a fost lovită. Balena harponată, se dă îndată la fund, desfăcând frânghia pe o bună distanţă, fiindcă altfel şalupa s'ar răsturna. Dar animalul ca şi omul are nevoie să respire şi cu cât s'a afundat mai repede, cu atât mai repede revine la suprafaţă. De îndată ce balena a devenit iar invizibilă şi se opreşte ori îşi încetineşte fuga, pescarii încep să scurteze frânghia, apropiindu-se treptat de victima lor. Uneori monstrul se afundă din nou şi atunci operaţia este repetată de mai multe ori. Când şalupa s'a apropiat suficient, ofiţerul care o comandă, îşi aruncă lancea vizând o parte vitală. Dacă sângele ţâşneşte, este bine. Dacă nici o parte vitală n'a fost atinsă, balena fuge din nou şi toată operaţia reîncepe.

In clipa aceia, timonierul Walker, aruncase harponul cu meşteşug, fixându-l puternic în balenă. Animalul făcu un mare semicerc în jurul „Sirenei", la o distanţă care permitea să se vadă bine toată scena de pe bric. Cetaceul ajunse lângă şalupă şi aruncă în sus un torent de apă, peste marginea bărcii. Văzând scena Brigitta simţi pentru prima oară în viaţa ei gravitatea pericolului şi mulţumi cerului în gând, pentru împrejurarea, că Marc era guvernator şi în această calitate nu trebuia să lupte cu balenele. Totodată Marc ardea de dorinţa să participe la aceste lupte violente, cu toate că se îndoia dacă o atare ocupaţie ar fi de demnitatea lui.

Bilanţul a stabilit următoarele cifre: Bob cu Socrate au vânat trei balene; „Tânăra găină" a vânat două şi „Abraham" una. Bob cu „Marta" şi guvernatorul cu „Sirena" au remorcat patru balene în canalul sudic, într'un golfuleţ care a primit numele de Golful balenelor. Nava „Rancocus" se găsea alături, iar în apropiere se găsea apă de izvor din belşug. Acolo a fost stabilit centrul de activitate al pescarilor.

„Abraham" fu timis spre insula Rancocus pentru a căuta materiale. In acelaş timp au fost ridicate hangare în care se depozitase cele o mie butoaie de untură aduse de „Tânăra

găină„, care mai avea în remorcă trei balene. „Rancocus" naviga între Stânci şi insula unde Marc organizase noile sale antrepozite. Drumul corăbiilor astfel devenise uşor, de când se cunoşteau bine canalele.

Acestea au fost începuturile unui comerţ care avea să ia o mare dezvoltare. In croiziera care ţinuse două luni, şalupele adunaseră împreună două mii butoaie de untură, depozitate până la urmă toate în magaziile lui „Rancocus".

Dat fiind preţurile curente de pe pieţele Europei şi ale Americei, cele două mii de butoaie reprezentau o avere de aproape o sută mii de dolari; rezultat imens, pe care nu l-ar fi putut întrece nici o altă activitate, desfăşurată în condiţiunile cele mai prielnice.

CAPITOLUL XXV.

Sub securea albului, tristă şi tremurătoare
Cade pădurea, ca o sclavă ascultătoare,
Pământul, acordă acestei rase toate favorurile,
Ii dă grânele, fructele şi florile.

Panlding

Un asemenea succes nu putea decât mări dorinţa colonilor ca să pescuiască tot mai mult. In curând, furia la muncă pe baleniere a devenit generală şi chiar locuitorii Pisculuí se întreceau să participe la expediţie.

Era natural ca înalţii funcţionari ai coloniei, Heaton preotul şi cei doi fraţi ai guvernatorului, să nu ia parte la vânătoare. Grupul acestora era prea plăpând pentru a mânui bine lopeţile. Dar guvernatorul rămăsese un marinar incorigibil şi toată lumea se aştepta să-l vadă într'o bună dimineaţă lovind cu harponul vreun imens cetaceu. Inainte de terminarea sezonului, Marc eşise de patru ori în larg pe şalupe de ale statului, şi de patru ori vână câte o balenă. Entuziasmul devenise delirant. Până şi copiii cereau să meargă pe urmele gloriosului şef. Kanacii făcând parte din echipagii deveniră şi ei vrednici de stima generală. Socot că în această colonie şi nu la Nantucket cum s'a crezut, a luat naştere obiceiul, ca un tânăr să nu poată dansa cu aleasa inimii sale, pânăce mai întâi nu a ucis o balenă.

Corăbiile existente s'au dovedit în curând neîndestulă-

toare. „Găina tânără" plecase spre Hamburg cu o încărcătură de o mie şapte sute de butoae de untură. S'a luat atunci hotărîrea să se construiască două bricuri de câte o sută optzeci de tone. Şase luni mai târziu „Dragonul" şi „Jonas" erau scoase în larg. In timpul acesta Betts, în special, realizase câştiguri atât de enorme, că într'o bună dimineaţă veni la prietenul său guvernatorul, în sala de audienţe a Palatului Colonial. Este bine să amintim, că primul funcţionar deţinea în clădire o serie de apartamente, mobilate somptuos, încât ar fi făcut impresie chiar la Filadelfia. Insula Rancocus avea lemn din belşug şi mobilierul se dovedea de prima calitate. Lemnul era lucrat în China şi la reîntoarcere, vapoarele aduceau mese şi scaune de lac, covoare deosebit de fine şi tot felul de canapele, paravane, lămpi, etc. Brigitta aranjase cu mult gust camerele şi Marc simţea o slăbiciune pentru acest frumos interior, slăbiciune comună dealtfel celor cari încep să se îmbogăţească.

— Intră, căpitane Betts, intră prietene şi ia loc, spuse guvernatorul oferind un fotoliu vechiului său prieten. Totdeauna vei fi bine venit, fiindcă n'am uitat nimic, din anii trecutului.

— Mulţumesc, guvernatorule, mulţumesc. Totul îmi pare schimbat aici, de o bucată de vreme; numai d-ta ai rămas acelaş. Pentru mine eşti mereu domnul Marc Woolston, locotenentul viteaz şi vrednic.

— Şi Marta nu s'a schimbat, presupun. Puţin mai grasă de cum ai cunoscut-o întâi, dar cu inima la fel de tânără ca la şaisprezece ani. Nu-i aşa?

— Da, guvernatorule. Ce să spun? Marta mea cu patru copii, este tot Marta de altă dată, după cum doamna Woolston a rămas aceeaş frumoasă domnişoară Brigitta. Clima în care trăim pare excelentă.

— Recunosc. Soţia mea arată minunat, dealtfel ca toate femeile de pe aici. Aerul face minuni. Ştii, că după raportul

d-lui secretar s'au născut pe stânci două sute de copii, fără a mai număra pe acei veniţi cu părinţii lor.

— Frumos început, domnule şi care promite un viitor prosper coloniei, când noi aceştia vom deveni oase şi piele.

— Să mulţumim lui Dumnezeu pentru toate câte ni le-a dat. Cred că eşti de aceeaş părere şi faci la fel cu mine Betts?

— Mă silesc pe cât pot domnule, cu toate că omul este tentat să creadă, că i se cuvine orice bun pe lumea aceasta. Marta, în special, binemerită adjectivul de evlavioasă.

— Da, ai dreptate. Niciodată nu vom fi în stare să uităm lecţiile mari pe cari ni le-a dat experienţa şi de cari urmează să profităm.

— Fii liniştit, domnule, voi merge pe drumul drept. Dar să nu vă mai fac să pierdeţi un timp preţios, în discuţii lăturalnice. Iată despre ce este vorba. Mai întâi vă felicit pentru noile bricuri lansate pe apă.

— Mulţumesc, prietene; oare vizita d-tale are vreo legătură cu unul dintre bricuri?

— Exact; îmi place mult „Dragonul" şi aş dori să-l cumpăr.

— Să-l cumperi? Ştii că valorează vreo opt mii de dolari? Unde vei găsi banii aceştia?

— In monetă, ar fi greu; dar dacă untura face bani; am trei sute de butoae gata, dintre cari o sută de calitate superioară.

— Atunci s'a făcut, căpitane Betts. Iţi cumpăr untura şi vei avea bricul. — Sunt încântat că-l ia un vechi camarad.

— Intre noi, guvernatorule, nu crezi că la o întrecere bate pe „Jonas" cu o jumătate nod? Mie aşa mi se pare.

— Mie, la fel; dar n'am voit s'o spun în gura mare, ca să nu descurajez pe constructorii lui „Jonas".

— Atunci sunt sigur că nu m'am înşelat; fiindcă punctul d-stră de vedere este totdeaunu exact. Şi vă pot asigura domnule, că „Dragonul" nu va dormi, aflându-se în mânile mele.

Această importantă cumpărătură a mărit consideraţia

de care Bob se bucura în mijlocul coloniei. Bricul justifica buna părere, pe care Betts şi-o făcuse. La aceste calităţi reale, se mai adăuga şi norocul care l-a ajutat mereu.

„Jonas" a fost vândut unei societăţi de negustori. „Marta" reluată dela Betts făcea serviciul regulat între insule. De două ori pe săptămână, pleca dela Stânci spre Micul Golf, iar la fiecare cincisprezece zile făcea escală şi în insula Rancocus. Cu acest prilej ducea scrisorile.

O lege privitoare la serviciul postal a fost elaborată de consiliu şi aprobată de guvernator. Puţină vreme după organizarea acestui serviciu, care a fost socotit o mare binefacere, guvernatorul întovărăşit de principalii funcţionari s'a hotărît să viziteze toate întreprinderile coloniei, pentru a întocmi o statistică generală şi cu deosebire, pentru a culege date asupra legilor cari trebuiau stabilite. Cum era în acelaş timp şi o călătorie de plăcere, femeile au fost rugate să ia parte. Deaceea vom urmări pe călători pas cu pas, pentru a ne da bine seamă de progresele realizate.

„Marta", acum corabie guvernamentală, a fost aleasă pentru această călătorie. Ea a ridicat ancora din Micul Golf, la orele opt dimineaţa, având pe punte şaptesprezece călători, fără a mai număra doi sau trei coloni, cari se duceau în insula Rancocus pentru afaceri personale. Şlepul n'a pornit totuş în linie dreaptă; s'a îndreptat în primul rând către vulcanul, care nu părea să mai aibă aceeaş activitate şi pe care Marc dorea să-l observe deaproape. In scurtă vreme „Marta" a aruncat ancora într'un mic golf al insulei.

Era pentru prima oară, când se făcea ascensiunea craterului vulcanic. Cenuşa se adunase în mari cantităţi la poalele lui şi lava a început să curgă în două sau trei filoane. Insula putea să aibă atunci două mile în diametru şi cum era aproape rotundă, circonferinţa număra şase mile în mijlociu. Craterul avea singur o jumătate de milă diametru şi se ridica o mie de picioare deasupra nivelului mării. In centrul acestei văi uriaşe, lava îşi tăiase trei cărări mai mici-

Din vreme în vreme, după un murmur surd şi prelungit, urma un şuer ascuţit, pe urmă se auzea o detunătură întovărăşită de fum şi pietre erau aruncate la o mare înălţime, de unde recădeau în vale. Dar aceste explozii deveneau tot mai rare.

Rezultatul tuturor observaţiunilor a dus la constatarea, că aceste treceri deschise frământărilor interne ale pământului se vor închide în curând şi atunci lava va căuta alt drum ca să iasă. Brigitta şi Marta n'au stat la îndoiala să întovărăşească pe bărbaţii lor în această ascensiune şi la plecare au declarat că frumuseţile ca şi grozăviile acestei insule, vor rămâne pentru totdeauna săpate în inimile lor.

Părăsind vulcanul, „Marta" porni spre insula Rancocus, unde ajunse la apusul soarelui. Fortul era bine păzit, cu toate că o vizită a indienilor nu era deloc de temut. In afară de kanaci, utilizaţi pe diferitele corăbii ale coloniei, nici un indigen nu s'a arătat prin aceste părţi, din ziua când tânărul Ooroony, a adus cu el pe cei cinci sute de muncitori. Numărul şi forţa corăbiilor colonilor, părea să le asigure pentru totdeauna dominaţia acestor mări.

Populaţia insulei Rancocus nu avea decât cincizeci de suflete, cu femei şi copii. Munca la Ferestrău, fabricarea cărămizilor, fabricarea varului, acestea erau lucrările obişnuite. Pământul se dovedea roditor, dar nu era prea mult lucrat. „Marta" aducea fructe şi legume dincolo de nevoile curente. Vizitatorii s'au interesat de situaţia turmelor, care păşteau în libertate pe câmpie. Porcii mai ales se înmulţeau într'o proporţie, care arăta că în scurt timp va fi nevoe de o vânătoare generală, pentru reducerea numărului lor.

Din insula „Rancocus „Marta" a navigat la stânci, unde s'a făcut o inspecţie generală. Sistemul adoptat de conducerea colonială cu privire la extinderea întreprinderilor, era diferit de acel practicat în America, unde populaţia se împrăştie pe o suprafaţă imensă, ceeace face progresele civilizaţiei rapide, dar foarte incomplecte. Dacă locuitorii St. Unite

ar fi concentrați pe o jumătate din teritoriul ocupat azi, este neîndoios că ar fi mai fericiți, mai puternici, mai civilizați și mai puțin grosolani în purtări și sentimente, cu toate că ar însemna o crimă de înaltă trădare, după unii, să admiți că ei nu înfățișează populația cea mai civilizată de pe suprafața globului. O medie trebuește păstrată în felul de acumulare al populației; deaceea Marc Woolston studiase cu folos tot ceeace se petrece în Europa și practica se dovedea de acord cu teoria, pentru a-i demonstra cât de mult câștigă o forță prin concentrare.

Deaceea, hotărîse, ca locuințele să fie grupate unele lângă altele. Câteva excepții au trebuit făcute în trei sau patru puncte, din pricina mai ales a pescuitului balenelor. Cea mai importantă dintre aceste întreprinderi izolate, se găsea în Golful balenelor, unde existau și ateliere de construcțiuni, de frânghii, de încuetori, etc. Se profilau acolo vreo cincizeci de locuințe, dintre cari o treime erau ferme. Totul dovedea munca și comerțul de untură luase proporții gigantice.

„Rancocus"-ul se reîntorsese din Hamburg, unde vânduse bine întreaga încărcătură și se afla în radă, unde coloniî încarcau o nouă cantitate de untură pe puntea lui. Saundres întrecuse toate așteptările prin activitatea depusă și doamna Saunders care tocmai îi ieșise în întâmpinare, primise din partea soțului bogate daruri, pe cari le arăta nevestelor celorlalți coloni.

Pe stâncile propriu zise, micul oraș, clădit cu mult gust și după un plan uniform, oferea o înfățișare plăcută. De când lucrările în legătură cu comerțul de untură au fost strămutate în Golf, ordinea și curățenia domnea pe toate străzile. Frumusețea grădinilor, n'ar fi lăsat niciodată să se întrevadă că la o mică adâncime se întindea stratul de lavă solidificată. Străzile înguste, așa cum trebue să fie într'o climă tropicală, spre a da umbră și a mări curenții de aer, produceau aceeaș

impresie mulţumitoare. Clădirile erau în număr de şaizeci şi patru, iar cu edificiile publice şi magazinele treceau de o sută. Toate erau un fel de „verande", înconjurate de viţă sălbatecă şi plante acăţătoare, cari măreau umbra în timpul căldurii arzătoare.

Izvorul cel mai abundent fusese utilizat, spre a procura apă tuturor locuinţelor. Pentru aceasta s'au folosit mori de vânt şi jghiaburi de lemn, cari treceau prin grădini.

În afara oraşului, un sistem de cultură metodică fusese pus în practică. In prezent, distanţa care despărţea oraşul de Crater şi care avea un sfert de milă, înfăţişa o promenadă minunată, bogată în arbuşti şi gazon.

Cât despre Crater, vegetaţia devenise acolo luxuriantă. Vârful era acoperit în câteva puncte de grupuri de arbori, cari ascundeau în mijlocul lor covoare de verdeaţă răcoritoare, permanent bătute de vânt. Kitty, urmată de o numeroasă turmă de descendenţi, părea să domnească asemenea unei suverane. Câmpia devenise grădina comună a coloniei. Fiecare locuitor era taxat cu anumite zile de muncă, în schimbul cărora primea o cantitate de fructe şi legume.

Am amintit mai de mult existenţa întreprinderii lui Dunks. Mai exista una asemănătoare în golful de est. Pe acolo Marc ajunsese în largul mării, trecând printr'un canal Acest canal devenise acum trecerea obişnuită a pescarilor, cari găseau potrivit să remorcheze balenele în acest loc şi să le tae. Astfel s'a născut întreprinderea de care vorbim.

In golful de vest exista un fel de staţiune navală, pentru a se observa activitatea locuitorilor din insulele vecine. In punctul acesta, nu exista decât o fermă, o mică baterie care păzea rada şi o casă fortificată, întrebuinţată în acelaş timp şi drept cârciumă.

Populaţia cu adevărat agricolă, se fixase în apropierea canalelor, la o leghe distanţă. O cărare, bună şi pentru animale, lega fermele una de alta; dar canalele rămâneau cel

mai bun mijloc de comunicație și bărci felurite le străbăteau apele.

Călătoria de inspecție s'a terminat la Pisc. Acolo casele, toate de piatră, erau puțin înalte și nu ocupau un spațiu prea vast. Cea a guvernatorului, făcea singură excepție. In ea stătea în mod obișnuit Brigitta, aerul fiind minunat pentru copii. Pe Pisc au mai fost clădite două localuri de școală, unde se predau numai materiile practice și dragostea de Dumnezeu. Marc hotărîse astfel. El știa bine ce dezastru aduceau pretutindeni pseudo-savanții și nu voia să-și infecteze colonia cu asemenea personagii.

Aceasta era, în rezumat, stadiul în care se prezenta colonia în acea epocă. Totul mergea bine. „Găina tânără" plecase din nou să vândă pe piețe străine untura de balenă. Toți cei interesați în acest remuneratoriu comerț nu mai știau ce să facă de bucurie. Câștigurile se dovedeau excepționale. Intr'un cuvânt, colonia părea să fi atins cel mai înalt grad de prosperitate, situație totdeauna critică pentru indivizi, fiindcă deobicei atunci se găsesc mai aproape de dezastru.

CAPITOLUL XXVI.

Crud de inimă, dar puternic,
Nu visează decât războae;
Iar după luptă, prădă lumea,
Violent, cu un rânjet sălbatec,
Dă semnalul atacului.

După inspecție, guvernatorul s'a oprit o săptămână pe Pisc, cu soția și copiii. Totdeauna dornic de fericire rămânea lângă Brigitta; o ființă plină de profundă dragoste și devotament. Acolo, în interiorul casei sale frumoase, în sânul familiei sale, Marc iubea să se retragă departe de lume.

Piscul, devenise promenada obișnuită a locuitorilor. Acolo stătea ore întregi guvernatorul, pândind depărtările oceanice și se gândea la feluritele lui îndatoriri. Mai cu seamă de când începuse pescuitul balenelor, coasta Piscului era foarte căutată. Priveliștea bucura mult pe Ana și Brigitta și de multe ori, copiii zburdalnici alergau, strigând: — Vină repede, mamă, vină repede. Un pește! Un pește grozav!

In dimineața când Marc se hotărîse să pornească spre Stânci, se sui pe Pisc cu soția sa, în clipa în care răsărea soarele. Ziua era minunată și niciodată inimile lor nu s'au deschis mai cu vrednicie, dublului sentiment de dragoste pentru aproapele și de recunoștință pentru Dumnezeu. Micul Marc era dus de mână de Brigitta, în vreme ce tatăl își ducea de mână fiica. Astfel își împărțeau deobicei copiii, în

timpul excursiilor; desigur fiindcă fiecare simţea mai aproape, imagina în miniatură a celui drag.

Guvernatorul şi Brigitta, discutau despre norocul care le surâdea mereu. Belşugul domnea peste tot, pământurile erau bogate, comerţul prospera.

Guvernatorul nu avea secrete pentru fiinţa iubită şi-i plăcea să-i ceară părerea, în problemele mai dificile cari depindeau de administraţia sa. Deobicei Brigitta vedea lucrurile cu limpezime şi găsea în ea un bun sfătuitor.

— Crezi oare, spuse el, ajutându-şi copila să se urce pe munte, că pacea religioasă domneşte deplin în colonie? In timpul inspecţiei, am întrebat în dreapta şi în stânga pe coloni. Spre uimirea mea, am găsit părerile atât de contrarii, că mă tem de o apropiată furtună în liniştea de până acum.

— Ştiu de multă vreme, că o mare parte dintre ei, nu sunt de acord cu felul în care preotul Hornblower îşi face slujba. Tu, care eşti din secta episcopalilor, n'ai avut cum să bagi de seamă; familia mea însă fiind presbiteriană, lumea nu s'a ascuns să-mi spună adevărul.

— De ce nu mi-ai spus nimic, Brigitta? îi reproşă Marc.

— Nu voiam să te mai supăr, scumpul meu! Dealtfel, leacul nu-i prea departe de rău, acum. Iţi voi spune tot dacă vrei: „Găina tânără" va aduce doi preoţi, unul presbiterian, altul metodist. Cred că şi secta amicilor, nu-i departe să-şi pună planul în aplicare.

— Dar există o lege, ripostă Marc rece, care interzice intrarea pe insule a oricărui emigrant, fără consimţământul guvernatorului şi consiliului?

— Desigur, dar ar fi prea crud, să impui colonilor un model de rugăciune, care nu-i pe placul inimei lor.

— Odată ce nu există decât un singur Dumnezeu, presupun că n'ar trebui să fie decât o singură rugăciune, pe buzele tuturor.

— Dar există pe lumea asta un lucru, asupra căruia toți să aibă aceeaș părere, scumpul meu guvernator? Și pe urmă, d-l Hornblower are un mare defect. In timpul slujbei atacă celelalte secte.

— Adevărul nu trebue niciodată ascuns.

— Da, Marc, dar cine il obligă să vorbească? Ar trebui să se gândească asupra faptului, că în întreaga colonie nu există decât cincizeci de sectanți episcopali.

— Deaceea dorește să-i convingă pe ceilalți.

— Dorința lui ar trebui limitată. Să aibă deaface totdeauna cu creștini și atât. Altfel, trece dincolo de misiunea care i s'a încredințat.

Ajungând în vârf, conversația dintre cei doi soți se opri brusc. Fetița zărise în depărtare un catarg, pe urmă un al doilea și în fine un al treilea. Erau în adevăr trei corăbii, primele cari se arătau în aceste locuri, în afară de cele ale coloniei. Prima navă avea trei catarge, celelalte păreau două bricuri. Ele înaintau în ordine, așa cum nu obișnuesc vasele comerciale să facă. Direcția pe care o urmau era sud-est și acum se găseau cam la jumătate de drum, între Pisc și Crater, adică la vreo șase leghe de coastă.

Marc trimise un ciobănaș cu câteva rânduri lui Heaton, cu ordinul să împiedice prin orice mijloc, ca vreun pescar să iasă cu luntrea din Micul Golf. Până atunci existența golfului rămăsese ascunsă cu stricteță, chiar kanacilor și nu era momentul tocmai acum să se lămurească misterul Piscului.

Dupăce luă această măsură de prevedere, guvernatorul începu să observe cu atenție corăbiile. Se duse spre un punct de pândă și îndreptă luneta către ele. Brigitta aștepta plină de spaimă, rezultatul. Văzând că Marc nu spune nimic, il întrebă:

— Ce s'a întâmplat dragul meu? Se zărește „Rancocus"?

— Dacă era „Rancocus", scumpo, nu venea spre Pisc.

Corabia aceasta este mare şi bine înarmată, dar nu-i pot descoperi naţionalitatea.

— Nu mă mir, să fie înarmată, Marc. Ştii că ziarele aduse de căpitanul Saundes, anunţă mari bătălii în Europa.

— Da, popoarele se luptă între ele, dar faptul nu explică prezenţa ciudată a acestor trei corăbii în apele noastre. Poate fac o călătorie de descoperiri. Oricum, trebue să fim pregătiţi pentru orice eventualitate. Văd că se îndreaptă spre Pisc. Desigur, nu au idee despre existenţa Craterului, fiindcă acolo ancorarea ar fi mai uşoară.

— Piscul le sare în ochi, deaceia vin spre noi.

— Cred că judeci bine lucrurile, Brigitta, dar cum se văd trei corăbii, admit că una va porni spre Crater şi două vor veni aici. Numai Anglia îşi trimite aşa de departe corăbiile, dar acestea nu-mi par engleze. Dealtfel, dacă se pregătea o asemenea expediţie, am fi aflat din ziare. Mă tem să nu fie vorba de cu totul altceva.

Guvernatorul trimise un nou ordin lui Heaton, prin care se interzicea aprinderea oricărui foc şi îl urmă cu un al treilea ordin, cerând să se adune colonii şi să se ia toate măsurile de apărare. O şalupă urma să fie pregătită spre a porni către Stânci la primul semnal.

In vremea aceasta, corăbiile străine se apropiau de Pisc, cu toată viteza. Când au ajuns la o milă distanţă, Marc îşi dădu seamă, că vasul mai mare avea şase sute tone şi părea bine înarmat. Corabia era o fregată. Cele două bricuri nu aveau mai mult de două sute tone fiecare, dar echipagiul lor se dovedea numeros.

Pândind manevrele micei escadre, guvernatorul a tras concluzia, că aceasta făcea pregătirile să treacă prin faţa Piscului, ceeace dovedea că nu cunoştea Micul Golf. Măsurile au fost dublate ca nimic să nu trădeze prezenţa locuitorilor insulei.

Insfârşit, escadra s'a apropiat aşa de mult, că se puteau, cu luneta, recunoaşte persoanele de pe puntea fregatei. Observând echipagiul pentru a şti cărei naţiuni aparţine, guvernatorului i se păru că vede indigeni. Erau chiar şefi, îmbrăcaţi în costumele de război. Incordându-şi atenţia, i-a apărut în faţa ochilor Waally, având alăturea pe fiul său. De la înălţimea aceea s'ar fi putut înşela, dar Heaton care-l cunoştea bine pe Waally, a confirmat în totul prezenţa acestuia pe fregată. Brigitta întrebată la rândul ei, a fost de aceeaş părere.

Descoperirea avea cea mai mare însemnătate. Waally nu venea desigur, cu intenţii bune pentru coloni. Dacă timp de cinci ani, şi-a stăpânit în tăcere ura pe care o nutrea, acum desigur, făcea o nouă încercare să se răzbune. De mai multe luni albii, n'au mai pus piciorul în insulele lui Ooroony. Era posibil, ca în acest interval de timp, să se fi pus la cale lucruri despre care colonii, să nu aibă nici cea mai mică idee.

Misterul nu putea fi lămurit, câtă vreme străinii vor rămâne în apropierea Piscului. Escadra dublă punctul meridional al insulei şi se îndreptă spre sud. Guvernatorul a trimis de îndată şalupa, cu ordinul să ajungă cât mai repede la Stânci, spre a preda lui Pennock şi celorlalţi membri ai consiliului, instrucţiuni complecte. Toate forţele coloniei trebuiau imediat grupate, gata pentru orice împrejurare. Marc promitea să vină şi el, de îndată ce corăbiile străine, vor părăsi apele Piscului.

In vremea aceasta Heaton călare, urmărea escadra, care făcea ocolul insulei. Din timp în timp, trimetea ştiri guvernatorului, pentru a-l vesti despre activitatea străinilor. Toţi celonii erau rechemaţi dela munca lor şi apărarea se organiza. După câteva ore, corăbiile străine, sătule de acest ocol

inutil, au luat direcţia spre sud-est, îndreptându-se evident către vulcan.

S'a pus repede întrebarea, dacă vor mai fi revăzute.

Era natural ca navigatorii, să cerceteze în trecere insulele necunoscute. Totuşi, prezenţa indigenilor pe puntea fregatei, şi mai ales prezenţa lui Waally cu ei, trezea grave bănueli. Temându-se, ca nu cumva corăbiile cu pricina, zărind insula Rancocus, să se îndrepte spre ea, s'a trimis o altă şalupă într'acolo, pentru a da alarma în rândurile lemnarilor, pietrarilor şi feluriţilor muncitori aflaţi acolo.

Când escadra s'a apropiat de valcan, din cauza distanţei, cei de pe Pisc n'au mai zărit-o. Guvernatorul a tras concluzia că au ancorat acolo.

Restul zilei şi toată noaptea următoare, au fost prilej de îngrijorare. A doua zi dimineaţă, s'a întors şalupa, care fusese trimisă în Stânci. Din raportul dat reeşea, că spre nord coasta era liberă. „Ana" plecase, pentruca să recheme pe toţi pescarii, şi să explice situaţia căpitanului Betts şi tovarăşilor săi. „Dragonul" şi „Jonas", se găseau cam la o sută mile depărtare de insulă, şi o măsură elementară de prudenţă cerea, să se ferească din calea străinilor.

Guvernatorul găsi foarte bune aceste măsuri, cu atât mai mult, cu cât avea vreme să-şi întârzie plecarea. Piscul rămânea locul ideal de observaţie. Toată ziua colonii au stat la pândă, dar n'au mai văzut escadra. A doua zi, o balenieră, cu patru zdraveni lopătari, veni din insula Rancocus. Plecaseră de cu noapte şi au avut mult de luptat cu vânturile alizee. Veştile pe cari le aduceau, au provocat şi spaimă şi mirare.

Cele trei vase străine, au apărut pe neaşteptate, în zorii zilei trecute. Bigelow, care se găsea în insulă şi care se bucura de respectul colonilor, a luat repede conducerea operaţiilor. Femeile şi copiii s'au retras în munţi, unde două

peşteri fuseseră pregătite, pentru a servi de refugiu în cazurile grele. Acolo au dus şi obiectele preţioase şi ferestraele de oţel, care odată distruse, nu mai puteau fi înlocuite.

Dupăce a dat ordine, Bigelow s'a dus singur în întâmpinarea străinilor, cari au debarcat în mare număr. Ajungând pe plajă, găsi o sută de oameni bine înarmaţi. Cum l-au zărit pe Bigelow, l-au luat pe sus, pentru a-l duce în faţa şefului lor. Acesta părea un marinar deosebit de crud şi nu ştia boabă englezeşte. Bigelow încercă să-i vorbească spaniolește, dar fără succes. Insfârşit apăru un interpret, care putea fi bănuit că-i englez, ori american, aşa de bine vorbea limba Albionului. Atunci începu un interogatoriu în formă.

Bigelow a fost întrebat, câţi locuitori se aflau în diferitele insule, câte corăbii aveau la îndemână, natura încărcăturilor, locurile de antrepozite, etc. Comandantul insulei, şi-a dat astfel seamă, ca avea deaface cu piraţi. Pirateria continua pe o scară întinsă, în mările din Est şi mai multe corăbii unite, procedau totdeauna la prădăciuni sălbatece. Piraţii aparţineau unor rase diferite, numai ofiţerii erau europeni.

Bigelow a răspuns cu multă prudenţă, cu atât de multă chiar, încât hoţii de mare au început să-şi piardă răbdarea. Când i s'a vorbit de Pisc, şi-a luat o înfăţişare misterioasă, afirmând că numai paserele cerului puteau ajunge acolo şi că uneori se auzeau mugete ca de tunet, ieşind dintre Stânci. Aceste informaţii au părut naturale interlocutorilor săi şi demne de crezare. Incurajat de acest succes, Bigelow a încercat să mintă şi cu privire la Stânci, dar străinii i-au tăiat-o scurt, spunând că-i înşeală. Târît câţiva paşi mai departe, s'a trezit în faţa lui Waally.

Deîndată şi-a dat seamă, că orice minciună, devenea inutilă şi a recurs atunci, la un sistem cu totul contrar. A exagerat numărul colonilor, ridicându-l la două mii şi pe cel

al corăbiilor, transformând toate şalupele coloniei în vase de război. Comandantul piraţilor, căruia i se spunea amiral, a rămas supărat de cele aflate şi întorcându-se spre Waally l-a întrebat dacă este adevarat. Waally n'a ştiut ce să răspundă. El auzise că au mai venit noi coloni, dar nu putea preciza câţi anume erau războinici. Avea însă siguranţa că au mari bogăţii şi lemn fasonat, cu care s'ar fi construit numeroase corăbii. Acest amănunt trezise lăcomia piraţilor.

Amiralul socoti că nu trebue să pună noi întrebări şi porni, fără a mai pierde timp, să exploreze insula Rancocus, unde după cele ce-i spusese Waally, ştia că nu va găsi o pradă importantă. Locuinţele şi instalaţiile au fost prădate; câţiva porci şi un taur tânăr tăiaţi, dar, din fericire, restul turmei a scăpat, deoarece fusese mânată într'o vale ascunsă. Banditii, din pură răutate, au dat foc instalaţiei de ferestrău, care in scurtă vreme a devenit o movilă de cenuşă. O moară a scăpat dezastrului, fiindcă se găsea într'o văgăună de munte. Cuptorul de cărămizi a fost aruncat în aer, pentru sadica plăcere a piraţilor de a vedea miile de bucăţi zburând în aer. Pofta lor de distrugere creştea clipă cu clipă; dar pe Bigelow l-au lăsat în pace. Nimeni nu i-a mai dat atenţie şi cum a venit noaptea, adunându-şi câţiva tovarăşi, acest vrednic comandant, a pornit cu şalupa, pentru a raporta amănunţit guvernatorului, toate cele întâmplate.

CAPITOLUL XXVII.

S'au dus! Deacum a noastre pământurile rămân,
Priveşte până 'n zare; eşti singurul stăpân!

Sprague

Când Marc a auzit raportul lui Bigelow, nu s'a mai îndoit că avea deaface cu una dintre escadrele de piraţi, cari pe vremuri străbăteau fără răgaz mările din est. Echipagiile erau totdeauna compuse din drojdia naţiunilor. Odată ce Waally se găsea cu ei, părea inutil să se mai cerceteze ce lămuriri a dat despre colonie. Apărea neîndoios că acest şef avid, ar fi cerut o parte din pradă, dacă lovitura reuşea. Proectul primitiv era probabil să se jefuiască unele corăbii întrebuinţate la pescuitul perlelor. Dar informaţiile lui Waally, au dus trupa de piraţi pe urmele unei prăzi, poate mai sigură şi mai bogată.

Marc nu se temea de Pisc. Chiar dacă intrarea Golfului Mic ar fi fost descoperită, această fortăreaţă naturală, cu garnizoana existentă, devenea de necucerit. Dar Stâncile, prezentau plaje felurite, unde o debarcare era uşoară. Dacă aceste insule cădeau în mânile piraţilor, trebuiau să treacă ani, pentru a se repara o astfel de pierdere. Guvernatorul Woolston, pregăti o şalupă şi porni chiar în după amiaza acelei zile. Brigitta ar fi vrut să-l întovărăşească, dar Marc n'a consimţit, fiindcă se aştepta la o luptă grea.

Pe la jumătatea drumului, şalupa a întâlnit o corabie,

care părea să urmeze aceeaş direcţie. Era „Ana", reîntoarsă din larg, unde dăduse de ştire pescarilor. Căpitanul Betts stătea pe punte. Guvernatorul socoti întâlnirea aceasta drept foarte fericită. „Ana" rămânea corabia cea mai rapidă a coloniei. Cea mai uşoară după ea era „Marta" şi şalupa a fost trimisă la Stânci, pentru a comunica ordinul guvernatorului, ca „Marta" să plece, să-i întâlnească în golful Balenierilor.

Ajuns în golf, Marc îşi dădu seama, că pescarii luau toate măsurile impuse de împrejurări. Mai rămânea o problemă grea. Colonia se putea încrede în kanaci ? Chiar în punctul acela se găseau vreo patruzeci, angajaţi fie pentru a împacheta untura, fie pentru a ajuta la muncile generale. Indigenii trăiau în bună înţelegere cu colonii; dar nu se ştie ce vor face, când vor zări pe şefii lor în tabăra adversă. Unele motive de nemulţumire totuşi existau. Colonii îi puneau la munci istovitoare, dându-le drept plată fleacuri. De aici, o atmosferă de îndoială. Deaceea Marc nu-şi făcea prea multe iluzii, şi se gândi să procedeze în consecinţă.

Numărul kanacilor utilizaţi în diferitele întreprinderi, se ridica la peste două sute. Ori, colonia nu putea pune în total, pe picior de luptă, decât treisute şaizeci şi trei de soldaţi. Era posibil, ca o mare parte a acestei armate să fie nevoe să se adune într'un singur punct. Dar a lăsa pe Stânci, cei două sute de kanaci, singuri cu femeile şi copiii, în vreme ce trupele regulate, vor lupta cu inamicul, iată o perspectivă cu desăvârşire neliniştitoare. Deaceia, indigenii trebuiau concentraţi într'un singur loc, unde să li se dea de lucru. Sarcina a revenit lui Bigelow, care porni îndată spre Stânci, cu toţi kanacii aflaţi în golf. Acolo urma să îmbarce şi restul de indigeni şi cu întreaga flotilă să lucreze în larg, douăzeci şi patru de ore, spre a nu mai da nici o posibilitate sălbatecilor, să se întâlnească cu Waally.

In acelaş timp, pentru a nu da ceva de bănuit kana-

cilor, Marc îşi păstră indigenii de pe puntea şalupei „Ana", pe care avându-i direct sub ochi, nu-i inspirau teamă.

Aceste măsuri odată luate, Marc ieşi în larg pentru a se reîntoarce la Crater. Lângă capul sud, întâlni pe Betts, care venea pe puntea „Martei". Cele două corăbii întovărăşite de patru şalupe, începură să facă o cercetare amănunţită, în direcţia insulei Rancocus. Unghiul sud-vestic al micelor insule, cari înconjurau Stâncile, formau o linie în dosul căreia se găseau debarcadere excelente. Acest cap era cunoscut printre coloni, sub denumirea de leul lui Rancocus.

Acest loc fusese fixat de guvernator, drept centrul general de întâlnire al micei sale flote. Marc nu urmărea să organizeze un sistem de rezistenţă, cât unul de pândă. Avea siguranţă că Waally îşi ducea noii prieteni spre golfurile din vest, fiindcă partea aceia o cunoştea mai bine.

„Ana" având pe punte pe guvernator, a ajuns prima. Celelalte au urmat şi toate au raportat, că nicăiri nu se zăreau duşmanii. Potrivit recomandării lui Marc, Betts a făcut o recunoaştere până lângă Pisc, unde a găsit totul în linişte. Seara, flota a rămas în aceeaş nesiguranţă. La miezul nopţii, guvernatorul s'a hotărît să facă o croizieră. Fiecare corabie urma să străbată o distanţă de şapte leghe şi să aştepte acolo, la răsăritul soarelui. Raportul făcut din vârful catargului „Anei" preciza: „Marta" se găsea la două leghe spre nord, iar „Neshamonya" la două leghe spre sud. Celelalte şalupe erau eşalonate la nord de „Marta", dar nu puteau fi văzute.

Când soarele a luminat bine orizontul, „Neshamonya" a venit în grabă să informeze pe guvernator, că nu se vede nimic în larg. Atunci a primit ordinul să se îndrepte în linie dreaptă, spre insula Rancocus. De acolo, dacă nu vor semnala piraţii, va porni spre Pisc şi apoi mai departe spre Stânci.

„Ana" s'a apropiat de „Marta", care deasemeni nu fu-

sese mai fericită în cercetările făcute. Celelalte nâvi au venit să raporteze, că nimeni n'a mai dat de urma străinilor.

Această nesiguranţă a provocat guvernatorului o profundă uimire. Nu cumva piraţii şi-au îndreptat atacul către un alt punct? Waally, este adevărat, nu cunoştea alte drumuri, dar dacă pe punte se găsea vreun marinar cu experienţă, care şi-a dat seamă de situaţie?

Mâhnit, de aceste grave îndoieli, Marc dădu alte ordine. O şalupă porni spre rada dela nord spre Stânci; o alta a fost lăsată la pândă în faţa Acului, iar „Ana" şi „Marta" au pornit cu toate pânzele întinse, în larg, să dea de urmele piraţilor. Dacă guvernatorul îi va zări însfârşit, era hotărît să nu-i mai piardă din vedere.

De aproape două ore „Ana" şi „Marta" alergau, la două leghe distanţă una de alta, spre insula Rancocus, fără a fi descoperit nimic. Guvernatorul nu mai înţelegea nimic, deaceea ceru lui Betts să continue singur cursa şi îşi dădu cu el întâlnire lângă extremitatea Acului. Apoi, porni singur spre Pisc, sprea a lua acolo înţelegere cu Heaton. La orele patru dimineaţa, „Ana" intra în Golful Mic, unde găsi totul în linişte. „Neshamonya" nu venise încă. Deabia ajuns, guvernatorul se văzu înconjurat de soţiile cari cereau nerăbdătoare veşti dela bărbaţii lor. Marc povesti tot ceeace ştiu, spulberând astfel grijile. Brigitta, cu toată dorinţa ei, nu avu curajul să-l oprească pe Marc şi la orele opt, „Ana" plecă din nou.

La orele zece era la locul de întâlnire. Trei şalupe făceau de strajă. Când a ajuns aproape, i s'a semnalat un catarg de corabie. Guvernatorul recunoscu pe „Abraham". Bigelow, care-l comanda, nu ştia mai mult decât Marc despre piraţi. Cum „Abraham", nu figura în lista corăbiilor iuţi, guvernatorul dădu ordin să rămână în apropierea ţărmului, ca nu cumva piraţii să-i poată tăia legătura cu pământul.

Acum, toate vasele erau adunate la locul de întâlnire, cu excepţia „Neshamoney". Toate rapoartele comandanţilor afirmau răspicat: corăbiile străine n'au fost zărite. Marc nu mai ştia ce să creadă şi misterul acesta adânc îl îngrijora cumplit. „Neshamonya" trebuia să-şi facă apariţia, iar „Marta" nu putea să fie departe. Gânduri negre îi treceau prin minte. Dacă vreunul dintre kanacii utilizaţi vreme îndelungată de coloni, va fi reuşit să ia înţelegere cu Waally? Ei cunoşteau toate întortocheturile canalelor, adâncimea apei şi amănunte preţioase asupra mijloacelor de apărare. In felul acesta, piraţii ar fi avut în mână o armă periculoasă, şi le era uşor să dea un atac prin surprindere.

Insfârşit, câteva informaţii au putut fi aduse guvernatorului. „Marta" şi „Neshamonya" se apropiau. „Neshamonya" ajunsese la insula „Rancocus", dar piraţii după ce au devastat tot ce le-a căzut sub mână, au pornit repede spre sud, ca şi cum ar fi luat direcţia către vulcan. „Marta", care a făcut ocolul vulcanului, nu întâlnise acolo umbre de corabie, aşa încât găsea evident faptul, că vasele străine se găseau în altă direcţie. Să se fi dus oare spre grupul insulelor Betto? In timp ce Marc, se pregătea să trimită pe „Marta" în larg, în direcţia presupusă, o şalupă a dat semnalul, că vase străine erau vizibile, în direcţia vântului.

O oră nu trecuse şi toate îndoelile s'au transformat în cea mai deplină certitudine. In larg, „Abraham", fugea spre trecerea de lângă capul Sud, vânat de corăbiile piraţilor. Distanţa dintre urmărit şi urmăritor, părea că mereu scade. Situaţia lui „Abraham", devenea critică, şi în acelaş timp, direcţia pe care o urma, ar fi dus pe piraţi direct la Stânci.

Guvernatorul n'a stat la îndoială. Porni repede spre piraţi, în nădejdea că se vor diviza, pentru o dublă vânătoare. Betts îl ajuta cu îndemânare. Manevra aceasta a fost încununată de succes. Cele două bricuri, cari se găseau mai la

sud, şi-au modificat drumul, lăsând fregata să vâneze singură pe „Abraham". Guvernatorul era mulţumit, fiindcă îşi dădea seamă că o corabie aşa de mare, va sta la îndoială, mai înainte de a intra în strâmtorile, unde nici kanacii n'au văzut aventurându-se până atunci fregate.

Vasul piraţilor avea şase până la şapte sute de tone; pe o parte, erau aşezate în baterie douăsprezece tunuri, iar în direcţia vântului, se zăreau alte douăsprezece guri de foc.

Cele trei năvi străine, păreau să aibă aripi. Norocul lui „Abraham" era, că se găsea aproape de port. In clipa în care capul a fost dublat, fregata voi să-i tae drumul şi nereuşind, o salvă groaznică trasă dela tribord, tăe catargul principal al bricului, omorând un kanac, care stătea pe bara papagalului. Indigenii au fost astfel convinşi că duşmanii lor de moarte sunt piraţii, şi că războiul acesta de exterminare, le înfrăţeşte pentru totdeauna inimile, cu acele ale colonilor.

După cum se aştepta guvernatorul, fregata n'a îndrăznit să urmărească pe „Abraham". Nici Waally, nici amiralul, nu aveau nici o idee asupra canalului în cauză. Pentru a nu pierde timp, fregata cârmi, ca să poată lua parte la vânătoarea „Anei" şi a „Martei", care atunci se aflau în mijlocul canalului ducând spre Pisc. Guvernatorul nu se îngrijea de loc de această urmărire şi de îndatăce văzu că „Abraham" a ieşit din raza periculoasă, schimbă direcţia, îndreptându-se spre insula Rancocus şi având vântul la babord. Cele trei năvi duşmane, îl urmăreau cu îndârjire. Văzând că manevra i-a reuşit în întregime, guvernatorul îşi făuri un nou plan. Cum, în faţa lui, apăruse Vârful de Ac, şi cum ştia că stâncile erau periculoase, începu să se apropie şi făcu ocolul acestui cap, cu „Ana" şi cu „Marta", într'un timp record. Piraţii cari trebuiau să navigheze mai spre larg, au înregistrat astfel o întârziere de douăzeci minute. Totuşi vânătoarea era continuată cu furie, de îndărătnicii adversari.

In acest punct al coastei, Marc voise să-i aducă pe piraţi. Aici se deschidea canalul, pe care Waally îl cunoştea. Cu un astfel de pilot, piraţii ar fi ajuns la Stânci, deabia după douăzeci şi patru de ore, fiind mereu sub tirul artileriei colonilor, care fusese grupată strategic mai de mult, pentru a tăia calea indigenilor.

CAPITOLUL XXVIII.

Văd durerea păcatului şi a răzbunării!
Omule, lumea întreagă plânge că te-ai născut!

Dana

Colonii au căutat să aducă spre rada de Vest, pe cei care-i urmăreau. La intrarea micei insule, lângă care corăbiile aveau obiceiul să arunce ancora, existau una sau două clădiri şi o baterie cu două tunuri de nouă livre. Acolo au debarcat echipagiile, la adăpost în basinul interior, şi toţi au alergat la tunuri, pe cari le-au găsit gata de tragere, potrivit ordinelor date.

Acolo se găsea punctul unde ostilităţile aveau să înceapă. O luntre a fost îndreptată spre insula cea mai apropiată, cu un trimis, având o scrisoare pentru Pennock, la Stânci. Debarcând, trimisul va mai avea încă şase mile de făcut pe jos; dar acolo poate găsi un cal şi atunci problema va fi rezolvată în şi mai scurt timp.

Trecuse o oră de când „Ana" ancorase cu celelalte corăbii, când năvile străine au intrat în golf şi au scoborît pânzele, la o jumătate milă distanţă de baterie, oprind. Ele au ridicat fanioane albe, ca şi cum doreau să înceapă discuţiuni. Guvernatorul nu ştia prea bine cum să procedeze. Nu se sinchisea, dar nici nu dorea să se încreadă în mâinile de oameni. Totuş, prudenţa îl oprea să refuze propunerile.

Deaceia s'a hotărît să plece cu o şalupă, la o mică distanţă de ţărm, ridicând un fanion alb. Acolo va aştepta, sub protecţia tunurilor, urmarea pe care străinii vor socoti că trebue s'o dea acestei atitudini.

Deabia ajunsese guvernatorul la locul propus, când o barcă se desprinse de lângă fregată, ridicând acelaş fanion şi cele două şalupe au ajuns să nu mai fie despărţite decât printr'o lungime de lopată.

In şalupa duşmană, în afară de şase lopătari, mai stăteau trei indivizi, dintre cari unul, după cum s'a aflat mai târziu, era însăşi amiralul; al doilea, un interpret, care vorbea perfect engleza, dar cu un accent străin; şi al treilea Waally în persoană. Guvernatorului i s'a părut că zăreşte o mulţumire sălbatecă întipărită pe figura indigenului, cu toate că acesta n'a scos o vorbă. Interpretul a deschis convorbirea.

— Există cineva care are autoritatea să vorbească în numele autorităţilor insulare? întrebă el.

— Da, răspunse guvernatorul, care nu socoti folositor să-şi arăte rangul. Am puteri depline.

— Cărei naţiuni aparţine această colonie? Intrebarea era supărătoare şi guvernatorul n'o prevăzuse.

— Inainte de a mai răspunde, aş dori să ştiu cu cine stau de vorbă, ripostă d-l Woolston. Sub ce stindard navighează, vasele cari au intrat în apele noastre?

— Un vapor de război nu recunoaşte decât tot unui vapor de război, dreptul să pună întrebări, răspunse interpretul zâmbind.

— Susţineţi că vorbiţi având calitatea de vas de războ?

— Vom dovedi-o, dacă ne siliţi să întrebuinţăm forţa. Dealtfel n'am venit aici să răspundem, ci să punem noi întrebări. Colonia d-stră aparţine unei anumite naţiuni, da sau nu?

— Toţi suntem din St. Unite ale Americei, ripostă guvernatorul şi stindardul american flutură pe catarg, lângă cel alb.

— Americani, repetă interpretul plin de dispreţ. Se pot face capturi interesante printre corăbiile acestei naţiuni, după cum o ştiu bine marile naţiuni beligerante ale Europei; şi fiindcă atâţi alţii au profitat, nu vedem pentruce n'am profita şi noi.

Cetitorii să nu uite că acest dialog avea loc cu patruzeci de ani înainte, când St. Unite nu erau în stare să-şi apere nici flota, aflată lângă coastele americane.

Totuşi guvernatorul Woolston şi-a ascuns nemulţumirea şi s'a rezumat să întrebe cu răceală, ce propuneri voiau străinii să-i facă.

Interpretul îi explică în puţine cuvinte. Trebuia, înainte de orice, să predea flota coloniei şi sa asigure diverse aprovizionări ale flotei inamice. Această condiţie acceptată, restul va merge dela sine. Trebuiau daţi şi o sută de porci, cu sarea şi butoaele necesare, într'un termen de douăzeci şi patru de ore. Mai mult nu cereau, deoarece era tot ce puteau încărca, pe lângă cei cincizeci saci de făină luaţi pe insula Rancocus. Se subînţelegea, că ostateci vor fi trimişi pe puntea fregatei, ca piloţi buni, amiralul dorind să viziteze capitala, care i s'a spus că se găseşte la douăzeci de mile în interior. Dacă toate condiţiile nu vor fi acceptate, războiul, un război de exterminare, va începe imediat.

Inainte de a da răspunsul, guvernatorul a mai întrebat odată cu răceală, cu cine avea aface? dar interpretul s'a închis într'o tăcere îndărătnică. Atunci Marc Woolston a făcut cunoscut răspicat refuzul său. Străinii au părut foarte miraţi. In primele clipe, amiralul a izbucnit în imprecaţiuni violente şi o luptă între bărci era pe punctul să izbucnească; dar îndată, conducătorul străinilor s'a răzgândit, ordonând reintoarcerea la fregată.

Guvernatorul plin de calm a procedat la fel. Ostilităţile au început, printr'o primă lovitură de tun a corăbiei amira-

lului. Bomba a căzut în baterie, sfărmând braţul unui kanac, care servea lângă un tun. Totuş guvernatorul şi-a încurajat tovarăşii şi din amândouă părţile a pornit o violentă canonadă. Celor treizeci de guri de foc de pe fregată, Marc nu le putea opune decât două tunuri; dar ele făceau minuni, găsindu-se după un bun parapet de pământ. Guvernatorul singur, sau căpitanul Betts, ochiau şi nu era lovitură, care să nu rupă bucăţi din puntea vasului inamic. Dimpotrivă, salvele trase de pe fregată se înfingeau în pământul fortificaţiei, ori treceau peste baterie. După o oră de luptă, asediaţii nu aveau decât un rănit, kanacul de care am vorbit, în timp ce piraţii numărau şapte morţi şi peste douăzeci de răniţi.

Dacă lupta ar mai fi continuat în felul acesta, s'ar fi ajuns repede la nimicirea inamicului. Văzând greşala făcută, piratul se hotărî să întrebuinţeze altă metodă.

Nici una dintre corăbiile sale nu aruncase ancora, fiind nevoite să înainteze pe rând, pentru a trage salve asupra fortificaţiei. Amiralul a dat atunci ordin unui bric, să atace din coastă, în acelaş timp în care, al doilea bric ataca din partea opusă. Marc văzu că situaţia devine critică, deoarece tunul lui nu trăgea decât din faţă. Deaceia dădu ordin de retragere şi colonii părăsind fortificaţia, alergară spre corăbii. In timp ce se executa această manevră, unul dintre coloni a fost ucis, iar doi Kanaci răniţi. In sfârşit garnizoana reuşi să se îmbarce pe „Ana" şi „Marta".

De îndată piraţii se năpustiră asupra fortificaţiei, aruncară tunurile de pe afete, dădură foc magaziei de muniţii şi făcură tot răul de cari erau capabili. In curând s'au suit iar pe corăbiile lor şi au pornit cu toată viteza spre canalul din vest, urmărind cu îndărătnicie cele două corăbii.

Canalul din vest era foarte întortochiat, fiind tăiat de alte mici canale, pe care cu greu le mai recunoşteai. Orice greşală putea deveni fatală. Această împrejurare sugeră gu-

vernatorului o acţiune care s'a bucurat de întreaga aprobare a căpitanului Betts. Exista, la o leghe distanţă, în interiorul insulelor, un canal înşelător, cu o aparenţă atrăgătoare, dar care se îndrepta după aceia spre nord, departe de toate instalaţiile, îngustându-se aşa de mult, că se năştea întrebarea, dacă „Ana" şi „Marta" vor putea trece printre stânci, ca să ajungă în golful aflat lângă Insula Mâlului. Altfel, cădeau în chip sigur în mâinile piraţilor. Căpitanul Betts afirma că vor trece şi că era o condiţie esenţială pentru coloni să dea piraţilor iluzia unei fugi, pentru a-i îndepărta de Stânci. Guvernatorul era de aceiaş părere, numai că trimise pe „Neshamonya" direct la Crater, cu o scrisoare pentru Pennock, unde îi explica pe scurt situaţia şi planul adoptat şi îi cerea să trimită cât mai grabnic un tun de doisprezece cu afet, lângă punctul unde canalul se îngusta.

Marc avu grijă să ţină corăbiile sale la o distanţă potrivită de piraţi. Peste tot apa era adâncă, afară de locul ştiut, unde scădea brusc la şaisprezece picioare. Pe acolo bricurile mici ale guvernatorului aveau posibilitatea să treacă. S'ar fi putut să treacă şi bricurile piraţilor, dar fregata amiralului, odată căzută în capcană, nimic n'o mai putea salva. Marc şi Bob înaintau deaceia cu îndrăzneală, având vântul la pupă. Inamicul n'a stat la îndoială să-i urmeze, ridicând chiar pânzele suplimentare pentru a mări viteza. Canalul din vest avea o lungime de peste cincizeci de mile şi soarele apunea, când guvernatorul a intrat în zona periculoasă. Vasul amiral îşi înceitni brusc mersul. Piraţii se dovedeau prudenţi. De sigur ei se credeau pe drumul Stâncilor şi nu vedeau nici un profit să se aventureze în întuneric, deoarece prada nu putea să le scape.

Şi dintr'o parte şi din cealaltă au fost aruncate ancorele. Totuşi, guvernatorul renunţă repede la aşteptare şi porni cu „Marta" spre Stânci. Dacă bricul acesta trecea prin defileu, fiind mai larg, era sigur că „Ana" va trece ca o săgeată. Prevederile lui Marc nu s'au dovedit bune. „Marta" a rămas prinsă între stânci într'o poziţie periculoasă.

Imprejurările nu admiteau nici o întârziere. Fiecare înşfăcă unealta care-i căzu sub mână şi printr'o muncă susţinută, au reuşit să îndepărteze un sfert din roca împiedecând trecerea. La miezul nopţii, operaţia a fost terminată şi „Marta" a trecut victorioasă defileul, aruncând ancora în golf, ceva mai departe.

Guvernatorul a manevrat atunci şi bricul „Ana" cu o milă mai departe, de teamă ca piraţii să nu trimită bărci prin întuneric. Precauţiunea aceasta n'a fost zădarnică, fiindcă a doua zi, în zori, mai mult de şapte bărci reveneau la corăbiile piraţilor, după ce au căutat zadarnic toată noaptea, cele două vase.

Când soarele a răsărit bine, piraţii şi-au reînceput operaţiile. Dar această întârziere dăduse colonilor mari avantagii. Tunul cerut, sosise şi Pennock trimetea vorbă, că ştirea despre drumul greşit pe care l-au luat piraţii, produsese explozii de bucurie. Acum toţi colonii se găseau pe fortificaţiile din jurul capitalei şi aşteptau plini de curaj, venirea duşmanilor.

Corăbiile au pornit repede la drum. Amiralul mirat că nu mai vede bricul „Marta", bănuia că a fugit în timpul nopţii şi acum vroia să descopere unde se găseşte trecerea de urmat. Deaceia trimise câte un bric în fiecare parte a strâmtorii, să facă cercetări, în vreme ce fregata rămânea la centru, observând pe „Ana" care stătea lângă stânci. La sfârşit, guvernatorul primi răsplata îndrăznelii sale. Amiralul ocoli capcana căutând să se apropie de „Ana" care manevra în partea opusă. In clipa aceea guvernatorul viră, ca şi cum ar fi voit să se reîntoarcă. Fregata viră la fel, pentru a nu da răgaz colonilor şi procedând astfel se izbi de fundul canalului, rămânând acolo fixată.

Vasul amiral naufragiase cam la o jumătate milă distanţă de locul, unde se găsea tunul de doisprezece. Fregata se prezenta pe o coastă şi loviturile toate cădeau în plin. —Guvernatorul sări pe mal. După ce trecu bricul „Ana"

printre stânci, spre zona unde nu mai exista pericolul, ordonă să se debarce o caldare specială şi un foi şi începu încălzirea proectileler.

Piraţii depe fregată făceau mari sforţări s'o libereze, dar focul tunului le strica toate planurile. Unul dintre bricuri încercând să intervină, primi o lovitură, care-i sfărmă puntea, obligându-l să părăsească teatrul de operaţiuni. Celălalt bric procedă la fel. Pe puntea lor se vedeau oameni înspăimântaţi alergând. Pe fregată era şi mai rău. O dezordine cumplită domnea. Unii piraţi puneau pompele în funcţiune, în vreme ce alţii îşi pregăteau bagajele şi bărcile. După două ore de canonadă, care făcuse adevărate gropi de iad în pereţii fregatei, guvernatorul scoase din caldare, o bombă înroşită şi ţintind cu atenţie, dădu foc. Lovitura intră întreagă în magaziile corăbiei şi în curând flăcări puternice, urmate de nori de fum, îşi arătară strălucirea în jurul punţii. Din clipa aceia, rezultatul luptei nu mai păru îndoelnic. Pierzându-şi complect capul, piraţii nu s'au mai gândit la altceva decât să se salveze. Dar guvernatorul nu era omul care să le lase timpul să respire. „Marta" şi „Ana" au trecut înapoi printre stânci, cu tunul aşezat de această dată pe punte şi au început să fugărească bricurile duşmane. Acestea fugeau spre larg şi de teama exploziei fregatei care ardea ca o torţă. Amiralul şi tovarăşii săi înebuniţi, vâsleau din toate puterile în şalupele supraîncărcate.

O pradă bogată rămânea pe bord. Mai mulţi piraţi beţi fuseseră părăsiţi în magazia vasului, în vreme ce pe punte se vedeau răniţi rămaşi fără ajutor, între cari se zărea şi Waally, care pierduse un braţ, rupt de o bombă.

Pe neaşteptate fregata făcu explozie cu un zgomot infernal. Astfel a pierit duşmanul cel mai neîmblânzit al colonilor, duşmanul care prin lăcomia lui sălbatecă, era de trei ori să aducă ruina poporului alb

Cei câţiva coloni rămaşi pe ţărm au alergat repede să anunţe că inamicul bate în retragere şi că urmărirea a

început necruţătoare. Intr'o clipă bărbaţi şi femei s'au înarmat. Nimic nu provoacă mai mult patriotismul, decât strigătul de victorie scos din toate piepturile. Amiralul, după pierderea lui Waally, nu mai voia altceva, decât să-şi scoată bricurile cu bine din blestematele canale. Totuş îi fu greu să găsească drumul pe care venise şi să-l urmeze cu toată viteza. Dar mai există o dificultate. Amiralul părea la cuţite cu ofiţerii unuia dintre bricuri, deoarece, neavând încredere în ei, nu le dăduse partea din câştig, pe care o păstrase pe fregată. Deaceia, în clipa în care cele două bricuri ieşeau din canal, o luptă susţinută începu între ele. Bricul cu piraţii revoltaţi, voia, nici mai mult nici mai puţin, să facă prizonier pe amiral, care se refugiase pe puntea celui de al doilea bric.

Lupta ţinu astfel în larg, timp de mai multe ore, când focul încetă mutual, fiecare interesându-se să-şi repare puntea şi pereţii corăbiei ciuruiţi. Guvernatorul dându-şi seama că nu mai exista nici un pericol din partea piraţilor, reluă drumul Stâncilor. In vreme ce duşmanul dispărea la orizont, i se păru că loviturile de tun au reînceput între adversari. Aceasta era cea mai evidentă dovadă, că victoria aparţinea întreagă şi definitivă colonilor.

CAPITOLUL XXIX.

Vox populi, vox Dei!
„Înţelepciunea naţiunilor".

După terminarea aşa numitului război al piraţilor, colonia a beneficiat de o lungă perioadă de pace şi de prosperitate. Pescuitul balenelor a continuat cu deplin succes, aducând multora averi importante. Intre aceştia s'a numărat şi guvernatorul, care şi-a plasat cea mai mare parte a banilor, în rente de stat, cu procent de şase la sută, în America.

Cu toate că Dumnezeu binecuvântase colonia cu toate darurile, colonii au uitat repede aceasta. O schimbare importantă s'a produs în inima lor şi cu încetul, au început să exagereze dincolo de orice limită, importanţa şi puterea pe care o aveau. Tot ceiace natura dăruise dincolo de nevoi, oamenii spuneau că au făcut ei.

Din lenea provocată de o prea perfectă bună stare au început să se nască defecte şi colectivitatea de pe Stânci s'a trezit împinsă spre cele mai grave erori, datorită următorilor trei factori determinanţi: legea, presa şi religia.— Vom vedea îndată care religie!

Intre noii emigranţi aduşi pe puntea lui „Rancocus" în ultimul timp şi pe cari consiliul s'a văzut silit să-i admită, se numărau: un tipograf, un om de legi şi patru preoţi, adică un presbiterian, un metodist, un anabaptist şi un

quaker. In scurtă vreme roadele acestui import au fost culese. Mai întâi preoţii au început să se sfâşie între ei, căutând să-şi răpească unul altuia credincioşii. Aceştia s'au devotat cu tot sufletul noilor păstori şi astfel războiul a fost gata. Intr'un cuvânt, în aceste insule fericite, unde n'ar fi trebuit să se audă decât rugăciuni de slavă lui Dumnezeu, diavolul se strecurase în noul Eden, transformându-l într'o adevărată vale a plângerei. Omul nu mai vedea în om, pe aproapele său, ci un sectar care trebuia lovit fără de cruţare.

Sosirea avocatului n'a dat roade mai fericite. Colonii n'au întârziat să afle că erau nedreptăţiţi de vecinii lor într'o mie de feluri, cum nici nu le-ar fi putut trece prin minte. Legea care până atunci nu fusese invocată decât pentru afirmarea dreptăţii, a trecut pe balanţa speculei şi a răzbunării. Atunci s'a ridicat o nouă clasă de filantropi, gata să împrumute bani oricui ar fi avut nevoe, dar cu procente groaznice şi cu ipoteci sigure. Guvernatorul a băgat repede de seamă că la mijloc era o tălhărie organizată şi că invocarea legilor se făcea, numai pentru a se nenoroci familii întregi, care nu mai ştiau cum să plătească.

In sfârşit presa a complectat ceiace pretinsa religie şi ştiinţa juridică au început aşa de strălucit. Poporul a rămas convins că trăise până atunci sub o tiranie de nesuferit, că era vremea să scuture aceste lanţuri ticăloase şi că trebuia să se arate demn de adevăratul lui destin. Întrebări neobrăzate erau tipărite zilnic. Cine fusese întrebat asupra felului de guvernare? Numai o zecime a colonilor, cel mult. Restul erau siliţi să accepte tot ceiace tiranii au hotărît. Şefii administrativi nu erau expresia majorităţii actuale. Totuş poporul fericit, nu şi-ar fi dat seamă de relele care-l loveau aşa din senin, fără intervenţia domnului care debita verzi şi uscate. Cu toate că impozite nu se percepeau în colonie, glasul instigatorului urla, că nu există pe toată suprafaţa globului societate mai chinuită.

Pe vremea aceia un lucru tipărit căpăta cu totul altă autoritate, decât dacă ar fi fost mărturisit verbal, de persoane cu cea mai mare bună credinţă. Chiar anonimă, o afirmaţie pusă într'un ziar, devenea literă de lege. In vremea noastră, acest prestigiu s'a evapora şi ziarele, prin excesele lor felurite au găsit mijlocul să-şi dea o lovitură de moarte.

„Adevărul Craterului" scosese lumea din minţi şi manevra era continuată cu îndrăzneală. Dacă uneori pentru afirmaţii contrazise de fapte, creditul ziarului începea să se clatine, se trecea repede, la arpegiul marilor cuvinte. Poporul şi drepturile lui sfinte! Ori, răbdarea iubiţilor noştri concetăţeni are o margine! Şi trucul reuşea de minune, dată fiind ingeniozitatea formulelor.

Marea teorie scoasă în evidenţă de acest politician josnic era, că în orice colectivitate, majoritatea are dreptul să facă tot ce-i trăsneşte prin minte. Guvernatorul a văzut dela început, nu numai falşitatea, dar pericolul acestei doctrine şi n'a mai stat la gânduri, scoborînd singur în arenă, pentru a da replica astfel:

„Dacă teoria ar fi adevărată, spunea el; dacă majoritatea are acest drept şi poate să-l utilizeze cum vrea, are dreptul tot aşa să treacă şi peste poruncile divine şi să nu mai pedepsească incestul, crima, sperjurul şi toate nelegiuirile stigmatizate în Cap. XX al Exodului".

Demagogul, destul de perplex în faţa acestei replici neaşteptate, a început să facă unele concesii, spunând că trebuesc respectate doar comandamentele divine, la care subterfugiu, Marc a ripostat, că toate comandamentele divine stau obişnuit la baza legilor omeneşti. Când omul ascultă de o putere superioară lui, nu înseamnă că grupul de oameni poate să-şi facă de cap. Logica era de partea guvernatorului, dar cine mai respectă logica, în clipele de nebunie colectivă! Dela o discuţiune de ordin public, jurnalistul a ajuns repede la atacuri privind viaţa particulară, a celor care-i

cereau să se respecte adevărul. Neobrăzaţi, plătiţi de el, începură să controleze acţiunile lui Marc Woolston, să-i conteste autoritatea, să-l hărţuiască în faţa opiniei publice, să-l ridiculizeze. Se spunea că-i mândru, fiindcă-şi spală prea des dinţii, că mănâncă lucruri rare şi că scuipă în batistă, nu pe jos cum face toată lumea.

Momentul a sosit însfârşit, când demagogii s'au socotit tari pe situaţie. Cu toate că la votarea Constituţiei majoritatea colonilor a luat parte, s'a început propaganda pentru înlocuirea ei. Formula practică, împrumutată comunismului murdar, suna cam astfel: „Scoală-te tu, pentruca să mă aşez eu!" Deaceia ziarul propuse într'o bună dimineaţă un plebiscit, pentru modificarea pactului fundamental. Legea cerea pentru aceasta consimţământul guvernatorului, a consiliului şi la urmă a poporului. Dar nemulţumiţii afirmau, că voinţa poporului este mai mult decât suficientă şi că majoritatea n'avea decât să se dispenseze de o minoritate supărătoare.

La întrunirea revoluţionară au luat parte numai un sfert dintre coloni. Toţi ceelalţi s'au abţinut dela o atare acţiune, considerând măsura nu numai ilegală, dar chiar periculoasă. Propunerea ziarului s'a votat deabia cu două voturi mai mult. Reeşea aşadar, că majoritatea cerea revizuirea. Astfel a luat fiinţă o nouă Constituţie, expresiune a celor îndrăzneţi şi murdari, împotriva celor împăciuitori şi dornici de aşteptare comodă. Pentru a se găsi mijlocul să se îndepărteze guvernatorul, s'a redactat un articol, în care se spunea, că nimeni nu poate îndeplini funcţiunea supremă, într'o perioadă mai lungă de cinci ani. Vechiul consiliu a fost dizolvat şi două corpuri legislative au luat fiinţă. Prin viclenie şi neobrăzare, prin teroare şi neadevăr manevra demagogică a reuşit

Noua constituţie a fost supusă aprobării poporului. Şi

de data aceasta n'a votat mai mult de o treime din numărul colonilor. Restul s'au obţinut. Procedeul cu desăvârşire republican a sancţionat cea mai mare bătae de joc politică.

Pennock a fost numit guvernator pe doi ani; omul de legi a fost numit judecător; iar ziaristul a ajuns secretar de stat şi ministru de finanţe. Intreaga familie Woolston era astfel înlăturată. Dacă guvernatorul voia să întrebuinţeze forţa, i-ar fi fost uşor să silească la tăcere, hoarda înebunită. Kanacii îi erau devotaţi, ca şi o mare parte a colonilor. Dar Marc iubea pacea şi deaceia a consimţit să rămână un simplu cetăţean, cu toate că nedreptatea era strigătoare la cer.

Ceiace l-a mâhnit, a fost să vadă că Pennock primea să-i ia locul, fără nici o ezitare, aşa cum şi-ar fi însuşit cineva iar, un obiect pierdut.

Marc învăţase un mare adevăr politic din proprie experienţă şi anume: „Cu cât o colectivitate caută să exercite o autoritate directă în afacerile de stat, cu atât mai puţin parvine să le controleze. După ce noii legislatori au fost numiţi aceştia se dedau la cele mai grave abuzuri, spunând că lucrează în numele bietului popor. Demagogia democrată nu mai cunoaştea margini". Acest adevăr ar trebui scris cu litere de aur în toate colţurile străzilor, din oraşele mult cântatelor republici.

Marc Woolston se mâhni o clipă că n'a avut la îndămână un ziar, pentru a strecura prin el antidotul otrăvii, dar se convinse repede repede că nu prea mulţi merită o asemenea trudă. Lucrurile omeneşti trebue să-şi urmeze cursul normal. Nimic nu există, aici jos, pe pământ, care repede să nu se transforme în abuz. In vreme ce nesocotinţa domneşte peste cuminţenie, pământul se învârte, oamenii se nasc şi mor, colectivităţile se prăbuşesc, binele luptă contra răului şi dreptatea contra infamiei, dar lupta este grea, mereu tot

mai grea şi mai nefolositoare parcă. Numai că până la urmă soarele curăţeniei tot trebue să strălucească.

Suprema nebunie a epocii noastre este să-şi închipue, că perfecţiunea va veni, mai repede decât a fost sortită de puterea absolută a destinului!

CAPITOLUL XXX.

Omul se laudă mereu că stăpâneşte pământul,
Lanurile, cerul şi pădurile sunt ale lui.
De pe cea mai înaltă stâncă bravează,
Ca un învingător depărtările!
Dar tu, oceanule ştii ce să răspunzi,
Mugetul tău întunecă urletul fiinţei,
Dintr'un salt faci să dispară ţărmul
Şi restabileşti puterile veşnice!

Lunt

Primele luni cari au urmat după schimbarea guvernatorului, le-a întrebuinţat Marc Woolston pentru a-şi pune totul în ordine, fiindcă se pregătea să plece departe. Brigitta îşi manifestase dorinţa să mai revadă odată America, deoarece copiii ajunseseră la vârsta când trebuiau să fie daţi la şcoli. Dorinţa tatălui a fost să-i trimită în Pensylvania, când va veni momentul şi să-i pună sub tutela unor prieteni, dar dezgustul pe care i l-au provocat ultimele evenimente, l-au hotărît să-i ducă singur.

Situaţia coloniei nu mai era acum la fel de înfloritoare. Sectele religioase profitau de libertatea fără margini care li s'a dat, pentru a se războ cu furie între ele. Moralitatea scăzuse şi ea. Clasa comercială s'a dedat în acelaş timp la adevărate jafuri în dauna cumpărătorilor. Efectele noului regim politic, după cum vedem, nu s'au lăsat prea mult aşteptate.

Insfârşit „Rancocus"-ul s'a reîntors din America unde transportase o cantitate de untură de balenă. Fraţii lui Marc, Heaton cu soţia, căpitanul Betts şi prietena Marta, au manifestat dorinţa să-l întovărăşească. Fiecare simţea nevoia să mai revadă odată malurile Delawarului. Woolston a cumpărat untura care mai rămăsese în colonie şi a luat cu el şi o colecţie minunată de scoici. Văzând că totul nu încape pe

„Rancocus", a hotărît pe Bob să ia şi bricul său, care atunci era utilizat la pescuitul balenelor.

Se pare că nici pescuitul nu mai mergea ca pe vremuri. Balenele fugeau acum din vecinătatea insulelor, ca şi cum şi-ar fi manifestat şi ele nemulţumirea, din pricina noului regim politic.

După o lună de pregătiri corăbiile erau gata. Inainte de a părăsi aceste locuri de cari îl legau atâtea amintiri, Marc Woolston, a ţinut să le mai revadă odată. „Ana" i-a fost împrumutată în acest scop de noul guvernator, care n'a uitat să stipuleze o despăgubire suficientă pentru stat. Marc a început cu insula Rancocus. Pagubele provocate aicí de piraţi erau de multă vreme reparate şi ferestrăul şi cuptoarele se găseau în plină activitate.

O săptămână a consacrat-o după aceia grupului de insule. Toţi locuitorii care simţeau remuşcări, din pricină că n'au luat apărarea binefăcătorului lor, se arătau trişti şi stângaci. Revederea colonilor nu l-a bucurat mult pe Marc; în schimb frumuseţa naturii l-a umplut de încântare. Progresele agriculturii se dovedeau deosebite, iar vegetaţia era luxuriantă. La Stânci se putea vorbi chiar de o adevărată metamorfoză. Oraşul număra peste două sute de clădiri, iar populaţia întrecea cinci sute de suflete.

Josnicia acestor coloni nerecunoscători mersese atât de departe, încât administraţia intentase un proces lui Marc Woolston, cu privire la dreptul său de proprietate asupra Craterului. Se pretindea că este o proprietate publică şi noii veniţi se socoteau legaţi într'un drept, pe care nu l-au avut niciodată.

Procesul a ajuns în faţa unui juriu. Avocatul general a urzit fraze sforăitoare, cu privire la privilegiile aristocratice, care caută să surpe drepturile imprescriptibile ale poporului. Woolston care-şi mai amânase plecarea cu câteva

zile pentru a fi de față la proces, s'a apărat prin cuvinte pline de nobleță. Doi dintre juraţi au opus un veto categoric şi procesul a trebuit să fie amânat într'o nouă sesiune, adică peste şase luni.

Marc nu-şi mai putea amâna plecarea şi a doua zi după judecată, se îmbarcă pe „Rancocus", în vreme ce Betts se îmbarca pe bric. Amândouă corăbiile au părăsit Micul Golf, cu toate pânzele ridicate. Vom spune pe scurt cetitorilor noştri, că trecând pe la Capul Horn, au ajuns cu bine la Rio, iar de aici la Filadelfia.

Reîntoarcerea Woolstonilor a constituit un important eveniment în micul oraş Bristol. Multă lume nici nu ştia bine unde au stat. Unii spuneau că în Noua-Olandă, alţii că în China; însfârşit unii credeau că în Japonia.

Cu deosebire în familiile Anei şi Brigittei, bucuria reîntoarcerii a luat proporţii enorme. Copilaşii erau îndrăgiţi de fiecare şi lacrimile de fericire nu mai secau. Cei doi fraţi ai lui Woolston făcuseră ceva avere şi n'au întârziat să anunţe că nu mai vor să se reîntoarcă în insulă. Cât despre ex-guvernatorul, el trecea drept bogat, dar inima lui rămăsese legată departe, în ciuda nerecunoştinţei colonilor.

Resimţea indulgenta dragoste şi slăbiciune a unui părinte, pentru defectele copiilor săi. Brigitta s'a hotărât să rămână un an lângă tatăl ei, care devenise infirm. Prietena Marta se simţea fericită să ia ca model felul de viaţă al Brigittei Woolston. Au convenit deaceia să vândă bricul, iar Bob să se îmbarce ca pasager pe puntea lui „Rancocus", cu condiţia de data aceasta, să doarmă în patul din cabină şi să stea la masă cu vechiul său comandant.

Heatonii au rămas şi ei în America. Dl. Heaton se simţea profund revoltat de ceiace au făcut colonii. El ştia mai bine decât oricare, tot ceiace Marc le-a dat şi nu avea cuvinte cu care să-şi exprime dispreţul, pentru nişte nătărăi. Ana a regretat la început clima admirabilă a Piscului, dar

era cu soţul şi copiii ei şi în mijlocul familiei se simţea pe deplin fericită.

Când „Rancocus"-ul ridică pânzele, nu se mai găseau pe punte, în afară de oamenii echipagiului, decât Marc Woolston şi Betts. Incărcătura se compunea din felurite obiecte necesare coloniei. Marc avu ocazia să le vândă cu câştig la Valparaiso; dar respinse toate ofertele. Chipul cel mai nobil după socoteala lui, ca să se răzbune pe coloni, era să le mai facă încă unele servicii.

Intre Valparaiso şi Crater drumul ţinea cinci săptămâni, cu toate că lucrul depindea puţin de stadiul vânturilor alizee. Marc voi de data aceasta să modifice itinerariul. In loc să meargă spre insule, Betts, a încercat cărmind mai spre sud, să ajungă direct la Piscul lui Vulcan

In una din cele mai frumoase dimineţi proprii acestei latitudini, căpitanul Saunders ieşi pe punte cu ex-guvernatorul şi-l anunţă, că doi mateloţi s'au şi urcat în vârful catargelor, pentru a semnala pământul, care trebue să fie pe aproape. După calculele sale, corabia se găsea la douăzeci leghe de Pisc şi era destul de ciudat că nu se zăreşte nimic.

„Rancocus"-ul continuă timp de mai multe ore să înainteze cu toată puterea vântului şi acelaş gol spăimântător de ape domnea pretutindeni. Insfârşit, o insulă a fost zărită şi vasul porni spre ea. Când au ajuns aproape, spre mirarea întregului echipagiu s'a constatat că era necunoscută. Marc şi căpitanul calculau mereu. Aici trebuia să fie Piscul şi în locul lui apăruse o altă insulă neînsemnată, care ieşea din apă cam vreo trei sute de picioare. O barcă a fost scoborîtă, pentruca straniul fenomen să poată fi mai îndeaproape observat.

Apropiindu-se, Marc descoperi, unele aspecte cari i se păreau familiare. Pe creastă se vedea un arbore singuratec. Zărindu-l, un strigăt îi scăpă, şi groaznicul adevăr îl înţelese într'o clipă, în întreaga lui cruzime. Acolo era vârful Piscului

şi arborele era cel care le servise odinioară ca semnal de recunoaştere între insule. Restul paradisului se prăbuşise pentru totdeauna sub ape.

Catastrofa fusese oribilă. Peste valuri nu mai rămânea decât o stâncă abruptă, iar câmpia, acel fermecător rai pe pământ, sonda o arăta acum la o sută de braţe în fundul oceanului. Ar fi imposibil să descriem întristarea lui Marc şi a tovarăşilor săi. Desigur, focul intern produsese noi convulziuni şi munca lor de ani de zile se prăbuşise într'o clipă. Sonda verifică din plin marele dezastru. In jurul muntelui era aceiaş configuraţie a terenului, pe care de sute de ori au admirat-o.

Călătorii s'au reîntors pe corabie cu inima sfâşiată. Noaptea au petrecut-o lângă mica insulă, iar a doua zi s'au îndreptat spre vulcan. Ajunşi acolo, au făcut sondagii zădarnice, deoarece până la două sute braţe adâncime n'au găsit nimic. „Rancocus"-ul s'a îndreptat atunci spre insula care i-a purtat numele, i-au găsit locul, dar muntele fusese înghiţit de ocean. Intr'un punct sonda arăta zece braţe. Au aruncat iar ancora. In zorii zilei, la pornire, ancora a adus o bucată din scheletul unei capre, care fără îndoială păştea pe vârful muntelui, în clipa în care cutremurul de pământ a înghiţit totul.

„Rancocus"-ul luă atunci drumul Stâncilor. Când a ajuns la rada de vest, înaintarea nu s'a mai făcut decât cu sonda de mână, de frică să nu răsară pe neaşteptate colţurile stâncoase. Marc Woolston s'a convins repede, că asemeni primei dăţi, cutremurul cel mai violent a avut loc la Pisc. Stâncile au intrat sub apă mult mai puţin. Spre seară, când potrivit calculelor s'a ajuns în centrul grupului, marinarii din catarguri au vestit că se zăreau părţi colţuroase, la o jumătate leghe distanţă, în direcţia babordului. Vasul a fost oprit şi Marc cu prietenul său Betts au pornit în recunoaştere, pe puntea unei şalupe.

Locul semnalat era vârful Craterului. In mijloc, plum-

bul sondei a atins fundul la douăzeci de braţe. Tot la adâncimea aceia, aşadar, dispăruse şi oraşul cu locuitorii săi. Dacă obiectele au plutit pe valuri un timp, era destulă vreme de când curenţii le vor fi dus departe.

După patruzeci şi opt de ore de căutări zădarnice, Marc porni cu inima frântă, spre grupul insulelor Betts. Acolo găsi pe tânărul Ooroony care dormea liniştit. Nu se ştia nimic de soarta colonilor. Toţi Kanacii fugiseră pe rând, depe insula albilor. După plecarea lui Marc Woolston amicii poporului au uitat să le mai plătească salariile. Fuga a fost generală. Cu câteva luni înainte, avusese loc un groaznic cutremur de pământ. Atunci au pierit, probabil, insulele vulcanice într'un cataclism imens.

Woolston lăsă numeroase daruri, tânărului Ooroony şi ridicând ancora porni spre Valparaiso, unde vându cu profit întreaga încărcătură. De aici reveni la Filadelfia, după o lipsă de nouă luni.

Aceste evenimente au format obiectul discuţiunilor la reîntoarcere. In mintea lui Marc se perindau de multe ori amintirile. El revedea naufragiul, primul cutremur, sosirea colonilor, luptele cu indigenii şi lupta tuturor pentru fericire. Pe urmă, o ceaţă îi ascundea figurile. Răutatea oamenilor, trădarea, procesul, toate dispăreau, aşa cum întregul grup de insule fusese înghiţit în imensitatea oceanului.

Cei care mereu strigă: Poporul! poporul! în loc să aducă mulţumire cerului pentru tot ceia ce le-a dat; să mediteze adânc. Inspăimântaţi-vă îndrăzneţilor, de puterea imensă a naturei. Lăsaţi duşmănia, invidia şi viclenia deoparte. Fugiţi de deşărtăciunile succesului fluturat dincolo de graniţele pe cari le-a fixat Dumnezeu. Marele vis al vieţii se mistue neînţeles, în clipa în care rosturile acestei creaţiuni nu-şi mai au raţiunea de a fi!

SFÂRŞIT